

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

КАРАР

11.07.2022

г. Заинск

№ 341

**«Об утверждении муниципальной
программы «Развитие системы
образования Заинского муниципального
района Республики Татарстан на 2022-2025
годы»**

В соответствии с Федеральным законом от 29 декабря 2012 г. № 273-ФЗ «Об образовании в Российской Федерации» и в целях повышения эффективности управления системой образования в Заинском муниципальном районе, руководствуясь статьей 45 Устава Заинского муниципального района, Исполнительный комитет Заинского муниципального района Республики Татарстан

постановляет:

1. Утвердить муниципальную программу «Развитие системы образования Заинского муниципального района Республики Татарстан на 2022-2025 годы» (Приложение 1).

2. Организационному отделу Исполнительного комитета Заинского муниципального района опубликовать настоящее постановление в средствах массовой информации, разместить на «Официальном портале правовой информации Республики Татарстан» по веб-адресу: <http://pravo.tatarstan.ru> и на официальном сайте Заинского муниципального района.

3. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на заместителя Руководителя Исполнительного комитета по социальным вопросам Р.Н. Камалову.

**Руководитель
Исполнительного комитета**

Э.Р. Сафаргалиев
3-27-42

Э.Э. Галеев

Приложение 1 к постановлению
Исполнительного комитета Заинского
муниципального района Республики
Татарстан
от «11» 07 2022 г № 341

**ПРОГРАММА
«РАЗВИТИЕ СИСТЕМЫ ОБРАЗОВАНИЯ
ЗАИНСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
НА 2022-2025 ГОДЫ»**

Заинский муниципальный район
2022 г

СОДЕРЖАНИЕ

№	Раздел	страница
1.	Паспорт программы	2
2.	Пояснительная записка	5
3.	Динамика развития системы образования Заинского муниципального района	6
4.	Содержание проблемы и обоснование необходимости ее решения программным методом	6
5.	Подпрограмма «Развитие дошкольного образования, включая инклюзивное, и повышение квалификации работников данной сферы	9
6.	Подпрограмма «Развитие общего образования, включая инклюзивное, и повышение квалификации работников данной сферы»	17
7.	Подпрограмма «Развитие национального образования»	35
8.	Подпрограмма «Развитие воспитания и дополнительного образования, включая образование детей-инвалидов и повышение квалификации работников данной сферы»	44

ПАСПОРТ ПРОГРАММЫ

Наименование программы	Программа «Развитие системы образования Заинского муниципального района Республики Татарстан на 2022-2025 годы
Основание для разработки программы	Статья 43 Конституции Российской Федерации, Федеральный закон «Об образовании в Российской Федерации» №273-ФЗ от 29.12.2012, Закон Республики Татарстан «Об образовании» №68-ЗРТ от 22 июля 2013, Закон Российской Федерации от 25.10.1991 №1807-1 «О языках народов Российской Федерации», Закон Республики Татарстан от 08.07.1992 №1560-XII «О государственных языках Республики Татарстан и других языках в Республике Татарстан», Государственная программа Российской Федерации «Развитие образования» на 2018-2025 годы, Государственная программа «Развитие образования и науки Республики Татарстан на 2014-2025 годы», Программа «Сохранение, изучение и развитие государственных языков Республики Татарстан и других языков в Республике Татарстан на 2014-2022 годы», Стратегия развития воспитания в Российской Федерации на период до 2025 года, Стратегия развития воспитания обучающихся в Республике Татарстан на 2015-2025 годы, Устав Заинского муниципального района Республики Татарстан, Постановление Исполнительного комитета Заинского муниципального района от 29.12.2017 года 32496 «Об утверждении Порядка разработки, реализации и оценки эффективности муниципальных программ Заинского муниципального района Республики Татарстан».
Цель программы	Обеспечение высокого качества образования на всех его уровнях и создание оптимальных условий для развития системы образования Заинского муниципального района в соответствии с меняющимися запросами населения и перспективными задачами развития общества и экономики; воспитание гармонично развитой и социально ответственной личности на основе духовно-нравственных ценностей народов Российской Федерации, исторических и национально-культурных традиций.
Задачи Программы	1) обеспечить необходимые условия дошкольного образования для полноценного физического и психологического развития детей как основы их успешного обучения в школе; 2) обеспечить достижение современного качества общего

	образования в условиях введения обновленного и реализации действующих федеральных государственных образовательных стандартов общего образования; 3) обеспечить необходимые условия для сохранения, изучения и развития татарского, русского и других языков народов, проживающих в Заинском муниципальном районе 4) создание условий и инновационных механизмов развития системы воспитательной работы и единого воспитательного пространства, развивающего потенциал сфер воспитания и дополнительного образования
Перечень разделов программы	1. Пояснительная записка 2. Динамика развития системы образования Заинского муниципального района 3. Содержание проблемы и обоснование необходимости ее решения программным методом 4. Подпрограмма «Развитие дошкольного образования, включая инклюзивное, и повышение квалификации работников данной сферы» 5. Подпрограмма «Развитие общего образования, включая инклюзивное, и повышение квалификации работников данной сферы» 6. Подпрограмма «Развития национального образования» 7. Подпрограмма «Развитие воспитания и дополнительного образования, включая образование детей-инвалидов и повышение квалификации работников данной сферы»
Заказчик программы	Исполнительный комитет Заинского муниципального района Республики Татарстан
Разработчик программы	Управление образованием Исполнительного комитета Заинского муниципального района Республики Татарстан
Исполнители программы	Исполнительный комитет Заинского муниципального района Республики Татарстан, Управление образования Исполнительного комитета Заинского муниципального района Республики Татарстан, образовательные учреждения Заинского муниципального района Республики Татарстан
Сроки программы	2022-2025 годы
Объемы и источники финансирования программы по годам	Объем средств, выделяемых из бюджета Заинского муниципального района, носит прогнозный характер и подлежит ежегодной корректировке в установленном порядке при формировании проекта бюджета на соответствующий финансовый год с учетом уточнения перечня программных мероприятий, сроков и этапов их реализации в соответствии с достигнутыми результатами.

	Финансирование программы по годам:				
	Источники финансирования	2022 год	2023 год	2024 год	2025 год
	Федеральный бюджет (тыс.руб.)	50781,3	50781,3	50781,3	50781,3
	Республиканский бюджет (тыс.руб.)	770676,7	770676,7	770676,7	770676,7
	Местный бюджет (тыс.руб.)	143858,5	143858,5	143858,5	143858,5
	Внебюджетные источники (тыс. руб.)	27041,8	27041,8	27041,8	27041,8
	Всего (тыс. руб.)	992358,3	992358,3	992358,3	992358,3
Система организации контроля за исполнением программы	Общий контроль за исполнением программы осуществляет Исполнительный комитет Заинского муниципального района, который уточняет целевые показатели и затраты на программные мероприятия, механизм реализации программы и состав исполнителей, запрашивает у муниципального казенного учреждения «Управление образования Исполнительного комитета Заинского муниципального района Республики Татарстан» сведения о ходе выполнения программы и эффективности использования финансовых средств. В Программе определены цели и задачи, которые являются измеримыми, сформулированы критерии оценки результатов развития системы образования.				
Ожидаемые конечные результаты реализации целей и задач	- обеспечение необходимых условий для полноценного физического и психологического развития детей дошкольного и основного общего образования; - достижение современного качества общего образования в условиях введения обновленного и реализации действующих федеральных государственных образовательных стандартов общего образования на основе профессионального развития педагогов, укрепления ресурсной базы муниципальной образовательной сети, использования инновационных педагогических технологий, повышения экономической эффективности системы образования; - обеспечение необходимых условий для сохранения, изучения и развития татарского, русского и других языков народов, проживающих в Заинском муниципальном районе; - воспитание гармонично развитой и социально ответственной личности на основе духовно-нравственных ценностей народов Российской Федерации, исторических и национально-культурных				

	традиций; - обеспечение необходимых условий и инновационных механизмов развития системы воспитательной работы и единого воспитательного пространства, развивающего потенциал сфер воспитания и дополнительного образования; - рост удовлетворенности потребителей качеством образования.
--	--

1. ПОЯСНИТЕЛЬНАЯ ЗАПИСКА

В Заинском муниципальном районе 46 образовательных учреждений. Из 21 дошкольного образовательного учреждения 18 городских, 3 сельских детских сада и 11 дошкольных групп в сельских общеобразовательных учреждениях. Всего 2172 воспитанника. Из 22 общеобразовательных организаций 8 городских школ (7 средних, 1 основная) и 14 сельских школ (4 средних, 10 основных). В них обучается 5217 школьников. В районе функционирует 3 учреждения дополнительного образования.

Приоритеты развития образовательной системы Заинского муниципального района определили положительную динамику ключевых показателей состояния общего и дополнительного образования детей, кадровых ресурсов, материально-технической базы образовательных учреждений. Участие в реализации национального проекта «Образование» с 2019 года по региональным проектам «Современная школа», «Учитель будущего», «Успех каждого ребенка», «Цифровая образовательная среда», «Молодые профессионалы», «Социальная активность» позволило инициировать работу по обновлению ресурсов, содержания и технологий образования. Активное включение педагогического сообщества в решение задач цифровой трансформации образования значительно повысило уровень современных компетенций участников образовательных отношений.

По результатам независимой оценки качества образования и внешней оценки обучения и воспитания детей на всех уровнях общего образования Заинский муниципальный район занимает лидирующие позиции в региональной и федеральной системах образования.

Программа развития системы образования Заинского муниципального района на 2022-2025 годы направлена на обеспечение высокого качества образования на всех его уровнях и создание оптимальных условий для развития системы образования Заинского муниципального района в соответствии с меняющимися запросами населения и перспективными задачами развития общества и экономики; воспитание гармонично развитой и социально ответственной личности на основе духовно-нравственных ценностей народов Российской Федерации, исторических и национально-культурных традиций; развития обучающихся в сфере науки и техники, культуры и искусства, социального творчества, предпринимательства, физической культуры и спорта.

Система мероприятий новой Программы обеспечивает гарантии граждан на получение доступного и качественного образования, формирование у обучающихся образовательных организаций всех видов ценности к саморазвитию и самообразованию, учет особых образовательных потребностей детей.

Важным условием достижения ожидаемых результатов Программы является вовлечение всех участников образовательных отношений - обучающихся, педагогов, родителей (законных представителей), работодателей, представителей общественных объединений в развитие муниципальной системы образования на основе мониторинга изменений качества условий, процесса и результата обучения и воспитания детей.

2. ДИНАМИКА РАЗВИТИЯ СИСТЕМЫ ОБРАЗОВАНИЯ ЗАИНСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА

№	Образовательные учреждения, численность воспитанников и обучающихся	2021/2022 учебный год	2022/2023 учебный год	2023/2024 учебный год	2024/2025 учебный год
1	Дошкольные образовательные учреждения	21	21	21	21
2	Дошкольные группы в сельских общеобразовательных учреждениях	11	11	11	11
	-численность воспитанников	2172	2033	2000	2000
3	Общеобразовательные учреждения	22	22	22	22
	-численность обучающихся	5218	5220	5210	5200
4	Общеобразовательное учреждение для детей с ОВЗ	1	1	1	1
	-численность обучающихся	167	170	170	170
9	Учреждения среднего профессионального образования	1	1	1	1
	-численность студентов	530	535	540	545
10	Учреждения дополнительного образования детей	3	3	3	3
	-численность детей	2951	2951	2951	2951
11	Психолого-педагогическая служба	1	1	1	1

3. СОДЕРЖАНИЕ ПРОБЛЕМЫ И ОБОСНОВАНИЕ НЕОБХОДИМОСТИ ЕЕ РЕШЕНИЯ ПРОГРАММНЫМ МЕТОДОМ

Развитие системы образования Заинского района осуществляется в соответствии с главной стратегической целью - обеспечение качественного образования на всех его уровнях и создание оптимальных условий для развития системы образования Заинского муниципального района как основы формирования человеческого потенциала и социального обновления района, создание безопасной среды для обучающихся и воспитанников образовательных организаций.

В ходе модернизации и решения приоритетного национального проекта «Образование» были достигнуты следующие результаты:

1) ускорился процесс обновления содержания образования при помощи расширения тем и перечня учебных курсов, введение социальных интегрированных модулей, широкого использования исследовательской и проектной деятельности как средств интеграции содержания образования;

2) активизировалось внедрение новых форм и технологий организации образовательного процесса, обеспечивающих обучение детей на основе их собственной мотивации и ответственности, использования информационных и

компьютерных технологий в виде мультимедийных курсов, мульти- и видеотек, электронных ресурсов и образовательных порталов;

3) происходит обогащение образования активными формами обучения – конференциями, слетами, учебными играми, проектами, фестивалями научных обществ;

4) ведется разработка системы мониторинга для управления качеством образования;

5) с целью максимальной реализации запросов и ожиданий потребителей сформирован и функционирует муниципальный родительский комитет, Совет молодых специалистов;

6) проведена реорганизация дошкольных образовательных организаций путем присоединения к основным общеобразовательным организациям на селе.

Достигнуто новое качество информатизации образовательных организаций района: к высокоскоростной сети Интернет за счет федерального бюджета подключены все образовательные организации.

В районе осуществляется системная работа по повышению престижа педагогического труда: проводятся конкурсы профессионального мастерства, мастер-классы, форумы.

С целью создания условий для комплексной безопасности обучающихся и воспитанников все учреждения оснащены внешним видеонаблюдением. Системой автоматизированной пожарной сигнализации оборудованы все образовательные организации.

Вместе с тем, предстоит решить ряд проблем по следующим направлениям:

1) согласование содержания образования с федеральным государственным образовательным стандартом (далее ФГОС);

2) создание в образовательных организациях новой образовательной среды в соответствии с компетентностным, системно-деятельностным подходом;

3) совершенствование системы воспитания, дополнительного образования с целью создания условий для формирования новых образовательных результатов учащихся - системы ключевых компетентностей и социализации;

4) перестройка системы подготовки и переподготовки педагогических кадров;

5) развитие муниципальной системы оценки качества образования в соответствии с введением обновленных ФГОС;

6) научное, научно-методическое, психологическое, информационное обеспечение и сопровождение системы образования района в условиях реализации программы развития образования.

Анализ причин разработки программы.

В рамках реализации идей концепции модернизации российского образования возникла необходимость разработки программы развития системы образования, чтобы осуществить:

1) повышение качества образования;

- 2) реализацию предпрофильного и профильного образования;
- 3) организацию работы с одаренными детьми;
- 4) внедрение обновленных ФГОС, ФГОС для детей с ограниченными возможностями здоровья;
- 5) создание условий для осуществления инклюзивного образования;
- 6) подготовку высококвалифицированных педагогических кадров.

Программа развития образования даст возможность осуществить программно-целевой подход в управлении системой образования Заинского муниципального района, определить перспективу выхода на новое качество образования, позволит обеспечить его динамичность, конкурентоспособность.

4. ПОДПРОГРАММА

«РАЗВИТИЯ ДОШКОЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ ВКЛЮЧАЯ ИНКЛЮЗИВНОЕ, И ПОВЫШЕНИЕ КВАЛИФИКАЦИИ РАБОТНИКОВ ДАННОЙ СФЕРЫ»

Цель подпрограммы	Обеспечить необходимые условия дошкольного образования для полноценного физического и психологического развития детей как основы их успешного обучения в школе.
Задачи подпрограммы	1. Создание условий для получения доступного качественного образования и воспитания, в том числе на родном языке 2. Создание условий для получения инклюзивного образования дошкольниками и их социальной адаптации на основе специальных педагогических подходов 3. Повышение профессионального мастерства педагогических работников системы дошкольного образования 4. Научно-методическая, информационная помощь педагогическим работникам дошкольного образования в их творческой и личностной самореализации 5. Наиболее полное удовлетворение запросов населения в доступном качественном образовании, обеспечивающем разностороннее развитие детей, формирование предпосылок учебной деятельности.
Перечень разделов подпрограммы	1. Оценка текущего состояния системы дошкольного образования; 2. Организация профессиональной переподготовки и курсов повышения квалификации педагогических и руководящих работников; 3. Индикаторы оценки реализации Подпрограммы «Развитие дошкольного образования, включая инклюзивное, и повышение квалификации работников данной сферы.
Ожидаемые конечные результаты реализации целей и задач Подпрограммы (индикаторы оценки результатов)	Реализация мероприятий Подпрограммы к 2025 году позволит достичь: - Обеспечение местами в дошкольных организациях детей в возрасте от 1,5 до 7 лет через АИС «Электронный детский сад» на уровне 100%; - Увеличение доли охвата детей дошкольного возраста программами дошкольного образования до 75 процентов; - Увеличение доли охвата детей дошкольного возраста, воспитывающихся на родном татарском языке, в общей численности детей-татар дошкольного возраста, посещающих дошкольные учреждения до 40%; - Увеличение доли охвата детей дошкольного возраста с ОВЗ, посредством развития инклюзивного, интегративного и

	специального образования, включая новые формы дошкольного образования на уровне 68%; - Снижение заболеваемости воспитанников дошкольных образовательных учреждений до 3,8 дней пропусков по болезни в год; - Сохранения удельного веса численности педагогических работников дошкольных образовательных организаций, прошедших повышение квалификации и (или) профессиональную переподготовку, прошедших обучение по проблеме реализации федеральных государственных требований дошкольного образования в общей численности педагогических работников дошкольных образовательных организаций на уровне 100 процентов; - Увеличение доли педагогов, имеющих первую и высшую квалификационные категории, в общей численности педагогов до 75%; - Сохранение отношения среднемесячной заработной платы педагогических работников муниципальных образовательных организаций дошкольного образования к среднемесячной заработной плате организаций общего образования Республики Татарстан на уровне 100 процентов; - Увеличение доли педагогов, эффективно использующих современные образовательные технологии (в том числе цифровые, информационно-коммуникационные технологии) в профессиональной деятельности, в общей численности педагогов ДООУ до 100 %; - Увеличение доли населения, удовлетворенной качеством дошкольного образования, от числа опрошенных, до 95 %
--	---

1. Оценка текущего состояния системы дошкольного образования

В Федеральном Законе «Об образовании Российской Федерации», вступившем в силу с 1 сентября 2013 года, в статье 43 Конституции Российской Федерации провозглашается государственная гарантия общедоступности бесплатного дошкольного образования, поэтому важнейшим приоритетом образовательной политики управления образованием в сфере дошкольного образования является реализация комплексных мер по обеспечению доступности и качества образования.

Решению этих задач способствует гибкая, многофункциональная система дошкольного образования, которая включает 21 ДОО.

Из них:

- комбинированного вида – 3 ДООУ
- общеразвивающего вида – 12
- компенсирующего вида - 1
- детский сад – 5

А также 11 дошкольных групп, входящих в состав общеобразовательных учреждений.

Всего в детских дошкольных учреждениях Заинского муниципального района на конец 2020 года 3865 мест, детей в МБДОУ – 3737 человек, на конец 2021 года 2539 мест, в МБДОУ - 2172 человек.

Охват дошкольным образованием детей от 0 до 7 лет составляет 67%, доступность дошкольного образования для детей от 3 до 7 лет – 100 %

Комплектование групп проводится Республиканской программой АИС «Электронный детский сад» в соответствии с административным регламентом «Постановка на учет и зачисление детей в детские сады».

В течение учебного года продолжилась реализация целевых программ:

- Государственная программа Российской Федерации «Развитие образования»,
- Государственная программа «Развитие образования и науки Республики Татарстан на 2014-2025 годы»,
- Региональная программа «Повышение финансовой грамотности населения и развитие финансового образования в Республике Татарстан на 2020-2023 годы»,
- Государственная информационная система «Социальный регистр населения Республики Татарстан», подсистемы «Учет и мониторинг семей и несовершеннолетних, находящихся в социально опасном положении в Республике Татарстан».

Благодаря строительству новых детских садов МБДОУ «Детский сад «Шатлык» на 120 мест и МБДОУ «Волшебная сказка» на 140 мест, реконструкции части сельских школ под детские сады за последние годы обеспеченность местами в детских садах составляет 100%. В 2019 году за счет средств местного бюджета отремонтированы бассейны в детских садах «Энже» и «Василек». В рамках президентских программ за счет средств республиканского и муниципального бюджета за последние 5 лет в районе отремонтировано 7 детских садов.

год	ДОУ	Из республиканского бюджета, тыс. руб.	Из муниципального бюджета, тыс. руб.
2016	МБДОУ «Дюймовочка»	7 535,0	9909,31
2017	МБДОУ «Радуга»	24 847,73	797,78
2017	МБДОУ «Василёк»	19 720,69	799,99
2018	МБДОУ «Детский сад «Алтынчеч»	24302,13	1533,89
2019	МБДОУ «Детский сад «Березка»	32 625,67	2 397,19
2020	МБДОУ «Детский сад «Теремок»	28 829,01	7 086,5
2021	МБДОУ «Детский сад «Светлячок»	12 599,52	22 994,62

Средняя наполняемость дошкольных учреждений составляет: в городе – 17,6, в сельской местности – 11,0. Охват дошкольным образованием с 1 года до 7 лет – 67%, с 3-х лет до 7 лет – 100%.

Педагогическое сообщество педагогов дошкольного образования представлено 306 педагогами, из них:

Старший воспитатель	Воспитатель	Музыкальный руководитель	Учитель-логопед	Воспитатели по обучению татарскому (русскому языку)	Педагог-психолог	Инструктор по физической культуре
18	221	15	16	12	6	18

В учебном году дополнительным образованием в ДОУ по всем основным направлениям развития было охвачено 58% (на 9% больше чем в 2019-2020 уч. г.) детей, из них кружки посещали 1361 детей в 16 дошкольных учреждениях.

Решение годовых задач было отражено во всех мероприятиях, организованных информационно-методическим отделом Управления образования и дошкольными учреждениями. ДОУ Заинского района принимали активное участие в конкурсах различных уровней, стали победителями и призёрами различных конкурсов и грантов на республиканском уровне:

- детский сад «Василёк», победитель Республиканского этапа Всероссийской заочной акции «Физическая культура и спорт – альтернатива пагубным привычкам» в номинации «Физкультурно-оздоровительные технологии»;
- детский сад «Солнышко», 2 место в 16 Республиканском конкурсе «50 инновационных идей для Республики Татарстан в номинации «Инновации в образовании»;
- детский сад «Лесная сказка», грантополучатель от компании «Татнефть» за проект «Чтобы Родине служить, нужно с детства крепким быть»;
- детский сад «Василёк», победитель Республиканского конкурса грантов «Поддержка муниципальных дошкольных образовательных организаций и муниципальных общеобразовательных организаций в реализации проектов, направленных на сохранение и развитие языков, традиций, культур народов, проживающих на территории Республики Татарстан, в рамках Года родных языков и народного единства» в 2021 году.

В системе дошкольного образования повышение уровня профессиональной компетентности кадров в условиях реализации ФГОС ДО осуществлялось в ходе республиканских, региональных и муниципальных семинаров:

- «Техническое конструирование в ДОУ – основа формирования инженерного мышления» (ДОУ «Василёк»);
- «Реализация современных подходов и основных форм работы по преемственности между начальной школой и ДОО согласно требованиям ФГОС ДО» (ДОУ «Берёзка»);
- «Коллекционирование как форма развития познавательного интереса и познавательно – исследовательской деятельности у детей дошкольного возраста» (ДОУ «Шатлык»);
- «Развитие интеллектуальных и языковых способностей дошкольников» (ДОУ «Радуга»);
- «Реализация этнокультурного компонента в игровой деятельности дошкольников соответствии с ФГОС ДО» (ДОУ «Теремок»);
- «Со здоровьем мы дружны – вирусы нам не страшны!» (с использованием элементов поисково - исследовательской деятельности) (ДОУ «Лесная сказка»);

- «Современные подходы к организации образовательной деятельности в ДОО, как условие освоение культурных практик детьми дошкольного возраста» (ДОО «Дюймовочка»);
- «Повышение экологической компетенции педагогов ДОО» (ДОО «Красная шапочка»);
- «Современные образовательные технологии в ДОО» (ДОО «Волшебная сказка»).

В конкурсах педагогического мастерства (Республиканский конкурс «Воспитатель года», Всероссийский конкурс «Воспитатели России», «Лучший воспитатель по обучению ПДД» в рамках республиканского конкурса «Зеленый огонек») на муниципальном этапе ежегодно принимают участие около 40 педагогов ДОО.

В 2020-2021 учебном году было проведено 28 заседаний 7 ММО с охватом 80% педагогов, темы которых были направлены на развитие системы образования в условиях реализации ФГОС ДО, повышение профессиональной компетенции педагогов.

В 2020 году Национальным институтом качества образования Российской Федерации проведена оценка качества образовательной среды в трёх дошкольных образовательных организациях района «Дружная семейка», «Дюймовочка», «Теремок». Мониторинг показали, что во всех трёх детских садах профили качества дошкольного образования имеют базовый уровень. В 2021 году участие в данном мониторинге качества дошкольного образования приняли еще два детских сада: «Рябинка» и Гулькинский детский сад «Родничок».

В дошкольных образовательных учреждениях созданы все условия для развития языка и культурных традиций разных национальностей. Успешно работают 10 национальных дошкольных учреждений, воспитание и обучение ведется на татарском языке. В 4 русскоязычных ДОО 6 татарских групп. Охват воспитанием и обучением на родном (татарском) языке составляет 36,5%.

В целях поддержки паритетного функционирования русского и татарского языков как государственных языков Республики Татарстан аналогичные программы приняты и реализуются на сегодняшний день во всех образовательных организациях Заинского муниципального района. Все запланированные мероприятия в «Дорожной карте» развития национального образования на 2020-2021 учебный год выполнены.

В период самоизоляции педагоги дошкольного образования не оставались в стороне. Используя платформы ZOOM, инстаграмм, ватцап, ВК, проводили консультации для детей и родителей, детскими садами инициированы и организованы онлайн-конкурсы, акции, тематические дни.

Для работы по поддержке талантливых и одаренных детей в муниципальных дошкольных образовательных учреждениях района создаются все необходимые условия.

Опыт работы педагогов активно публикуется в различных печатных и электронных изданиях.

Однако остаются актуальными такие вопросы, как:

- создание вариативных форм дошкольного образования через создание бесплатных консультативных пунктов для детей и родителей, не посещающих

дошкольные учреждения, в том числе в возрасте от 0 до 3 лет на базе детских садов города Заинска.

- использование новых форм диссеминации передового педагогического опыта работы педагогов района с использованием сети стажировочных площадок на базе ДОУ.

2. Организация профессиональной переподготовки и курсов повышения квалификации педагогических и руководящих работников

№	Мероприятия	Сроки реализации	Ответственные исполнители
1	Организация курсовой подготовки педагогов в соответствии с проблемами слушателей и проработкой вопроса организации образовательного процесса в свете введения ФГОС ДО: воспитатели музыкальные руководители учителя-логопеды педагоги-психологи старшие воспитатели воспитатели по обучению татарскому языку	По графику КПК	Руководители МБДОУ
2	Профессиональная переподготовка заведующих ДОУ по программе «Менеджмент в образовании»	Для вновь назначенных	Руководители МБДОУ
3	Проблемные курсы повышения квалификации по темам: -Организация охраны труда в ДОУ; -Противопожарная безопасность в учреждении образования; -Методическое сопровождение инновационных процессов; -Профилактика детского дорожно-транспортного травматизма в ДОУ -Организация пребывания и обучения детей в группах инклюзивной направленности; -Инновационные технологии обучения детей татарскому языку - Создание языковой среды в обучении детей английскому языку	По графику	Руководители МБДОУ
4	Обучающий семинар «Работа в АИС «Электронный детский сад»	Ежегодно для вновь назначенных руководителей	Руководители МБДОУ

**3. Индикаторы оценки реализации Подпрограммы
«Развитие дошкольного образования, включая инклюзивное, и
повышение квалификации работников данной сферы»**

№ пп	Целевые показатели	2022	2023	2024	2025
	Задача 1: Создание условий для получения доступного качественного образования и воспитания, в том числе на родном языке				
1.	Обеспечение местами в дошкольных организациях детей от 2,5 до 7 лет через АИС «Электронный детский сад», %	100	100	100	100
2.	Обеспечение местами в дошкольных образовательных учреждениях детей в возрасте от 1,5 до 3 лет, %	100	100	100	100
3.	Доля детей дошкольного возраста, охваченных дошкольным образованием, в общей численности детей дошкольного возраста, %	67	70	75	75
4.	Доля детей, воспитывающихся на родном языке, в общей численности детей-татар дошкольного возраста, посещающих дошкольные учреждения, %	36	38	40	40
	Задача 2: Создание условий для получения инклюзивного образования дошкольниками и их социальной адаптации на основе специальных педагогических подходов				
5.	Охват детей с ОВЗ дошкольным образованием, посредством развития инклюзивного, интегративного и специального образования, включая новые формы дошкольного образования, %	60	62	65	68
6.	Число дней, пропущенных одним ребенком по болезни в год	4,2	4,0	3,8	3,8
	Задача 3: Повышение профессионального мастерства педагогических работников системы дошкольного образования				
7.	Сохранение удельного веса численности педагогических работников дошкольных образовательных организаций, прошедших повышение квалификации и (или) профессиональную переподготовку, в общей численности педагогических работников дошкольных образовательных организаций, %	100	100	100	100
8.	Доля педагогов, имеющих первую и высшую квалификационные категории, в общей численности педагогов, %	69	73	75	75
9.	Сохранение отношения среднемесячной заработной платы педагогических работников муниципальных	100	100	100	100

	образовательных организаций дошкольного образования к среднемесячной заработной плате организаций общего образования Республики Татарстан, %				
	Задача 4: Научно-методическая, информационная помощь педагогическим работникам дошкольного образования в их творческой и личностной самореализации				
10.	Доля педагогов, прошедших обучение по проблеме реализации федеральных государственных требований дошкольного образования, в общей численности педагогов, %	100	100	100	100
11.	Доля педагогов, эффективно использующих современные образовательные технологии (в том числе цифровые, информационно-коммуникационные технологии) в профессиональной деятельности, в общей численности педагогов ДОУ, %	90	95	100	100
	Задача 5: Наиболее полное удовлетворение запросов населения в доступном качественном образовании, обеспечивающем разностороннее развитие детей, формирование предпосылок учебной деятельности.				
12.	Доля населения, удовлетворенная качеством дошкольного образования, от числа опрошенных, %	90	92	95	95

5. ПОДПРОГРАММА

«РАЗВИТИЕ ОБЩЕГО ОБРАЗОВАНИЯ, ВКЛЮЧАЯ ИНКЛЮЗИВНОЕ, И ПОВЫШЕНИЕ КВАЛИФИКАЦИИ РАБОТНИКОВ ДАННОЙ СФЕРЫ»

Цель подпрограммы	Достижение современного качества общего образования в условиях введения обновленного и реализации действующих федеральных государственных образовательных стандартов общего образования
Задачи подпрограммы	1. Создание условия для обеспечения качества образования на основе преемственности образовательных программ на всех уровнях общего образования. 2. Создание эффективной системы психолого-педагогического сопровождения образовательного процесса на всех уровнях образования. 3. Обеспечить благоприятные условия для создания единой системы выявления, развития и поддержки одаренных детей и талантливой молодежи, в том числе с ОВЗ, в различных областях интеллектуальной и творческой деятельности. 4. Создание современной системы оценки качества образования на основе принципов открытости, объективности, прозрачности, общественно-профессионального участия. 5. Обновление содержания и технологий преподавания общеобразовательных программ, вовлечения всех участников системы образования (обучающиеся, педагоги, родители (законные представители), работодатели и представители общественных объединений) в развитие системы общего образования, а также за счет обновления материально-технической базы и переподготовки педагогических кадров. 6. Развитие системы образования через методическую сеть, обеспечивающую коррекцию профессиональных дефицитов педагогических работников, открытость достижений педагогов, стимулирующую их активность в распространении и освоении инновационного опыта, создающую благоприятные условия для повышения профессионального мастерства педагогических работников, непрерывного образования и совершенствования их профессиональной компетентности. 7. Создание системы научно-методического сопровождения и индивидуализации непрерывного повышения профессионального мастерства педагогических работников, оценки их квалификации. 8. Создание условия для успешной адаптации и полноценной самореализации молодых педагогов в

	совместной деятельности с наставником. 9. Создание условий для внедрения современной и безопасной цифровой образовательной среды, обеспечивающей формирование ценности к саморазвитию и самообразованию у обучающихся образовательных организаций, путем обновления информационно-коммуникационной инфраструктуры, подготовки кадров, использования цифровых платформ.
Перечень разделов подпрограммы	1. Оценка текущего состояния системы общего образования; 2. Совершенствование материально-технических и учебно-методических условий. 3. Информационно-методическое сопровождение и организационная поддержка внедрения обновленного ФГОС третьего поколения 4. Развитие системы повышения квалификации управленческих и педагогических кадров 5. Мониторинг реализации программы 6. Индикаторы оценки реализации Подпрограммы «Развитие общего образования, включая инклюзивное, и повышение квалификации работников данной сферы.
Ожидаемые конечные результаты реализации целей и задач Подпрограммы (индикаторы оценки результатов)	Реализация мероприятий Подпрограммы позволит к 2025 году достичь: - Увеличение удельного веса учащихся организаций общего образования, обучающихся в соответствии с обновленным федеральным государственным образовательным стандартом начального общего и основного общего образования, % от общего количества обучающихся 1-9 классов до 85%; - Доля обучающихся, подтвердивших свои знания по результатам итоговой оценки освоения основной общеобразовательной программы начального общего, основного общего, среднего общего образования до 100%; - Доля обучающихся, подтвердивших свои знания по результатам государственной итоговой аттестации по общеобразовательным программам основного общего/ среднего общего образования 100%; - Удельный вес выпускников, освоивших общеобразовательную программу основного общего/ среднего общего образования и получивших аттестаты 100 %; - Достижение среднего балла по математике (профильного уровня) на едином государственном экзамене - 62 балла; - Достижение среднего балла по русскому языку на ЕГЭ - 75 баллов; - Увеличение доли общеобразовательных организаций,

	имеющих классы профильного обучения среднего общего образования (за исключением универсального профиля) до 35% и обучающихся 10-11 классов по профильным направлениям с изучением предметов на углубленном уровне до 45%; - Сохранение охвата учащихся 9 классов предпрофильным образованием, мониторингом профессиональных предпочтений учащихся 7-10 классов 100%; - Обеспечение одаренных детей, детей с особыми образовательными потребностями индивидуальным медико-социальным и психолого-педагогическим сопровождением до 100%; - Обеспечение охвата детей с ОВЗ (аутистов) общим образованием посредством развития инклюзивного и адаптированного образования 100%; - Обеспечение образовательных учреждений вывесками с названием организации, графиком работы организации, выполненную рельефно-точечным шрифтом Брайля и на контрастном фоне 100%; - Увеличение доли победителей и призеров республиканского этапа Всероссийской олимпиады, республиканских олимпиад школьников от общего количества обучающихся, принявших участие в республиканском этапе Всероссийской олимпиады, республиканских олимпиад до 48%; - Увеличение доли победителей и призеров интеллектуальных, творческих конкурсов, научно-практических конференций от общего количества обучающихся до 55%; - Увеличение количества учащихся, участвующих в учебно-тренировочных сборах по подготовке к олимпиадам до 45 человек; - Достижение доли учителей-участников конференций, семинаров, круглых столов по вопросам выявления, развития и поддержки одаренных детей и талантливой молодежи, в том числе с ОВЗ до 35%; - Привлечение общественных наблюдателей, при проведении оценочных процедур в образовательной организации не менее 35 человек; - Наличие образовательных организаций, в которых обучающиеся приняли участие в федеральных и региональных оценочных мероприятиях, проведенных в рамках мониторинга системы образования; - Заключение не менее 65 договоров о сетевом взаимодействии образовательных организаций; - Увеличение доли общеобразовательных организаций,
--	---

	обновивших материально-техническую базу, в том числе в рамках участия в Национальном проекте «Образование», до 65%; - Сохранение достижения 100% охвата родителей различными формами родительского всеобуча, психологического просвещения; - Достижение доли образовательных организаций, являющихся инновационными, стажировочными площадками муниципального, регионального, федерального уровня до 55%; - Увеличение доли педагогических работников, принимающих участие в конкурсах педагогического мастерства регионального и федерального уровней на получение поощрений за инновационную деятельность до 30%; - Увеличение доли педагогических работников общеобразовательных организаций, участвующих в методических семинарах по распространению передового педагогического опыта, в общей численности педагогических работников общеобразовательных организаций до 80%; - Увеличение доли руководителей и педагогических работников общеобразовательных организаций, прошедших повышение квалификации и (или) профессиональную переподготовку для работы в соответствии с обновленными федеральными государственными образовательными стандартами, в общей численности руководителей и педагогических работников общеобразовательных организаций до 100%; - Сохранение доли руководителей и педагогических работников общеобразовательных организаций, прошедших повышение квалификации по вопросам развития функциональной грамотности школьников, в общей численности руководителей и педагогических работников общеобразовательных организаций до 100%; - Увеличение доли педагогических работников, имеющих первую и высшую категорию до 77%; - Увеличение удельного веса численности учителей в возрасте до 35 лет в общей численности учителей общеобразовательных организаций до 40%; - Сохранение укомплектованности штатов педагогических работников муниципальных образовательных учреждений 100%; - Достижение не менее 4-х представленных практик наставничества, прошедших положительную профессионально-общественную экспертизу на
--	---

	региональном, Всероссийском уровне; - Достижение не менее 6-х педагогов, подготовленных наставниками и участвующих в конкурсах профессионального мастерства («Педагогический дебют» и др.); - Достижение не менее 5-ти педагогов, вошедших в кадровый управленческий резерв в результате осуществления наставничества; - Увеличение доли педагогических работников общеобразовательных организаций, участвующих в методических семинарах по распространению передового педагогического опыта в области применения цифровых образовательных технологий, в общей численности педагогических работников общеобразовательных организаций до 65%; - Достижение 100% педагогических работников, использующих цифровые образовательные ресурсы в урочное и внеурочное время; - Достижение доли образовательных учреждений, имеющих опубликованный (в средствах массовой информации, в сети Интернет) отчет об образовательной, финансово-хозяйственной деятельности, отчет о самообследовании до 100%; - Сохранение доли общеобразовательных учреждений, имеющих свои регулярно обновляемые сайты в сети Интернет 100%; - Увеличение доли населения, удовлетворенной качеством школьного образования, от числа опрошенных, до 95 %
--	--

1. Оценка текущего состояния системы общего образования

В Заинском муниципальном районе последовательно развивается образовательная экосистема как единое пространство социально-экономического развития территории. В штатном режиме идет освоение ФГОС. Созданы условия для обновления содержания обучения в соответствии с современными концепциями развития математического, физического, географического образования, преподавания учебных предметов «Обществознание», «Основы безопасности жизнедеятельности», «Физическая культура», предметных областей «Искусство», «Технология».

Значительно обновлена ресурсная база образовательных учреждений – участников федерального проекта «Современная школа» национального проекта «Образование» государственной программы «Развитие образования». В 2019 году открыты Центры образования цифрового и гуманитарного профилей «Точка роста» в МБОУ «Кадыровская СОШ» и МБОУ «Савалеевская СОШ», в 2020 году МБОУ «Татарская гимназия имени Р. Ш. Фардиева». Для обучающихся были созданы условия для занятий в урочное и внеурочное время по предметным областям

«Технология», «Информатика», «Основы безопасности жизнедеятельности», создано образовательное пространство с зоной для проектной деятельности, игры в шахмат. В 2021 году открыты Центры естественнонаучного и технологического направлений «Точка роста» ещё в пяти школах, в которых обновлена материально-техническая база по предметным областям «Физика», «Химия», «Биология». В рамках федерального проекта «Успех каждого ребенка» национального проекта «Образование» в МБОУ «ЗСОШ №7 с УИОП» на основании договора о сотрудничестве с 2020 года мобильный детский технопарк «Кванториум» г. Наб. Челны осуществляет реализацию дополнительных образовательных программ в сфере технического творчества и естественнонаучной деятельности.

В рамках федеральной программы «Реконструкция школьных спортивных залов в сельских школах» в 2019 году проведен капитальный ремонт спортзала в Нижнебишевской СОШ.

Для успешного обучения детей с особыми образовательными потребностями в школе №9 выполнен капитальный ремонт на сумму 13 миллионов 100 тысяч рублей.

В районе организован подвоз 466-ти учащихся по двадцати маршрутам 20-ю школьными автобусами. Обновлена база школьных автобусов: в 2020 году выделены 6 школьных автобусов, в 2021 году 5 школьных автобуса из бюджета Республики Татарстан.

Организация горячего питания осуществляется на основании ФЗ от 05.04.2013 №44 «О контрактной системе в сфере закупок товаров для обеспечения государственных и муниципальных нужд». Заключены муниципальные контракты на оказание услуг по организации питания учащихся и сбалансированного питания воспитанников с комбинатом ООО «Школьное питание» г. Набережные Челны. В двухнедельном меню учитываются: продолжительность пребывания обучающихся в общеобразовательном учреждении, возрастная категория и физические нагрузки, также их нормы питания. Обучающиеся начальной школы получают бесплатные горячее завтраки.

Диагностика и анализ промежуточных результатов работы по реализации ФГОС дают уверенность в дальнейшем развитии муниципальной образовательной системы. С начальной школы дети нацелены на достижение высоких предметных и личностных результатов на уроке и во внеурочной деятельности по пяти направлениям: спортивно-оздоровительное, духовно-нравственное, социальное, общеинтеллектуальное, общекультурное. На уровне основного общего образования в системе изучения учебных предметов, при осуществлении проектной и исследовательской деятельности учащиеся самоопределяются с выбором профиля обучения. В 10-11 классах при изучении предметов на углубленном уровне и на элективных курсах формируется готовность выпускников к обучению в вузах.

В Заинском муниципальном районе создано и развивается инновационное образовательное пространство. По программам повышенного уровня в МБОУ «ЗСОШ №7 с углубленным изучением отдельных предметов», МБОУ «Татарская гимназия имени Р.Ш. Фардиева» обучаются 22 % школьников.

Обучающиеся 6, 8 классов МБОУ «ЗСОШ №1», МБОУ «ЗСОШ №4», МБОУ «ЗСОШ 6», МБОУ «ЗСОШ №7 с УИОП», МБОУ «Татарская гимназия им. Р.Ш.

Фардиева» приняли участие в республиканском диагностическом тестировании по функциональной грамотности. В проведенном исследовании прослеживается тенденция – при достаточных предметных знаниях и умениях (94-98% школьников достигли базового уровня), школьники все еще испытывают затруднения в применении их в ситуациях, близких к реальной жизни, а также при работе с информацией, представленной в формате, не характерной для большинства отечественных учебников. Результаты Всероссийских проверочных работ обучающихся 4-8, 10 классов позволили осуществить диагностику достижения предметных и метапредметных результатов, в том числе уровня сформированности универсальных учебных действий и овладения межпредметными понятиями. Результаты ВПР были использованы для совершенствования преподавания учебных предметов, а также психологической подготовки обучающихся и их родителей к участию в проверочных работах и в государственной итоговой аттестации в последующем. С целью наблюдения за организацией и объективностью проведения и проверки ВПР, диагностических тестирований, проведения итогового сочинения в 11 классах, итогового собеседования по русскому языку в 9-х классах были привлечены общественные наблюдатели, которые не выявили нарушений.

Важным критерием объективности оценки образования является результативность государственной итоговой аттестации. В связи со сложившейся санитарно-эпидемиологической ситуацией в 2020 году основной государственный экзамен выпускники 9-х классов не сдавали, в 2021 году сдавали только по двум обязательным предметам: по русскому языку и математике. Все учащиеся получили аттестаты об основном общем образовании, в том числе 38 (9,07%) – с отличием. В 2021 году результаты ОГЭ оказались несколько ниже республиканских.

Все выпускники 11 классов получают аттестат о среднем общем образовании. Закончили среднюю школу с медалью в 2018 году – 27 выпускников, 2019 году – 37, в 2020 году – 25, в 2021 году – 27 выпускников 11-х классов. Доля выпускников, сдавших экзамены с результатом 80 баллов и выше составляет в 2021 году 22,3%, что на 0,65 выше по сравнению с прошлым годом. Увеличилась доля высокобалльников по предметам: русский язык, математика, физика, химия, биология. Максимальное количество баллов по русскому языку (100 баллов) в 2019 году получили 3 выпускницы, в 2020 году – 1, в 2021 году - 2. Снизилась доля высокобалльников по английскому языку, истории, информатике и ИКТ, обществознанию. Одной из причин снижения является переход на дистанционное обучение в условиях пандемии

Предмет	2019	Динамика	2020	Динамика	2021	Динамика
Русский язык	74,69	+ 0,73	74,01	-0,68	73,92	-0,09
Математика (П)	63,74	+ 10,29	59,81	-3,93	61,73	+1,92
Английский язык	80,29	+ 13,66	74,13	- 6,16	77,00	+2,87
Биология	60,87	+ 3,35	57,36	- 3,51	53,44	-3,92
Обществознание	60,73	-0,37	63,70	+ 2,97	61,14	-2,56
Химия	60,77	-2,29	58,96	- 1,81	59,58	+0,62
История России	60,00	+ 2,26	67,67	+7,67	60,94	-6,73

Информатика и ИКТ	61,00	-6	71,25	+10,25	68,14	-3,11
География	63,00	-4,4	63,75	+0,75	67,00	+3,25
Литература	77,33	+ 16,03	62,0	- 15,3	66,67	+4,67
Физика	53,46	+ 0,01	56,38	+2,92	60,37	+3,99

В 2020-2021 учебном году в 10-11 классах (293 обучающихся) реализовалось профильное обучение естественно-научной направленности в МБОУ «ЗСОШ №6» (из 24 обучающихся 11 классов поступили в ВУЗы в соответствии с профилем 16-66,6%. Математику профильного уровня сдавали 75%, физику 29,2%), социально-экономической направленности в МБОУ «ЗСОШ №7 с УИОП» (из 36 обучающихся 11 классов поступили в ВУЗы в соответствии с профилем 23- 63,8%. Математику на профильном уровне сдавали 64,7%, обществознание 52,9%). Остальные 102 выпускника 11-х классов обучались в классах универсального профиля. Охват профильным образованием составляет 35%, реализация профильного образования 65%.

Таким образом, по профилю сдают ЕГЭ около половины учащихся профильных классов. В связи с небольшим количеством обучающихся в старших классах сельских школ выбор и реализация профиля имеет свои сложности. Однако, результаты экзаменов говорят о необходимости совершенствования профориентационной работы среди обучающихся. При формировании учебного плана в 10 классе необходимо учитывать выбор обучающихся, ориентироваться на уровень подготовки учеников.

Заинские педагоги уверенно владеют технологиями развивающего обучения, успешно осваивают активные формы работы. Инновационный опыт лучших руководителей школ и учителей востребован педагогическими коллективами Республики Татарстан и регионов России. Получили распространение эффективные модели организации обучения педагогов:

- аттестационное тестирование в форме ЕГЭ;
- обучающие семинары, вебинары, мастер-классы, тренинги, работа в группах с использованием кейс-технологий;
- система рейтинговой оценки деятельности педагогов.

О возросшем научно-теоретическом уровне учителей свидетельствуют печатные материалы в сборниках и журналах: «Директор школы», «Методист», «Народное образование», «Татарстан», «Преподавание в школе», «Иду на урок», «Магариф».

Однако в условиях обновления содержания образования требует решения проблема повышения качества педагогического образования на основе поиска эффективных технологий повышения профессионального уровня педагогических кадров. Кроме того, для полноценного решения задач доступного качественного образования необходимо продолжить работу по профессиональному развитию педагогов, обеспечению школ психологами, логопедами, тьюторами, социальными педагогами, педагогами дополнительного образования, а также обеспечить современное информационное и учебно-методическое обеспечение образовательного процесса.

Для решения задач обеспечения доступного и качественного образования в 2022-2025 годах необходимо продолжить работу по профессиональному развитию

учителей, педагогов воспитательной сферы и дополнительного образования детей.
Ключевые направления работы

- управление профессионально-личностным развитием педагога в его взаимодействии с профессиональным сообществом.

Направления совершенствования общего образования - усиление внимания к формированию функциональной грамотности, повышение уровня познавательной самостоятельности учащихся, формирование метапредметных результатов, повышение интереса учащихся к изучению математики и естественнонаучных предметов, воспитательная направленность обучения, улучшение образовательной среды в школе, цифровая трансформация образования.

Основные направления методической поддержки системного развития школ:

-организационно-управленческое, поддерживающее создание и работу в школах временных организационных структур по разработке и реализации проектов модернизации образовательных систем;

-научно-методическое, направленное на дидактическое и методическое обеспечение введения новых образовательных целей, содержания, форм и методов обучения;

-информационное, предоставляющее профессиональным сообществам информацию о возможностях и перспективах развития образования;

-образовательное, обеспечивающее готовность педагогов школы к разработке и реализации программы модернизации образовательной системы;

-экспертно-консультативное, опирающееся на компетентность и опыт специалистов-экспертов.

Программа развития общего образования и кадрового потенциала на 2022 – 2025 годы определяет инновационные направления работы образовательных учреждений и управления образованием по повышению качества общего образования на основе развития управленческих и педагогических кадров, обновления содержания и технологий образования.

2. Совершенствование материально-технических и учебно-методических условий

№	Перечень мероприятий	Сроки исполнения	Ответственный
1.	Развитие ресурсного обеспечения общеобразовательных учреждений в соответствии с требованиями к реализации основной образовательной программы основного общего образования	Постоянно	Руководители ОУ
2.	Самообследование образовательных организаций в целях определения соответствия условий для реализации ФГОС на определенных уровнях общего образования	2021 год	Управление образования, руководители ОУ
3.	Организация участия школ в грантовых программах регионального и федерального уровней, привлечения федеральных средств в	Ежегодно	Управление образования, руководители

	рамках конкурсов для педагогов и школьников		ОУ
4.	Подготовка общеобразовательных учреждений к реализации основной образовательной программы среднего общего образования	2021-2022 г.г.	Руководители ОУ
5.	Обновление материально-технического оснащения школ в соответствии с нормативами и регламентами ФГОС	Ежегодно	Руководители ОУ
6.	Организация мониторинга ресурсного обеспечения образовательных учреждений	Ежегодно	Управление образования, руководители ОУ
7.	Выстраивание муниципальной сети школ по формированию функциональной грамотности	2021 г.	Управление образования, руководители ОУ
8.	Организация образовательного взаимодействия с учреждениями культуры, спорта, предприятиями, организациями, фондами	Постоянно	Управление образования, руководители ОУ

3. Информационно-методическое сопровождение и организационная поддержка внедрения обновленного ФГОС третьего поколения

№	Перечень мероприятий	Сроки исполнения	Ответственный
1.	Реализация Дорожной карты введения ФГОС НОО и ФГОС ООО	2022-2025	Управление образования
3.	Экспертиза учебно-методических материалов вариативной части базисного учебного плана	Ежегодно	Управление образования
4.	Разработка моделей методического сопровождения реализации ФГОС	Ежегодно	Управление образования, руководители ОУ
5.	Организация методических семинаров по актуальным вопросам внедрения и реализации ФГОС	Ежегодно	Управление образования
6.	Проведение мониторинга деятельности образовательных учреждений по результатам реализации ФГОС	Ежегодно	Управление образования
7.	Освоение образовательных технологий деятельностного типа, направленных на достижение высоких образовательных результатов: -технологий дифференцированного обучения; -технологий разноуровневого обучения;	Ежегодно	Управление образования, руководители ОУ

	-технологий учебного исследования, проектирования; -диалоговых технологий; -кейс-технологий; -ТРИЗ-технологий; -технологий контрольно-оценочной деятельности на основе самоанализа, самооценки и рефлексии; -технологий проблемного обучения; -технологий разработки индивидуальных учебных планов и образовательных программ; -технологий развития критического мышления; -медиаобразовательных технологий; -технологий формирования лидерства.		
8.	Создание условий для реализации индивидуальных учебных планов и образовательных программ на уровнях начального общего, основного общего и среднего общего образования	Ежегодно	Управление образования, руководители ОУ
9.	Развитие системы взаимодействия с семьей и социумом	Ежегодно	Управление образования, руководители ОУ

4. Развитие системы повышения квалификации управленческих и педагогических кадров

№	Перечень мероприятий	Сроки исполнения	Ответственный
1.	Повышение квалификации директоров и заместителей директоров общеобразовательных организаций в формате уровневых программ повышения квалификации	Ежегодно	Управление образования
2.	Организация непрерывного повышения квалификации руководящих и педагогических кадров на основе реализации персонифицированной модели обучения	Ежегодно	Управление образования
3.	Организация адресной работы с педагогическими работниками, направленную на устранение пробелов в рамках повышения квалификации	Постоянно	Руководители ОУ
4.	Целевая подготовка педагогов. Привлечение к педагогической деятельности лучших выпускников педагогических и непедагогических	Ежегодно	Управление образования, руководители ОУ

	вузов		
5.	Обеспечению школ педагогами дополнительного образования, социальными педагогами, психологами, логопедами, тьюторами, в т.ч. на основе организация переподготовки педагогических кадров	Ежегодно	Управление образования, руководители ОУ
6.	Внедрение интегрированной системы аттестации учителей, основанной на учете достижений обучающихся	Постоянно	Управление образования, руководители ОУ
7.	Организация сетевого взаимодействия образовательных учреждений на основе закрепления за опорными школами	Ежегодно	Управление образования
8.	Проведение обучающих и проблемных семинаров, мастер-классов для руководящих и педагогических работников по актуальным вопросам развития общего образования	Постоянно	Управление образования
9.	Организация конкурсного движения и участия педагогов в грантовых проектах	Ежегодно	Управление образования
10.	Создание условий для адаптации молодых педагогов в ОУ. Организация работы «Школы молодого учителя»	Постоянно	Управление образования, образовательные учреждения
11.	Организация системы наставничества в ОУ. Реализация проекта «Муниципальная систем организации наставничества педагогических и руководящих кадров на основе сетевого взаимодействия»	Постоянно	Управление образования, образовательные учреждения

5. Мониторинг реализации программы

№	Перечень мероприятий	Сроки исполнения	Ответственный
1.	Сбор и адресное обеспечение пользователей статистической и мониторинговой информацией по реализации программы	Постоянно	Управление образования
2.	Организация мониторинга ресурсного обеспечения образовательных учреждений	Ежегодно	Управление образования
3.	Мониторинг эффективности информационно-методического сопровождения и организационной поддержки реализации ФГОС	Постоянно	Управление образования, руководители ОУ

4.	Мониторинг кадрового обеспечения школ, в т. ч. на основе переподготовки педагогов, привлечения студентов и целевого обучения выпускников	Постоянно	Управление образования, руководители ОУ
5.	Размещение тематических материалов о ходе реализации ФГОС на сайтах управления образованием и образовательных учреждений	Постоянно	Управление образования, руководители ОУ
6.	Разъяснительная работа и обсуждение ФГОС в профессиональном и родительском сообществах	Постоянно	Управление образования, руководители ОУ

**6. Индикаторы оценки реализации Подпрограммы
«Развитие общего образования, включая инклюзивное, и повышение
квалификации работников данной сферы»**

	Целевые показатели	2022	2023	2024	2025
	Задача 1: Создание условия для обеспечения качества образования на основе преемственности образовательных программ на всех уровнях общего образования				
1	Увеличение удельного веса учащихся организаций общего образования, обучающихся в соответствии с обновленным федеральным государственным образовательным стандартом начального общего и основного общего образования, % от общего количества обучающихся 1-9 классов	25	45	65	85
2	Доля обучающихся, подтвердивших свои знания по результатам итоговой оценки освоения основной общеобразовательной программы начального общего образования, %	100	100	100	100
3	Доля обучающихся, подтвердивших свои знания по результатам государственной итоговой аттестации по общеобразовательным программам основного общего образования, %	100	100	100	100
4	Доля обучающихся, подтвердивших свои знания по результатам государственной итоговой аттестации по общеобразовательным программам среднего общего образования, %	100	100	100	100
5	Удельный вес выпускников, освоивших	100	100	100	100

	общеобразовательную программу основного общего образования и получивших аттестаты, %				
6	Удельный вес выпускников, освоивших общеобразовательную программу среднего общего образования и получивших аттестаты, %	100	100	100	100
7	Результаты единого государственного экзамена (далее - ЕГЭ) со средним баллом по математике (профильного уровня), баллы	61,8	61,9	62	62
8	Результаты ЕГЭ со средним баллом по русскому языку, баллы	74	74,5	74,9	75
9	Доля обучающихся 10-11 классов по профильным направлениям с изучением предметов на углубленном уровне, (за исключением универсального профиля), %	35	38	40	45
10	Доля общеобразовательных организаций, имеющих классы профильного обучения среднего общего образования (за исключением универсального профиля), %	20	25	30	35
11	Охвата учащихся 9 классов предпрофильным образованием, %	100	100	100	100
12	Доля учащихся 7-10 классов, охваченных мониторингом профессиональных предпочтений, %	100	100	100	100
Задача 2: создание эффективной системы психолого-педагогического сопровождения образовательного процесса на всех уровнях образования					
13	Доля детей с особыми образовательными потребностями, обеспеченных индивидуальным медико-социальным и психолого-педагогическим сопровождением, %	100	100	100	100
14	Охват детей с ОВЗ (аутистов) общим образованием посредством развития инклюзивного и адаптированного образования, %	100	100	100	100
15	Доля общеобразовательных учреждений, оснащенных вывесками с названием организации, графиком работы организации, выполненную рельефно-точечным шрифтом Брайля и на контрастном фоне, %	100	100	100	100
Задача 3: обеспечить благоприятные условия для создания единой системы выявления, развития и поддержки одаренных детей и талантливой молодежи, в том числе с ОВЗ, в различных областях интеллектуальной и творческой деятельности					

16	Доля победителей и призеров республиканского этапа Всероссийской олимпиады, республиканских олимпиад школьников от общего количества обучающихся, принявших участие в республиканском этапе Всероссийской олимпиады, %	45	46	47	48
17	Доля победителей и призеров интеллектуальных, творческих конкурсов, научно-практических конференций от общего количества обучающихся, %	40	45	50	55
18	Количество учащихся, участвующих в учебно-тренировочных сборах по подготовке к олимпиадам, чел.	30	35	40	45
19	Доля учителей-участников конференций, семинаров, круглых столов по вопросам выявления, развития и поддержки одаренных детей и талантливой молодежи, в том числе с ОВЗ, %	20	25	30	35
Задача 4: создание современной системы оценки качества образования на основе принципов открытости, объективности, прозрачности, общественно-профессионального участия					
20	Доля образовательных организаций с признаками необъективности оценки качества образования, %	0	0	0	0
21	Количество общественных наблюдателей, привлеченных к проведению оценочных процедур в образовательной организации	23	25	30	35
22	Наличие образовательных организаций, в которых обучающиеся приняли участие в федеральных и региональных оценочных мероприятиях, проведенных в рамках мониторинга системы образования	да	да	да	да
Задача 5: обновление содержания и технологий преподавания общеобразовательных программ, вовлечения всех участников системы образования (обучающиеся, педагоги, родители (законные представители), работодатели и представители общественных объединений) в развитие системы общего образования, а также за счет обновления материально-технической базы школы					
23	Доля общеобразовательных организаций, заключивших договор о сетевом взаимодействии, %	35	45	55	65
24	Доля общеобразовательных организаций, обновивших материально-техническую базу в рамках участия в Национальном проекте	35	45	55	65

	«Образование», %				
25	Доля родителей, охваченных различными формами родительского всеобуча и психологического просвещения, а также участвующих в конференциях, форумах по вопросам общего образования, %	100	100	100	100
	Задача 6: развитие системы образования через методическую сеть, обеспечивающую коррекцию профессиональных дефицитов педагогических работников, открытость достижений педагогов, стимулирующую их активность в распространении и освоении инновационного опыта, создающую благоприятные условия для повышения профессионального мастерства педагогических работников, непрерывного образования и совершенствования их профессиональной компетентности				
26	Доля образовательных организаций, являющихся инновационными, стажировочными площадками муниципального, регионального, федерального уровня, %	40	45	50	55
27	Доля педагогических работников, принимающих участие в конкурсах педагогического мастерства регионального и федерального уровней на получение поощрений за инновационную деятельность, %	15	20	25	30
	Задача 7: создание системы научно-методического сопровождения и индивидуализации непрерывного повышения профессионального мастерства педагогических работников, оценки их квалификации				
28	Увеличение доли педагогических работников общеобразовательных организаций, участвующих в методических семинарах по распространению передового педагогического опыта, в общей численности педагогических работников общеобразовательных организаций, %	50	60	70	80
29	Увеличение доли руководителей и педагогических работников общеобразовательных организаций, прошедших повышение квалификации и (или) профессиональную переподготовку для работы в соответствии с обновленными федеральными государственными образовательными стандартами, в общей численности руководителей и педагогических работников общеобразовательных организаций, %	70	80	90	100

30	Увеличение доли руководителей и педагогических работников общеобразовательных организаций, прошедших повышение квалификации по вопросам развития функциональной грамотности школьников, в общей численности руководителей и педагогических работников общеобразовательных организаций, %	100	100	100	100
31	Доля руководителей образовательных учреждений, прошедших переподготовку по программам «Государственное и муниципальное управление», «Менеджмент», «Управление персоналом», %	100	100	100	100
32	Доля педагогических работников, имеющих первую и высшую категорию, %	75	76	76,5	77
Задача 8: создание условия для успешной адаптации и полноценной самореализации молодых педагогов в совместной деятельности с наставником					
33	Увеличение удельного веса численности учителей в возрасте до 35 лет в общей численности учителей общеобразовательных организаций, %	25	30	35	40
34	Укомплектованность штатов педагогических работников муниципальных образовательных учреждений, %	100	100	100	100
35	Количество представленных практик наставничества, прошедших положительную профессионально-общественную экспертизу на региональном, Всероссийском уровне	1	2	3	4
36	Количество педагогов, подготовленных наставниками и участвующих в конкурсах профессионального мастерства («Педагогический дебют» и др.)	3	4	5	6
37	Количество педагогов, вошедших в кадровый управленческий резерв в результате осуществления наставничества	2	3	4	5
Задача 9: создание условий для внедрения современной и безопасной цифровой образовательной среды, обеспечивающей формирование ценности к саморазвитию и самообразованию у обучающихся образовательных организаций, путем обновления информационно-коммуникационной инфраструктуры, подготовки кадров, использования цифровых платформ					
38	Увеличение доли педагогических работников общеобразовательных организаций, участвующих в методических семинарах по	50	55	60	65

	распространению передового педагогического опыта в области применения цифровых образовательных технологий, в общей численности педагогических работников общеобразовательных организаций, %				
39	Доля педагогических работников, использующих цифровые образовательные ресурсы в урочное и внеурочное время, %	70	80	90	100
40	Доля образовательных учреждений, имеющих опубликованный (в средствах массовой информации, в сети Интернет) публичный отчет об образовательной и финансово-хозяйственной деятельности, отчет о самообследовании, %	100	100	100	100
41	Доля общеобразовательных учреждений, имеющих свои регулярно обновляемые сайты в сети Интернет, %	100	100	100	100
42	Доля населения, удовлетворенной качеством школьного образования, от числа опрошенных, %	87	90	93	95

6. ПОДПРОГРАММА «РАЗВИТИЯ НАЦИОНАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ»

Цель подпрограммы	Обеспечить необходимые условия для сохранения, изучения и развития татарского, русского и других языков народов, проживающих в Заинском муниципальном районе
Задачи подпрограммы	1. Поддержка паритетного функционирования татарского и русского языков как государственных языков Республики Татарстан. 2. Организационное и учебно-методическое сопровождение систем би- и полилингвального образования 3. Содействие национальному культурному развитию представителей народов, проживающих на территории муниципального района, укрепление общероссийской гражданской идентичности 4. Совершенствование образовательных технологий и методики обучения на родном языке и с опорой на родной язык
Перечень разделов подпрограммы	1. Оценка текущего состояния 2. Укрепление учебно-материальной базы учреждений образования 3. Индикаторы оценки реализации Подпрограммы «Развитие национального образования»
Ожидаемые результаты реализации подпрограммы	Реализация мероприятий Подпрограммы позволит к 2025 году достичь: - Увеличение доли детей, изучающих татарский язык, как государственный язык Республики Татарстан до 55%; - Увеличение доли детей, изучающих татарский язык и воспитывающихся на родном татарском языке, в общей численности детей-татар школьного возраста, посещающих общеобразовательные учреждения до 35%; - Увеличение доли детей, обучающихся и воспитывающихся на родном татарском языке, в общей численности детей-татар школьного возраста, посещающих общеобразовательные учреждения до 40%; - Увеличение доли общеобразовательных организаций, в которых реализуются программы дополнительного образования национально - прикладного, культурологического и краеведческого направления до 55%; - Сохранение доли мероприятий, проводимых в образовательных организациях, на двух государственных языках на уровне 100%; - Увеличение доли средств внешней и внутренней визуальной информации, оформленной на двух государственных языках, в общем количестве информации до 100 %;

	- Увеличение публикаций в средствах массовой печати материалов из опыта работы лучших учителей на русском и татарском языке до 50%; - Достижение ежегодного количества организованных и проведенных семинаров, круглых столов для учителей, родителей (законных представителей) по вопросам би- и полилингвального образования – 5; - Достижение ежегодного количества учителей родного языка и литературы, проходящих курсы повышения квалификации не менее 25 человек; - Увеличение количества обучающихся - участников профильных смен в языковых лагерях до 20 человек; - Достижение количества обучающихся - участников Межрегионального летнего форума интеллектуального творчества детей и молодежи «Тартария» 15 человек; - Увеличение количества образовательных организаций - победителей грантовых конкурсов, направленных на сохранение и развитие родного языка до 4; - Достижение количества участников Международной олимпиады по татарскому языку, по русскому языку для учащихся школ с родным (нерусским) языком, по чувашскому языку и литературе по 2 человека на каждую олимпиаду; - Достижение количества участников Всероссийского конкурса юных поэтов и писателей «Илһам» («Вдохновение»), межрегиональной научно-практической конференции «Шәжәрәләр-нәсел агачы», межрегиональных юношеских научно-исследовательских чтений имени Каюма Насыри, республиканской научно-практической конференции школьников имени Туфана Миннуллина, конкурса научно-исследовательских и творческих работ школьников «Аксаковские чтения», республиканской научно-практической конференции школьников «Онегинский чтения», республиканской научно-практической конференции школьников имени Л.Н.Толстого по 3 человека на каждую конференцию; - Увеличение количества участников международной акции «Татарча диктант» до 1600 участников; - Увеличение количества участников международной акции «Тотальный диктант» до 240 человек; - Увеличение количества участников муниципального этапа Всероссийского конкурса школьников «Живая классика» до 50 человек; - Сохранение доли образовательных организаций, на базе которых проходят мероприятия ко Дню русского языка, ко Дню русского языка, ко дню рождения А.С. Пушкина, мероприятия в рамках республиканского конкурса «Мин татарча сөйләшәм!»
--	--

	(«Я говорю по-татарски!»), 100%; - Увеличение доли учителей родного языка, принявших участие в муниципальном этапе Всероссийского конкурса «Туган тел» до 15%; - Увеличение доли учителей родного языка, участвующих в методических семинарах по обучению инновационным технологиям, в том числе цифровым до 100%; - Проведение круглых столов с участием представителей педагогических коллективов, родителей и общественности по вопросам развития национального образования не менее 2 раз в год; - Увеличение доли учителей родного языка, участвующих в профессиональных конкурсах «Учитель года», «Ел укытучысы», «Иң яхшы татар теле укытучысы» до 25%; - Увеличение количества публикаций материалов из опыта работы лучших учителей родного языка до 27; - Увеличение количества массовых мероприятий, направленных на удовлетворение духовных и культурных потребностей народов, проживающих в Заинском муниципальном районе.
--	---

1. Оценка текущего состояния

Развитие национального образования в Заинском муниципальном районе строилось на основании Закона РТ «О государственных языках Республики Татарстан и других языках в Республике Татарстан» и Государственной программы Республики Татарстан «Сохранение, изучение и развитие государственных языков Республики Татарстан и других языков в Республике Татарстан на 2014-2022 годы».

Основными результатами деятельности стали развитие школ с обучением и воспитанием на родном татарском языке, обновление содержания образования, внедрение новых технологий, совершенствование преподавания татарского языка и литературы, расширение и укрепление межрегиональных связей.

В районе функционирует 21 дошкольное образовательное учреждение и 11 дошкольных групп, которые посещают 2340 детей. Из них 1006 - дети татарской национальности. Из которых 367 воспитанника - 36,48% (279 детей из сельских поселений в нац. ДОУ, 88 в тат. группах городских ДОУ) охвачено обучением и воспитанием на родном татарском языке.

В районе функционирует 22 общеобразовательные организации, в том числе одна школа для детей с ограниченными возможностями здоровья. 5175 учащихся, из них 2165-дети татарской национальности (41,9%), 2083-дети русской национальности (40,2%), 927- представители других национальностей, смешанные браки (17,9 %).

В Заинском районе в 13 школах ведется с обучение на русском языке, в 9 школах – на татарском языке. 40% (863 учащихся) детей татар охвачены обучением и воспитанием на родном татарском языке, в том числе 18% (386 учащихся) детей-татар получают обучение и воспитание на татарском и 22% (477 учащихся) в

школах с обучением на русском языке.

В Заинском районе функционирует одна школа с чувашским этнокультурным компонентом, в котором обучается 16 детей.

В районе функционируют 8 школ с татарским языком обучения, в том числе 5 основных школ, 3 средних школ. Также обучение и воспитание в 2 филиалах ведется на татарском языке. Всего учащихся в школах с татарским языком обучения – 386 (7,45%). Охват обучением на родном татарском языке в районе составляет (7,45%), охват воспитанием на родном языке - 7%.

Изучение предмета «Родной татарский язык» ведётся во всех 22 общеобразовательных учреждениях. Татарский язык как родной выбрали 63% учащихся, русский язык как родной выбрали 37% учащихся.

В 2020-2021 учебном году основными направлениями работы были:

- повышение квалификации через авторские и тематические курсы ИРО РТ.
- активное участие в районных, республиканских, межрегиональных конкурсах, изучение и распространение передового педагогического опыта;
- активизация использования на уроках и во внеурочной деятельности информационных технологий, а также методов и приемов, повышающих мотивацию к предмету;
- усовершенствование системы работы с одаренными детьми;
- сотрудничество с закреплёнными регионами, методическая помощь и обмен опытом.

Районное методическое объединение учителей татарского языка и литературы осуществляло свою работу в условиях модернизации образования, главной целью которого является достижение нового качества общеобразовательной подготовки, исходя из основных задач, определенных приказами, рекомендациями, инструктивно-методическими письмами МО и Н РФ, МО и Н РТ. В условиях обновления образования возросла потребность в учителе, способном модернизировать содержание своей деятельности посредством критического, творческого его освоения и применения достижений науки и передового педагогического опыта. В связи с этим и изменяются функции методического сопровождения, обеспечивающего деятельность учителя. Успешность профессиональной деятельности педагога обуславливается сформированностью у них профессиональных методических умений. Этот процесс протекает эффективнее при активном участии педагогов в профессиональных объединениях. Работа муниципального методического объединения учителей татарского языка и литературы была направлена на реализацию единой методической темы: «Повышение качества образования через внедрение инновационных технологий на основе личностно-ориентированного обучения родному языку», на использование продуктивных форм и методов организации учебного занятия, освоение альтернативных педагогических программ, знакомство с опытом работы коллег по внедрению современных педагогических технологий.

Анализ количественного состава и качественного кадрового обеспечения педагогами показывает, что общая численность учителей татарского языка и литературы остается стабильной и составляет 52 учителя родного татарского языка и литературы.

Деятельность муниципального методического объединения учителей татарского языка и литературы строилась на основе диагностики и имела практическую направленность. Выявление проблем, наиболее актуальных вопросов деятельности педагогов образовательных учреждений, отслеживание динамики знаний учителей по вопросам совершенствования учебно-воспитательного процесса, позволило определить круг вопросов, на которые необходимо было обратить внимание:

1. Реализация ФГОС, повышение качества обучения и воспитания;
2. Систематическая работа с одаренными детьми, участие в муниципальных, республиканских и российских конкурсах, вовлечение учащихся в научно-исследовательскую деятельность;
3. Обмен опытом на страницах районных, республиканских периодических изданий;
4. Подготовка учащихся к государственной (итоговой) аттестации в новой форме.

В 2020-2021 учебном году реализуя задачу по формированию национального самосознания учащихся в поликультурном пространстве, учителя сделали серьёзный акцент на формирование и развитие навыков устной и письменной речи, привитие учащимся художественного вкуса, интереса к татарскому языку; на обучение русскоязычной аудитории практическому использованию татарского языка как средства общения, в пределах установленного программой словарного и грамматического минимумов, с применением здоровьесберегающих и коммуникативно развивающих технологий.

Практическая часть представляла собой заседания рабочих групп по подготовке к промежуточной аттестации, работа экспертов с аттестуемыми учителями, консультации по составлению учебных рабочих программ, работа экспертной группы по проверке заданий муниципального этапа Всероссийской и республиканской олимпиады школьников, изучение нормативных и методических документов. Совершенствование методического мастерства учителей татарского языка и литературы, способных компетентно и эффективно решать вопросы воспитания и обучения школьников, обобщение и распространение педагогического опыта, осуществляется через постоянно функционирующие заседания методических объединений, через семинары, проведение мастер-классов, открытых уроков, выступления на конференциях, семинарах, круглых столах, наличие опубликованных работ. В течение всей педагогической деятельности учителя постоянно следят за повышением своего профессионального уровня, своевременно осуществляют прохождение курсов квалификации и переподготовки. Одним из факторов, повышающих педагогическое мастерство учителя, является усиление научно-теоретического содержания методической работы. С этой целью учителя регулярно посещали обучающие семинары в г. Казани, Набережные Челны.

Совершенствование методического мастерства учителей татарского языка и литературы, способных компетентно и эффективно решать вопросы воспитания и обучения школьников; обобщение и распространение педагогического опыта, осуществляется через постоянно функционирующие заседания методических объединений, через семинары, проведение мастер-классов, открытых уроков. С целью повышения эффективности обучения, ежемесячно проводились обучающие

семинары, семинары-практикумы на муниципальном, зональном и межрегиональном уровне.

Множество мероприятий, посвящённых Международному дню родного языка, Году родных языков и народного единства в РТ, Года родного края в ЗМР РТ было проведено в общеобразовательных учреждениях района. Учащиеся приняли активное участие в муниципальных, республиканских, межрегиональных, всероссийских конкурсах чтецов и стали победителями и призерами.

Подготовка к конкурсам педагогического мастерства являются неотъемлемой частью работы с педагогами. Ежегодно проводится республиканский конкурс мастер-классов учителей родного языка, муниципальный этап Всероссийского конкурса мастер-классов учителей родных языков «Туган тел».

Высокий профессионализм учителей татарского языка и литературы подтверждается достигнутыми результатами:

Учитель татарского языка и литературы МБОУ «Татарская гимназия им. Р. Ш. Фардиева» Авхадеева Д.М. стала лауреатом Всероссийского конкурса мастер-классов учителей родных языков «Туган тел».

8 учащихся стали призерами и победителями заключительного этапа республиканской и Международной олимпиады школьников по родному татарскому языку и литературе. 1 учащийся школы МБОУ «ЗСОШ №6» стал победителем Международной олимпиады по татарскому языку и литературе.

Учащиеся 6,7 классов гимназии г. Заинска стали участниками интеллектуальной игры «Тамчы шоу».

Ученик 11 класса МБОУ «ЗСОШ №6» Бурганов Д. стал победителем зонального этапа республиканского Международного конкурса «Джалиловские чтения».

Несмотря на некоторые положительные результаты по данному направлению, основной проблемой остается сохранение и развитие сети школ с родными татарским языком обучения, оснащение кабинетов татарского языка и литературы, что определяет необходимость продолжения работы по развитию национального образования.

2. Укрепление учебно-материальной базы учреждений образования

№	Мероприятия	Сроки реализации	Ответственные исполнители
1.	Обеспечение образовательных учреждений учебно-методической и справочной литературой, электронными ресурсами, подпиской на газеты и журналы	ежегодно	управление образования, руководители образовательных учреждений
2.	Оснащение образовательных учреждений интерактивными комплектами	ежегодно	управление образования
3.	Увеличение библиотечного фонда художественной литературы на родном языке населения, проживающего на	ежегодно	управление образования, руководители

территории Заинского муниципального района	образовательных учреждений
--	----------------------------

3.Индикаторы оценки реализации Подпрограммы «Развитие национального образования»

№ пп	Целевые показатели по направлениям подпрограммы	2022	2023	2024	2025
	Задача 1: Поддержка паритетного функционирования татарского и русского языков как государственных языков Республики Татарстан				
1	Доля детей, изучающих татарский язык, как государственный язык Республики Татарстан, %	37	45	50	55
2	Доля детей, изучающих татарский язык и воспитывающихся на родном татарском языке, в общей численности детей-татар возраста, посещающих общеобразовательные учреждения, %	22	25	30	35
3	Доля детей, обучающихся и воспитывающихся на родном татарском языке, в общей численности детей-татар школьного возраста, посещающих общеобразовательные учреждения, %	37	38	39	40
4	Доля общеобразовательных организаций, в которых реализуются программы дополнительного образования национально - прикладного, культурологического и краеведческого направления, %	40	45	50	55
5	Доля мероприятий, проводимых в образовательных организациях, на двух государственных языках, %	100	100	100	100
6	Доля средств внешней и внутренней визуальной информации, оформленной на двух государственных языках, в общем количестве информации, %	50	60	70	100
7	Доля образовательных организаций, в которых созданы условия для ведения делопроизводства на двух государственных языках, %	100	100	100	100
8	Публикации в средствах массовой печати материалов из опыта работы лучших учителей на русском и татарском языке, %	50	50	50	50
	Задача 2: Организационное и учебно-методическое сопровождение систем би- и полилингвального образования				
9	Количество организованных и проведенных семинаров, круглых столов для учителей, родителей (законных представителей) по вопросам би- и полилингвального образования	2	2	2	2

10	Количество организованных и проведенных круглых столов для учителей родного языка и литературы, иностранных языков	3	3	3	3
11	Количество учителей родного языка и литературы, ежегодно проходящих курсы повышения квалификации, человек	25	25	25	25
12	Количество обучающихся - участников профильных смен в языковых лагерях, человек	10	15	18	20
13	Количество обучающихся - участников Межрегионального летнего форума интеллектуального творчества детей и молодежи «Тартария», человек	5	7	10	15
14	Количество обучающихся - участников профильной смены по русскому языку «Глаголь», человек	5	7	10	12
15	Количество образовательных организаций - победителей грантовых конкурсов, направленных на сохранение и развитие родного языка	3	3	4	4
Задача 3: Содействие национальному культурному развитию представителей народов, проживающих на территории муниципального района, укрепление общероссийской гражданской идентичности					
16	Количество участников Международной олимпиады по татарскому языку, человек	2	2	2	2
17	Количество участников Международной олимпиады по русскому языку для учащихся школ с родным (нерусским) языком, человек	1	1	2	2
18	Количество участников республиканской олимпиады по чувашскому языку и литературе, человек	1	1	2	2
19	Количество участников Всероссийского конкурса юных поэтов и писателей «Илһам» («Вдохновение»), человек	2	2	3	3
20	Количество участников межрегиональной научно-практической конференции «Шәжәрәләр-нәсел агачы» («Родословные-древо поколений»), человек	1	2	2	3
21	Количество участников межрегиональных юношеских научно-исследовательских чтений имени Каюма Насыри, человек	2	3	3	3
22	Количество участников республиканской научно-практической конференции школьников имени Туфана Миннуллина, человек	2	3	3	3
23	Количество участников республиканских научно-исследовательских чтений имени Габдуллы Тукая, человек	4	6	6	7

24	Количество участников конкурса научно-исследовательских и творческих работ школьников «Аксаковские чтения», человек	2	2	3	3
25	Количество участников республиканской научно-практической конференции школьников «Онегинский чтения», человек	2	2	3	3
26	Количество участников республиканской научно-практической конференции школьников имени Л.Н.Толстого, человек	2	2	3	3
27	Количество участников международной акции «Татарча диктант», человек	1500	1520	1550	1600
28	Количество участников международной акции «Тотальный диктант», человек	200	220	230	240
29	Количество участников муниципального этапа Всероссийского конкурса школьников «Живая классика», человек	30	40	45	50
30	Доля образовательных организаций, на базе которых прошли мероприятия ко Дню русского языка, %	100	100	100	100
31	Доля образовательных организаций, на базе которых прошли мероприятия ко Дню русского языка, ко дню рождения А.С. Пушкина, %	100	100	100	100
32	Доля образовательных организаций, на базе которых прошли мероприятия в рамках республиканского конкурса «Мин татарча сөйләшәм!» («Я говорю по-татарски!»), %	100	100	100	100
33	Доля учителей родного языка, принявших в муниципальном этапе Всероссийского конкурса мастер-классов «Туган тел», %	10	12	14	15
	Задача 4: Совершенствование образовательных технологий и методики обучения на родном языке и с опорой на родной язык				
34	Доля учителей родного языка, участвующих в методических семинарах по обучению инновационным технологиям, в том числе цифровым, %	80	85	90	100
35	Количество проведенных круглых столов с участием представителей педагогических коллективов, родителей и общественности по вопросам развития национального образования	2	2	2	2
36	Доля учителей родного языка, участвующих в профессиональных конкурсах «Учитель года», «Ел укытучысы», «Иң яхшы татар теле укытучысы», %	10	15	20	25
37	Количество публикаций материалов из опыта работы лучших учителей родного языка	20	23	25	27

7. ПОДПРОГРАММА «РАЗВИТИЕ ВОСПИТАНИЯ И ДОПОЛНИТЕЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ, ВКЛЮЧАЯ ОБРАЗОВАНИЕ ДЕТЕЙ-ИНВАЛИДОВ И ПОВЫШЕНИЕ КВАЛИФИКАЦИИ РАБОТНИКОВ ДАННОЙ СФЕРЫ»

Духовно-нравственное становление детей и молодежи, подготовка их к самостоятельной жизни есть важнейшая составляющая развития общества, государства. Выражением государственной политики в области воспитания стали сформулированные в Законе Российской Федерации "Об образовании" (в редакции Федерального закона от 13.01.96 № 12-ФЗ) принципы гуманистического характера образования. Приказом Министерства просвещения Российской Федерации №712 от 11.12.2020 внесены изменения в государственные стандарты начального, основного и среднего общего образования в рамках реализации требований Федерального закона от 31.07.2020 № 304-ФЗ «О внесении изменений в Федеральный закон «Об образовании в Российской Федерации» по вопросам воспитания обучающихся».

Согласно изменениям, внесенным в закон «Об образовании в Российской Федерации» с 2020 года в районе велась работа по изучению и апробации программы воспитания.

В центре примерной программы воспитания в соответствии с ФГОС общего образования находится личностное развитие обучающихся, формирование у них системных знаний о различных аспектах развития России и мира. Одним из результатов реализации программы станет приобщение обучающихся к российским традиционным духовным ценностям, правилам и нормам поведения в российском обществе. Программа призвана обеспечить достижение учащимися личностных результатов, указанных во ФГОС: формирование у обучающихся основ российской идентичности; готовность обучающихся к саморазвитию; мотивацию к познанию и обучению; ценностные установки и социально-значимые качества личности; активное участие в социально-значимой деятельности. Рабочая программа воспитания должна реализовываться в единстве урочной и внеурочной деятельности, осуществляемой организацией, осуществляющей образовательную деятельность, совместно с семьей и другими институтами воспитания.

Школа является центральным звеном всей системы образования, фундаментальной базой воспитания детей. Обновление процесса воспитания в общеобразовательных организациях должно осуществляться на основе качественно нового представления о статусе воспитания с учетом отечественных традиций, национально - региональных особенностей, достижений современного опыта; включать формирование разнообразных воспитательных систем, стимулирование разнообразия воспитательных стратегий, методов, повышение эффективности действия его школьных и внешкольных механизмов, установление и поддержание баланса государственного, семейного и общественного воспитания. Достичь поставленных перед образованием задач воспитания и развития гражданина России, невозможно в рамках отдельной общеобразовательной организации. Подпрограмма развития воспитания в системе образования Заинского муниципального района на 2022-2025 годы направлена на создание единого

воспитательного пространства района на основе межведомственного взаимодействия, модернизации подходов, внедрения современных педагогических и психологических технологий, механизмов, инфраструктуры, ресурсного обеспечения при активной поддержке и развитии инициативы, инновационной деятельности, развивающегося опыта, прогрессивных традиций в муниципальном образовании, образовательных и общественных организациях. Единое воспитательное пространство предполагает создания сетевых сообществ, обобщения лучшего, передового опыта воспитательной работы, корректировки целей и конкретизации содержания воспитания с учетом новой федеральной нормативно-правовой базы. Необходима координация деятельности организаций общего и дополнительного образования, учреждений культуры и спорта, охраны здоровья, социальной политики и других субъектов социокультурного пространства, содействие воспитательной деятельности семьи.

Разработка и принятие Подпрограммы развития воспитания в системе образования Заинского муниципального района на 2022-2025 годы является важнейшим направлением реализации принципов государственной политики России, Республики Татарстан в сфере образования. Подпрограмма ориентирована на повышение общественного статуса образовательных учреждений, обновление содержания и структуры воспитания на основе отечественных традиций и современного опыта, обеспечения многомерности и интегрированности учебного и воспитательного процессов, баланса государственного, общественного и семейного воспитания, современных механизмов воспитания и его приоритетов в образовательных учреждениях всех типов. В период социальных преобразований в современном российском обществе актуальность приобретают формирование ценностных мировоззренческих оснований воспитания, нового воспитательного потенциала системы образования; обеспечение преемственности между поколениями россиян на основе общественного согласия в духе формирования культуры мира и терпимости.

Подпрограмма определяет цели, задачи и направления совершенствования организации воспитания в системе образования, а также первоочередные меры, связанные с развитием воспитательной практики образовательных учреждений.

Подпрограмма имеет ведомственный статус, предназначена прежде всего для образовательных учреждений всех типов и видов.

Цели и задачи Подпрограммы

Современный национальный воспитательный идеал — это высоконравственный, творческий, компетентный гражданин России, принимающий судьбу Отечества как свою личную, осознающий ответственность за настоящее и будущее своей страны, укоренённый в духовных и культурных традициях многонационального народа Российской Федерации.

Целью Подпрограммы является создание условий и инновационных механизмов развития системы воспитательной работы и единого воспитательного пространства, развивающего потенциал сфер воспитания и дополнительного образования в системе образования Заинского муниципального района.

Задачи подпрограммы:

1) обеспечение преемственности воспитания на уровнях начального общего, основного общего и среднего общего образования и согласованное осуществление

воспитательного процесса в общеобразовательных организациях Заинского муниципального района;

2) обновление содержания и методики организации воспитательной деятельности в муниципальных общеобразовательных организациях и обеспечение достижения личностных образовательных результатов обучающихся в соответствии с требованиями федеральных государственных образовательных стандартов;

3) организация взаимодействия организаций дополнительного образования и муниципальных общеобразовательных организаций области в решении задач воспитания молодого поколения;

4) содействие развитию детских и молодежных общественных объединений и органов ученического самоуправления;

5) организация работы по использованию современных форм активного сотрудничества школы и семьи в вопросах воспитания и социализации детей и молодежи;

6) создание эффективно действующей системы сопровождения профессионального самоопределения обучающихся;

7) развитие работы по воспитанию правовой культуры всех участников образовательного процесса, представлений об основных правах и обязанностях, направленной на профилактику правонарушений несовершеннолетних;

8) создание эффективной системы гражданско-патриотического воспитания и , обеспечивающей оптимальные условия развития у учащихся основных гражданских качеств и чувств патриотизма и ;

9) осуществление методического сопровождения деятельности кадров сферы воспитания и дополнительного образования с целью повышения профессионального уровня педагогической деятельности в области гармоничного развития личности ребенка;

10) дальнейшее развитие системы психолого-педагогического сопровождения развития ребенка в общеобразовательных учреждениях, в т.ч через ППС;

11) совершенствование здоровьесберегающих технологий и создание безопасной образовательной среды.

Срок реализации Подпрограммы

Подпрограмма предусматривает выполнение мероприятий в течение 2022-2025 годов.

Перечень мероприятий Подпрограммы.

Среди существующих сильных сторон и наиболее важных достижений в области воспитания проблемным полем остаются:

- противоречия между быстрой сменой социальных запросов и требований к образованности и воспитанности выпускника школы и сохраняющимися традиционными подходами к содержанию и формам воспитания;
- неправомерное делегирование социальными институтами и обществом всей полноты полномочий по воспитанию исключительно педагогам и общеобразовательным организациям;
- отставание процессов обновления воспитания от темпов модернизации обучения в условиях введения нового поколения образовательных стандартов;

- отсутствие достаточной педагогической поддержки органов ученического самоуправления, молодёжных и детских общественных объединений вследствие недостатка квалифицированных кадров;
- утрата семейных духовно-нравственных ценностей и традиций; расшатывание «семейных устоев»; потеря духовно-нравственных ориентиров, нездоровый образ жизни (пьянство и низкий уровень общей культуры (культуры ответственного родительства, коммуникативной, сексуальной, правовой культуры и других ее аспектов), самоустранение части родителей от воспитания детей;
- недостаточная родительская компетентность в общественном управлении общеобразовательной организацией;
- отсутствие качественной педагогической поддержки процесса профессионального самоопределения обучающихся, направленной на самопознание, выявление истинных мотивов выбора профессии, реальных возможностей и образовательных потребностей, и, как результат, неосознанный выбор профессии, отсутствие проектирования вариантов профессиональных жизненных путей;
- преобладание ценности высшего образования над профессиональным самоопределением.

Данные проблемы в условиях внедрения программы воспитания требуют пересмотра педагогической общественности подходов в системе воспитательной работы в Заинском районе с целью объединения и координации усилий в работе по воспитанию детей и молодежи.

Для решения проблем определены основные направления настоящей программы:

- организационно - управленческие меры;
- воспитание социально-активной личности; развитие детских общественных организаций;
- работа с родителями;
- профилактика правонарушений и отклонений в поведении несовершеннолетних;
- гражданско-патриотическое воспитание обучающихся;
- развитие технологического образования, научно-технического творчества и
- развитие физической культуры и школьного спорта;
- развитие дополнительного образования;
- здоровьесберегающая деятельность и создание безопасной образовательной среды;
- профессиональная ориентация обучающихся образовательных учреждений.

Каждое направление подпрограммы включает:

- анализ ситуации;
- определение основных проблем;
- формулировку приоритетных задач;
- мероприятия по решению поставленных задач, согласованные по срокам, исполнителям, источникам и объемам финансирования;
- показатели эффективности.

Прогноз ожидаемых конечных результатов реализации Подпрограммы
Реализация Подпрограммы обеспечивает:

- 1) развитие системы воспитательной работы в Заинском муниципальном районе в условиях внедрения программы воспитания;
- 2) создание нормативно-организационных, управленческих условий для реализации воспитательной компоненты;
- 3) совершенствование государственно-общественного управления воспитанием и укрепление социального партнерства общеобразовательных организаций с общественными институтами;
- 4) рост числа обучающихся, включенных в деятельность детских общественных объединений;
- 5) позитивная динамика воспитанности и личностных образовательных результатов обучающихся (воспитанников) по принятым в системе критериям и показателям;
- 6) создание современной системы оценки качества воспитания на основе принципов открытости, объективности, прозрачности, общественно-профессионального участия;
- 7) повышение социального статуса и профессиональной компетентности организаторов воспитания в общеобразовательных учреждениях Заинского муниципального района;
- 8) наличие рабочей программы воспитания обучающихся в каждой общеобразовательной организации и ежегодного публичного отчета по ее реализации;
- 9) готовность педагогов к решению актуальных задач воспитания;
- 10) повышение воспитательного потенциала образовательного процесса;
- 11) наличие в общеобразовательной организации системы стимулов и поощрений для педагогов, организующих процесс воспитания;
- 12) рост удовлетворенности родителей обучающихся качеством воспитательного процесса и дополнительных образовательных услуг;
- 13) повышение статуса родительства (материнства и отцовства) и уровня социальной активности семей на основе межведомственного взаимодействия и социального партнерства;
- 14) рост количества старшеклассников, осуществляющих осознанный выбор профессии, в соответствии с потребностями республиканского и муниципального рынка труда;
- 15) развитие муниципальной системы профессиональной ориентации обучающихся старших классов общеобразовательных организаций;
- 16) рост эффективного сопровождения социально-психологической службы учебно- воспитательного процесса по всем направлениям деятельности;
- 17) развитие социальной активности и гражданской ответственности несовершеннолетних посредством профилактики отклонений в поведении несовершеннолетних, включения их в разнообразные социально востребованные сферы деятельности и актуальные проекты;
- 18) уменьшение количества правонарушений, совершенных несовершеннолетними; активная гражданская позиция и патриотическое сознание обучающихся, как основа личности будущего гражданина России.

Работа по направлениям Подпрограмм

7.1. Организационно-управленческие меры

Образование сегодня рассматривается как важнейший стратегический ресурс развития личности, общества, государства. Согласно изменениям, внесенным 24 июля 2020 г в Федеральный закон от 29.12.2012 № 273 «Об образовании в Российской Федерации» и Стратегии развития воспитания в Республике Татарстан на 2015 - 2025 годы, воспитание определяется как деятельность, направленная на развитие личности, создание условий для самоопределения и социализации обучающихся на основе социокультурных, духовно-нравственных ценностей и принятых в российском обществе правил и норм поведения в интересах человека, семьи, общества и государства, формирование у обучающихся чувства патриотизма, гражданственности, уважения к памяти защитников Отечества и подвигам Героев Отечества, закону и правопорядку, человеку труда и старшему поколению, взаимного уважения, бережного отношения к культурному наследию и традициям многонационального народа Российской Федерации, природе и окружающей среде.

Усиление воспитательного потенциала школы выделено в качестве ведущего приоритета современной школы.

Концепция духовно-нравственного развития и воспитания личности гражданина России определяет важнейшей целью отечественного образования и приоритетной задачей общества и государства воспитание, социально-педагогическую поддержку становления и развития высоконравственного, ответственного, творческого, инициативного, компетентного гражданина России. Для воспитания человека, обладающего такими качествами, в современных условиях необходима интеграция потенциальных возможностей всех субъектов воспитательного процесса. Поэтому муниципальная Программа на период до 2025 года призвана стать системообразующим фактором в координации деятельности по стратегическому планированию и организации воспитания на основе определения приоритетов, перспектив и механизма управления развитием системы воспитательной работы в Заинском муниципальном районе.

Программа ориентирована на решение следующих проблем:

- доминирование мероприятиного подхода к воспитанию, преобладание мероприятий, проводимых взрослыми для детей, над делами, совместно организованными взрослыми и детьми;
- нечеткость целеполагания, постановка нереалистичных целей воспитания; избыточная сосредоточенность на организационных действиях в ущерб реализации ценностного содержания воспитания; стремление к количественной фиксации и статистическому оформлению результатов и эффектов воспитания.

Управление процессом развития воспитательной работы в общеобразовательных организациях будет строиться на основе целевого планирования, включающего нормативно - правовое обеспечение, кадровое, организационное, научно-методическое и информационное сопровождение.

В соответствии с примерной программой воспитания, разработанной ФГБНУ «Институт стратегии развития образования РАО» в общеобразовательных организациях разработаны рабочие программы воспитания обучающихся,

отражающие специфику каждой школы.

Меры мотивационной, конкурсной, грантовой поддержки будут способствовать повышению статуса педагогов, занимающихся воспитательной работой, учреждений муниципальных образований, успешно реализующих программы воспитательной работы.

Для достижения цели современного воспитания детей и молодежи будет внедрена сетевая организация совместной деятельности различных общественных и социальных институтов.

Организация и проведение мониторинга эффективности воспитательной работы позволит вносить в Подпрограмму своевременные коррективы.

Перечень основных мероприятий по направлению «Организационно-управленческие меры»

№ /п	Мероприятие	Срок реализации	Исполнитель	Ожидаемый результат
1.	Обучение специалистов по воспитательной работе и классных руководителей	2022-2024 г	МКУ «Управление образования Исполнительного комитета Заинского муниципального района РТ»	Повышение квалификации педагогов
2	Внедрение программы воспитания в общеобразовательные организации.	2022 - 2023 г	Общеобразовательные организации	Обновление и систематизация воспитательного процесса
3	Ежегодная разработка и утверждение планов по основным направлениям воспитательной работы	2022-2025г	МКУ «Управление образования Исполнительного комитета Заинского муниципального района РТ»	Поиск новых форм работ с детьми по направлениям, учитывая особенность и приоритеты работы
4.	Организация деятельности стажировочных площадок по приоритетным направлениям	2022-2025 г	МКУ «Управление образования Исполнительного комитета Заинского муниципального района РТ»	Обмен опытом по работе по приоритетным направлениям
5.	Ведение работы по организации мониторинга состояния воспитательной работы	2022-2024 г	МКУ «Управление образования Исполнительного комитета Заинского муниципального района РТ»	Повышение эффективности воспитательной работы

6	Работа по формированию рейтинга по организации воспитательной работы общеобразовательными организациями (по итогам мониторинга)	2023 г	МКУ «Управление образования Исполнительного комитета Заинского муниципального района РТ»	Стимулирование деятельности руководителя общеобразовательного учреждения
7	Разработка рекомендаций и принятие управленческих решений по дальнейшему развитию системы воспитания и дополнительного образования	2023 г	МКУ «Управление образования Исполнительного комитета Заинского муниципального района РТ»	Повышение качества воспитания и дополнительного образования

7.2. «Воспитание социально-активной личности, развитие детских общественных организаций в Заинском муниципальном районе»

Важнейшим фактором устойчивого развития страны и общества является формирование социально-активной личности.

Федеральным законом от 29.12.2012 № 273-ФЗ «Об образовании в Российской Федерации» обучающимся предоставлено право на участие в управлении образовательной организацией, а также на участие в деятельности общественных объединений и создание их в общеобразовательных организациях.

На основании мониторинговых исследований можно сделать следующие выводы:

- остается стабильным число органов ученического самоуправления и общественных объединений на базе образовательных организаций Заинского муниципального района - 22 детских общественных объединений.

- существует система поддержки лидеров органов ученического самоуправления и молодежных и детских общественных объединений на школьном и районном уровне.

В рамках стратегии развития воспитания в РТ в нашем районе развивается детское движение. В каждом образовательном учреждении района созданы органы ученического самоуправления либо общественные объединения, реализуется республиканский проект «SaMoСтоятельные дети», детско-юношеская организации «Российское движение школьников» (РДШ), Всероссийского военно-патриотического движения «ЮНАРМИЯ», отряды ЮИД, Волонтерское движение, движение «Сэлэт», клуб веселых и находчивых (КВН), школьные отряды профилактики правонарушений, школьное лесничество, школьное ТВ (Школята в эфире), Заинское отделение Всероссийского общественного патриотического движения «Волонтеры Победы», которые реализуются муниципальные проекты «Ручеек доброты», «День дублера», форум «Добросовет». Так же в районе

действует Совет детских общественных объединений Заинского муниципального района.

Но вместе с тем отмечается:

- дефицит квалифицированных кадров, отсутствие достаточной педагогической поддержки органов ученического самоуправления и молодежных и детских общественных объединений;
- отсутствие общественных объединений для детей и молодежи, имеющих статус юридического лица, входящих в реестр общественных объединений, имеющих право на государственную поддержку.

Дальнейшее развитие будет происходить в содержании и формах организации деятельности по следующим направлениям: развитие школьного самоуправления, детских и общественных объединений, волонтерства и добровольчества, развитие системы поддержки лидеров.

Основными мероприятиями по воспитанию социально-активной личности будут:

- организация курсовой подготовки, методических мероприятий и зональных семинаров для педагогов организаторов в Заинском муниципальном районе;
- разработка методических рекомендаций по обновлению содержания и форм организации деятельности органов ученического самоуправления, молодежных и детских общественных объединений;
- координация и конкурсная поддержка деятельности детских общественных объединений, особое внимание уделив СНТ, РДШ, ЮНАРМИЯ;
- интеграция сферы образования и молодежной политики в социализацию учащихся и молодежи через реализацию социально-значимых проектов и систему массовых мероприятий для детей и молодежи;
- поддержка развития ДОО и ШУС в районе, работы районного Совета детских общественных организаций и ученического самоуправления Заинского муниципального района через внедрение новых методов работы с детьми и молодежью.

Перечень основных мероприятий по реализации направления «Воспитание социально-активной личности, развитие детского движения»

№	Мероприятия	Срок и реали- зации	Исполнители	Ожидаемый результат
1	Участие в программе курсов повышения квалификации	2022-2024 годы	МКУ «Управление образования Исполнительного комитета Заинского муниципального района РТ»	Повышение квалификации замов по ВР, педагогов- организаторов классных, руководителей
2	Проведение организационно методических	2024-2025 годы	МКУ «Управление образования Исполнительного	Повышение педагогической компетентности

	мероприятий. (семинаров, вебинаров и др.)		комитета Заинского муниципального района РТ»	
3	Издание методических пособий рекомендаций по организации, деятельности органов ученического самоуправления и молодежных и детских общественных объединений в общеобразовательных организациях	2022- 2025 годы	МКУ «Управление образования Исполнительного комитета Заинского муниципального района РТ»	Повышение эффективности деятельности органов ученического самоуправления и молодежных и детских общественных объединений.
4	Организация мониторинга деятельности органов ученического самоуправления и молодежных и детских общественных объединений	2023- 2025 годы	МКУ «Управление образования Исполнительного комитета Заинского муниципального района РТ»	Повышение эффективности деятельности органов ученического самоуправления и молодежных и детских общественных объединений в общеобразовательны х организациях
5	Обеспечение информационного сопровождения направления на официальных сайтах общеобразовательных организациях Заинского муниципального района в разделе «воспитательная работа» - «детское движение»	2022- 2025 годы	МКУ «Управление образования Исполнительного комитета Заинского муниципального района РТ»	Повышение статуса и мотивации ученика к ведению социально- активного образа жизни
6	Организация участия во всероссийских и республиканских научно практических конференциях и конкурсах по направлению	2023- 2025 годы	МКУ «Управление образования Исполнительного комитета Заинского муниципального района РТ»	Повышение статуса и престижа педагога

7	Развитие деятельности районного совета детских общественных организаций и волонтерского движения в школах	2022-2025 годы	МКУ «Управление образования Исполнительного комитета Заинского муниципального района РТ»	Выявление новых направлений деятельности и разработка проектов
8	Обобщение опыта работы молодежных и детских общественных объединений	2022-2025 годы	МКУ «Управление образования Исполнительного комитета Заинского муниципального района РТ»	Выявление лучших практик в детском движении
9.	Работа отрядов юных инспекторов движения согласно плану в общеобразовательных организациях ЗМР	2022-2025 годы	МКУ «Управление образования Исполнительного комитета Заинского муниципального района РТ»	Повышение правовой грамотности учащихся в области правил дорожного движения
10	Участие во Всероссийских и республиканских проектах и конкурсах по линии детского и молодежного общественного движения.	2022-2025 годы	МКУ «Управление образования Исполнительного комитета Заинского муниципального района РТ»	Личностное развитие и социализация учащихся.

7.3. Приоритетные направления в работе с родителями

Семья - главный социальный институт и наиболее естественная среда для полноценного развития и социализации детей.

Однако, в последние годы большинство семей заняты решением экономических проблем и порой самоустраиваются от воспитания ребенка, делегируя эту функцию полностью школе. Следствием этого становятся:

- утрата семейных духовно-нравственных ценностей и традиций;
- потеря духовно-нравственных ориентиров;
- недостаточный уровень образованности родителей в вопросах воспитания;
- низкая родительская компетентность в управлении общеобразовательной организацией.

Таким образом, основная задача - организация работы по использованию современных форм активного сотрудничества школы и семьи в вопросах воспитания и социализации детей и молодежи.

Развитие форм неформального и информального образования родителей будет осуществляться посредством развития общественных объединений на уровне образовательных организаций для повышение социального статуса и

общественного престижа отцовства, материнства, многодетности, в том числе через реализацию проектов «Совет отцов» и «Родительский университет».

Для оказания адресной мобильной помощи родителям будут созданы разделы на сайтах общеобразовательных организациях «Для родителей»
Повышение уровня образованности родителей в вопросах воспитания подрастающего поколения будет осуществляться через:

- реализацию деятельности районного и общешкольных родительских комитетов;
- вовлечение родительской общественности в культурно-массовые мероприятия, проводимые в школах города и района;
- организацию дней консультационной помощи для родителей при МКУ «Управление образования Исполнительного комитета АМР » РТ как коммуникативной площадки для обмена позитивным опытом семейного воспитания.

Основные направления и формы работы:

1. Психолого-педагогическая диагностика с целью изучения взаимоотношений в семье через:

- анкетирование родителей;
- анкетирование детей;
- экспресс-опросы;
- тестирование родителей;
- тестирование детей.

2. Психолого-педагогическое консультирование родителей.

3. Участие родителей в образовательном пространстве:

- родительские конференции;
- родительские собрания в ОУ, классах;
- заседание родительского комитета;

4. Массовые мероприятия с участием родителей:

- педагогические фестивали;
- день открытых дверей;
- календарные праздники;
- спортивные праздники;
- дни здоровья;
- конкурсы семейного творчества;
- семейный клуб;
- ток шоу;
- традиционные праздники ЦДТ.

5. Взаимодействие с другими социальными институтами:

- массовые мероприятия;
- акции милосердия, праздники (совместно с исполкомом);
- встречи с представителями различных социальных институтов;

6. Психолого-педагогическое просвещение родителей:

- родительский всеобуч;
- лектории и беседы для родителей;
- семинары-практикумы;
- индивидуальные и семейные консультации;

- групповая работа с элементами тренинга;
- реализация проекта «Родительский университет»
- организация работы по программе «Путь к успеху».
- знакомство родителей с нормативными документами, программы развития ОУ.
- ознакомление родителей с результатами детского творчества на выставках, конкурсах.

В целях привлечения родителей к активному участию в управлении общеобразовательной организацией качественно изменится содержание и формы работы муниципального родительского совета. Это будет способствовать повышению статуса родительства и уровня социальной активности семей на основе межведомственного взаимодействия и социального партнерства.

Перечень основных мероприятий по реализации направления «Приоритетные направления работы с родителями»

№	Мероприятия	Сроки реализации	Исполнители	Ожидаемый результат
1	Оказание консультативной помощи для родителей учащихся в общеобразовательных организациях Заинского муниципального района	2022-2025 годы	МКУ «Управление образования Исполнительного комитета Заинского муниципального района РТ»	Повышение родительской компетентности
2	Реализация деятельности районного Совета председателей школьных родительских комитетов	2022-2025 годы	МКУ «Управление образования Исполнительного комитета Заинского муниципального района РТ»	Повышение родительской компетентности
3	Ведение работы по подготовке и проведению семинаров, вебинаров и курсов повышения квалификации специалистов работающих с семьей и родителями	2022-2025 годы	МКУ «Управление образования Исполнительного комитета Заинского муниципального района РТ»	Повышение компетентности педагогов, работающих с семьей и родителями
4	Ведение работы по осуществлению патронажа семей, находящихся в трудной жизненной ситуации	2022-2025 годы	МКУ «Управление образования Исполнительного комитета Заинского муниципального района РТ»	Оказание педагогической психологической помощи семьям, имеющим затруднения в

				воспитании детей
6	Участие в муниципальных республиканских конкурсах по работе с семьей	2022-2025 годы	МКУ «Управление образования Исполнительного комитета Заинского муниципального района РТ»	Повышение родительской компетентности
7	Работа по реализации проектов «Родительский университет»	2022-2025 годы	МКУ «Управление образования Исполнительного комитета Заинского муниципального района РТ»	Повышение родительской компетентности
8	Реализация деятельности районного Совета отцов	2022-2025 годы	МКУ «Управление образования Исполнительного комитета Заинского муниципального района РТ»	Повышение родительской компетентности

7.4. Профилактика правонарушений и отклонений в поведении несовершеннолетних

Профилактическая работа, проводимая УО ЗМР обеспечивается программно-целевым подходом через реализацию Муниципальной комплексной программы по профилактике правонарушений в Заинском муниципальном районе на 2020-2022годы (далее – МКП), утвержденной постановлением Исполнительного комитета Заинского муниципального района Республики Татарстан от 12.11.2019 № 593.

Координирующая роль в вопросах межведомственного взаимодействия субъектов профилактики по предупреждению безнадзорности, беспризорности, правонарушений и антиобщественных действий несовершеннолетних отведена комиссии по делам несовершеннолетних и защите их прав.

В целях профилактики безнадзорности и правонарушений несовершеннолетних созданы Советы по профилактике правонарушений при 22 общеобразовательных организациях района.

Советы проходят с приглашением подростков, родителей учащихся и специалистов субъектов профилактики (инспектора ПДН, медицинские работники, участковые, специалисты ЦРБ по согласованию)

Вопросы, рассматриваемые на заседаниях Совета профилактики: низкая успеваемость, нарушение школьной дисциплины, информация о невыполнении родительских обязанностей, докладные записки педагогов, постановка и снятие с внутришкольного учета и учета ПДН. Рассматривались и вопросы занятости обучающихся в объединениях дополнительного образования, спортивных секциях, организация работы с семьями, работа по профилактике

безнадзорности и правонарушений несовершеннолетних в каникулярный период, успеваемость и посещаемость занятий. Особо отслеживалась занятость детей, стоящих на учёте ПДН и детей из семей СОП.

В рамках рейдов ведется посещение семей «группы риска» и семей социально-опасного положения и семей совместно с субъектами профилактики.

Стоит отметить положительные моменты работы образовательных учреждений в данном направлении:

- увеличился процент занятости детей дополнительным образованием в том числе детей, состоящих на различных видах учета;
- увеличилась эффективность работы по раннему выявлению неблагополучия семей, включая дошкольные образовательные учреждения;
- выстроено межведомственное взаимодействие по обмену информацией и проводимой работе.

Управлением образования осуществляется контроль за работой подведомственных учреждений по профилактике правонарушений. Управление образования осуществляет учет детей, подлежащих обучению, а также переходящих на иные формы обучения, детей, отчисленных, систематически пропускающих и не приступившим к занятиям. Представитель управления образования входит в состав комиссии по делам несовершеннолетних, что позволяет оперативно решать вопросы по проблемам неблагополучных подростков.

Несмотря на небольшие колебания в количестве состоящих на учете в ПДН несовершеннолетних за последние три года, ситуацию с правонарушениями нельзя назвать стабильной.

Анализируя систему работы по правовому воспитанию можно выделить следующие проблемы:

- низкий уровень правового воспитания родителей Законных представителей;
- увеличение числа родителей, ограниченных или лишенных родительских прав;
- увеличение правонарушений в отношении несовершеннолетних;
- вовлечение учащихся в противоправные формирования антиобщественной направленности, в том числе деструктивные формирования (АУЕ, скинхеды, и т.д.).
- снижение возраста несовершеннолетних, совершивших правонарушения.

Учитывая сложившуюся ситуацию, необходимо совершенствовать систему работы по правовому воспитанию всех участников образовательного процесса - детей, родителей (законных представителей), педагогов, направленную на развитие социальной активности и гражданской ответственности несовершеннолетних посредством профилактики отклонений в поведении несовершеннолетних, включения их в разнообразные социально востребованные сферы деятельности и актуальные проекты.

Изменения и дополнения затронут следующие направления данного вопроса:

- введение правового воспитания в образовательный процесс, воспитательную работу каждого образовательного учреждения;
- разнообразие форм работы с родителями в вопросах поведения детей;

- организация родительских собраний на темы детского –родительских взаимоотношений;
- просвещение родителей на проблемные темы (суицидальное поведение детей, буллинг в школе)
- воспитание правовой культуры обучающихся, представлений об основных правах и обязанностях, на всех ступенях обучения с учетом возрастных особенностей детей;
- усиление работы по направлению «Интернет безопасности», профилактики вовлечения в деструктивные группировки.

Вся профилактическая работа делится на 6 блоков:

- профилактика противоправного поведения;
- профилактика суицидального поведения;
- профилактика употребления психоактивных веществ;
- профилактика экстремизма и терроризма;
- профилактика жестокого обращения среди несовершеннолетних

**Перечень основных мероприятий по реализации направления
«Профилактика правонарушений и отклонений в поведении
несовершеннолетних»**

№	Мероприятия	Сроки реализации	Исполнители	Ожидаемый результат
1	Ведение работы по разработке и реализации планов мероприятий по правовому воспитанию несовершеннолетних и их родителей (законных представителей) по направлениям: профилактика противоправного поведения; профилактика суицидального поведения; профилактика употребления психоактивных веществ; профилактика экстремизма и терроризма; формирование антикоррупционного сознания обучающихся	2022-2025 годы	МКУ «Управление образования Исполнительного комитета Заинского муниципального района РТ»	Повышение правовой компетентности участников образовательного процесса
2	Формирование методического материала по правовому воспитанию несовершеннолетних и их родителей (законных представителей)	2022-2025 годы	МКУ «Управление образования Исполнительного комитета Заинского муниципального	Оказание методической помощи

			района РТ»	
3	Изучение деятельности общеобразовательной организации на соответствие нормативно-правовых актов в части правового воспитания согласно законодательства РФ	2022-2025 годы	МКУ «Управление образования Исполнительного комитета Заинского муниципального района РТ»	Повышение эффективности профилактической деятельности осуществляемой образовательным учреждением
4	Функционирование психолого-педагогической службы	2022-2025 годы	МКУ «Управление образования Исполнительного комитета Заинского муниципального района РТ»	Оказание с социально-психологической помощи несовершеннолетним и их родителям (законным представителям)
5	Организация Дней правовой помощи для несовершеннолетних и их родителей (законных представителей), оказание консультативной помощи	2022-2025 годы	МКУ «Управление образования Исполнительного комитета Заинского муниципального района РТ»	Повышение правовой компетентности
6	Проведение совместных мероприятий правовой направленности совместно с работниками правоохранительных органов на основании договоров о совместной деятельности (по согласованию)	2022-2025 годы	МКУ «Управление образования Исполнительного комитета Заинского муниципального района РТ»	Повышение правовой компетентности участников образовательного процесса
7	Участие в рейдах по местам массового пребывания подростков неблагополучным семьям на основании договоров о совместной деятельности (по согласованию)	2022-2025 годы	МКУ «Управление образования Исполнительного комитета Заинского муниципального района РТ»	Предотвращение правонарушений совершаемых несовершеннолетними

8	Подготовка к проведению мероприятий по безопасности в сети Интернет (лектории, выпуск и распространение, хранение листовок, брошюр)	2022-2025 годы	МКУ «Управление образования Исполнительного комитета Заинского муниципального района РТ»	Повышение правовой компетентности учащихся и их родителей (законных представителей)
9	Участие в заседании МСРК, КДН	2022-2025 годы	МКУ «Управление образования Исполнительного комитета Заинского муниципального района РТ»	Предотвращение правонарушений совершаемых несовершеннолетними
10	Участие в профилактической акции: «Спорт - альтернатива пагубным привычкам»	2022-2025 годы	МКУ «Управление образования Исполнительного комитета Заинского муниципального района РТ»	Повышение правовой компетентности участников образовательного процесса
11	Участие в конкурсе «Территория закона»	2022-2025 годы	МКУ «Управление образования Исполнительного комитета Заинского муниципального района РТ»	Повышение правовой компетентности участников образовательного процесса
12	Осуществление межведомственного взаимодействия, политики, способствующей предотвращению и раскрытию преступлений.	2022-2025 годы	МКУ «Управление образования Исполнительного комитета Заинского муниципального района РТ»	Снижение правонарушений и преступлений несовершеннолетних и в отношении их.

7.5. Гражданско-патриотическое воспитание обучающихся

Гражданско-патриотическое воспитание имеет большое значение для решения

ряда воспитательных и социальных проблем. Становление гражданского общества и правового государства в нашей стране во многом зависит от уровня гражданского образования и патриотического воспитания.

Данное направление опирается на принципы социальной активности, индивидуализации, мотивации, взаимодействия личности и коллектива, развивающего воспитания и единства образовательной и воспитательной среды.

В Заинском муниципальном районе сложилась система межведомственного взаимодействия по воспитанию у подрастающего поколения гражданственности, патриотизма и подготовке к службе в армии. Основными участниками процесса патриотического воспитания являются: руководство района, управления образования, молодежи, культуры, по физической культуре, спорту и туризму, совет ветеранов, клуб ветеранов локальных войн. Основная роль в организации мероприятий патриотической направленности возложена на образовательные учреждения.

В рамках военно-патриотического воспитания в Заинском муниципальном районе проводится деятельность в следующих направлениях:

- духовно-нравственное воспитание, воспитание уважения к родителям, любви к Родине через систему классных часов, тематических мероприятий, семейное воспитание;

- изучение истории своей Родины в урочное время, через развитие музейной педагогики, научно-исследовательской деятельности учащихся, системы мероприятий интеллектуального характера;

- развитие социальной активности несовершеннолетних на благо Родины через вовлечение учащихся в деятельность детских общественных объединений, волонтерские отряды, развитие Всероссийского военно-патриотического общественного движения «Юнармия»;

- спортивно-патриотическое направление, реализуемое через систему мероприятий;

- гражданско-правовое воспитание.

В Заинском районе сложилась система традиционных мероприятий: «Зарница» «День призывника», смотр строя и песни в честь Дня Победы, вахта Памяти, участие в параде Победы, «Бессмертный полк», военно – полевые сборы, тематические вечера, уроки мужества, встреча с ветеранами войны, читательские и научно-практические конференции, различные акции, районные соревнования по стрельбе из пневматической винтовки и военно-прикладному многоборью, учебно – тренировочные соревнования, встречи допризывной молодежи с ветеранами Великой Отечественной войны и ветеранами локальных войн, с работниками военкомата.

Одним из эффективных средств воспитания выступает музей. В образовательных организациях действуют 22 музеев:

Школьный историко-краеведческий музей МБОУ «ЗСОШ №6, является ПАРТНЕРОМ МУЗЕЯ ПОБЕДЫ РТ;

22 музея имеют – статус школьного музея РТ. Школьные музеи принимают участие в республиканских и российских конкурсах на лучшую постановку работы по военно-патриотическому воспитанию. В каждой школе созданы тематические уголки, посвященные истории Великой Отечественной войны.

С 2020 года реализуется Концепция преподавания учебного предмета «Физическая культура» в общеобразовательных организациях Заинского муниципального района Республики Татарстан на 2020-2024 годы. Организация работы практико-ориентированных семинаров по продвижению лучших практик преподавания ОБЖ. Рассмотрение вопросов о механизмах, промежуточных результатах реализации Концепции преподавания ОБЖ в образовательных организациях Заинского муниципального района на заседаниях ММО учителей ОБЖ. Развитие профессиональной компетентности педагогов на курсах повышения квалификации и в межкурсовой период. Повышение престижа военно-патриотического направления. Организация и проведение 5-ти дневных учебных сборов с привлечением социальных партнеров. Проведение олимпиады школьников по ОБЖ. Привлечение действующих спасателей МЧС, скорой помощи, ГИБДД, МВД и других для проведения индивидуальных консультаций. Организация и проведение муниципальных мероприятий (целевые семинары-практикумы, мастер-классы, брифинги и др.) по обновлению форм, методов, средств обучения в преподавании учебного предмета «ОБЖ». Формирование муниципального банка материалов по учебному предмету «ОБЖ» (методические, дидактические разработки) и лучших педагогических практик (программы внеурочной деятельности в поддержку учебного предмета, дополнительные общеразвивающие программы социально-педагогической направленности, ЗОЖ видеозанятия). Организация участия обучающихся образовательных организаций в общественно значимых, волонтерских проектах, в том числе всероссийских детско-юношеских движениях («Российское движение школьников», «Школа безопасности», «Юнармия», «Юный пожарный», «Безопасное колесо» «Юный инспектор движения», школьные профильные объединения, клубы и другие). Месячник гражданской обороны. Месячник безопасности детей. Проведение Всероссийского открытого урока по основам безопасности жизнедеятельности. Муниципальный конкурс «Учитель года Республики Татарстан по учебному предмету «Основы безопасности жизнедеятельности». Смотр-конкурс на лучшую общеобразовательную организацию по учебному предмету «Основы безопасности жизнедеятельности». Семинар-совещание (мастер-классы) по организации и проведению муниципального этапа конкурса по учебному предмету «Учитель года по курсу «Основы безопасности жизнедеятельности». Организация тесного взаимодействия органов управления образованием исполнительных комитетов городских округов и муниципальных районов с управлениями (отделами) МЧС Республики Татарстан по городским округам и муниципальным районам, местными пожарно-спасательными гарнизонами по отдельным вопросам.

С сентября 2022 г. будут обновлены содержания и методик преподавания предмета «Основы безопасности жизнедеятельности» в соответствии с ФГОС ООО».

Перечень основных мероприятий по реализации направления «Гражданско-патриотическое воспитание»

№	Мероприятия	Сроки реализа ции	Исполнители	Ожидаемый результат
----------	--------------------	----------------------------------	--------------------	--------------------------------

1	Участие во всероссийских, республиканских, муниципальных патриотических программах и акциях, в том числе по линии ВВПОД «Юнармия»	2022-2025 годы	МКУ «Управление образования Исполнительного комитета Заинского муниципального района РТ»	Повышение уровня воспитанности, активности
2	Классные часы, викторины, просмотры видеофильмов, проведение интерактивных уроков по Дням воинской славы России и другим знаменательным датам в истории нашего Отечества	2022-2025 годы	МКУ «Управление образования Исполнительного комитета Заинского муниципального района РТ»	Воспитание духовно, физически и нравственно здорового юношества на основе богатых исторических традиций России и родного края
3	Работа по социально-значимым проектам	2022-2025 годы	МКУ «Управление образования Исполнительного комитета Заинского муниципального района РТ»	Повышение социальной активности
4	Выявление, обобщение и распространение передового педагогического опыта по гражданско-патриотическому воспитанию, через муниципальные семинары-совещания: - «Организация Музейной работы в общеобразовательных организациях Заинского муниципального района» - «Организация работы по гражданско-патриотическому воспитанию обучающихся в общеобразовательных организациях Заинского	2022-2025 годы	МКУ «Управление образования Исполнительного комитета Заинского муниципального района РТ»	Обобщение и распространение передового педагогического опыта по патриотическому воспитанию

	муниципального района»			
5	Организация военно-полевых сборов для юношей 10 классов.	2022-2025 годы	МКУ «Управление образования Исполнительного комитета Заинского муниципального района РТ»	Повышение уровня воспитанности, активности, подготовка к службе в вооруженных силах
6	Реализация плана работы месячника оборонно-массовой и спортивной работы	2022-2025 годы	МКУ «Управление образования Исполнительного комитета Заинского муниципального района РТ»	Становление морально-нравственных позиций подростка
7	Встречи с ветеранами ВОВ, военной службы и тружениками тыла, представителями ветеранских и патриотических организаций, интересными людьми, рассказывающими о героической судьбе и прошлом нашей Родины	2022-2025 годы	МКУ «Управление образования Исполнительного комитета Заинского муниципального района РТ»	Становление морально-нравственных позиций подростка
8	Использование государственных символов России при проведении торжественных и официальных мероприятий	2022-2025 годы	МКУ «Управление образования Исполнительного комитета Заинского муниципального района РТ»	Формирование уважения к символике Российской Федерации
9	Посещение культурно-массовых исторических площадок, музеев, памятников	2022-2025 годы	МКУ «Управление образования Исполнительного комитета Заинского муниципального района РТ»	Повышение уровня воспитанности, активности

7.6. Развитие технологического образования, научно-технического творчества

В Заинском муниципальном районе сложилась система технологической подготовки обучающихся, главными составляющими которой являются трудовое,

профессиональное обучение, общественно-полезный труд, предпрофильная и профильная подготовка, внеклассная и внешкольная работа по техническому творчеству. С сентября 2021 г. во всех ОО будет обновлено содержания и методик преподавания предмета «Технология» в соответствии с ФГОС ООО».

В рамках современной модели образования в деятельности общеобразовательных учреждений актуальное значение приобретает технологическое образование. В общеобразовательных учреждениях накоплен положительный опыт по сохранению учебно-материальной базы, повышению профессионального мастерства педагогических кадров, качества образования, обновлению содержания и организации трудового обучения. Качество обучения по предмету «Технология» составляет 92%, обучающиеся общеобразовательных учреждений являются призерами и победителями таких республиканских конкурсов технологической направленности, таких как «Кулибины XXI века», а также участниками, призерами республиканского и всероссийского этапа олимпиады по технологии. Участие педагогов в региональных конкурсах и мероприятиях профессионального мастерства: «Лучший учитель технологии»; «Олимпиада для учителей-предметников по технологии»; телекоммуникационные проекты. Участие в мероприятиях по повышению квалификации для учителей предметной области «Технология» на базе детских технопарков «Кванториум». Формирование муниципального банка материалов по предметной области «Технология» (методические, дидактические материалы, примерные рабочие программы) и лучших педагогических практик (программы внеурочной деятельности в поддержку предметной области, дополнительные общеразвивающие программы, видеозанятия), в том числе с размещением на официальных открытых региональных образовательных порталах в информационно-телекоммуникационной сети Интернет.

Учебно-материальная база мастерских и кабинетов обслуживающего труда находится в удовлетворительном состоянии в школах, оснащенных за счет поставки кабинетов технологии из МО и Н РТ, гранта МО и Н РТ «Школа после уроков».

В рамках федерального проекта «Современная школа» Национального проекта «Образование» на базе двух сельских школах Савалеевская и Кадыровская в течение 2019-2020 учебного года работал Центр образования цифрового и гуманитарного профилей «Точка роста». Для обучающихся созданы все условия для занятий в урочное и внеурочное время по предметным областям «Технология», «Информатика», «Основы безопасности жизнедеятельности».

В 2020 году такой Центр открылся в Татарской гимназии имени Р.Ш. Фардиева. На ремонт было выделено 1 млн. 200 тыс. рублей. В школе укреплен материально-техническая база, созданы образовательные пространства с зоной для проектной деятельности, игры в шахматы, компьютерного класса, современного кабинета технологии, ОБЖ, информатики.

Обеспечение образовательных учреждений наглядными пособиями, техническими и информационными средствами обучения, специализированной мебелью составляет 50%. Анализ инвентаризационных материалов показал, что не все станки и оборудование находятся в рабочем состоянии. На современном этапе технологическое образование школьников характеризуется и недостаточным

выделением учебных часов технологии в федеральном базисном учебном плане общеобразовательных учреждений (1- 2 часа в неделю).

В системе образования района 3 учреждения дополнительного образования: МБУДО «Дом детского творчества», в котором занимаются 2320 детей, МБУДО «Детская школа искусств», где получают образование 311 детей и МБУДО «ЦДОД МАНШ», 305 детей по муниципальному заданию.

Перечень основных мероприятий по реализации направления «Техническое и технологическое образование»

№	Мероприятия	Сроки реализации	Ответственные исполнители
1	Открытие в учреждениях дополнительного образования детей объединений по актуальным направлениям детского технического творчества	август - сентябрь	управление образованием, руководители учреждений дополнительного образования
2	Организация деятельности научных обществ обучающихся по инновационным направлениям развития техники	ежегодно	управление образованием, руководители образовательных учреждений
3	Организация и проведение муниципальных соревнований Worldskills	ежегодно	управление образованием
4	Проведение муниципальной выставки-конкурса технической направленности «Юный гений»	По плану	управление образованием, руководители образовательных учреждений
5	Развитие технического творчества в сетевой форме на базе «Точек роста»	ежегодно	управление образованием, руководители образовательных учреждений
6	Внедрение системы рейтинга участия в мероприятиях технической и технологической направленности для образовательных учреждений	ежегодно	управление образованием

Укрепление материально-технической базы

№	Мероприятия	Сроки реализации	Ответственные исполнители
1	Оснащение учебных мастерских	ежегодно	шефствующие

	образовательных учреждений современными станками, оборудованием, инструментами		организации, управление образованием
2	Обновление учебно-методического комплекса современным информационным и техническим оборудованием, учебниками, методической литературой, дидактическим материалом	ежегодно	руководители ОО
3	Проведение капитального ремонта учебных мастерских	ежегодно	руководители образовательных учреждений

Работа с педагогическими кадрами

№	Мероприятия	Сроки реализации	Ответственные исполнители
1	Организация повышения квалификации преподавателей предмета «Технология» на курсовой переподготовке	постоянно	руководители образовательных учреждений
2	Организация курсовой подготовки преподавателей предмета «Технология» в образовательных учреждениях	по мере необходимости	руководители образовательных учреждений
3	Разработка и реализация элективных курсов с учетом востребованности выпускников на рынке труда	в течение года	руководители образовательных учреждений
4	Открытый зональный конкурс на лучшее изделие технического творчества педагогических работников учреждений начального, среднего и дополнительного образования «Творчество в каждом из нас»	ежегодно	Управление образованием ЦДТ

7.7. Развитие физической культуры, школьного спорта и материальной базы

В образовательную сеть управления образования Заинского муниципального района входят 22 образовательных учреждений реализующие физическое воспитание и формирование культуры здоровья.

На данный момент в муниципальное методическое объединение учителей физической культуры входит 36 учителя (8 педагогов имеют высшую квалификационную категорию, 19 – первую, соответствие занимаемой должности - 5, 4 - молодых специалиста). В нашей работе можно выделить следующие ключевые и результативные моменты деятельности: Олимпиада школьников по физической культуре; Чемпионат Школьной баскетбольной лиги «КЭС-Баскет»; Школьные спортивный клуб; Всероссийские спортивные соревнования школьников «Президентские состязания» и «Президентские спортивные игры»; Всероссийский физкультурно-спортивный комплекс «Готов к труду и обороне»;

проект «Школьная волейбольная лига»; проект «Футбол в школе» (пилотная); проект «Всеобуч по плаванию»; «Школьная футбольная лига».

Одним из приоритетных направлений в области здоровьесбережения остается привлечение детей и молодежи к массовым занятиям физической культурой и спортом. В районе 25 спортплощадок, 16 из которых находятся на территории школ: на территории СОШ № 1 (баскетбольно - волейбольная, футбольная, хоккейная), ООШ №5 СОШ 4, Савалеевской СОШ, СОШ № 6, Аксаринской ООШ, СОШ 3, Чубуклинская ООШ, Верхнешипкинская ООШ и Бегишевская СОШ (баскетбольно-волейбольная), № 2 (футбольная). В 2020 году универсальные площадки (баскетбольно – волейбольная). В августе 2020 года в эксплуатацию введены 3 универсальные спортивные площадки на территории Поручиковской, Кадыровской и Светлоозерской школ.

В 2020 году во всех школы созданы ШСК (школьные спортивные клубы) и внесены в реестр РФ.

Одним из главных показателей нашей работы является успешное выступление на республиканском этапе Всероссийской олимпиады школьников по физической культуре. Олимпиада проводится ежегодно среди юношей и девушек 6 – 8 классов и 9 - 11 классов, согласно республиканскому положению и которая включает в себя как практические виды (спортивные игры - баскетбол, футбол, волейбол, гимнастика, прикладная физической культуры) так и теоретические знания. Статистика за 5 лет: 2015-2016 уч. год – 3 человека; 2016 -2017 уч. год– 1 призер; 2017 –2018 уч. год- 6 человек; 2018 – 2019 уч. год- 4 призера; 2019 -2020 уч. год – 5 человек; 2020 -2021 год – 8 человек; 2021-2022 год – 12 человек.

С 2020 года реализуется Концепция преподавания учебного предмета «Физическая культура» в общеобразовательных организациях Заинского муниципального района Республики Татарстан на 2020-2024 годы.

Учителя физической культуры и их воспитанники активно принимают участие в муниципальных, республиканских и всероссийских конкурсах и акциях становятся Победителями и занимают призовые места. Организована работа практико-ориентированных семинаров по продвижению лучших практик преподавания учебного предмета «Физическая культура». Развитие профессиональной компетентности на курсах повышения квалификации учителей физической культуры на базе БОУ ДПО «ИРООО» и в межкурсовой период. Организация и проведение муниципальных мероприятий (целевые семинары-практикумы, мастер-классы, и др.) по обновлению форм, методов, средств обучения в преподавании учебного предмета «Физическая культура». Участие в Республиканских семинарах.

Формирование муниципального банка материалов по учебному предмету «Физическая культура» (методические, дидактические разработки) и лучших педагогических практик (программы внеурочной деятельности в поддержку учебного предмета, дополнительные общеразвивающие программы физкультурно-спортивной и социально-педагогической направленности, видеозанятия), в том числе с размещением на официальных открытых образовательных порталах в информационно-телекоммуникационной сети Интернет (сайт школы)

Обеспечение материально-технической базы для подготовки к олимпиаде.

С сентября 2022 г. будут обновлены содержания и методик преподавания предмета «Физическая культура» в соответствии с ФГОС ООО».

7.8. Дополнительное образование

В районе функционирует 8 учреждений дополнительного образования, 3 из которых подведомственные МО и Н РТ. Охват учащихся дополнительным образованием составляет 90%(70 %).

В районе функционируют 3 учреждения дополнительного образования, подведомственных МО и Н РТ, в которых занимается 2936 детей: в МБУДО «Дом детского творчества» ЗМР РТ –2320, МБУДО "Заинская детская школа искусств"-311, МБУДО «Центр дополнительного образования одаренных детей - Малая академия наук школьников» - 305 воспитанников.

Разнообразные направления дополнительного образования на базе Дома Детского творчества, Детской школы искусств, Малой академии наук обеспечивают продуктивную занятость и развитие детей, дают первый опыт побед в интеллектуальном и художественном творчестве, спортивных соревнованиях.

Несмотря на значительную работу и положительные результаты по многим направлениям, в деятельности управления образованием остаются проблемы обеспечения образовательных учреждений кадрами, обновления материально-технической базы, расширение сети дополнительного образования технической и технологической направленности.

В решении задачи развития технического творчества и технологического образования, также профориентационной работы возможно в результате интеграции среднего (общего) и среднего профессионального образования, предприятий Заинского муниципального района. Большим подспорьем является наличие в районе Заинского политехнического техникума.

Наши дети и педагоги являются победителями и призерами: молодежного фестиваля эстрадного искусства «СОЗВЕЗДИЕ - ЙОЛДЫЗЛЫК». Республиканского детского художественного фестиваля народного творчества «Без бергә». Фестиваля творчества работающей молодежи Республики Татарстан «Наше время - Безнен заман». Всероссийской акции «Россия – территория «Эколят – Молодых защитников Природы», лесной конференции «Будущее лесов Татарстана – в наших руках».

В рамках муниципальной программы «Экологическое воспитание школьников» в районе активно работает школьное лесничество. В рамках федерального проекта «Успех каждого ребенка» Национального проекта «Образование» в Республике Татарстан в 2020-2021 учебном году мобильный детский технопарк «Кванториум» г. Наб. Челны осуществлял реализацию дополнительных образовательных программ в сфере технического творчества и естественнонаучной деятельности на базе школы №7.

7.9. «Здоровье, формирование здорового образа жизни и создание безопасной образовательной среды»

В целях сохранения здоровья обучающихся учебно-воспитательный процесс в школах строится в соответствии с требованиями СанПиН. Вопросы здоровьесбережения рассматриваются на семинарах, педагогических советах, круглых столах, классных часах, родительских собраниях. В образовательных организациях проводятся следующие виды оздоровительных мероприятий: зарядка до начала учебных занятий, физкультурные минутки, динамические паузы, дни здоровья. В школах ведется работа по реализации внутришкольных программ здоровьесберегающей направленности, используются современные технологии и методики по данному направлению, проводится профилактика заболеваемости. Сохранение здоровья стало особенно актуальным в условиях угрозы распространения COVID-19.

Значительную роль в сохранении здоровья школьников играет психологическая служба образовательных организаций. В Заинском муниципальном районе в 6 общеобразовательных организациях осуществляют работу психологи и в остальных, в том числе в сельских школах, психолого-педагогическое сопровождение осуществляет психолого-педагогическая служба. 1 штатная единица психолога вакантна.

По состоянию на 2022 год педагогами-психологами укомплектовано 6 из 23 (20%) общеобразовательных организаций: и ГБОУ «Заинская школа № 9 для детей с ОВЗ». Социальными педагогами также укомплектованы 8 школ.

Психологическая работа в общеобразовательных организациях ведется по 5-ти основным направлениям: психодиагностика, психокоррекция, психопросвещение, психопрофилактика, психоконсультирование. Особое внимание уделяется работе по психологическому сопровождению ЕГЭ, профилактике деструктивных форм поведения, правонарушений, сопровождению детей и семей, оказавшихся в трудной жизненной ситуации.

С целью приобщения родителей к психологическим знаниям проводятся родительские собрания, на которых они знакомятся с особенностями развития того или иного возраста (по проблеме адаптации, по сдаче ЕГЭ, «Возрастные и психологические особенности старшеклассников»). Родители обеспечиваются информационными листовками.

Классные руководители обеспечиваются методическими материалами, рекомендациями для родительских собраний с комментариями психолога.

Психопрофилактическая работа с детьми «группы риска» осуществляется с помощью различных форм, методов и приемов работы. Данная работа проводится по различным направлениям - психологическая диагностика, психологическая коррекция, психологическое консультирование и психологическое просвещение.

На основании полученных результатов строится дальнейшая психологическая коррекция. По этому направлению работа осуществляется в форме индивидуальных занятий.

В рамках профилактической работы и создания безопасной образовательной среды школах реализуются 10 республиканских профилактических программ: «Формирование жизненных ценностей и развитие поведенческих навыков» Жилиева А.Г., «Путь к успеху» И.Г. Вахрушева, Л.Ф. Блинова, «Педагогика здоровья (программа и методическое руководство для учителей начальной школы) для 1-4 классов под ред. В.Н.Касаткина, «Программа профилактики курения в

школе» Касаткина В.Н, «Предупреждение насилия в школе» Касаткина В.Н., «Предупреждение употребления алкоголя и наркотиков в школе» Касаткина В.Н., «Эффективные программы профилактики зависимости от наркотиков и других форм зависимого поведения» для 10-11 классов, «Все цвета, кроме черного» для 1-4 классов М.М.Безруких, А.Г.Макеева, Т.А.Филиппова, «Поговори со мною мама» для 7-11 классов Г.А. Мусаева, «Мой выбор» для 10-11 классы под ред. П.Г.Половожец.

Медицинское обслуживание

Важное значение в деятельности по охране и укреплению здоровья школьников имеет медицинское обслуживание. В 2022 году медицинские кабинеты имеют 9 общеобразовательных школ (39 % от 23 школ, в том числе коррекционная школа). Образовательные организации села обслуживают работники ФАП. Все медицинские кабинеты имеют лицензию.

Обеспечение учащихся горячим питанием

Все школьные столовые на 100% оснащены технологическим оборудованием.

С 1 января 2022г. организация горячего питания учащихся в общеобразовательных организациях осуществляется на основании Постановления Исполнительного комитета Заинского муниципального района РТ от 27.02.2021г. №124 "Об утверждении Положения о порядке организации питания учащихся общеобразовательных организаций Заинского муниципального района РТ", приказа №770 от 22.11.2021г. МКУ "Управления образования ИК ЗМР РТ" "Об организации питания учащихся в общеобразовательных организациях Заинского муниципального района на 2022 учебный год" в 26 общеобразовательных организациях, в том числе в 4 филиалах, организовано горячее питание. Охват горячим питанием в районе составляет 98 %.

На основании Постановления Правительства Российской Федерации от 20 июня 2020 г. № 900 "О внесении изменений в государственную программу Российской Федерации "Развитие образования", в школах района организовано бесплатное питание для обучающихся 1-4 классов.

С 2020 года все учащиеся начальных классов получают бесплатные горячие завтраки, из них более 1500 человек также получают питание во время группы продленного дня за счет родительских взносов. Таким образом, охват горячими завтраками обучающихся 1- 4 классов составляет 91 %. Охват горячим питанием в группах продленного дня составляет 48 %.

Учащиеся 5-11 классов получают горячие обеды, из них около 200 детей получают бесплатное питание. Таким образом, охват горячим питанием в основном и среднем звене составляет 99,8%.

Вопросы охраны здоровья школьников рассматриваются на совещаниях различного уровня, педагогических советах, родительских собраниях, семинарах работников образовательных учреждений.

Система питания представляет собой столовые-пищевые доготовочного цикла (предусмотрена поставка полуфабрикатов). Питание в школах района осуществляется организатором питания ООО «Школьное питание». Вся продукция производится на комбинате под постоянным лабораторным и

технологическим контролем. ООО «Школьное питание» осуществляет многоступенчатый контроль, включающий в себя: санитарный контроль, технологический контроль, ветеринарный контроль, лабораторно-инструментальный контроль согласно заключенному контракту в рамках производственного контроля. Предприятие имеет несколько сертификатов системы менеджмента качества ХАССП (анализ рисков и критические контрольные точки), которая обеспечивает и гарантирует контроль, соответствующий международным требованиям безопасности и качества на всех этапах производственного процесса, хранения и реализации продукта. Поставка продуктов питания осуществляется на специализированном автотранспорте соблюдая товарное соседство.

Приготовление блюд осуществляется непосредственно в столовых образовательных организаций в соответствии с утвержденным меню. В соответствии нормам СанПиН 2.3/2.4.3590-20 "Санитарно-эпидемиологические требования к организации общественного питания населения" меню утверждается руководителем (организатором питания) предприятия общественного питания и согласовывается руководителем организации, в которой организуется питание детей. Меню разрабатывается на период не менее двух недель.

Допускается замена одного вида пищевой продукции, блюд и кулинарных изделий на иные виды пищевой продукции, блюд и кулинарных изделий в соответствии с таблицей замены пищевой продукции с учетом ее пищевой ценности (приложение N 11 к Правилам СанПиН 2.3/2.4.3590-20). Возможна корректировка меню с учетом климатогеографических, национальных, конфессиональных и территориальных особенностей питания населения, при условии соблюдения требований к содержанию и соотношению в рационе питания детей основных пищевых веществ.

Ежедневные меню рационов питания с указанием сведений об объемах блюд и наименований кулинарных изделий вывешиваются в обеденном зале. Также информация о питании детей, в том числе меню, доводится до родителей и детей любым доступным способом (размещается в обеденном зале, при входе на доске (стенде) информации на доступном месте, на сайте общеобразовательных учреждений.

В соответствии с п. 5.2 Постановления Исполнительного комитета Заинского муниципального района №124 от 27.02.2021г. "Об утверждении Положения о порядке организации питания учащихся общеобразовательных организаций Заинского муниципального района РТ" льготное бесплатное питание предоставляется обучающимся 5-11 классов общеобразовательных организаций следующих категорий:

- дети, из семей со среднедушевым доходом, не превышающим величины прожиточного минимума, установленного в Республике Татарстан на душу населения, являющиеся получателями ежемесячного пособия на ребенка, установленного Законом Республики Татарстан от 8 декабря 2004 года N 63-ЗРТ «Об адресной социальной поддержке населения в Республике Татарстан» (на основании реестра от Отделения № 20 Республиканского центра материальной помощи в Заинском муниципальном районе);

- дети из многодетных семей, со среднедушевым доходом, не превышающим величины прожиточного минимума, установленного в Республике Татарстан на

душу населения, являющиеся получателями ежемесячного пособия на ребенка, установленного Законом Республики Татарстан от 8 декабря 2004 года N 63-ЗРТ «Об адресной социальной поддержке населения в Республике Татарстан» (на основании реестра от Отделения № 20 Республиканского центра материальной помощи в Заинском муниципальном районе);

-дети-инвалиды, имеющие статус обучающихся с ОВЗ, получающие образование на дому или в образовательных организациях.

В районе ведется системная работа по организации контроля за качеством питания. Контроль ведется по разным направлениям:

Управлением Роспотребнадзора ежемесячно осуществляется контроль питания в 1-2-х школах, выдаются рекомендации, проводятся обучающие семинары для работников пищеблоков по вопросам организации работы в соответствии с требованиями СанПин.

Контроль за работой столовой общеобразовательного учреждения осуществляется администрацией и общественной комиссией по контролю за организацией питания учащихся. Бракераж готовой продукции снимается бракеражной комиссией. Общественная комиссия по контролю за организацией питания учащихся создается из числа администрации, педагогических работников, медицинских работников, учащихся и родителей приказом директора школы с соблюдением принципа ротации кадров. Копия приказа передается администрации столовой. Общественная комиссия по контролю за организацией питания учащихся периодически (но не реже 1 раза в квартал) отчитывается о работе по осуществлению контроля и выполнению данных ей поручений на совещании при директоре, инструктивно-методических совещаниях, педагогическом совете. В питании детей не используются запрещенные продукты.

Также для изучения спроса учащихся по улучшению качества и культуры обслуживания в школах организована комиссия «Родительский контроль». Совместно с комиссией «Родительский контроль» и коллективом школ проводятся конференции с дегустацией поставляемых блюд. По их результатам проводятся опросы, анкетирование, собрания на которых обсуждаются вопросы, заданные в анкетах, и принятие мер по устранению недостатков.

Для улучшения качества организации питания управлением образования совместно с ООО «Школьное питание» проводятся проверки по организации питания и технологический контроль.

Развитие системы здоровьесберегающей деятельности в образовательных учреждениях

№	Мероприятия	Сроки реализации	Ответственные исполнители
1.	Создание информационного и материально-технического обеспечения здоровьесберегающей деятельности образовательного учреждения.	2022-2025	Управление образованием, Администрация школ

2.	Организация инклюзивного образования	2024	Управление образованием, Администрация школ
3.	Организация курсов повышения квалификации для учителей по освоению методик оздоровления учащихся и детей с ОВЗ.	ежегодно	Управление образованием, Администрация школ
4.	Создание, обновление банка данных о детях-инвалидах и детях с ограниченными возможностями.	ежегодно	Управление образованием, Администрация школ
5.	Ведение строгого учета детей по группам здоровья.	ежегодно	Управление образованием, Администрация школ
6.	Доведение результатов мед. осмотра до сведения кл. руководителей, учителей, родителей	ежегодно	Администрация школ
7.	Проведение воспитательных и спортивных мероприятий, обеспечивающих формирование здорового образа жизни	ежегодно	Управление образованием, Администрация школ
8.	Применение на уроках здоровьесозидающих технологий	ежегодно	Педагоги
9.	Систематическая диагностика состояния здоровья обучающихся	ежегодно	Управление образованием, Администрация школ
10.	Контроль за выполнением норм СанПиН и охраны труда	ежегодно	Администрация школ
11.	Создание системы информированности родителей о результатах анализа состояния здоровья и профилактической работы в школе по оздоровлению детей	ежегодно	Администрация школ
12.	Психологическая, социальная и логопедическая помощь обучающимся	ежегодно	Психологи образовательных учреждений
13.	Создание зон отдыха и психологической разгрузки для обучающихся	ежегодно	Администрация школ
14.	Обеспечение внутренней и антитеррористической безопасности и охраны труда	ежегодно	Администрация школ
15.	Организация и проведение недель здоровья с привлечением специалистов, партнёров, родителей	ежегодно	Администрация школ

	учащихся,		
16.	Организация каникулярного оздоровительного отдыха учащихся	ежегодно	Управление образованием, Администрация школ
17.	Создание и пополнение электронных папок: администратора, классного руководителя, учителей – предметников по вопросу здоровьесберегающих технологий и методик оздоровления детей	ежегодно	управление образованием руководители образовательных учреждений
18.	Организация смотра кабинетов, их соответствие гигиеническим требованиям: проветривание освещение отопление уборка	ежегодно	Управление образованием, Администрация школ
19.	Организация участия образовательных учреждений в грантовых конкурсах по проблемам здоровья	в течение года	управление образованием руководители образовательных учреждений
20.	Проведение профилактических бесед, лекций (школьные заболевания и их предупреждение, формирование полезных привычек), индивидуальных консультаций узкими медицинскими специалистами	по особому плану	руководители образовательных учреждений
21.	Мониторинг физической подготовленности учащихся	ежегодно	управление образованием руководители образовательных учреждений
22.	Обеспечение защиты подростков, находившихся в трудных жизненных ситуациях.	ежегодно	руководители образовательных учреждений
23.	Обеспечение образовательных учреждений школьной мебелью согласно требованиям СанПиН	ежегодно	управление образованием руководители образовательных учреждений
24.	Составление рационального	ежегодно	руководители

расписания уроков, не допускающего перегрузок		образовательных учреждений
---	--	----------------------------

**Медицинское обеспечение профилактических мероприятий,
направленных на оздоровление обучающихся**

№	Мероприятия	Сроки реализации	Ответственные исполнители
1	Оформление медицинских карт.	сентябрь	руководители образовательных учреждений
2	Обеспечение составления списка хронических больных школьников, нуждающихся в лечении через оздоровительный лагерь	ежегодно	руководители образовательных учреждений
3	Содействие медицинским работникам в проведение противогриппозной и вакцинации учащимся	ежегодно	руководители образовательных учреждений
4	Проведение диагностики физического развития узкими медицинскими специалистами	ежегодно	управление образованием
5	Содействие медицинским работникам в проведении полного медосмотра школьников	по плану	руководители образовательных учреждений
6	Содействие медицинским работникам в проведении прививок детям согласно приказам Минздрава	по плану	руководители образовательных учреждений
7	Привлечение медработников для проведения профилактической работы через беседы, лекции, полезные советы, санбюллетени	по плану	руководители образовательных учреждений
8.	Проведение анализа посещаемости и пропусков занятий по болезни	в течение года	руководители образовательных учреждений
9.	Проведение психологического мониторинга здоровья учащихся: • тест на адаптацию детей в начальной школе; • тест на тревожность	сентябрь – январь	руководители образовательных учреждений, психолого-педагогическая служба
10	Организация дней здоровья, прогулок, поездок, экскурсий	в течение года	руководители образовательных учреждений
11	Организация занятий по правилам дорожного движения (встречи с	в течение года по плану	руководители образовательных

	сотрудниками ГИБДД, тематические классные часы, викторины, конкурсы)		учреждений
12	Проведение тематических уроков по профилактике травматизма в рамках курсов ОБЖ и «Человек и здоровье»	по программе	руководители образовательных учреждений
13	Статистика и анализ случаев травматизма в школе	в течение года	управление образованием

**Организация системы просветительской, информационной
и методической работы**

№	Мероприятия	Сроки реализации	Ответственные исполнители
1.	Организация обучения по здоровьесберегающему модулю на курсах повышения квалификации педагогических работников в ИРО РТ, подготовка и повышение квалификации психолого-педагогических кадров	в течение года	управление образованием
2.	Организация курсов повышения квалификации и переподготовка учителей физической культуры и педагогов дополнительного образования	в течение года	управление образованием
3.	Преодоление адаптационного периода детей при поступлении в первый класс в щадящем режиме	ежегодно	Управление образованием, Администрация школ
4.	Организация специальных занятий с дошкольниками по подготовке к школе	ежегодно	руководители образовательных учреждений
5.	Лекции для родителей будущих первоклассников «Как подготовить ребенка к школе»	ежегодно	Администрация школ
6.	Проведение родительского лектория (по плану)	ежегодно	руководители образовательных учреждений
7.	Проведение семинаров по психологическим аспектам здоровьесберегающих программ и здоровьесберегающих технологий в преподавании предметов различного цикла в образовательных учреждениях, современных технологий здоровьесбережения в условиях ОУ и семьи.	два раза в год	управление образованием

8.	Организация и проведение семинаров-тренингов: - по профилактике поведенческих рисков, употребления ПАВ, алкоголя, курения, профилактике жестокости и насилия в школе и молодёжной среде. - в образовательных учреждениях по обучению здоровью и методологии проведения уроков здоровья силами выездных мобильных групп межрегионального центра обучения здоровью	в течение года	управление образованием
----	--	----------------	-------------------------

Диагностика и оценка эффективности здоровьесберегающей деятельности образовательных учреждений

№	Мероприятия	Сроки реализации	Ответственные исполнители
1.	Проведение социологических исследований поведенческих рисков, опасных для здоровья подростков; -мониторинга здоровья учащихся; -тест на адаптацию в начальной школе; -тест на тревожность	ежегодно	Руководители образовательных учреждений, Управление образованием
2.	Диагностика загруженности учащихся домашними заданиями	ежегодно	управление образованием
3.	Анализ содержания деятельности образовательных учреждений по реализации школьных программ «Здоровье»	ежегодно	управление образованием
4.	Контроль за выполнением норм СанПиН и охраны труда	ежегодно	управление образованием
5.	Организация и проведение лекций и родительских собраний по проблемам возрастных особенностей обучающихся	ежегодно	управление образованием

7.10 Профессиональная ориентация обучающихся образовательных учреждений

Возросшие требования современного общества к уровню и качеству профессиональной подготовки кадров делают актуальными проблемы профессиональной ориентации молодежи, так как профессиональные намерения значительной части выпускников образовательных учреждений Заинского муниципального района не соответствуют потребностям районной экономики в кадрах определенных профессий.

Наибольшую потребность район испытывает в кадрах агропромышленного комплекса (агроном, зоотехник, оператор машинного доения, механизатор, ветеринар, тракторист), медицины (специалисты узкого профиля, медицинские сестры), образования (учитель математики, физики, химии, педагоги дополнительного образования), в других рабочих специальностях (водитель, слесарь-ремонтник, токарь, электрик, бетонщик, строитель и другие).

В городе функционирует ГАПОУ «Заинский политехнический колледж», куда поступают около 25% выпускников 9-х классов Заинский района. На базе колледжа успешно развивается чемпионатное движение «Ворлдскиллс», «Абилимпикс». В 2020-2021 учебном году был проведён Региональный чемпионат профессионального мастерства WorldSkills по компетенции: «Эксплуатация кабельных линий электропередачи», студенты колледжа были удостоены 1 и 2 места. Колледж является центром проведения демонстрационного экзамена по компетенциям: «Поварское дело», «Веб-дизайн и разработка», «Предпринимательство», «Работа на токарных универсальных станках», «Эксплуатация сельскохозяйственных машин», «Эксплуатация кабельных линий электропередачи». Колледж ведет совместную работу с Автономной некоммерческой организацией «Агентство развития профессионального мастерства (Ворлдскиллс Россия)», на базе колледжа проведены курсы повышения квалификации, на которых обучались мастера производственного обучения и преподаватели с разных регионов России. Так же с Центром развития профессиональных компетенций заключены договора в рамках федерального проекта «Содействие занятости» национального проекта «Демография» по компетенциям: «Эксплуатация кабельных линий электропередачи», «Поварское дело».

Для ликвидации кадрового дефицита в образовательных организациях продолжается тесное сотрудничество с Елабужским филиалом Казанского федерального университета, Набережночелнинским государственным педагогическим университетом. Ежегодно выпускники и родители встречаются с представителями ВУЗов, участвуют в профориентационных мероприятиях. В 2021 году на целевое обучение по педагогическим специальностям поступили 3 выпускницы из школ №2, №3 и №7.

В 2021 году 93,1% выпускников 11 класса поступили в ВУЗы, 6,9% - в СУЗы. 37% выпускников выбрали технологическое направление, 10% - медицинские специальности, 10% - педагогические специальности, 7% - юридические, 6% - экономические, и лишь 5% выпускников выбирает специальности агропромышленного комплекса.

Из 424 выпускников 9 класса в 2021 году 38% продолжили обучение в 10 классе, остальные выпускники поступили в ССУЗы. При этом только около 25% выпускников 9 классов выбирают востребованные в районе специальности, так как многие школьники имеют неполное представление о характере и особенностях приоритетных профессиональных направлений.

В учреждениях образования проводятся различные профориентационные мероприятия. Это экскурсии на производство, встречи с представителями различных профессий, посещение дней открытых дверей в учебных заведениях и другие. Однако разрыв между потребностями и личными планами выпускников и

недостаточная информированность старшеклассников о мире профессий выявили необходимость разработки модели профориентационной работы в Заинском муниципальном районе.

Цель данной модели - создать систему действенной профориентационной работы в учреждениях образования Заинского муниципального района, способствующей формированию у подростков и молодежи профессионального самоопределения в соответствии с способностями, индивидуальными особенностями и учетом социокультурной ситуации в Республике Татарстан.

Поставленная цель может быть достигнута путем решения следующих задач: создание условий для осознанного профессионального самоопределения учащихся в соответствии с их способностями, потребностями Заинского муниципального района в кадрах, формирование способности к социально профессиональной их адаптации в обществе; представление учащимся и воспитанникам дошкольных учреждений информации о мире профессий, потребностях современного рынка труда; популяризация востребованных в районе профессий; оптимизация системы межведомственного взаимодействия школы с учреждениями дополнительного и профессионального образования, а также с предприятиями города и района; повышение компетентности педагогов по вопросам профессиональной ориентации.

Основные мероприятия плана работы по профессиональной ориентации включают в себя следующее:

- профессиональное просвещение и информирование, которые предполагают ознакомление учащихся и воспитанников с подробными сведениями о профессиях и путях приобретения различных специальностей;
- профессиональное консультирование и диагностика, которые предполагают оказание помощи в выборе индивидуального пути получения конкретной профессии;
- разработка оптимальной системы межведомственного взаимодействия школы с учреждениями дополнительного и профессионального образования, а также с предприятиями города и района;
- повышение компетентности педагогов в вопросах профориентационной работы.

Реализация данного плана работы позволит:

- сориентировать учащихся на самореализацию в реальных социальных условиях;
- оказать помощь учащимся в осознанном выборе будущей профессии в соответствии с потребностями рынка труда;
- дать подросткам информацию об основных принципах построения профессиональной карьеры и навыках поведения на рынке труда;
- повысить мотивацию молодежи к труду.

При проведении профориентационной работы следует обязательно учитывать возрастные особенности несовершеннолетних. В соответствии с этими особенностями разработан план мероприятий по данному направлению.

Работу по профориентации предлагается начать с дошкольного возраста, когда у детей формируются трудовые умения и навыки, первоначальные представления о мире профессий. Предпочтительными формами работы являются игры и конкурсы. Формирование трудовых навыков дошкольников происходит в

процессе реализации режимных моментов: дежурство в группе, в уголке природы, совместная работа на приусадебном участке. В этом возрасте дети знакомятся с миром профессий, посещают с обзорными экскурсиями предприятия и организации города и района. Так дошкольные учреждения Заинского района сотрудничают с такими организациями как: Заинский пожарно-спасательный гарнизон, Заинский хлебозавод, кондитерская фабрика «Заинский Крекер», Заинский политехнический колледж, отдел МВД России по Заинскому району, районная библиотека, посещая которые дошкольники знакомятся с особенностями профессий и специальностей. В 2021 году воспитанники участвовали в муниципальном конкурсе «Горячие сердца», организованным совместно с первичным отделением АО ТРО «ВДПО» по РТ.

Следующий этап работы – работа с учащимися начального звена, когда у младших школьников формируются представления о мире профессий, развитие интереса к профессии. В районе ведется системная работа по реализации проекта «Открытие», целью которого является знакомство с миром профессий через посещение предприятий, организаций города и района. Итогом участия в данной работе является защита проекта «Удивительный мир профессий». Также продолжается формирование и развитие трудовых навыков и умений через работу на пришкольном участке, участие в субботниках, в тимуровском движении.

Важнейшей частью профориентационного плана является работа с учащимися 5-9 классов. Основной составляющей работы по данному направлению является социальное партнерство. Образовательные учреждения района сотрудничают с предприятиями и организациями города и района.

На базе Заинского политехнического колледжа для учащихся 9 классов ежегодно проходит профориентационная игра «Профиквест» по профессиям: экономист, программист, сварщик, повар, электромонтёр, тракторист; муниципальный чемпионат профессионального мастерства «ZAINSKILLS» по компетенциям «Веб-технологии», «Поварское дело», «Сварочные технологии», «Предпринимательство».

В течение учебного года организуются экскурсионные поездки для учащихся школ города на Заинскую ГРЭС, где ребята познакомились с историей строительства ГРЭС, смогли по достоинству оценить всю мощь и сложность этого предприятия, наглядно убедились в слаженности работы коллектива, наблюдали за работой специалистов, своими глазами увидели, что такое турбоагрегаты, электрическое оборудование, приборы учета и многое другое.

В рамках сотрудничества с АНО «Кванториум» ученики 5-11 классов знакомятся с миром востребованных профессий на ближайшие несколько лет, участвуют в профориентационных мастер-классах «Кадры для предприятий будущего», развивают навыки конкурентоспособности при выборе будущей профессии и трудоустройстве.

Работа с учащимися старшего звена построена в соответствии с потребностями старшеклассников, так как в этот период идет знакомство учащихся с учебными заведениями средне-специального и высшего профессионального образования, происходит оценка и коррекция профпланов и самоподготовка к профессии. На данном этапе проводятся встречи с представителями ВУЗов и СУЗов РТ.

В рамках проекта «Педагогические каникулы» проходят встречи учащихся 9, 10, 11 классов с преподавателями кафедры педагогики Елабужского института КФУ. Практическая часть встречи «Педагогические каникулы» нацелена на расширение представлений школьников о разнообразии педагогических профессий и предоставление возможности творческой самореализации в педагогической деятельности. Особое внимание уделяется Softskills-компетенциям будущих педагогов и педагогов-психологов.

В план работы включены и традиционные мероприятия по профориентации такие как: встречи с передовиками производства, студентами, ветеранами труда, представителями ВУЗов, ССУЗов; индивидуальные профессиональные консультации, проводимые психологами и специалистами центра занятости по результатам профориентированной диагностики; классные часы, конференции, деловые игры, конкурсы сочинений, рисунков, презентаций, видеороликов. Традиционно в целях популяризации востребованных профессий 1 раз в год проводится «День Дублера».

В связи с тем, что выбор профессиональной ориентации учащихся во многом зависит от мнения и направления родителей, большую роль играет профориентационная работа с родительской общественностью. В план работы включены следующие мероприятия с родителями: проведение тематических собраний, конференций, круглых столов, индивидуальных консультаций с участием представителей ЦЗН, руководителей района, предприятий и организаций города и района, частных предпринимателей; организация встреч с представителями ВУЗов, СУЗов; проведение родительского всеобуча по организации целевого поступления.

Раздел плана работы с педагогами включает в себя информационно-просветительскую работу, проведение семинаров-практикумов, встреч с представителями ВУЗов и ССУЗов. Педагоги играют важнейшую роль в профессиональном самоопределении школьников, так как преподаватели вводят учащихся в мир профессий, пробуждают интерес к предмету, а соответственно к определенному направлению в жизни. Система предпрофильной и профильной подготовки учащихся является основой дальнейшей профессиональной ориентации выпускников.

Предпрофильная подготовка организована во всех школах Заинского района. Охват предпрофильной подготовкой составляет 100%.

Профильное обучение организовано в 2 средних общеобразовательных учреждениях. Охват профильным образованием составляет 18% школ. Охват учащихся 10-11 классов профильным обучением составляет 25,3%.

В 2021-2022 учебном году открыт 10 класс с социально-экономическим профилем обучения.

Таким образом, при реализации мероприятий плана работы осуществляется системная работа по профессиональному самоопределению обучающихся. Выпускники, завершая определенную ступень обучения, принимают осознанное решение о выборе профессии, которая в дальнейшем повлияет на всю их жизнь. От него зависит успешность молодого человека и как профессионала, и как члена общества. Предложенная система взаимодействия субъектов профессиональной ориентации и образования на муниципальном уровне позволит повысить

компетенции обучающихся, решить проблемы трудоустройства выпускников. В итоге, в муниципалитете сложится комфортная среда, где каждый ребенок будет успешен и востребован.

Перечень основных мероприятий по реализации направления «Профориентационная работа»

Организационно-методическая работа

№	Содержание	Срок проведения	Ответственные
1	Проведение профессиональных проб на базе СПО	В течение года	ОУ
2	Консультирование обучающихся по вопросам профориентации	В течение года	ОУ
3	Подготовка и участие обучающихся в национальном чемпионате по профессиональному мастерству WolrdSkills Russia	В течение года	ОУ
4	Изучение нормативно-правовых документов, обеспечивающих функционирование системы профориентационной работы	Сентябрь-октябрь	заместитель начальника по воспитательной работе
5	Проведение анализа результатов профориентации за прошлый год (вопросы трудоустройства и поступления в учебные заведения выпускников школ).	Ежегодно август	заместитель начальника по воспитательной работе
6	Освещение работы по профориентации в СМИ города и района	ежегодно	ГКУ «Центр занятости населения г. Заинска», МКУ «Управление образования» ИК ЗМР РТ»

Работа с педагогическими кадрами

№	Содержание работы	Сроки	Ответственный
1.	Обеспечение преподавателей справочно-информационными материалами для организации предпрофильной и профильной подготовки	ежегодно	ГКУ «Центр занятости населения г. Заинска»
2.	Проведение методических семинаров для ответственных за профориентационную работу в общеобразовательных учрежде	ежегодно	ГКУ «Центр занятости населения г.

	ниях района с привлечением представителей СПО, ВПО ГКУ «Центр занятости населения г. Заинск» с целью обмена опытом организации профориентации в школах		Заинска»
3.	Разработка методических рекомендаций по профориентации для учащихся, педагогов и родителей: - психология выбора профессии - использование игровых упражнений в профориентационной работе - трудовое воспитание как условие эффективности профориентации старшеклассников - конфликты профессионального самоопределения	ежегодно	МКУ «Управление образования» ИК ЗМР РТ»

Работа с воспитанниками и обучающимися

Дошкольное образование

№	Содержание работы	Сроки	Ответственный
1.	Организация экскурсий на предприятия и организации города	Ежегодно	Дошкольные учреждения Заинского муниципального района, методист по дошкольному образованию, воспитатели, педагог-психолог
2.	Разработка методических пособий для работы в дошкольных учреждениях	Ежегодно	
3.	Изучение демонстрационного материала о людях разных профессий	Ежегодно	
4.	Проведение сюжетно-ролевых, интеллектуальных игр, связанных с профессиями.	Ежегодно	
5.	Индивидуальные и групповые консультации дошкольников у педагога-психолога	Ежегодно	
6.	Беседы с детьми о профессиях	Ежегодно	
7.	Конкурс рисунков	Ноябрь	ОУ
8.	Костюмированный карнавал профессий	Декабрь	ОУ, СПО
9.	Проведение тематических мероприятий ОУ: - Профессии моего города - Мир профессий - Известные люди Заинского района - Как изучить свои способности - Я и моя будущая профессия	В течение года	ОУ

	- Внутренняя культура – гарант удачного бизнеса - Формула успеха – труд по призванию		
10.	Муниципальный конкурс «Горячие сердца»	март	ОУ, методист по дошкольному образованию
11.	Муниципальный чемпионат профессионального мастерства «ZAINSKILLS» (подготовительные группы)	апрель	ОУ, методист по дошкольному образованию

Начальное образование

№	Содержание работы	Сроки	Ответственный
1.	Организация экскурсий на предприятия и организации города	В течение года	Зам. директора по ВР, классные руководители
2.	Изучение демонстрационного материала о людях разных профессий	В течение года	Классные руководители
3.	Проведение сюжетно-ролевых, интеллектуальных игр, связанных с профессиями	В течение года	Классные руководители
4.	Индивидуальные и групповые консультации школьников у педагога-психолога	В течение года	Педагог-психолог
5.	Беседы с детьми о профессиях	В течение года	Классные руководители
6.	Проведение классных часов по вопросу профессионального ориентирования учащихся на специальности, востребованные на рынке труда.	В течение года	Классные руководители
7.	Выставка рисунков, посвящённая людям разных профессий.	В течение года	Классные руководители
8.	Знакомство с профессиями в рамках работы детских творческих объединений.	В течение года	Педагоги дополнительного образования
9.	Развитие творческих способностей, получение практических навыков учащихся через участие в объединениях дополнительного образования различного направления,	В течение года	Педагоги дополнительного образования (по согласованию)
10.	Муниципальный чемпионат профессионального мастерства «ZAINSKILLS» (начальные классы)	апрель	ОУ, методист по начальному образованию

Общее и среднее образование

№	Содержание работы	Сроки	Ответственный
1.	Организация экскурсий на предприятия и организации города	В течение года	Зам. директора по ВР, классные руководители
2.	Индивидуальные и групповые консультации по вопросам профориентации у педагога-психолога	В течение года	Педагог-психолог
3.	Беседы с детьми о профессиях	В течение года	Классные руководители
4.	Проведение классных часов по вопросу профессионального ориентирования учащихся на специальности, востребованные на рынке труда	В течение года	Классные руководители
5.	Участие в конкурсах, научно-практических конференциях по вопросам профориентационной работы разного уровня	ежегодно	Зам. директора по ВР
6.	Знакомство с профессиями в рамках работы детских творческих объединений.	В течение года	Педагоги дополнительного образования
7.	Организация встреч учащихся с представителями ССУЗов и ВУЗов города	Ежегодно в течение года	Методист управления образования
8.	Организация экскурсий учащихся в профессиональные образовательные организации города	В течение года	Руководители ОУ
9.	Посещение учебных заведений в Дни открытых дверей.	В течение года	Зам. директора по ВР
10.	Участие в Ярмарке вакансий	ежегодно	Зам. директора по ВР, ГКУ «Центр занятости населения г. Заинска»
11.	Консультации по выбору профессий, об условиях приёма в учебные заведения, потребностях рынка труда в специалистах.	В течение года	Классные руководители, зам. директора по ВР, координатор ресурсного центра
12.	Организация трудовой занятости учащихся, достигших 14 лет	ежегодно	ГКУ «Центр занятости населения г.Заинска»
13.	Организация тестирования и анкетирования учащихся с целью выявления профнаправленности,	ежегодно	Педагоги-психологи, ГКУ «Центр занятости населения

	выявление профессиональных склонностей		г.Заинска», координатор ресурсного центра
14	Организация работы агро-классов, классов педагогической, инженерной, медицинской и др. направленностей в рамках внеурочной деятельности	В течение года по отдельному плану	МКУ «Управление образования» ИК ЗМР РТ», руководители ОУ
15	Муниципальный чемпионат профессионального мастерства «ZAINSKILLS» (5-9 классы)	апрель	МКУ «Управление образования» ИК ЗМР РТ», Заинский политехнический колледж, руководители ОУ

Работа с родителями

№	Содержание работы	Сроки	Ответственный
1.	Организация консультаций для родителей по ознакомлению с учебными заведениями и условиями приёма в них	В течение года	Зам. директора по ВР
2.	Консультации педагога-психолога	В течение года	Педагог-психолог
3.	Анкетирование родителей учащихся 8-11 классов с целью выяснения отношений к выбору профессий их детей.	В течение года	Классные руководители.
4.	Проведение родительских собраний по вопросам профориентации и выбору профессии учащимися 9, 11 классов.	ежегодно	Зам. директора по ВР Координатор ресурсного центра, методист управления образования

Мониторинг качества профориентационной работы

№	Мероприятия	Период	Ответственные
1	Анализ соответствия профнамерений учащихся и их участия в объединениях дополнительного образования	ежегодно	Заместители директора по ВР
2	Мониторинг профессиональных намерений учащихся и профессиональном определении выпускников	ежегодно	Методист управления образования, руководители ОУ

Показатели, методы сбора

№	Направления деятельности	Наименование показателя	Методика расчета показателя	Методы сбора информации
1.	Сопровождение профессионального самоопределения обучающихся	доля общеобразовательных организаций, имеющих классы профильного обучения среднего общего образования (за исключением универсального профиля)	Кол-во ОУ, имеющих классы профильного обучения СОО / на общее кол-во ОУ * на 100 %	Статистическая форма ОО1
2	Взаимодействие с учреждениями /предприятиями	доля учреждений, реализующих сотрудничество с предприятиями и организациями города и района	Кол-во ОУ, реализующих сотрудничество / от общего количества ОУ * 100	Информация ОУ
3	Проведение ранней профориентации обучающихся, в том числе обучающихся с ОВЗ	доля общеобразовательных организаций, имеющих предпрофильные классы основного общего образования	Кол-во ОУ, имеющих предпрофильные классы ОО / на общее кол-во ОУ * 100	Справка о состоянии системы образования
		доля обучающихся 6-11 классов, охваченных проектом «Проектория» (от общего количества обучающихся в данной выборке) в том числе обучающиеся с ОВЗ	Кол-во обучающихся 6-11 кл, охваченных проектом «Проектория» / общее кол-во уч-ся 6-11 кл * 100	Отчет УО
		Доля уч-ся, задействованных в проф. пробах на базе СПО	Кол-во уч-ся, задействованных в пробах / общее кол-во учащихся * 100	Отчет УО
		количество обучающихся, принявших участие в региональном и национальном	Численность участников конкурсов «Абилимпикс», в том числе:	Отчет по организации и проведению конкурса «Абилимпикс»

		конкурсе по профессиональному мастерству среди инвалидов и лиц с ограниченными возможностями здоровья «Абилимпикс»	% участников в категории школьники; % участников в категории студенты	
		количество обучающихся, принявших участие в муниципальном чемпионате профессионального мастерства «ZAINSKILLS»	Численность участников чемпионата «ZAINSKILLS» в том числе: % участников в категории школьники (воспитанники); % участников в категории студенты;	Отчет по организации и проведению муниципального чемпионата профессионального мастерства «ZAINSKILLS»
		охват обучающихся, занимающихся в кружках/ секциях профильной направленности, в том числе обучающиеся с ОВЗ	Общее кол-во учащихся, занимающихся в кружках профессиональной направленности / общее кол-во учащихся * 100	Статистический отчет БАРС СВОДЫ
4	Взаимодействие с ПОО и ОО ВО	доля выпускников 11 класса, поступивших в профессиональные образовательные организации и организации высшего образования по профилю обучения	Количество выпускников 11 классов, поступивших в профессиональные образовательные организации и организации высшего образования по профилю обучения	Информация о трудоустройстве выпускников 11 классов, представленной в БАРС СВОДЫ
			Кол-во выпускников 11 кл, поступивших в СПО и ВО по профилю обучения / общее кол-во выпускников 11 кл * 100	Отчет в МОиН РТ

5	Учет выявленных предпочтений обучающихся в области профессиональной ориентации и потребностей рынка труда региона	количество обучающихся, принявших участие в региональном и национальном чемпионате профессионального мастерства «Молодые профессионалы» (WorldSkillsRussia)) (направление «Юниоры»)	численность участников конкурса	Аналитический отчет об участии в региональном и национальном чемпионатах WorldSkillsRussia (направление «Юниоры», направление «Профориентационные мастер-классы»)
		Доля уч-ся, принявших участие в профориентационных встречах с СУЗами и ВУЗами	Кол-во уч-ся, принявших участие в мероприятиях / от общего кол-ва уч-ся * 100	Письмо УО о встречах
		охват обучающихся, принявших участие в профильных сменах	количество обучающихся, принявших участие в профильных сменах	Отчеты

**7.11. Индикаторы оценки реализации Подпрограммы
«Развитие воспитания и дополнительного образования, включая образование детей-инвалидов и повышение квалификации работников данной сферы»**

№ пп	Целевые показатели	2022	2023	2022	2025
	Реализация направления «Организационно-управленческие меры»				
1	Доля заместителей директоров по воспитательной работе классных руководителей, прошедших курсы повышения квалификации или принявшие участие в стажировочных площадках по актуальным вопросам воспитания и обеспечения безопасности, %	30	40	40	40
2	Доля общеобразовательных учреждений, на базе которых организуются стажировочные площадки по приоритетным направлениям, %	15	20	20	20
3	Доля кадров сферы воспитания, принимающих участие в конкурсах профмастерства.	5	6	6	7

4	Количество социально значимых муниципальных проектов, реализуемых в муниципальных образовательных учреждениях, ед.	16	16	16	17
5	Доля образовательных учреждений, внедряющих новые методики и технологии по профилактике асоциальных явлений среди детей и подростков, %	80	90	100	100
	Реализации направления «Воспитание социально-активной личности, развитие детского движения»				
6	Охват детей детским общественным движением волонтерским движением, %	88	89	89	89
7	Доля руководителей детских общественных объединений, участвовавших в семинарах, вебинарах и др. по направленности, %	95	95	100	100
8	Доля руководителей детских общественных объединений, принимающих участие в конкурсах профмастерства, %	20	20	20	25
9	Количество проведенных слетов, форумов, образовательных смен по линии детского движения, ед.	6	6	6	6
10	Доля отрядов ЮИД, юнармейских отрядов, волонтерских отрядов, советов дружин и советов старшеклассников, принимающих участие в конкурсах по линии детского общественного движения, %	80	85	90	90
	Реализация направления «Приоритетные направления работы с родителями»				
11	Доля образовательных учреждений, где функционируют родительские общественные формирования (родительские комитеты, советы отцов и др.), %	100	100	100	100
12	Доля заместителей директоров и классных руководителей, прошедших семинары, вебинары и курсы повышения квалификации по вопросам семейного воспитания, %	60	80	80	85
13	Доля родителей, охваченных различными формами родительского всеобуча и психологического просвещения, а также участвующих в конференциях, форумах по вопросам общего образования и воспитания, %	100	100	100	100
14	Доля семей и детей, находящихся в трудной жизненной ситуации, получивших психолого-педагогическую и социальную помощь, %	100	100	100	100
	Реализация направления «Профилактика правонарушений и отклонений в поведении несовершеннолетних»				
15	Снижение уровня подростковой преступности как	0,3	0,3	0,3	0,3

	следствия формирования у несовершеннолетних правосознания и правовой культуры, $V = A/B \cdot 100\%$, где А – количество детей и подростков образовательного учреждения, совершивших правонарушения и преступления; В – общее количество учащихся образовательного учреждения пороговое значение в %				
16	Оказание помощи выявленным семьям, находящихся в социально опасном положении в обучении и воспитании детей, снятие их с профилактического учета с положительной динамикой, %	100	100	100	100
17	Доля семей и детей, находящихся в трудной жизненной ситуации, получивших психолого-педагогическую и социальную помощь, %	100	100	100	100
18	Охват детей и подростков досуговой деятельностью: $V = A/B \cdot 100\%$, где А – количество детей и подростков, занимающихся в учреждениях дополнительного образования; В – общее количество учащихся образовательного учреждения;	98	98	98	98
19	Охват детей и подростков «группы риска» досуговой деятельностью: $V = C/D \cdot 100\%$ где С – количество детей и подростков «группы риска по наркотизации», занимающихся в учреждениях дополнительного образования; D – общее количество учащихся образовательного учреждения, состоящих в «группе риска»	94	95	96	96
20	Охват детей и подростков организованными формами летнего отдыха, оздоровления и занятости: $V = A/B \cdot 100\%$, где А – количество детей и подростков, охваченных формами летнего отдыха, оздоровления и занятости; В – общее количество учащихся образовательного учреждения;	30	35	35	35
21	Охват детей и подростков «группы риска» организованными формами летнего отдыха, оздоровления и занятости: $V = C/D \cdot 100\%$, где С – количество детей и подростков «группы риска»	60	65	65	65

	по наркотизации», охваченных организованными формами летнего отдыха, оздоровления и занятости; D – общее количество учащихся образовательного учреждения, состоящих в «группе риска» $V1 = A/B \cdot 100\%$ A - количество социально неблагополучных семей, выявленных школой в течение учебного года; B - общее количество обучающихся в школе				
	Реализация направления «Гражданско-патриотическое воспитание»				
22	Охват учащихся мероприятиями и соревнованиями военно-патриотической и гражданско-патриотической направленности %	100	100	100	100
23	Увеличение охвата учащихся ВВПОД «Юнармия», %	8	10	12	12
24	Увеличение числа учащихся, принимающих участие в научно-исследовательских конференциях, конкурсах, фестивалях патриотической направленности, в том числе по изучению истории родного края, %	1,5	2	2	3
25	Ежегодное проведение традиционных мероприятий и соревнований гражданско-патриотической направленности, ед.	20	20	20	20
	Реализация направления «Развитие технологического образования, научно-технического творчества»				
26	Доля педагогов дополнительного образования, работающих в объединениях технической направленности, имеющих специальное образование, %	10	10	10	10
27	Открытие и функционирование ресурсных центров на базе учреждений дополнительного образования, ед.	1	1	2	2
28	Охват детей дополнительным образованием технической и спортивно-технической направленности, %	21	21	21	21
29	Доля педагогов дополнительного образования, прошедших обучение или курсы повышения квалификации по развитию технического творчества, %	3	3	3	3
	Реализация направления «Здоровье, формирование здорового образа жизни и создание безопасной образовательной среды»				
30	Доля детей с первой группой здоровья от общего количества учащихся школы, %	22	22	23	23
31	Доля учащихся, занимающихся в спортивных объединениях, %	30	35	35	40

32	Доля школьников, участвующих во всероссийских, республиканских, городских акциях, соревнованиях, направленных на пропаганду здорового образа жизни, %	75	80	80	90
33	Количество ДОУ, имеющих лицензию на медицинскую деятельность, ед.	18	18	18	18
34	Охват учащихся горячим питанием, от общего количества детей, %	99	99	99	99
35	Охват обучающихся 2-разовым горячим питанием, от общего количества детей, %	68	68	68	68
36	Доля организаций, в которых аттестованы рабочие места по условиям труда, ед. (1 раз в 5 лет)	100	100	100	100
37	Доля школ, имеющих паспорта безопасности, %	100	100	100	100
38	Доля школ, имеющих пожарную сигнализацию, %	100	100	100	100
Создание доступных условий для получения качественного образования для детей с ограниченными возможностями здоровья					
39	Доля образовательных учреждений, в которых имеются пандусы, от общего количества образовательных организаций, %	33	33	33	33
40	Охват педагогов, работающих с детьми с ограниченными возможностями здоровья, семинарами, консультациями, конференциями, чел.	100	100	100	100
41	Охват детей с ограниченными возможностями здоровья массовыми городскими и республиканскими мероприятиями, в том числе в рамках декады инвалидов, %	80	90	95	100
42	Количество школ, ресурсных центров по апробации технологий инклюзивного обучения	1	1	1	1
Реализация направления «Профориентационная работа»					
43	Доля учащихся 7-10 классов, охваченных мониторингом профессиональных предпочтений, %	100	100	100	100
44	Доля обучающихся 6-11 классов, охваченных проектом «Проектория» (от общего количества обучающихся в данной выборке) в том числе обучающиеся с ОВЗ, %	100	100	100	100
45	Доля общеобразовательных организаций, имеющих предпрофильные классы основного общего образования (агро-классы, классы педагогической, инженерной, медицинской и др. направленностей), %	28	30	32	34
46	Доля учреждений, реализующих сотрудничество с предприятиями и организациями города и района, %	100	100	100	100

47	Доля учащихся 8-9 классов, задействованных в профессиональных пробах на базе СПО, %	100	100	100	100
48	Охвата учащихся 9 классов предпрофильным образованием, %	100	100	100	100
49	Охват обучающихся, занимающихся в кружках/секциях профильной направленности, в том числе обучающиеся с ОВЗ, %	60	70	80	90
50	Количество воспитанников и обучающихся, принявших участие в муниципальном чемпионате профессионального мастерства «ZAINSKILLS», чел.	350	400	450	500
51	Количество обучающихся, принявших участие в региональном и национальном конкурсе по профессиональному мастерству среди инвалидов и лиц с ограниченными возможностями здоровья «Абилимпикс», чел.	2	3	4	5
52	Количество обучающихся, принявших участие в региональном и национальном чемпионате профессионального мастерства «Молодые профессионалы» (WorldSkillsRussia)» (направление «Юниоры»), чел	10	15	20	25
53	Охват обучающихся, принявших участие в профильных сменах, чел.	5	10	15	20
54	Доля учащихся, принявших участие в профориентационных встречах с СУЗами и ВУЗами, от общего количества обучающихся, %	55	60	65	70
55	Доля общеобразовательных организаций, имеющих классы профильного обучения среднего общего образования (за исключением универсального профиля), %	20	25	30	35
56	Доля обучающихся 10-11 классов по профильным направлениям с изучением предметов на углубленном уровне, (за исключением универсального профиля), %	25	30	35	40
57	Доля выпускников 11 класса, поступивших в профессиональные образовательные организации и организации высшего образования по профилю обучения, %	55	60	65	70

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

КАРАР

11.07.2022

г. Заинск

№ 341

**«2022-2025 елларга Татарстан
Республикасы Зэй муниципаль районы
белем бирү системасын үстерү»
муниципаль программасын раслау
турында»**

«Россия Федерациясендә мәгариф турында» 2012 елның 29 декабрендәге 273-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә һәм Зэй муниципаль районында белем бирү системасы белән идарә итүнең нәтижәлелеген арттыру максатларында, Зэй муниципаль районы Уставының 45 статьясына таянып, Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районы Башкарма комитеты

каرار бирә:

1. «2022-2025 елларга Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районы белем бирү системасын үстерү» муниципаль программасын кушымта нигезендә расларга (1 нче кушымта).

2. Зэй муниципаль районы Башкарма комитетының оештыру бүлегенә әлеге карарны массакуләм мәгълүмат чараларында бастырып чыгарырга, Татарстан Республикасының хокукый мәгълүмат рәсми порталында <http://pravo.tatarstan.ru> веб-адресы буенча һәм Зэй муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырырга.

3. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны Башкарма комитет житәкчесенң социаль мәсьәләләр буенча урынбасары Р. Н. Камаловага йөкләргә.

**Башкарма комитет
житәкчесе**

Э.Э. Галеев

Э.Р. Сәфәргалиев
3-27-42

Татарстан Республикасы
Зэй муниципаль районы
Башкарма комитетының
« 11 » 07 2022 ел
341 номерлы карарына
1 нче кушымта

**«2022-2025 ЕЛЛАРГА
ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЗЭЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
МӘГАРИФ СИСТЕМАСЫН ҮСТЕРҮ»
ПРОГРАММАСЫ**

Зэй муниципаль районы
2022 ел

ЭЧТӘЛЕК

№	БҮЛЕК	БИТ
1.	Программаның паспорты	2
2.	Аңлатма язуы	5
3.	Зәй муниципаль районы мәгариф системасының үсеш динамикасы	6
4.	Проблеманың эчтәлегә һәм аны программа ысулы белән хәл итү кирәклеген нигезләү	6
5.	«Мәктәпкәчә белем бирүне үстерү, шул исәптән инклюзив белем бирүне дә кертеп һәм әлеге өлкә хезмәткәрләренең квалификациясен күтәрү» ярдәмче программасы	9
6.	«Гомуми белем бирүне үстерү, шул исәптән инклюзив белем бирүне дә кертеп һәм әлеге өлкә хезмәткәрләренең квалификациясен күтәрү» ярдәмче программасы	17
7.	«Милли мәгарифне үстерү» ярдәмче программасы	35
8.	«Тәрбия һәм өстәмә белем бирүне үстерү, шул исәптән инвалид балаларны укытуны да кертеп һәм әлеге өлкә хезмәткәрләренең квалификациясен күтәрү» ярдәмче программасы	44

ПРОГРАММАНЫҢ ПАСПОРТЫ

Программа ның исеме	«2022-2025 елларга Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районының мәгариф системасын үстерү» программасы
Программаны эзерләү өчен нигез	Федеральный закон «Об образовании в Российской Федерации» №273-ФЗ от 29.12.2012 "Россия Федерациясендә мәгариф турында" №273-ФЗ, 29.12.2012 ел «Мәгариф турында» 2013 елның 22 июлендәге 68-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы «Россия Федерациясе халыклары телләре турында» 1991 елның 25 октябрэндәге 1807-1 номерлы Россия Федерациясе Законы «Татарстан Республикасы дәүләт телләре һәм Татарстан Республикасында башка телләр турында» 1992 елның 08 июлендәге 1560-XII номерлы Татарстан Республикасы Законы 2018-2025 елларга «Мәгарифне үстерү» Россия Федерациясе дәүләт программасы «2014-2025 елларга Татарстан Республикасы мәгарифен һәм фәнне үстерү» дәүләт программасы «2014-2022 елларга Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм Татарстан Республикасында башка телләргә саклау, өйрәнү һәм үстерү» программасы 2025 елга кадәр чорга Россия Федерациясендә тәрбияне үстерү стратегиясе 2015-2025 елларга Татарстан Республикасында укучыларны тәрбияләүне үстерү стратегиясе
Программа ның максаты	үзгәрәп торган халык ихтыяжлары һәм жәмгыять һәм икътисад үсешенң перспектив бурычлары нигезендә барлык дәрәжәләрдә белем бирүнең югары сыйфатын тәмин итү һәм Зәй муниципаль районы мәгариф системасын үстерү өчен уңай шартлар тудыру; Россия Федерациясе халыкларының рухи-әхлакый кыйммәтләре, тарихи һәм милли-мәдәни традицияләр нигезендә гармонияле үсеш алган һәм социаль яктан җаваплы шәхес тәрбияләү.
Программа ның бурычлары	1) мәктәпкәчә һәм төп гомуми белем бирү оешмаларындагы балаларның тулы физик һәм психологик үсеше өчен кирәкле шартларны тәмин итү; 2) гомуми белем бирүнең гамәлдәге федераль дәүләт белем бирү стандартларын гамәлгә кертү һәм гамәлгә ашыру шартларында гомуми белем бирүнең заманча

	сыйфатына ирешүне тәэмин итү; 3) Зәй муниципаль районында яшәүче халыкларның телләрен: татар, рус һәм башка телләрен саклау, өйрәнү һәм үстерү өчен кирәкле шартларны тәэмин итү; 4) тәрбия һәм өстәмә белем бирү өлкәләренен потенциалын үстерә торган тәрбия эше системасын һәм бердәм тәрбия киңлеген үстерүнең кирәкле шартларын һәм инновацион механизмнарын тәэмин итү;
Программа ның бүлекләре исемлеге	1. Аңлатма язуы 2. Зәй муниципаль районы мәгариф системасының үсеш динамикасы 3. Проблеманың эчтәлеген һәм аны программа ысулы белән хәл итү кирәклеген нигезләү 4. «Мәктәпкәчә белем бирүне үстерү, шул исәптән инклюзив белем бирүне дә кертә һәм әлеге өлкә хезмәткәрләренен квалификациясен күтәрү» ярдәмче программасы 5. «Гомуми белем бирүне үстерү, шул исәптән инклюзив белем бирүне дә кертә һәм әлеге өлкә хезмәткәрләренен квалификациясен күтәрү» ярдәмче программасы 6. "Милли мәгарифне үстерү" ярдәмче программасы 7. "Тәрбия һәм өстәмә белем бирүне үстерү, шул исәптән инвалид балаларны укытуны да кертә һәм әлеге өлкә хезмәткәрләренен квалификациясен күтәрү» ярдәмче программасы
Программа ның заказчысы	Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районы башкарма комитеты
Программаны эшләүче	Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф идарәсе
Программаны үтәүчеләр	Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районы башкарма комитеты, Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф идарәсе, Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районының белем бирү учреждениеләре
Программа ның сроклары	2022-2025 еллар
Елларга бүлеп, программаны финанслау күләмнәре һәм чыганакалары	Зәй муниципаль районы бюджетыннан бүлеп бирелә торган акчалар күләме фаразланган характерда һәм тиешле финанс елына бюджет проекты формалаштырганда, Программа чаралары исемлеген, ирешелгән нәтижеләр нигезендә аларны гомуми ашыру срокларын һәм этапларын төгәлләштерүне исәпкә алып, билгеләнгән тәртиптә ел саен төзәтмәләр кертелергә тиеш. Елларга бүлеп, программаны финанслау:

	Финанслау чыганакалары	2022 ел	2023 ел	2024 ел	2025 ел
	Федераль бюджет (мең сумн.)	50781,3	50781,3	5 781,3	50781,3
	Республика бюджеты (мең сумн.)	770676,7	770676,7	770676,7	770676,7
	Жирле бюджет (мең сумн.)	143858,5	143858,5	143858,5	143858,5
	Бюджеттан тыш чыганакалар (мең сумн.)	27041,8	27041,8	27041,8	27041,8
	Барысы (мең сумн.)	992358,3	992358,3	9 2358,3	992358,3
Программа үтәлешен контрольдә тотуны оештыру системасы	Зәй муниципаль районы Башкарма комитеты программа үтәлешен гомуми контрольдә тоту, ул максатчан күрсәткечләрне һәм программа чараларына чыгымнарны, программаны тормышка ашыру механизмын һәм башкаручыларның составын тәгаенли, «Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф идарәсе» муниципаль казна учреждениесеннән программаны үтәү барышы һәм финанс чараларын куллануның нәтижәләре турында мәгълүматларны сората. Программада үлчәнә торган максатлар һәм бурычлар билгеләнгән, мәгариф системасын үстерү нәтижәләрен бәяләү критерийлары формалаштырылган.				
Максатларны һәм бурычларны гамәлгә ашырудан көтелә торган ахыргы нәтижәләр	- мәктәпкәчә һәм төп гомуми белем бирү оешмаларындагы балаларның тулы физик һәм психологик үсеше өчен кирәкле шартларны тәмин итү; - гомуми белем бирүнең гамәлдәге федераль дәүләт белем бирү стандартларын гамәлгә кертү һәм гамәлгә ашыру шартларында, педагогларның һөнәри үсеше нигезендә, муниципаль белем бирү чөйрәсенең ресурс базасын ныгыту, инновацион педагогик технологияләрне куллану, мәгариф системасының икътисадый нәтижәләргә арттыру шартларында гомуми белем бирүнең заманча сыйфатына ирешү; - Зәй муниципаль районында яшәүче халыкларның телләрен: татар, рус һәм башка телләрен саклау, өйрәнү һәм үстерү өчен кирәкле шартларны тәмин итү; - Россия Федерациясе халыкларының рухи-әхлакый кыйммәтләре, тарихи һәм милли-мәдәни традицияләр нигезендә гармонияле үсеш алган һәм социаль җаваплы шәхес тәрбияләү;				

	- тәрбия һәм өстәмә белем бирү өлкәләренең потенциалын үстерә торган тәрбия эше системасын һәм бердәм тәрбия киңлеген үстерүнең кирәкле шартларын һәм инновацион механизмнарын тәмин итү; - кулланучыларның белем бирү сыйфаты белән канәгатьләнүе үсү.
--	--

1. Аңлатма язуы

Зэй муниципаль районында 46 мәгариф учреждениесе исәпләнә. 21 мәктәпкәчә белем бирү учреждениесенен 18е - шәһәрдә, 3 авыл балалар бакчасы бар һәм 11 мәктәпкәчә төркем гомумбелем бирү учреждениеләрендә эшли. Аларда тәрбияләнүчеләр саны – 2172. 22 гомумбелем бирү оешмасының 8 е - шәһәр мәктәбе (7 урта белем бирү, 1 төп гомуми белем бирү) һәм 14е - авыл мәктәбе (4се урта белем бирү, 10сы төп төп гомуми белем бирү). Аларда 5217 укучы белем ала. Районда 3 өстәмә белем бирү учреждениесе эшли.

Зэй муниципаль районы мәгариф системасын үстерүнең өстенлекле юнәлешләре балаларга гомуми һәм өстәмә белем бирү торышының, кадрлар ресурсларының, белем бирү учреждениеләренең матди-техник базасы үсешенә уңай динамикасын билгеләде. «Мәгариф» илкүләм проектын гамәлгә ашыруда кысаларында 2019 елдан «Заманча мәктәп», «Киләчәк укучысы», «Һәр баланың уңышы», «Цифрлы белем бирү мохите», «Яшь профессионаллар», «Социаль активлык» төбәк проектларында катнашу белем бирү ресурсларын, аның эчтәлеген һәм технологияләрен яңарту буенча эшне башлап жибәргә мөмкинлек бирде. Педагогик жәмәгәтчелекнең мәгарифне цифрлы трансформацияләү бурычларын хәл итүгә актив катнашуы белем бирү мөнәсәбәтләрендә катнашучыларның заманча компетенциясе дәрәжәсен сизелерлек күтәрде.

Белем бирү сыйфатын бәйсез бәяләү һәм балаларга белем һәм тәрбия бирүне тышкы бәяләү нәтижеләре буенча Зэй муниципаль районы төбәк һәм федераль белем бирү системасында алдынгы урыннарда тора.

2022-2025 елларга Зэй муниципаль районы мәгариф системасын үстерү программасы югары белем бирү сыйфатын тәмин итүгә һәм халыкның үзгәрәп торган ихтыяжлары, жәмгыять һәм икътисад үсешенә перспектив бурычлары шартларында Зэй муниципаль районы белем бирү системасын үстерү өчен оптималь мөмкинлекләр тудыруга, Россия Федерациясе халыкларының рухи-әхлакый кыйммәтләре, тарихи һәм милли-мәдәни традицияләре нигезендә гармонияле үсешкә ия һәм социаль җаваплы шәхес тәрбияләүгә; фән һәм техника, мәдәният һәм сәнгать, социаль иҗат, эшмәкәрлек, физик культура һәм спорт өлкәсендә укучыларны үстерүгә юнәлдерелгән.

Яңа программа чаралары системасы гражданның һәркем өчен мөмкин булган һәм сыйфатлы белем алуга гарантияләрен, укучыларда үзлегеннән үсү, белем алу, камилләшү кебек кыйммәтләрнең барлык төрләрен формалаштыруны, балаларның аерым белемгә ихтыяжларын исәпкә алуны тәмин итә.

Программа куйган нәтижеләргә ирешү өчен барлык катнашучыларны - укучыларны, педагогларны, ата-аналарны (законлы вәкилләрне), эш бирүчеләрне, иҗтимагый берләшмә вәкилләрен белем бирү шартларын, уку-укуту процессын һәм балаларны укуту һәм тәрбияләү нәтижеләрен мониторинглау нигезендә муниципаль белем бирү системасын үстерүгә җәлеп итү мөһим шарт булып тора.

2. ЗЭЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ МЭГАРИФ СИСТЕМАСЫНЫҢ ҮСЕШ ДИНАМИКАСЫ

№	Белем бирү учреждениеләре, тәрбияләнүчеләр һәм укучылар саны	2021/2022 уку елы	2022/2023 уку елы	2023/2024 уку елы	2024/2025 уку елы
1	Мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләре	21	21	21	21
2	Авыл гомуми белем бирү учреждениеләрендәге мәктәпкәчә төркемнәр	11	11	11	11
	- тәрбияләнүчеләр саны	2172	2033	2000	2000
3	Гомуми белем бирү учреждениеләре	22	22	22	22
	- укучылар саны	5218	5220	5210	5200
4	Мөмкинлекләре чикләнгән (ОВЗ) балалар өчен гомуми белем бирү учреждениесе	1	1	1	1
	- укучылар саны	167	170	170	170
9	Урта һөнәри белем бирү учреждениеләре	1	1	1	1
	- студентлар саны	530	535	540	545
10	Балаларга өстәмә белем бирү учреждениеләре	3	3	3	3
	- балалар саны	2951	2951	2951	2951
11	Психологик-педагогик хезмәт	1	1	1	1

3. ПРОБЛЕМАНЫҢ ЭЧТӨЛЭГЕ ҺӘМ АНЫ ПРОГРАММА ҮСУЛЫ БЕЛӘН ХӘЛ ИТҮ КИРӘКЛЕГЕН НИГЕЗЛӘУ

Зэй районы мәгариф системасын үстерү төп стратегик максат - барлык дәрәжәдә сыйфатлы белем бирүне тәмин итү һәм Зэй муниципаль районы мәгариф системасын үстерү өчен оптималь шартлар тудыру, белем бирү оешмаларында укучылар һәм тәрбияләнүчеләр өчен куркынычсыз мохит булдыру нигезендә гамәлгә ашырыла.

«Мәгариф» өстенлекле илкүләм проектын модернизацияләү һәм хәл итү барышында түбәндәге нәтижеләргә ирешелде:

1) белем бирү курсларының темаларын һәм исемлеген киңәйтү, белем бирүнең эчтәлеген интеграцияләү чарасы буларак, социаль интеграцияләнгән модульләренә кергү, тикшеренү һәм проект эшчәнлеген киң куллану ярдәмендә белем бирүнең эчтәлеген яңарту процессы тизлätелде;

2) балаларны үз мотивациясе һәм җаваплылыгы нигезендә укытуны тәмин итә торган белем бирү процессын оештыруның яңа формаларын һәм технологияләрен кергү, мультимедиа курслары, мульти- һәм видеотека,

электрон ресурслар һәм мәгариф порталлары рәвешендә мәғлүмат һәм компьютер технологияләрен куллану активлашты.

3) белем бирүне укуының актив формалары – конференцияләр, слетлар, уку уеннары, проектлар, фәнни жәмгыятьләрнең фестивальләре белән баеу бара;

4) белем бирү сыйфаты белән идарә итү өчен мониторинг системасын эшләү алып барыла;

5) кулланучыларның ихтыяжларын һәм көтелгәннәрне максималь канәгатьләндерү максатларында муниципаль ата-аналар комитеты, яшь белгечләр советы формалаштырылды һәм эшли;

6) авылларда, төп гомуми белем бирү оешмаларына кушу юлы белән, мәктәпкәчә белем бирү оешмаларын реорганизацияләү үткәрелде.

Районның белем бирү оешмаларын мәғлүматлаштыруның яңа сыйфатына ирешелде: барлык белем бирү оешмалары федераль бюджет хисабына югары тизлекле интернет челтәренә тоташтырылды.

Районда педагогик хезмәтнең абруен күтәрү буенча системалы эш алып барыла: һөнәри осталык конкурслары, мастер-класслар, форумнар үткәрелә.

Укучылар һәм балалар бакчаларында тәрбияләнүчеләрнең комплекслы иминлеге өчен шартлар тудыру максатыннан, барлык учреждениеләр дә видеокузәтү белән тәмин ителгән. Барлык белем бирү оешмалары автоматлаштырылган янгын сигнализациясе системасы белән жиһазландырылган.

Шул ук вакытта түбәндәге юнәлешләр буенча кайбер проблемаларны хәл итәргә кирәк:

1) белем бирүнең эчтәлеген федераль дәүләт белем бирү стандарты (алга таба - федераль дәүләт белем бирү стандарты (ФГОС)) белән килештерү;

2) белем бирү оешмаларында компетентлылык, системалы-эшчәнлек алымнарына туры китереп, яңа белем бирү мохите булдыру;

3) укучыларның яңа белем бирү нәтижеләрен - төп компетентлылык һәм социальләштерү системасын формалаштыру өчен шартлар тудыру максатында тәрбия, өстәмә белем бирү системасын камилләштерү;

4) педагогик кадрларны эзерләү һәм яңадан эзерләү системасын үзгәртеп кору;

5) яңартылган ФГОС кертү нигезендә белем бирүнең сыйфатын бәяләүнең муниципаль системасын үстерү;

6) мәгарифне үстерү программасын гамәлгә ашыру шартларында район мәгариф системасын фәнни, фәнни-методик, психологик, мәғлүмати тәмин итү һәм аны тагын да үстерә бару.

Программаны эшләү сәбәпләрен анализлау.

Россия мэгарифен модернизациялэу концепциясе идеяләрен гамэлгэ ашыру кысаларында түбэндәгеләрне тормышка ашыру өчен мэгариф системасын үстерү программасын эшлэу зарурлыгы туды:

- 1) белем бирүнең сыйфатын күтәрү;
- 2) профиль алды һәм профильле белем бирүне гамэлгэ ашыру;
- 3) сэләтле балалар белән эшне оештыру;
- 4) яңартылган ФГОС, сәламәтлек буенча мөмкинлекләре чикләнган балалар өчен ФГОС керту;
- 5) инклюзив белем бирүне гамэлгэ ашыру өчен шартлар тудыру;
- 6) югары квалификацияле педагогик кадрлар әзерләү.

Мэгарифне үстерү программасы Зәй муниципаль районы мэгариф системасы белән идарә итүдә программ-максатчан алымны тормышка ашыру, яңача белем бирүнең сыйфатына ирешү перспективаларын билгеләү, аның динамикасын, көндәшлеккә сәләтлеләген тәмин итү мөмкинлегенә бирәчәк.

**4. ИНКЛЮЗИВ БЕЛЕМ БИРҮНЕ ДӘ КЕРТЕП, МӘКТӘПКӘЧӘ
БЕЛЕМ БИРҮНЕ ҮСТЕРҮ ҺӘМ ӘЛЕГЕ ӨЛКӘ ХЕЗМӘТКЭРЛӘРЕНЕҢ
КВАЛИФИКАЦИЯСЕН КҮТӘРҮ» ЯРДӘМЧЕ ПРОГРАММАСЫ**

Ярдәмче программаның максаты	Мәктәптә уңышлы белем алуның нигезе буларак, балаларның физик һәм психологик үсеше өчен мәктәпкәчә белем бирүнең тиешле шартларын тәмин итү.
Ярдәмче программаның бурычлары	1. Һәркем өчен мөмкин булган сыйфатлы белем һәм тәрбия алу өчен шартлар тудыру, шул исәптән туган телдә 2. Мәктәпкәчә яшътәге балалар өчен инклюзив белем алу һәм аларны махсус педагогик алымнар нигезендә социаль адаптацияләү өчен шартлар тудыру 3. Мәктәпкәчә белем бирү системасы педагогик хезмәткәрләрнең һөнәри осталыгын арттыру 4. Мәктәпкәчә белем бирү педагогик хезмәткәрләрнең аларның ижади һәм үз мөмкинлекләрен тормышка ашыруда фәнни-методик, мәгълүмати ярдәм күрсәтү 5. Балаларның төрле яклап үсешен тәмин итә торган сыйфатлы белем алуда халыкның ихтыяжын тулысынча канәгатьләндерү, уку-укыту эшчәнлегенең алшартларын формалаштыру.
Ярдәмче программа бүлекләренең исемлеге	1. Мәктәпкәчә белем бирү системасының агымдагы торышын бәяләү; 2. Педагогик һәм житәкче хезмәткәрләрнең квалификациясен күтәрү курслары һәм һөнәри яктан яңадан әзерләүне оештыру; 3. «Мәктәпкәчә белем бирүне үстерү, шул исәптән инклюзив белем бирүне дә кертеп һәм әлеге өлкә хезмәткәрләрнең квалификациясен күтәрү» ярдәмче программасын гамәлгә ашыруны бәяләү индикаторлары.
Ярдәмче программа максатларын һәм бурычларын тормышка ашыруның көтелгән соңгы нәтижәләре (нәтижәләрне бәяләү индикаторлары)	Ярдәмче программа чараларын 2025 елга гамәлгә ашыру түбәндәгеләргә ирешергә мөмкинлек бирәчәк: - «Электрон балалар бакчасы» АИС аша 1,5-7 яшьлек балаларны мәктәпкәчә оешмаларда урыннар белән 100 % тәмин итәргә - Мәктәпкәчә яшътәге балаларны мәктәпкәчә белем бирү программалары белән тәмин итү өлешен 75 процентка кадәр арттырырга; - Балалар бакчасына йөрүче мәктәпкәчә яшътәге татар балаларының гомуми санында татар телендә тәрбияләнүче балаларның өлешен 40 %ка арттыру; - Инклюзив, интегратив һәм махсус белем бирүне үстерү юлы белән, мәктәпкәчә белем бирүнең яңа формаларын да кертеп, мөмкинлекләре чикләнгән мәктәпкәчә яшътәге балаларны колачлау өлешен 68 %ка арттыру;

	- Мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләрендә тәрбияләнүчеләрнең елына авырып көннәр калдыруын 3,8 көнгә кадәр киметү; - Мәктәпкәчә белем бирүнең федераль дәүләт таләпләрен гамәлгә ашыру проблемалары буенча белем алган мәктәпкәчә мәгариф оешмаларының квалификация күтәрү һәм (яисә) һөнәри яктан яңадан әзерлек узган педагогик хезмәткәрләре санын мәктәпкәчә мәгариф оешмалары педагогик хезмәткәрләренең гомуми санында чагыштырма күләмен 100 процент дәрәжәсендә саклап калу; - Беренче һәм югары квалификация категориясе булган педагоглар өлешен укытучыларның гомуми санында 75 %ка кадәр житкерү; - Мәктәпкәчә белем бирү муниципаль мәгариф оешмалары педагогик хезмәткәрләренең уртача айлык хезмәт хакын Татарстан Республикасы гомуми белем бирү оешмаларының уртача айлык хезмәт хакына нисбәтендә 100 процент дәрәжәсендә саклау; - Һөнәри эшчәнлектә заманча белем бирү технологияләрен (шул исәптән цифрлы, мәгълүмати-коммуникация технологияләрен) нәтижәле кулланучы педагогларның өлешен мәктәпкәчә белем бирү кчреждениеләре педагогларының гомуми санында 100 %ка кадәр арту; - Мәктәпкәчә белем бирүнең сыйфатыннан канәгать булган халыкның өлешен сораштырылуучылар саныннан 95 %ка кадәр арту
--	--

1. Мәктәпкәчә белем бирү системасының агымдагы торышын бәяләү

2013 елның 1 сентябреннән үз көченә кертгән «Россия Федерациясе Мәгарифе турында» Федераль законда, Россия Федерациясе Конституциясенең 43 статьясында бушлай мәктәпкәчә белем алуга дәүләт гарантиясе игълан ителә, шуңа күрә мәктәпкәчә белем бирү өлкәсендә мәгариф белән идарә итү сәясәтенең өстенлекле юнәлеше булып белем алу мөмкинлеген һәм сыйфатын тәмин итү буенча комплекслы чараларны гамәлгә ашыру тора.

Бу бурычларны хәл итүгә 21 мәктәпкәчә белем бирү учреждениесен үз эченә алган зирәк, күп функцияле система ярдәм итә.

Шуларның:

- 3се - катнаш төрдәге
- 12се - гомуми үстерү төрендәге
- 1се компенсацияләү төрендәге
- 5се - гадәти балалар бакчасы.

Шулай ук гомуми белем бирү учреждениеләре составына кертгән 11 мәктәпкәчә төркем бар.

Зэй муниципаль районының мәктәпкәчә балалар учреждениеләрендә 2020 ел ахырына 3865 урын, 3737 бала, 2021 ел ахырына 2539 урын, 2172 бала исәпләнә.

0-7 яшьлек балаларның 67 проценты, 3-7 яшьлек балаларның 100 проценты мәктәпкәчә белем һәм тәрбия алу мөмкинлегенә белән тәмин ителгән.

Төркемнәрне комплектау «Балаларны балалар бакчаларына исәпкә кую һәм кабул итү» административ регламенты нигезендә «Электрон балалар бакчасы» АИСы республика программасы ярдәмендә башкарыла.

Уку елы дәвамында түбәндәге максатчан программаларны тормышка ашыру дәвам итте:

- Россия Федерациясенең «Мәгарифне үстерү» дәүләт программасы,
- «2014-2025 елларга Татарстан Республикасы мәгарифен һәм фәнен үстерү» дәүләт программасы,
- «2020-2023 елларга Татарстан Республикасында халыкның финанс грамоталылыгын арттыру һәм финанс белемен күтәрү» төбәк программасы,
- «Татарстан Республикасы халкының социаль регистры» дәүләт мәгълүмат системасы, «Татарстан Республикасында социаль куркыныч хәлдә булган гаиләләрне һәм балигъ булмаганның исәпкә алу һәм мониторинглау» ярдәмче системасы.

Соңгы елларда 120 урынга исәпләнгән «Шатлык» һәм 140 урынлык «Тылсымлы әкият» яңа балалар бакчалары төзү, авыл мәктәпләренең бер өлешен балалар бакчаларына үзгәртеп кору бәрабәренә балалар бакчаларында урыннар белән 100 процент тәмин итүгә ирешелде. Жирле бюджет хисабына 2019 елда «Энже» һәм «Күкчәчәк» балалар бакчаларында бассейннар ремонтланды. Президент программалары кысаларында республика һәм муниципаль бюджет акчалары хисабына соңгы 5 елда районда 7 балалар бакчасы төзекләндерелде.

Еллар	ДОУ	Республика бюджетыннан, мең сумнарда	Муниципаль бюджеттан, мең сумнарда
2016	«Уймак кыз» МБДОУ	7 535,0	9909,31
2017	«Салават күпере» МБДОУ	24 847,73	797,78
2017	«Күкчәчәк» МБДОУ	19 720,69	799,99
2018	«Алтынчәч» балалар бакчасы» МБДОУ	24302,13	1533,89
2019	«Каенкай» балалар бакчасы» МБДОУ	32 625,67	2 397,19
2020	«Теремкәй» балалар бакчасы» МБДОУ	28 829,01	7 086,5
2021	«Якты коңгыз» балалар бакчасы» МБДОУ	12 599,52	22 994,62

Мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләренен уртача тулылыгы шәһәрдә - 17,6, авыл җирлегендә - 11,0 тәшкил итә. 1 яшьтән 7 яшькә кадәр мәктәпкәчә белем бирү белән тәмин ителеш – 67%, 3 яшьтән 7 яшькә кадәр - 100% .

Мәктәпкәчә белем бирүнең педагогик бергәлегә 306 педагогны берләштерә, шулардан:

Өлкән тәрбияче	Тәрбияче	Музыкаль житекче	Укытучы-логопед	Татар телен (рус телен) укыту буенча тәрбиячеләр	Педагог-психолог	Физик культура буенча инструктор
18	221	15	16	12	6	18

Уку елында төп үсеш юнәлешләре буенча өстәмә белем бирү буенча 58% бала (2019-2020 еллардагыдан 9%ка артык) тәмин ителгән, шулардан 1361 бала 16 мәктәпкәчә белем бирү учреждениесенә түгәрәкләргә йөргән.

Еллык бурычларны хәл итү мәгариф идарәсенең һәм мәктәпкәчә учреждениеләреннән мәгълүмати-методик бүлеге оештырган барлык чараларда чагылыш тапты. Зәй районының мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләре төрле дәрәжәдәге конкурсларда актив катнаштылар, республика күләмендә төрле конкурсларда һәм грантларда түбәндәгеләр жиңүчеләр булдылар:

- «Күкчәчәк» балалар бакчасы, «Физик культура һәм спорт - начар гадәтләргә альтернатива» россиякүләм читтән торып үткәрелгән акциясенен республика этабында «Физкультура-сәламәтләндерү технологияләре» номинациясендә жиңүче;

- «Кояшкәй» балалар бакчасы, «Татарстан Республикасы өчен 50 инновацион идея» республика конкурсында «Мәгарифтә инновацияләр» номинациясендә 2 урын;

- «Урман әкиятә» балалар бакчасы, «Туган илгә хезмәт итү өчен кечкенәдән нык булырга кирәк» проекты өчен «Татнефть» компаниясә гранты иясә;

- «Күкчәчәк» балалар бакчасы, 2021 елда «Туган телләр һәм халык бердәмлегә елы кысаларында Татарстан Республикасы территориясендә яшәүче халыкларның телләрен, горәф-гадәтләрен, мәдәниятләрен саклауга һәм үстерүгә юнәлдерелгән проектларны гамәлгә ашыруда муниципаль мәктәпкәчә белем бирү оешмаларына һәм муниципаль гомуми белем бирү оешмаларына ярдәм» республика грантлар конкурсында жиңүче булды.

Мәктәпкәчә белем бирү системасында федераль дәүләт белем бирү стандартларын гамәлгә ашыру шартларында кадрларның һөнәри компетентлыгы дәрәжәсен күтәрү түбәндәгә республика, төбәк һәм муниципаль семинарлар барышында гамәлгә ашырылды:

- "Балалар бакчасында техник конструкцияләү - инженерлык фикерләвен формалаштыруның нигезе" («Күкчәчәк» балалар бакчасы);

- «Башлангыч мәктәп белән мәктәпкәчә белем арасындагы давамлылык буенча заманча алымнарны һәм төп эш формаларын ФГОС таләпләренә туры китереп гамәлгә ашыру» («Каенкай» балалар бакчасы);

- «Мәктәпкәчә яшьтәге балаларда танып белү кызыксынуын һәм танып белү-тикшеренү эшчәнлеген үстерү формасы буларак коллекцияләү» («Шатлык» балалар бакчасы);

- «Мәктәпкәчә яшьтәге балаларның интеллектуаль һәм тел сәләтләрен үстерү» («Салават күпере» балалар бакчасы);

- «ФГОС нигезендә мәктәпкәчә яшьтәге балаларның уен эшчәнлегендә этномәдәни компонентны гамәлгә ашыру» («Теремкәй балалар бакчасы»);

- "Без сәламәтлек белән дус, вируслар безгә куркыныч түгел!" (эзләнү-тикшеренү эшчәнлегенә элементларын кулланып) («Урман әкият» балалар бакчасы);

- «Мәктәпкәчә яшьтәге балаларның мәдәни тәҗрибәләрен үзләштерү шарты буларак, белем бирү эшчәнлеген оештыруга заманча якын килү» («Уймак кыз» балалар бакчасы);

-«Мәктәпкәчә белем бирү оешмалары педагогларының экологик компетенциясен арттыру» («Кызыл калфак» балалар бакчасы);

- "Мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләрендә балаларга заманча белем бирү технологияләре" («Тылсымлы әкият» балалар бакчасы).

Педагогик осталык конкурсларында ("Ел тәрбиячесе" республика конкурсы, "Россия тәрбиячеләре" бөтенроссия конкурсы, "Яшел ут" республика конкурсы кысаларында "Юл хәрәкәте кагыйдәләрен өйрәтү буенча иң яхшы тәрбияче" конкурсы) муниципаль этапта ел саен 40 ка якын педагог катнаша.

2020-2021 уку елында 80 % педагогны җәлеп иткән 28 ММО утырышы үткәрелде, аларның темалары федераль дәүләт белем бирү стандартларын тормышка ашыру шартларында мәгариф системасын үстерүгә, педагогларның һөнәри компетенциясен арттыруга юнәлдерелгән иде.

2020 елда Россия Федерациясенең белем бирү сыйфаты милли институты тарфыннан районның өч мәктәпкәчә белем бирү оешмасында ("Тату гаилә», «Уймак кыз», "Теремкәй") белем бирү мохитенең сыйфатына бәя бирелде. Мониторинг күрсәткәнчә, барлык өч балалар бакчасында да мәктәпкәчә белем бирүнең сыйфаты база дәрәҗәсенә ия. 2021 елда мәктәпкәчә белем бирүнең сыйфаты мониторингында тагын ике балалар бакчасы катнашты: алар – "Миләшкәй" һәм Гулькинынң "Родничок" балалар бакчалары.

Мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләрендә төрле милләтләрнең телен һәм мәдәни традицияләрен үстерү өчен барлык шартлар да тудырылган. 10 милли мәктәпкәчә белем бирү учреждениесе уңышлы эшли, аларда тәрбия һәм уку татар телендә алып барыла. 4 рус телле балалар бакчасында 6 татар төркеме эшли. Туган (татар) телдә тәрбия бирү һәм уку белән колачлау 36,5% тәшкил итә.

Татарстан Республикасы дәүләт телләре буларак рус һәм татар телләренең паритет функцияләренә ярдәм итү максатларында шундый ук программалар Зәй муниципаль районының барлык белем бирү оешмаларында да кабул ителде һәм гамәлгә ашырыла. 2020-2021 уку елына милли мәгарифне үстерүнең «юл картасы»нда планлаштырылган барлык чаралар да үтәлдә.

Үзизоляция чорында мәктәпкәчә белем бирү педагоглары да читтә калмады. ZOOM, инстаграмм, ватцап, ВК платформалары ярдәмендә балалар

һәм ата-аналар өчен консультацияләр үткәрелде, балалар бакчалары белән онлайн-конкурслар, акцияләр, тематик көннәр оештырылды.

Талантлы һәм сәләтле балаларга ярдәм итү өчен районның муниципаль мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләрендә барлык кирәкле шартлар тудырыла.

Педагогларның эш тәҗрибәсе төрле басма һәм электрон чыганаclarда актив басылып чыга.

Әмма түбәндәге мәсьәләләр актуаль булып кала бирә:

- мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләренә йөрми торган, шул исәптән 0 яшьтән алып 3 яшькәчә балалар өчен кадәрге балалар һәм ата-аналар өчен Зәй шәһәре балалар бакчалары базасында түләүсез консультатив пунктлар булдыру аша мәктәпкәчә белем бирүнең вариатив формаларын төзү;

- мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләре базасында стажировка майданчылары челтәрен кулланып, район педагогларының алдынгы педагогик тәҗрибәсен диссеминацияләүнең яңа формаларын куллану.

2. Педагогик һәм җитәкче хезмәткәрләрне һөнәргә яңадан укуы һәм квалификация күтәрү курслары оештыру

№	Чаралар	Гамәлгә ашыру сроклары	Башкару өчен җаваплы
1	Федераль дәүләт белем бирү стандартларын гамәлгә кертү шартларында белем бирү процессын оештыру мәсьәләләрен эшләү һәм тыңлаучыларның проблемалары нигезендә педагогларны курсаp әзерләүне оештыру: тәрбиячеләр музыка җитәкчеләре укытучы-логопедлар педагог-психологлар өлкән тәрбиячеләр татар теленә өйрәтү буенча тәрбиячеләр	КПК графикы буенча	МБДОУ җитәкчеләре
2	«Мәгарифтә менеджмент» программасы буенча ДОУ мөдирләрен яңадан укуы	Яңа билгелән гәннәр өчен	МБДОУ җитәкчеләре
3	Түбәндәге темалар буенча квалификация күтәрүнең проблемалы курслары: - Балалар бакчасында хезмәтне саклауны оештыру; - Мәгариф учреждениеләрендә яңгын куркынычсызлыгы; - Инновацион процессларны методик яктан тәмин итү; -Мәктәпкәчә яшьтәге балалар арасында юл-	График буенча	МБДОУ җитәкчеләре

	транспорт имгәнүләрен профилактикалау; - Инклюзив юнәлештәге төркемнәргә балаларның килүен һәм укуларын оештыру; - Балаларны татар теленә өйрәтүнең инновацион технологияләре; - Балаларны инглиз теленә өйрәтүдә тел мохитен булдыру		
4	«Электрон балалар бакчасы» АИСда эшләү" уку-өйрәнү семинары	Ел саен яңа билгелән гән житәкче ләр өчен	МБДОУ житәкчеләре

3. «Инклюзивны да кертеп, мәктәпкәчә белем бирүне үстерү һәм әлегә өлкә хезмәткәрләренә квалификациясен күтәрү» ярдәмче программасын гамәлгә ашыруны бәяләү индикаторлары

№ пп	Максатчан күрсәткечләр	2022	2023	2024	2025
	1 бурыч: Сыйфатлы белем һәм тәрбия алу өчен, шул исәптән туган телдә, шартлар тудыру				
1.	«Электрон балалар бакчасы» АИС аша 2,5 яшьтән 7 яшькә кадәрге балаларны мәктәпкәчә оешмаларда урыннар белән тәмин итү, %	100	100	100	100
2.	1,5 яшьтән 3 яшькә кадәрге балаларны мәктәпкәчә оешмаларда урыннар белән тәмин итү, %	100	100	100	100
3.	Мәктәпкәчә яшьтәге балалар санына карата мәктәпкәчә яшьтәге балалар учреждениеләренә йөрүче балаларның өлеше, %	67	70	75	75
4.	Мәктәпкәчә яшьтәге балалар учреждениеләренә йөрүче татар балаларының гомуми санына карата туган телдә белем һәм тәрбия алучы балаларның өлеше, %	36	38	40	40
	2 бурыч: Мәктәпкәчә яшьтәге балаларга инклюзив белем алу һәм аларны социаль адаптацияләү өчен шартлар тудыру				
5.	Инклюзив, интегратив һәм махсус белем бирүне үстерү юлы белән, мәктәпкәчә белем бирүнең яңа формаларын да кертеп, мәктәпкәчә белем бирү мөмкинлекләре чикләнгән балаларны колачлау, %	60	62	65	68
6.	Авырып, бер баланың елына бакчага килми калган көннәре саны	4,2	4,0	3,8	3,8

	3 бурыч: Мәктәпкәчә белем бирү системасы педагогик хезмәткәрләренең һөнәри осталыгын күтәрү				
7.	Мәктәпкәчә белем бирү оешмаларының педагогик хезмәткәрләренең гомуми санына карата мәктәпкәчә белем бирү оешмаларының квалификация күтәрү һәм (яисә) һөнәри яктан кабат укыту узган педагогик хезмәткәрләре санының чагыштырма күләмен саклап калу, %	100	100	100	100
8.	Педагогларның гомуми санына карата беренче һәм югары квалификация категориясенә ия педагогларның өлеше, %	69	73	75	75
9.	Муниципаль мәктәпкәчә белем бирү оешмалары педагогик хезмәткәрләренең уртача айлык хезмәт хакын Татарстан Республикасы гомуми белем бирү оешмаларының уртача айлык хезмәт хакы нисбәтендә саклап калу, %	100	100	100	100
	4 бурыч: Мәктәпкәчә белем бирү буенча педагогик хезмәткәрләргә ижади һәм шәхси үзенчәлекләрен тормышка ашыруда фәнни-методик, мәгълүмати ярдәм				
10.	Педагогларның гомуми санына карата мәктәпкәчә белем бирүнең федераль дәүләт таләпләрен гамәлгә ашыру проблемалары буенча белем алган педагоглар өлеше, %	100	100	100	100
11.	Мәктәпкәчә белем бирү оешмалары педагогларының гомуми санына карата профессиональ эшчәнлектә заманча белем бирү технологияләрен (шул исәптән цифрлы, мәгълүмати-коммуникация технологияләрен) нәтижәле кулланучы педагоглар өлеше, %	90	95	100	100
	5 бурыч: Балаларның төрле яклап үсешен тәмин итүче һәркем ала алырлык сыйфатлы белем бирүдә халык ихтыяжларын тулырак канәгәтләндерү, уку эшчәнлегенә алшартларын тудыру:				
12.	Сораштырылучылар санына карата мәктәпкәчә белем бирү сыйфаты белән канәгәт булган халыкның өлеше, %	90	92	95	95

5. «ИНКЛЮЗИВ БЕЛЕМ БИРҮНЕ ДӘ КЕРТЕП, ГОМУМИ БЕЛЕМ БИРҮНЕ ҮСТЕРҮ ҺӘМ ӘЛЕГЕ ӨЛКӘ ХЕЗМӘТКЭРЛӘРЕНЕҢ КВАЛИФИКАЦИЯСЕН КҮТӘРҮ» ЯРДӘМЧЕ ПРОГРАММАСЫ

Ярдәмче программаның максаты	Гомуми белем бирүнең яңартылган һәм гамәлдәге федераль дәүләт белем бирү стандартларын кертү һәм гамәлгә ашыру шартларында гомуми белем бирүнең заманча сыйфатына ирешү
Ярдәмче программаның бурычлары	1. Гомуми белем бирүнең барлык дәрәжәләрендә белем бирү программаларының дәвамчанлыгы нигезендә белем бирү сыйфатын тәмин итү өчен шартлар тудыру. 2. Белем бирүнең барлык дәрәжәләрендә белем бирү процессын психологик-педагогик тәмин итүнең нәтижәле системасын булдыру. 3. Интеллектуаль һәм ижади эшчәнлекнең төрле өлкәләрендә сәләтле балаларны һәм талантлы яшьләрне, шул исәптән ОВЗ белән, ачыклау, үстерү һәм аларга ярдәм итүнең бердәм системасын булдыру өчен уңайлы шартларны тәмин итү. 4. Ачыклык, объективлык, үтә күренмәлелек, ижтимагый-һөнәри катнашу принциплары нигезендә белем бирү сыйфатын бәяләүнең заманча системасын булдыру. 5. Гомуми белем бирү программаларын укытуның эчтәлеген һәм технологияләрен яңарту, мәгариф системасында барлык катнашучыларны (укучылар, педагоглар, ата-аналар (законлы вәкилләр), эш бирүчеләр һәм ижтимагый берләшмәләр вәкилләре) гомуми белем системасын үстерүгә жәлеп итү, шулай ук матди-техник базаны яңарту һәм педагогик кадрларны яңадан әзерләү исәбенә. 6. Педагогик хезмәткәрләргә һөнәри кытлыкны коррекцияләү, педагогларның инновацион тәҗрибәне таратуда һәм үзләштерүдә активлыкларын стимуллаштыручы, педагогик хезмәткәрләрнең һөнәри осталыгын арттыру, өзлексез белем алу һәм аларның һөнәри компетентлыгын камилләштерү өчен уңай шартлар тудыручы методик челтәр аша мәгариф системасын үстерү. 7. Фәнни-методик тәмин итү һәм педагогик хезмәткәрләрнең һөнәри осталыгын өзлексез күтәрү, аларның квалификациясен бәяләү системасын булдыру. 8. Яшь педагогларны остаз белән уртак эшчәнлектә уңышлы жайлаштыру һәм үз

	мөмкинлекләрен гамәлгә ашыру өчен шартлар тудыру. 9. Белем бирү оешмаларында үз-үзен камилләштерүгә һәм үзлегеннән белем алуга кыйммәтләр булдыруны, мәгълүмат-коммуникация инфраструктурасын яңарту, кадрлар әзерләү, цифрлы платформалардан файдалану юлы белән тәмин итә торган заманча һәм куркынычсыз санлы белем бирү мохитен кертү өчен шартлар тудыру.
Ярдәмче программаның бүлекләре исемлеге	1. Гомуми белем бирү системасының агымдагы торышын бәяләү. 2. Матди-техник һәм уку-методик шартларны камилләштерү. 3. Өченче буын яңартылган федераль дәүләт белем бирү стандартларын гамәлгә кертүгә мәгълүмати-методик һәм оештыру ягыннан ярдәм итү. 4. Идарә һәм педагогик кадрларның квалификациясен күтәрү системасын үстерү. 5. Программаны гамәлгә ашыру мониторингы. 6. «Гомуми белем бирүне, инклюзивны да кертеп, үстерү һәм әлеге өлкә хезмәткәрләренә квалификациясен күтәрү» ярдәмче программасын гамәлгә ашыруны бәяләү индикаторлары.
Ярдәмче программа максатларын һәм бурычларын тормышка ашыруның көтелгән соңгы нәтижеләре (нәтижеләрне бәяләү индикаторлары)	Реализация мероприятий Подпрограммы позволит к 2025 году достичь: Ярдәмче программа чараларын гамәлгә ашыру 2025 елга гамәлгә ашырырга мөмкинлек бирәчәк: - 1-9 сыйныф укучыларының гомуми санына карата башлангыч гомуми һәм төп гомуми белем бирүнең федераль дәүләт белем бирү стандартлары нигезендә белем алучы гомуми белем оешмалары укучыларының чагыштырма санын 85 процентка кадәр арттыру, - Башлангыч гомуми, төп гомуми, урта гомуми белем бирү программасын үзләштерүнең йомгаклау нәтижеләре буенча үз белемнәрен раслаган укучылар өлешен 100 % ка кадәр житкерү; - Төп гомуми белем бирү/ урта гомуми белем бирү программалары буенча дәүләт йомгаклау аттестациясе нәтижеләре буенча үз белемнәрен раслаган укучылар өлешен 100%; - Төп гомуми белем бирү программасын үзләштергән һәм аттестатлар алган чыгарылыш укучыларының чагыштырма авырлыгын 100 %; - Бердәм дәүләт имтиханында математика (профиль дәрәжәсе) буенча уртача 62 баллга ирешү;

	- Бердәм дәүләт имтиханында рус теле буенча уртача 75 баллга ирешү; - Гомуми белем бирүнең профильле белем бирү сыйныфлары булган гомуми белем бирү оешмалары өлешен (универсаль профильдән тыш) 35 %ка кадәр һәм һәм фәннәрне тирәнтен өйрәнүче профильле юнәлешләр буенча 10-11 сыйныфларда укучыларның өлешен 45 %ка кадәр арттыру; - 9 нчы сыйныф укучыларын профильле белем алуга жәлеп итүне, 7-10 нчы сыйныф укучыларының һөнәри өстенлек бирүләренә мониторингны 100 % саклау; - Сәләтле балаларны, индивидуаль медицина-социаль һәм психологик-педагогик ярдәм белән аерым белем алуга ихтыяжы булган балаларны 100 процент тәмин итү; - Сәламәтлек ягыннан мөмкинлекләре чикләнган балаларны (аутистларны) инклюзив һәм адаптацияләнган белем бирүне үстерү юлы белән гомуми белем белән колачлауны 100 процент тәмин итү; - Брайль рельефлы-нокталы шрифты белән һәм контрастлы фонда эшләнган оешманың исеме, эш графигы язылган элмә такталар белән 100 процент тәмин итү; - Бөтенроссия олимпиадасының республика этабында, республика олимпиадаларында жиңүчеләр һәм призерлар өлешен Бөтенроссия олимпиадасының, республика олимпиадаларының республика этабында катнашкан укучыларның гомуми саныннан 48 процентка кадәр арттыру; - Укучыларның гомуми санына карата интеллектуаль, ижади конкурсларда, фәнни-гамәли конференцияләрдә жиңүчеләр һәм призерлар өлешен 55 процентка кадәр арттыру; - Олимпиадаларга әзерлек буенча укыту-тренировка жыйнагында катнашучы укучылар санын 45 кешегә кадәр арттыру; - Сәләтле балаларны һәм талантлы яшьләргә, шул исәптән ОВЗ белән, ачыклау, үстерү һәм аларга ярдәм итү мәсьәләләре буенча конференцияләрдә, семинарларда, түгәрәк өстәлләрдә катнашучы укытучыларның өлешен 35 процентка кадәр житекчүгә ирешү; - Белем бирү оешмасында бәяләү процедуралары уздырганда 35 кешедән дә ким булмаган ижтимагый күзәтүче жәлеп итү;
--	--

	- Мәгариф системасы мониторингы кысаларында үткәрелгән федераль һәм региональ бәяләү чараларында катнашкан укучылары булган белем бирү оешмалары булу; - Мәгариф оешмаларының үзара челтәр хезмәттәшлеге турында кимендә 65 шартнамә төзү; - Матди-техник базаны яңарткан гомуми белем бирү оешмаларының, шул исәптән «Мәгариф» милли проектында катнашу кысаларында, өлешен 65 процентка кадәр арттыру; - Ата-аналарны психологик ағарту, гомуми мәжбүри уку кебек төрле формалар белән колачлауга ирешүне 100 процент саклау; - Муниципаль, региональ, федераль дәрәжәдәге инновацион, стажировка майданчыклары булган 55 процент мәгариф оешмалары өлешенә ирешү; - Инновацион эшчәнлек өчен бүләкләр алуға төбәк һәм федераль дәрәжәдәге педагогик осталык конкурсларында катнашучы педагогик хезмәткәрләрнең өлешен 30 процентка кадәр арттыру; - Алдынгы педагогик тәҗрибәне тарату буенча методик семинарларда катнашучы гомуми белем бирү оешмаларының педагогик хезмәткәрләре өлешен гомуми белем бирү оешмаларының педагогик хезмәткәрләре гомуми санына карата 80 процентка кадәр арттыру; - Яңартылган федераль дәүләт белем бирү стандартлары нигезендә эшләү өчен квалификация күтәрү һәм (яисә) яңадан уку узган гомуми белем бирү оешмалары житәкчеләренең һәм педагогик хезмәткәрләренең өлешен гомуми белем бирү оешмалары житәкчеләренең һәм педагогик хезмәткәрләренең гомуми санына карата 100 процентка кадәр арттыру; - Укучыларның функциональ белемен үстерү мәсьәләләре буенча квалификациясен күтәргән гомуми белем бирү оешмалары житәкчеләренең һәм педагогик хезмәткәрләренең өлешен гомуми белем бирү оешмалары житәкчеләренең һәм педагогик хезмәткәрләренең гомуми санына карата 100 процент саклау; - Беренче һәм югары категориягә ия булган педагогик хезмәткәрләрнең өлешен 77 процентка кадәр арттыру; - Гомуми белем бирү оешмалары укытучыларының гомуми санына карата 35 яшькә кадәрге укытучылар санының чагыштырма күләмен 40 %ка кадәр арттыру;
--	---

	- Муниципаль мәгариф учреждениеләре педагогик хезмәткәрләре штатлары тупланышын 100% саклап калу; - Төбәк, бөтенроссия дәрәжәсендә уңай һөнәри-иҗтимагый экспертиза узган остазлыкның тәкъдим ителгән дүрттән дә ким булмаган тәҗрибәсенә ирешү, - Остазлар тарафыннан әзерләнгән һәм һөнәри осталык конкурсларында катнашып уңышка ирешкән 6 дан да ким булмаган педагог булу («Педагогик дебют» һ.б.); - Остазлыкны тормышка ашыру нәтижәсендә кадрлар белән идарә итү резервына кертелгән кимендә 5 педагог булуга ирешү; - Гомуми белем бирү оешмаларының педагогик хезмәткәрләре гомуми санына карата цифрлы белем бирү технологияләрен куллану өлкәсендә алдыңгы педагогик тәҗрибәне тарату буенча методик семинарларда катнашучы гомуми белем бирү оешмаларының педагогик хезмәткәрләре өлешен 65 процентка кадәр арттыру; - Педагогик хезмәткәрләрнең дәрестә һәм дәрестән тыш вакытта цифрлы белем бирү ресурсларынан 100 проценты да файдалануга ирешү; - Мәгариф, финанс-хужалык эшчәнлегенә турында хисап, үз-үзенә тикшерү турында хисап (массакүләм мәгълүмат чараларында, Интернет челтәрендә) басылып чыккан 100% мәгариф учреждениеләре өлешенә ирешү; - Интернет челтәрендә даими яңартылып торучы сайтлар булган гомуми белем бирү учреждениеләре өлешен 100 процент саклап калу; - Сораштырылучылар арасында мәктәп белеме сыйфаты белән канәгать булганнарның өлешен 95 процентка арттыру.
--	---

1. Гомуми белем бирү системасының агымдагы торышын бәяләү

Зәй муниципаль районында территорияне социаль-иқтисади үстерүнең бердәм пространствосы буларак белем бирү экосистемасы эзлекле рәвештә үсә. Штат режимында ФГОСны үзләштерү бара. Математик, физик, географик белем бирүне үстерүнең заманча концепцияләре, «Жәмгыять белеме», «Тормыш иминлегенә нигезләре», «Физик культура» укуыту предметлары, "Сәнгать", "Технология" предмет өлкәләре нигезендә, укуытуның эчтәлеген яңарту өчен шартлар тудырылды.

«Белем бирүне үстерү» дәүләт программасының «Заманча мәктәп» федераль проектында катнашучы мәгариф учреждениеләренә ресурс базасы

сизелерлек яңартылды. 2019 елда “Кадеров урта мәктәбе” һәм “Сәвәләй урта мәктәбе” МБОУ муниципаль бюджет белем бирү учреждениеләрендә, 2020 елда Ринат Фәрдиев исемендәге татар гимназиясендә “Үсеш ноктасы” цифрлы һәм гуманитар профильле белем бирү үзәкләре ачылды. Укучылар өчен “Технология”, “Мәгълүмат”, “Тормыш иминлеге нигезләре” дигән предмет өлкәләре буенча дәрестә һәм дәрестән тыш вакытларда шөгыльләнү өчен шартлар тудырылды, проект эшчәнлегә, шахмат уйнау зонасы булган белем бирү пространствосы булдырылды. 2021 елда тагын биш мәктәптә табигый-фәнни һәм технологик юнәлештәге «Үсеш ноктасы» үзәкләре ачылды, аларда «Физика», «Химия», «Биология» фәннәре буенча матди-техник база яңартылды. «Мәгариф» илкүләм проектының «Һәр баланың уңышы» федераль проекты кысаларында 2020 елдан Яр Чаллы шәһәренең «Кванториум» мобиль балалар технопаркы хезмәттәшлек турында килешү нигезендә, аерым предметларны тирәнтен укыту 7 нче урта гомуми белем бирү мәктәбендә техник ижат һәм табигый-фәнни эшчәнлек өлкәсендә өстәмә белем бирү программаларын гамәлгә ашыра.

«Авыл мәктәпләрендә спорт залларын реконструкцияләү» федераль программасы кысаларында 2019 елда Түбән Биш урта мәктәбендә спортзалга капитал ремонт ясалды.

Махсус белемгә ихтияжлы балаларны уңышлы укыту өчен 9 нчы мәктәптә 13 миллион 100 мең сумлык капитал ремонт ясалды.

Районда 20 мәктәп автобусы белән егерме маршрут буенча 466 укучыны йөртү оештырылган. Мәктәп автобуслары базасы яңартылды: Татарстан Республикасы бюджетыннан 2020 елда 6 мәктәп автобусы, 2021 елда 5 мәктәп автобусы бирелде.

Балаларны кайнар ризык белән тукландыруны оештыру "Дәүләт һәм муниципаль ихтияжларны тәмин итү өчен товарлар сатып алу өлкәсендә контракт системасы турында" 2013 елның 05 апрелендәге 44 номерлы Федераль Закон нигезендә гамәлгә ашырыла. Чаллы шәһәренең «Мәктәп туклануы» ЖЧЖ белән укучыларның туклануын оештыру һәм балалар бакчаларында тәрбияләнүчеләрне баланслы тукландыруны оештыру буенча муниципаль контрактлар төзелде. Ике атналык менюда гомуми белем бирү учреждениеләрендә укучыларның оешмада булу вакыты озынлыгы, яшь категориясе һәм физик йөкләнеш, шулай ук аларның туклану нормалары исәпкә алына. Башлангыч мәктәп укучылары бушлай кайнар иртәнге аш белән тәмин ителә.

Федераль дәүләт белем бирү стандартларын гамәлгә ашыру эшенең арадаш нәтижәләрен диагностикалау һәм анализлау муниципаль белем бирү системасын алга таба да үстерүгә ышаныч бирә. Башлангыч мәктәп укучылары дәрәсләрдә һәм дәрестән тыш эшчәнлектә биш юнәлеш: спорт-сәламәтләндерү, рухи-әхлакый, социаль, гомуми интеллектуаль, мәдәни юнәлеш буенча югары фән һәм шәхси нәтижәләргә ирешүгә йөз тоталар. Проект һәм тикшеренү эшчәнлеген гамәлгә ашырганда уку предметларын өйрәнү системасында төп гомуми белем дәрәжәсендә укучыларда һөнәри үзбилгеләнешкә өстенлек бирелә. 10-11 сыйныфларда предметларны тирәнтен

өйрәнгәндә һәм электив курсларда чыгарылыш сыйныф укучыларының югары уку йортларында укуга әзерлеге формалаша.

Зәй муниципаль районында инновацион белем бирү пространствосы булдырылды һәм ул үстөрелә. Аерым фәннәр тирәнтен өйрәтелә торган 7 нче урта мәктәптә, Ринат Фәрдиев исемендәге татар гимназиясендә югары дәрәжәдәге программалар буенча укучыларның 22 проценты укый. 1нче урта мәктәп, 4 нче урта мәктәп, 6 нчы урта мәктәп аерым фәннәр тирәнтен өйрәтелә торган 7 нче урта мәктәпнең, Ринат Фәрдиев исемендәге татар гимназиясенә 6, 8 класс укучылары функциональ белем буенча республика диагностик тестында катнаштылар. фән Үткәрелгән тикшеренүдә шундый тенденция күзәтелә – фән белеме һәм күнекмәләре житәрлек булганда (укучыларның 94-98% ы база дәрәжәсенә житкән), мәктәп укучылары әле һаман да аларны реаль тормышка якын булган ситуацияләрдә, шулай ук күпчелек үзбездән дәрәжәләргә хас булмаган форматтагы мәгълүмат белән эшләгәндә куллану кыенлыктарын кичерәләр. 4-8, 10 сыйныф укучыларын бөтенроссия тикшерүе эшләре нәтижәләре фән һәм метапредмет нәтижәләренә ирешүне, шул исәптән универсаль уку гамәлләре һәм предметара төшенчәләренә үзләштерү дәрәжәсен дә диагностикалау мөмкинлеге бирде. ВПР нәтижәләре уку предметларын укутуны камилләштерү, шулай ук укучыларны һәм аларның ата-аналарын тикшерү эшләрендә һәм киләчәктә дәүләт йомгаклау аттестациясендә катнашырга психологик яктан әзерләү өчен файдаланылды. ВПРны, диагностик тестлар уздыруны, 11 сыйныфларда йомгаклау иншасын, 9 сыйныфларда рус теле буенча әңгәмә уздыруны оештыруны һәм тикшерүне күзәтү максатыннан жәмәгать күзәтүчеләре жәлеп ителде, алар хокук бозуларны ачыкламады.

Белем бирүне объектив бәяләүнең мөһим критерие булып дәүләт йомгаклау аттестациясе нәтижәсе тора. 2020 елда килеп туган санитар-эпидемиологик вазгыять белән бәйлә рәвештә, 9 нчы сыйныф укучылары төп дәүләт имтиханын тапшырмады, 2021 елда ике мәҗбүри фән: рус теле һәм математика буенча гына тапшырдылар. Барлык укучылар да төп гомуми белем турында аттестатлар алдылар, шул исәптән 38е (9,07%) – бик яхшы билгеләр белән. 2021 елда БДИ нәтижәләре республика күрсәткечләреннән берәз түбәнрәк булды.

XI сыйныфны тәмамлаучыларның барысы да урта гомуми белем турында аттестат ала. Урта мәктәпне медаль белән 2018 елда – 27, 2019 елда – 37, 2020 елда – 25, 2021 елда – 27 укучы тәмамлады. 80 баллга имтихан тапшырган чыгарылыш сыйныф укучылары өлеше 2021 елда 22,3% тәшкил итә, бу узган ел белән чагыштырганда, 0,65 % ка артыграк. Рус теле, математика, физика, химия, биология фәннәре буенча югары балл жыючылар саны артты. 2019 елда рус теле буенча максималь баллны (100 балл) – 3, 2020 елда - 1, 2021 елда 2 укучы алды. Инглиз теле, тарих, информатика һәм ИКТ, жәмгыять белеме буенча югары балл жыючылар саны кимеде. Кимү сәбәпләренә берсе - пандемия шартларында дистанцион укуга күчү.

Фән	2019	Динамика	2020	Динамика	2021	Динамика

Рус теле	74,69	+ 0,73	74,01	-0,68	73,92	-0,09
Математика (II)	63,74	+ 10,29	59,81	-3,93	61,73	+1,92
Инглиз теле	80,29	+ 13,66	74,13	- 6,16	77,00	+2,87
Биология	60,87	+ 3,35	57,36	- 3,51	53,44	-3,92
Жәмгыять белеме	60,73	-0,37	63,70	+ 2,97	61,14	-2,56
Химия	60,77	-2,29	58,96	- 1,81	59,58	+0,62
Россия тарихы	60,00	+ 2,26	67,67	+7,67	60,94	-6,73
Информатика һәм ИКТ	61,00	-6	71,25	+10,25	68,14	-3,11
География	63,00	-4,4	63,75	+0,75	67,00	+3,25
Әдәбият	77,33	+ 16,03	62,0	- 15,3	66,67	+4,67
Физика	53,46	+ 0,01	56,38	+2,92	60,37	+3,99

2020-2021 уку елында 10-11 сыйныфларда (293 укучы) “6 нчы мәктәп” муниципаль бюджет мәгариф учреждениесендә табигый-фәнни юнәлеш буенча (11 сыйныфта белем алган 24 укучының 16сы (66,6 проценты) профиль нигезендә югары уку йортларына укырга керде. Математиканы профиль дәрәжәсендә 75%, физиканы 29,2% укучы тапшырды.), “Аерым фәннәр тирәнтен өйрәтелә торган 7 нче урта гомуми белем бирү мәктәбе”ндә социаль-икътисадый юнәлештә (11 сыйныфта белем алган 36 укучының 23е (63,8 проценты) профиль нигезендә югары уку йортларына укырга керде. Математиканы профиль дәрәжәсендә 64,7 %, физиканы 52,9 % укучы тапшырды.) профильле укуту гамәлгә ашырылды. Калган 102 чыгарылыш сыйныф укучысы универсаль профильле сыйныфларда белем алды. Профильле белем бирү белән укучыларны колачлау 35 % тәшкил итте, профильле белем бирүне гамәлгә ашыру дәрәжәсе – 65 %.

Шул рәвешле, профиль буенча БДИны профильле классларда укучыларның яртысына якыны бирә. Авыл мәктәпләренең өлкән классларында укучылар саны аз булу сәбәпле, профиль сайлау һәм аны гамәлгә ашыруның үз катлаулыклы бар. Имтиханнар нәтижәләре укучылар арасында һөнәри юнәлеш эшен камилләштерү кирәклеген турында сөйли. 10 класста уку планын формалаштырганда укучыларны сайлауны исәпкә алырга, укучыларның әзерлек дәрәжәсенә ориентлашырга кирәк.

Зәй укутучылары заманча укуту технологияләреннән ышанычлы файдаланалар, эшенең актив формаларын уңышлы үзләштерәләр. Иң яхшы мәктәп житәкчеләренең һәм укутучыларның инновацион тәҗрибәсенә Татарстан Республикасының һәм Россия төбәкләренең педагогик коллективларында сорау бар. Педагогларны укутуны оештыруның түбәндәге нәтижәле модельләре киң таралды:

- БДИ формасында аттестация тесты;
- укуту семинарлары, вебинарлар, мастер-класслар, тренинглар, кейс-технологияләр кулланып төркемнәрдә эшләү;
- педагоглар эшчәнлеген рейтинг буенча бәяләү системасы.

Укутучыларның фәнни-теоретик белем дәрәжәсе арту турында «Мәктәп директоры», «Методист», «Халык мәгарифе», «Татарстан», «Мәктәптә белем бирү», «Дәрәскә керәм», «Мәгариф» журналларында басылып чыккан материаллар сөйли.

Әмма белем бирүнең эчтәлеген яңарту шартларында педагогик кадрларның һөнәри дәрәжәсен күтәрүнең нәтижәле технологияләрен эзләү нигезендә педагогик белем бирүнең сыйфатын күтәрү проблемасы хәл итүне таләп итә. Моннан тыш, һәркем өчен мөмкин булган сыйфатлы белем бирү бурычларын тулысынча хәл итү өчен педагогларны һөнәри яктан үстерү, мәктәпләрне психологлар, логопедлар, тьюторлар, социаль педагоглар, өстәмә белем бирү педагоглары белән тулыландыру эшен давам итәргә, шулай ук белем бирү процессын заманча мәгълүмат һәм уқыту-методик әсбаплар белән тәмин итәргә кирәк.

2022-2025 елларда арзанлы һәм сыйфатлы белем бирүне тәмин итү бурычларын хәл итү өчен укытучыларны, тәрбия һәм балаларга өстәмә белем бирү өлкәсе педагогларын һөнәри үстерү эшен давам итү зарур. Эшнәң төп юнәлешләре:

- һөнәри бергәлек белән үзара бәйләнештә педагогның профессиональ-шәхси үсеше белән идарә итү.

Гомуми белем бирүне камилләштерү юнәлешләре - функциональ грамоталылыкны формалаштыруга игътибарны көчәйтү, укучыларның танып белү мөстәкыйльлеге дәрәжәсен күтәрү, метапредмет нәтижәләрен формалаштыру, укучыларның математика һәм табигый фәннәрне өйрәнүгә кызыксынуын арттыру, укытуның тәрбияви юнәлеше, мәктәптә белем бирү мөхитен яхшырту, белем бирүне цифрлы трансформацияләү.

Мәктәпләрне системалы үстерүгә методик ярдәмнәң төп юнәлешләре:

- мәктәпләрдә белем бирү системаларын модернизацияләү проектларын эшләү һәм гамәлгә ашыру буенча вакытлы оештыру структуралары булдыру һәм аларның эшенә ярдәм итүгә юнәлдерелгән *оештыру-идарә*;

- белем бирүнең яңа максатларын, эчтәлеген, рәвешләрен һәм методларын гамәлгә кертүне дидактик һәм методик тәмин итүгә юнәлдерелгән *фәнни-методик*;

- һөнәри берләшмәләргә мәгарифне үстерү мөмкинлекләре һәм перспективалары турында мәгълүмат бирә торган мәгълүмати;

- мәктәп укытучыларының белем бирү системасын модернизацияләү программасын эшләүгә һәм гамәлгә ашыруга әзерлеген тәмин итә торган *белем бирү*;

- белгеч-экспертларның компетентлыгына һәм тәҗрибәсенә таяна торган *эксперт-консультатив* юнәлешләр.

2022 - 2025 елларга гомуми белем һәм кадрлар потенциалын үстерү программасы идарә итү һәм педагогик кадрларны үстерү, белем бирү эчтәлеген һәм технологияләрен яңарту нигезендә белем бирү учреждениеләренә һәм мәгариф идарәсенә инновацион юнәлешләрен билгели.

2. Матди-техник базаны һәм укыту-методик шартларны камилләштерү

№	Перечень мероприятий	Сроки исполнения	Ответственный
---	----------------------	------------------	---------------

1.	Төп гомуми белем бирү программасын тормышка ашыру таләпләренә туры китереп, гомуми белем бирү учреждениеләрен ресурслар белән тәмин итүне үстерү	Даими	Руководители ОУ
2.	Гомуми белем бирүнең билгеле бер дәрәжәләрендә федераль дәүләт белем бирү стандартларын гамәлгә ашыру өчен шартларның туры килү-килмәвен билгеләү максатларында белем бирү оешмаларын үз тикшерү	2021 ел	Управление образования, руководители ОУ
3.	Мәктәпләрнең региональ һәм федераль дәрәжәдәге грант программаларында катнашуын оештыру, педагоглар һәм мәктәп укучылары өчен конкурслар кысаларында федераль акчаларны жәлеп итү	Ел саен	Управление образования, руководители ОУ
4.	Гомуми белем бирү учреждениеләрен урта гомуми белем бирүнең төп белем бирү программасын гамәлгә ашыруга әзерләү	2021-2022 еллар	Руководители ОУ
5.	Федераль дәүләт белем бирү стандартлары һәм нормалары нигезендә мәктәпләрнең матди-техник жиһазланышын яңарту	Ежегодно	Руководители ОУ
6.	Белем бирү учреждениеләрен ресурслар белән тәмин итү мониторингы оештыру	Ел саен	Управление образования, руководители ОУ
7.	Функциональ грамоталылыкны формалаштыру буенча мәктәпләрнең муниципаль чөлтәрен булдыру	2021 ел	Управление образования, руководители ОУ
8.	Мәдәният, спорт учреждениеләре, предприятиеләр, оешмалар, фондлар белән белем бирүдә хезмәттәшлекне оештыру	Даими	Управление образования, руководители ОУ

3. Бер үк вакытта мәгълүмати-методик һәм өченче буын яңартылган ФГОСын гамәлгә кертүдә оештыру ярдәме

№	Чаралар исемлеге	Башкару сроклары	Жаваплы зат
1.	Реализация Дорожной карты введения ФГОС НОО и ФГОС ООО	2022-2025	Мәгариф идарәсе
3.	Экспертиза учебно-методических материалов вариативной части базисного учебного плана	Ел саен	Мәгариф идарәсе

4.	Разработка моделей методического сопровождения реализации ФГОС	Ел саен	Мәгариф идарәсе, ОУ житәкчеләре
5.	Организация методических семинаров по актуальным вопросам внедрения и реализации ФГОС	Ел саен	Мәгариф идарәсе
6.	Проведение мониторинга деятельности образовательных учреждений по результатам реализации ФГОС	Ел саен	Мәгариф идарәсе
7.	Югары белем бирү нәтижеләренә ирешүгә юнәлдерелгән эшчәнлек тибындагы белем бирү технологияләрен үзләштерү: - дифференциацияләнган уку технологияләре; - төрле дәрәжәдәге уку технологияләре; - уку-тикшеренү, проектлау технологияләре; - диалог технологияләре; - кейс-технологияләр; - ТРИЗ-технологияләр; - үзәкләштерү, үзбәя һәм рефлексия нигезендә контроль-бәяләү эшчәнлеге технологияләре; - проблемалы уку технологияләре; - индивидуаль уку планнарын һәм белем бирү программаларын эшләү технологияләре; - критик фикерләүне үстерү технологияләре; - медиабелем бирү технологияләре; - лидерлыкны формалаштыру технологияләре.	Ел саен	Мәгариф идарәсе, ОУ житәкчеләре
8.	Башлангыч гомуми, төп гомуми һәм урта гомуми белем дәрәжәләрендә индивидуаль уку планнарын һәм белем бирү программаларын гамәлгә ашыру өчен шартлар тудыру	Ел саен	Мәгариф идарәсе, ОУ житәкчеләре
9.	Гаилә һәм социум белән үзара хезмәттәшлек системасын үстерү	Ел саен	Мәгариф идарәсе, ОУ житәкчеләре

4. Идарә итү һәм педагогик кадрларның квалификациясен күтәрү системасын үстерү

№	Чаралар исемлеге	Башкару сроклары	Жаваплы зат
---	------------------	------------------	-------------

1.	Квалификация күтөрү буенча дәрәжәле программалар форматында гомуми белем бирү оешмалары директорларының һәм директор урынбасарларының квалификациясен күтөрү	Ел саен	Мәгариф идарәсе
2.	Укытуның персонифицирланган моделен гамәлгә ашыру нигезендә житәкче һәм педагогик кадрларның квалификациясен өзлексез арттыруны оештыру	Ел саен	Мәгариф идарәсе
3.	Квалификация күтөрү кысаларында житешсезлекләргә бетерүгә юнәлдерелгән педагогик хезмәткәрләр белән адреслы эш оештыру	Даими	Белем бирү учреждениеләре житәкчеләре
4.	Педагогларны максатчан әзерләү. Педагогик һәм педагогик булмаган югары уку йортларын тәмамлаучыларны педагогик эшчәнлеккә жәлеп итү	Ел саен	Мәгариф идарәсе, белем бирү учреждениеләре житәкчеләре
5.	Мәктәпләргә өстәмә белем бирү педагоглары, социаль педагоглар, психологлар, логопедлар, тьюторлар белән тәмин итү, шул исәптән педагогик кадрлар әзерләүне оештыру нигезендә	Ел саен	Мәгариф идарәсе, белем бирү учреждениеләре житәкчеләре
6.	Укучылар казанышларын исәпкә алуға нигезләнгән укытучыларны аттестацияләүнең интеграцияләнгән системасын кертү	Даими	Мәгариф идарәсе, белем бирү учреждениеләре житәкчеләре
7.	Төп мәктәпләргә беркетү нигезендә мәгариф учреждениеләренең челтәр хезмәттәшлеген оештыру	Ел саен	Мәгариф идарәсе
8.	Гомуми белем бирүне үстерүнең актуаль мәсьәләләргә буенча житәкче һәм педагогик хезмәткәрләр өчен укыту һәм проблемалы семинарлар, мастер-класслар үткөрү	Даими	Мәгариф идарәсе
9.	Конкурс хәрәкәтен һәм педагогларның грант проектларында катнашуын оештыру	Ел саен	Мәгариф идарәсе
10.	Белем бирү учреждениеләрендә яшәү педагогларны адаптацияләү өчен	Даими	Мәгариф идарәсе, белем

	шартлар тудыру. "Яшь укытучы мәктәбе" эшен оештыру		бирү учреждение ләре
11.	Белем бирү учреждениеләрендә остазлык системасын оештыру. «Челтәр хезмәттәшлеге нигезендә педагогик һәм житәкче кадрларның остазлыгын оештыруның муниципаль системасы» проектын тормышка ашыру	Даими	Мәгариф идарәсе, белем бирү учреждение ләре

5. Программаны тормышка ашыру мониторингы

№	Чаралар исемлеге	Үтәү сроклары	Жаваплы зат
1.	Программаны тормышка ашыру буенча статистик һәм мониторинг мәгълүматларыннан файдаланучыларны жыю һәм адреслы тәэмин итү	Даими	Мәгариф идарәсе
2.	Белем бирү учреждениеләрен ресурслар белән тәэмин итү мониторингы оештыру	Ел саен	Мәгариф идарәсе
3.	Федераль дәүләт белем бирү стандартларын гамәлгә ашыруга мәгълүмати-методик ярдәм күрсәтү һәм оештыру ягыннан ярдәм күрсәтүнең нәтижәлелеге мониторингы	Даими	Мәгариф идарәсе, белем бирү учреждение ләре житәкчеләре
4.	Мәктәпләрне кадрлар белән тәэмин итү мониторингы, шул исәптән педагогларны яңадан әзерләү, студентларны жәлеп итү һәм чыгарылыш сыйныф укучыларын максатчан укыту нигезендә	Даими	Мәгариф идарәсе, белем бирү учреждение ләре житәкчеләре
5.	Мәгариф идарәсе һәм мәгариф учреждениеләре сайтларында ФГОСны гамәлгә ашыруның барышы турында тематик материаллар урнаштыру	Даими	Мәгариф идарәсе, белем бирү учреждение ләре житәкчеләре
6.	Һөнәри һәм ата-аналар бергәлекләрендә федераль дәүләт белем бирү стандартлары турында аңлату эше һәм фикер алышу	Даими	Мәгариф идарәсе, белем бирү учреждение ләре житәкчеләре

**6. «Инклюзивны да кертеп, гомуми белем бирүне үстерү һәм
элегә өлкә хезмәткәрләренәң квалификациясен күтәрү»
ярдәмче программасын гамәлгә ашыруны бәяләү
индикаторлары**

	Максатчан күрсәткечләр	2022	2023	2024	2025
	1 бурыч: Гомуми белем бирүнең барлык дәрәжәләрендә белем бирү программаларының давамчанлыгы нигезендә белем бирү сыйфатын тәэмин итү өчен шартлар тудыру				
1	Башлангыч гомуми һәм төп гомуми белем бирүнең яңартылган федераль дәүләт белем бирү стандарты нигезендә белем алучы гомуми белем оешмалары укучыларының чагыштырма санын арттыру, 1-9 сыйныф укучыларының гомуми санына карата % ларда	25	45	65	85
2	Башлангыч гомуми белем бирүнең төп гомуми белем программасын үзләштерүнең йомгаклау нәтижәләре буенча үз белемнәрен раслаган укучылар өлеше, %ларда	100	100	100	100
3	Төп гомуми белем бирү программалары буенча дәүләт йомгаклау аттестациясе нәтижәләре буенча үз белемнәрен раслаган укучылар өлеше, %ларда	100	100	100	100
4	Урта гомуми белем бирү программалары буенча дәүләт йомгаклау аттестациясе нәтижәләре буенча үз белемнәрен раслаган укучылар өлеше, %ларда	100	100	100	100
5	Төп гомуми белем бирү программасын үзләштергән һәм аттестатлар алган чыгарылыш укучыларыныңтоткан урыны, %ларда	100	100	100	100
6	Урта гомуми белем бирү программасын үзләштергән һәм аттестатлар алган чыгарылыш укучыларының чагыштырма авырлыгы, %ларда	100	100	100	100
7	Математикадан (профиль дәрәжәсеннән) уртача балл белән бердәм дәүләт имтиханы (алга таба - БДИ) нәтижәләре, балларда	61,8	61,9	62	62
8	Результаты ЕГЭ со средним баллом по русскому языку, баллы	74	74,5	74,9	75
9	Предметларны тирәнтен өйрәнү белән профильле юнәлешләр буенча 10-11	35	38	40	45

	сыйныф укучылары өлеше, (универсаль юнәлештән тыш), %ларда				
10	Урта гомуми белем бирүнең профильле класслары булган гомуми белем бирү оешмалары өлеше (универсаль юнәлештән тыш), %ларда	20	25	30	35
11	9 класс укучыларын профиль алды белеме алуға жәлеп итү, %ларда	100	100	100	100
12	Һөнәри өстенлек бирү мониторингына жәлеп ителгән 7-10 класс укучылары өлеше, %ларда	100	100	100	100
2 бурыч: барлык дәрәжә белем бирү процессын психологик-педагогик тәмин итүнең нәтижәле системасын булдыру					
13	Шәхси медик-социаль һәм психологик-педагогик ярдәм белән тәмин ителгән махсус белем ихтыяжларына ия балалар өлеше, %ларда	100	100	100	100
14	Инклюзив һәм адаптацияләнгән белем бирүне үстерү юлы белән мөмкинлекләре чикләнгән балаларны (аутистларны) гомуми белем бирү белән колачлау, %ларда	100	100	100	100
15	Оешма исеме, эш графигы Брайль рельефлы-нокталы шрифты белән һәм контраст фонда эшләнгән элмә такталар белән җиһазланган гомуми белем бирү учреждениеләре өлеше, %ларда	100	100	100	100
3 бурыч: Интеллектуаль һәм иҗат эшчәнлегенә төрле өлкәләрендә сәләтле балаларны, шул исәптән ОВЗ белән, һәм талантлы яшьләргә ачыклау, үстерү һәм аларга ярдәм итүнең бердәм системасын булдыру өчен уңай шартларны тәмин итү					
16	Бөтенроссия олимпиадасының республика этабында катнашкан укучыларның гомуми санына карата Бөтенроссия олимпиадасының республика этабында, республика олимпиадаларында җиңүчеләр һәм призерлар өлеше, %ларда	45	46	47	48
17	Укучыларның гомуми санына карата интеллектуаль, иҗади конкурсларда, фәнни-гамәли конференцияләрдә җиңүчеләр һәм призерлар өлеше, %ларда	40	45	50	55
18	Олимпиадаларга әзерлек буенча укыту-тренировка җыеннарында катнашучы укучылар саны, кеше	30	35	40	45
19	Сәләтле балаларны һәм талантлы	20	25	30	35

	яшьләрне, шул исәптән ОБЗ белән, ачыклау, үстерү һәм аларга ярдәм итү мәсьәләләре буенча конференцияләрдә, семинарларда, түгәрәк өстәлләрдә катнашкан укытучылар өлеше, %ларда				
	4 бурыч: ачыклык, объективлык, үтә күренмәлелек, ижтимагый-һөнәри катнашу принциплары нигезендә белем бирү сыйфатын бәяләүнең заманча системасын булдыру				
20	Белем бирү сыйфатын объектив бәяләү билгеләре булган белем бирү оешмалары өлеше, %ларда	0	0	0	0
21	Мәгариф оешмасында бәяләү процедураларын үткәргә жәлеп ителгән жәмәгать күзәтүчеләре саны	23	25	30	35
22	Укучыларның белем бирү системасы мониторингы кысаларында үткәрелгән федераль һәм региональ бәяләү чараларында катнашкан белем бирү оешмалары булу	әйе	әйе	әйе	әйе
	5 бурыч: гомуми белем бирү программаларына өйрәтүнең эчтәлеген һәм технологияләрен яңарту, мәгариф системасында катнашучыларның барысын да (укучылар, педагоглар, ата-аналар (законлы вәкилләр), эш бирүчеләр һәм ижтимагый берләшмәләр вәкилләре) гомуми белем системасын үстерүгә жәлеп итү, шулай ук мәктәпнең матди-техник базасын яңарту хисабына				
23	Үзара челтәр хезмәттәшлеге турында шартнамә төзегән гомуми белем бирү оешмалары өлеше, %ларда	35	45	55	65
24	«Мәгариф» илкүләм проектында катнашу кысаларында матди-техник базаны яңарткан гомуми белем бирү оешмалары өлеше, %ларда	35	45	55	65
25	Ата-аналарның гомуми белем бирү һәм психологик белем бирүнең төрле рәвешләрендә колачланган, шулай ук гомуми белем бирү мәсьәләләре буенча конференцияләрдә, форумнарда катнашучы ата-аналар өлеше, %ларда	100	100	100	100
	6 бурыч: педагогик хезмәткәрләргә һөнәри дефицитларны коррекцияләүне тәмин итә торган методик челтәр, педагогик хезмәткәрләрнең һөнәри осталыгын күтәрү, өзлексез белем алу һәм аларның һөнәри компетентлыгын камилләштерү өчен уңай шартлар тудыручы инновацион тәҗрибәне таратуда һәм үзләштерүдә активлыгын стимуллаштыручы казанышларының ачыклыгы аша мәгариф системасын үстерү				

26	Муниципаль, региональ, федераль дэрэжэдэге инновацион, стажировка майданчыклары булган мэгариф оешмалары өлөшө, %ларда	40	45	50	55
27	Инновацион эшчэнлек өчөн бүлэк алуға региональ һәм федераль дэрэжэдэге педагогик осталык конкурсларында катнашкан педагогик хезмэткэрлэр өлөшө, %ларда	15	20	25	30
7 бурыч: педагогик хезмэткэрлэрнең һөнәри осталыгын даими күтөрү, аларның квалификациясен баяләр һәм фәнни-методик тәмин итү системасын булдыру					
28	Гомуми белем бирү оешмаларының педагогик хезмэткэрлэре гомуми санында алдынгы педагогик тәҗрибәне тарату буенча методик семинарларда катнашучы гомуми белем бирү оешмаларының педагогик хезмэткэрлэре өлөшөн арттыру, %	50	60	70	80
29	Гомуми белем бирү оешмалары житәкчеләренә һәм педагогик хезмэткэрләренә гомуми санында яңартылган федераль дәүләт белем бирү стандартлары нигезендә эшләр өчөн квалификация һәм (яисә) һөнәри әзерлек узган гомуми белем бирү оешмалары житәкчеләренә һәм педагогик хезмэткэрләренә өлөшөн арттыру, %	70	80	90	100
30	Гомуми белем бирү оешмалары житәкчеләренә һәм педагогик хезмэткэрләренә гомуми санында укучыларның функциональ белемен үстерү мәсьәләләре буенча квалификациясен күтәргән гомуми белем бирү оешмалары житәкчеләренә һәм педагогик хезмэткэрләренә өлөшөн арттыру, %	100	100	100	100
31	«Дәүләт һәм муниципаль идарә», «Менеджмент», «Персонал белән идарә итү» программалары буенча яңадан әзерлек узган мэгариф учреждениеләре житәкчеләре өлөшө, %	100	100	100	100
32	Беренче һәм югары категорияле педагогик хезмэткэрлэр өлөшө, %	75	76	76,5	77
8 бурыч: яшь педагогларны остаз белән уртак эшчәнлектә уңышлы җайлаштыру һәм үз-үзләрен тулысынча күрсәтү өчөн шартлар					

	тудыру				
33	Гомуми белем бирү оешмалары укытучыларының гомуми санында 35 яшькә кадәрге укытучылар санының чагыштырма күләмен арттыру, %	25	30	35	40
34	Муниципаль мәгариф учреждениеләре педагогик хезмәткәрләр штатларының комплектылыгы, %	100	100	100	100
35	Региональ, Бөтенроссия дәрәжәсендә уңай һөнәри-иҗтимагый экспертиза узган остазлык тәҗрибәсенен саны	1	2	3	4
36	Остазлар тарафыннан әзерләнгән һәм һөнәри осталык конкурсларында катнашкан педагоглар саны («Педагогик дебют» һ.б.)	3	4	5	6
37	Остазлыкны гамәлгә ашыру нәтижәсендә кадрлар белән идарә итү резервына кергән педагоглар саны	2	3	4	5
	9 бурыч: мәгълүмат-коммуникация инфраструктурасын яңарту, кадрлар әзерләү, цифрлы платформалардан файдалану юлы белән белем алучыларда үз-үзенә камилләштерүгә һәм үзлегеннән белем алуға кыйммәтләр булдыруны тәмин итә торган заманча һәм куркынычсыз цифрлы белем бирү мөхитен кертү өчен шартлар тудыру				
38	Гомуми белем бирү оешмаларының педагогик хезмәткәрләре гомуми санына карата цифрлы белем бирү технологияләрен куллану өлкәсендә алдынгы педагогик тәҗрибәне тарату буенча методик семинарларда катнашучы гомуми белем бирү оешмаларының педагогик хезмәткәрләре өлешен арттыру, %	50	55	60	65
39	Дәрестә һәм дәрестән тыш вакытта цифрлы белем бирү ресурсларыннан файдаланучы педагогик хезмәткәрләрнең өлеше, %	70	80	90	100
40	Мәгариф һәм финанс-хужалык эшчәнлеге турында халык алдында хисап, үз-үзләрен тикшерү турында хисап (масса күләм мәгълүмат чараларында, Интернет челтәрендә) бастырылган мәгариф учреждениеләре өлеше, %	100	100	100	100
41	Интернет челтәрендә даими яңартылып торган сайтлары булган гомуми белем	100	100	100	100

	бирү учреждениеләре өлеше, %				
42	Мәктәптә белем бирү сыйфатыннан канәгать булган халык өлеше, сораштырылучылар санына карата, %	87	90	93	95

6. "МИЛЛИ МӘГАРИФНЕ ҮСТЕРҮ" ЯРДӘМЧЕ ПРОГРАММАСЫ

Ярдәмче программаның максаты	Зәй муниципаль районында яшәүче халыкларның телләрен - татар, рус һәм башка телләрен саклау, өйрәнү һәм үстерү өчен кирәкле шартларны тәмин итү
Ярдәмче программаның бурычлары	1. Татарстан Республикасы дәүләт телләре буларак татар һәм рус телләренәң паритет эшчәнлегенә ярдәм итү. 2. Би-һәм полилингваль белем бирү системаларын оештыру һәм аларны укыту-методик яктан тәмин итү 3. Муниципаль район территориясендә яшәүче халыкларның милли - мәдәни үсешенә ярдәм итү, гомумроссия гражданлык тәңгәллеген ныгыту 4. Туган телгә таянып, туган телдә белем бирү технологияләрен һәм укыту методикаларын камилләштерү
Ярдәмче программаның бүлекләре исемлеге	1. Агымдагы халәтне бәяләү 2. Мәгариф учреждениеләренәң укыту-методик базасын ныгыту 3. "Милли мәгарифне үстерү» ярдәмче программасын тормышка ашыруны бәяләү индикаторлары
Ярдәмче программаны гамәлгә ашырудан кәтелә торган нәтижәләр	Ярдәмче программа чараларын гамәлгә ашыру 2025 елга түбәндәгеләргә ирешергә мөмкинлек бирерчәк: - Татарстан Республикасының дәүләт теле буларак татар телен өйрәнүче балаларның өлешен 55%ка кадәр арттырырга; - Татар телен өйрәнүче һәм туган татар телендә тәрбияләнүче балаларның гомуми санын мәктәп яшендәге татар балаларының гомуми санына карата 35%ка кадәр арттырырга; - Татар телендә белем алучы һәм тәрбияләнүче балаларның өлешен, гомуми белем бирү учреждениеләренә йөрүче мәктәп яшендәге татар балаларының гомуми санына карата 40 процентка кадәр арттырырга; - Милли-гамәли, мәдәни һәм туган якны өйрәнү юнәлешендә өстәмә белем бирү программалары гамәлгә ашырыла торган гомуми белем бирү оешмаларының

	өлешен 55% ка кадәр арттырырга; - Белем бирү оешмаларында ике дәүләт телендә үткәрелә торган чараларының өлешен 100 % дәрәжәсендә саклап калырга; - Ике дәүләт телендә рәсмиләштерелгән тышкы һәм эчке визуаль мәгълүмат чаралары өлешен гомуми мәгълүмат санына карата 100 %ка кадәр артытырга; - Массакүләм матбугат чараларында иң яхшы укытучыларның рус һәм татар телләрендәге эш тәҗрибәсе турында чыккан мәкаләләргә 50 % ка арттырырга; - Би - һәм полилингваль белем бирү мәсьәләләре буенча укытучылар, ата-аналар (законлы вәкилләр) өчен ел саен оештырылган һәм үткәрелгән семинарлар, түгәрәк өстәлләр санына ирешергә – 5; - Квалификация күтәрү курслары узган туган тел һәм әдәбият укытучыларының еллык 25 кеше санына ирешергә; - Тел лагерларында профильле сменаларда катнашучы укучылар санын 20 кешегә кадәр арттырырга; - «Тартария» балалар һәм яшьләр интеллектуаль иҗатының регионара жәйге форумында катнашучы укучыларның 15 санына ирешергә; - Туган телне саклап калуга һәм үстерүгә юнәлдерелгән грант конкурсларында жиңүче мәгариф оешмалары санын 4 кә кадәр арттырырга; - Туган (рус булмаган) телендә белем бирүче мәктәп укучылары өчен татар теле, рус теле, чуваш теле һәм әдәбияты буенча Халыкара олимпиадада катнашып уңышка ирешүче балалар санын һәр олимпиада буенча 2 кешегә арттырырга; - «Илһам» («Вдохновение»)яшь шагыйрьләр һәм язучылар Бөтенроссия конкурсында, «Шәжәрәләр-нәсел агачы» төбәкара фәнни-гамәли конференциясендә, Каюм Насыри исемендәге төбәкара фәнни-тикшеренү укуларында, Туфан Миңнуллин исемендәге мәктәп укучыларының республика фәнни-гамәли конференциясендә, «Аксаков укулары» мәктәп укучыларының фәнни-тикшеренү һәм иҗади эшләре конкурсларында, «Онегин укулары» мәктәп укучыларының республика фәнни-гамәли конференциясендә, Л.Н.Толстой исемендәге мәктәп укучыларының республика фәнни-гамәли конференциясендә катнашып, уңышка ирешкән катнашучылар санын һәр конференция буенча 3 әр кешегә житкерергә; - «Татарча диктант» халыкара акциясендә катнашучылар санын 1600гә кадәр арттырырга; - "Тоталь диктант» халыкара акциясендә катнашучылар санын 240 кешегә кадәр арттырырга;
--	--

	- "Тере классика» Бөтенроссия мәктәп укучылары конкурсының муниципаль этабында катнашучылар санын 50 кешегә кадәр арттырырга; - «Мин татарча сөйләшәм!» республика конкурсы кысаларында базаларында Рус теле көненә, А.С. Пушкинның туган көненә карата чаралар уза торган мәгариф оешмалары өлешен 100 % саклап калырга; - «Туган тел» Бөтенроссия конкурсының муниципаль этабында катнашкан туган тел укытучыларының өлешен 15 %ка кадәр арттырырга; - Инновацион технологияләргә, шул исәптән цифрлы технологияләргә өйрәтү буенча методик семинарларда катнашучы туган тел укытучыларының өлешен 100 % ка кадәр арттырырга; - Педагогик коллективлар, ата-аналар һәм жәмәгатьчелек вәкилләре катнашында милли мәгарифне үстерү мәсьәләләре буенча түгәрәк өстәлләрне елына кимендә 2 тапкыр үткәргә; - «Учитель года», «Ел укытучысы», «Иң яхшы татар теле укытучысы» һөнәри конкурсларында катнашучы туган тел укытучыларының өлешен 25% ка кадәр арттырырга; - Иң яхшы туган тел укытучыларының эш тәҗрибәсеннән басылып чыккан материаллар санын 27 гә кадәр арттырырга; - Зәй муниципаль районында яшәүче халыкларның рухи һәм мәдәни ихтыяжларын канәгатьләндерүгә юнәлдерелгән массакуләм чаралар санын арттырырга.
--	--

1. Агымдагы халәтне бәяләү

Зәй муниципаль районында милли мәгарифне үстерү «Татарстан Республикасы дәүләт телләре һәм Татарстан Республикасында башка телләр турында» ТР Законы һәм «2014-2020 елларга Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм Татарстан Республикасында башка телләргә саклау, өйрәнү һәм үстерү» Татарстан Республикасы Дәүләт программасы нигезендә эшләнган.

Татар телендә белем һәм тәрбия бирүче мәктәпләрне үстерү, мәгариф эчтәлеген яңарту, яңа технологияләр кертү, татар теле һәм әдәбиятын укытуны камилләштерү, төбәкара элементларне киңәйтү һәм ныгыту эшчәнлекнең төп нәтиҗәләре булды.

Районда 21 мәктәпкәчә белем бирү учреждениесе һәм 11 мәктәпкәчә төркем эшли, аларга 2340 бала йөри. Шуларның 1006сы - татар милләтеннән булган балалар. Аларның 367се - 36,48 проценты- туган теле- татар телендә белем һәм тәрбия белән коачланган (279ы-авыл жирлекләреннән).

Районда 22 гомуми белем бирү оешмасы эшли, шул исәптән сәламәтлек мөмкинлекләре чикләнган балалар өчен бер мәктәп бар. Зәй районы мәктәпләрендә 5175 укучы белем алды. Шулардан балаларның: 2165 е - татар

(бу барлык укучыларның 41,9% ын тәшкил итә), 2083е – рус (40,2%) милләтләр, 927се - башка милләтләр вәкилләре, катнаш никахтан туган балалар 17,9 процентны тәшкил итә.

Зәй районында 13 мәктәптә рус телендә, 9 мәктәптә татар телендә уку алып барыла. Татар балаларының 40% ы (863 укучы) татар телендә уку һәм тәрбия белән шөгыльләнә, шул исәптән 18% ы (386 укучы) татар балаларына татар телендә белем һәм тәрбия бирә, 22% ы (477 укучы) рус телендә белем ала.

Зәй районында чуваш этномәдәни компонентлы бер мәктәп эшли, анда 16 бала белем ала.

Районда татар телендә белем бирүче 8 мәктәп эшли, шул исәптән 5 төп мәктәп, 3 урта мәктәп. Шулай ук 2 филиалда уку һәм тәрбия татар телендә алып барыла. Татар телендә белем бирүче мәктәпләрдә укучылар саны – 386 (7,45%). Районда татар телендә уку 7,45%ны тәшкил итә, ана телендә тәрбия бирү - 7%.

«Туган тел» фәнен өйрәнү 22 гомуми белем бирү учреждениесендә дә алып барыла. Укучыларның 63% ы татар телен, 37% ы рус телен туган тел буларак сайлаган.

2020-2021 уку елында төп эш юнәлешләре булып тора:

- Татарстан Республикасы мәгарифне үстерү институтының авторлык һәм тематик курслары аша квалификация күтәрү.

- район, республика, төбәкара конкурсларда актив катнашу, алдынгы педагогик тәҗрибәне өйрәнү һәм тарату;

- дәрестәрдә һәм дәресләрдә тыш эшчәнлектә мәгълүмати технологияләргә, шулай ук фәннәргә мотивацияне арттыручы методларны һәм алымнарны куллануны активлаштыру.;

- сәләтле балалар белән эшләү системасын камилләштерү;

- беркетелгән төбәкләр белән хезмәттәшлек, методик ярдәм һәм тәҗрибә алмашу.

Татар теле һәм әдәбияты укытучыларының район методик берләшмәсе мәгарифне модернизацияләү шартларында үз эшен министрлыкның приказлары, рекомендацияләре, инструктив-методик хатлары белән билгеләнгән төп бурычлардан чыгып, гомумбелем бирү эзерлегенә яңа сыйфатына ирешү аша гамәлгә ашырды. Мәгарифне яңарту шартларында үз эшчәнлегенә эчтәлеген тәнкыйди, иҗади үзләштерү һәм фән казанышларын, алдынгы педагогик тәҗрибәне куллану юлы белән модернизацияләргә сәләтле укытучыга ихтыяҗ артты. Шуңа бәйле рәвештә укытучы эшчәнлеген тәмин итә торган методик функцияләр дә үзгәрә. Педагогның һөнәри эшчәнлегенә уңышы аларда һөнәри методик осталыкның формалашуы белән бәйле. Бу процесс педагогларның һөнәри берләшмәләрдә актив катнашуы белән нәтиҗелерәк бара. Татар теле һәм әдәбияты укытучыларының муниципаль методик берләшмәсе эше «Туган телгә шәхси-ориентлашкан уку нигезендә инновацион технологияләр кертү аша белем бирүнең сыйфатын арттыру» дигән бердәм методик теманы тормышка ашыруга, уку дәресен оештыруның нәтиҗәле формаларын һәм методларын куллануга, альтернатив педагогик

программаларны үзләштерүгә, заманча педагогик технологияләр кергү буенча хезмәттәшләрнең эш тәҗрибәсе белән танышуга юнәлдерелгән.

Педагоглар белән тәмин ителеш анализы күрсәткәнчә, татар теле һәм әдәбияты укытучыларының гомуми саны тотрыклы булып кала һәм ул туган татар телен һәм әдәбиятны укытучы 52 педагогтан тора.

Деятельность муниципального методического объединения учителей татарского языка и литературы строилась на основе диагностики и имела практическую направленность. Выявление проблем, наиболее актуальных вопросов деятельности педагогов образовательных учреждений, отслеживание динамики знаний учителей по вопросам совершенствования учебно-воспитательного процесса, позволило определить круг вопросов, на которые необходимо было обратить внимание: Татар теле һәм әдәбияты укытучыларының муниципаль методик берләшмәсә эшчәнлегә диагностика нигезендә төзелә һәм гамәли юнәлешкә ия. Белем бирү учреждениеләре педагоглары эшчәнлегендә иң актуаль мәсьәләләрен ачыклау, укытучыларның укыту-тәрбия процессын камилләштерү мәсьәләләре буенча белемнәрен динамикасын күзәтү игътибар итәргә кирәкле мәсьәләләрен ачыкларга мөмкинлек бирде:

1. Федераль дәүләт белем бирү стандартларын тормышка ашыру, укыту һәм тәрбия бирүнең сыйфатын күтәрү;
2. Сәләтле балалар белән системалы эшләү, муниципаль, республика һәм Россия конкурсларында катнашу, укучыларны фәнни-тикшеренү эшчәнлегенә җәлеп итү;
3. Район, республика вакытлы матбугат басмалары битләрендә тәҗрибә алмашу;
4. Укучыларны дәүләт (йомгаклау) аттестациясенә яңа формада әзерләү.

2020-2021 уку елында полимәдәни киңлектә укучыларның милли үзәңн формалаштыру бурычын тормышка ашырып, укытучылар телдән һәм язмага сөйләм күнекмәләрен формалаштыру һәм үстерүгә, укучыларда нәфис зәвык, татар теле белән кызыксыну тәрбияләүгә; сәламәтлекне саклаучы һәм коммуникатив технологияләрен кулланып, сүзлек һәм грамматик минимумнар программасында билгеләнгән чикләрдә, рус телле аудиторияне татар телен аралашу чарасы буларак гамәли кулланырга өйрәтүгә басым ясадылар

Практик өлеш арадаш аттестациягә әзерлек буенча эш төркемнәре утырышларыннан, аттестацияләүче укытучылар белән экспертлар эшеннән, укыту программаларын төзү буенча консультацияләрдән, мәктәп укучыларының муниципаль этабын һәм республика олимпиадасын тикшерү буенча эксперт төркеме эшеннән, норматив һәм методик документларны өйрәнүдән гыйбарәт иде. Татар теле һәм әдәбияты укытучыларының методик осталыгын камилләштерү, укучыларны тәрбияләү һәм укыту мәсьәләләрен компетентлы һәм нәтиҗәле хәл итә ала торган методик берләшмәләрен даими эшли торган утырышлары, семинарлар аша, мастер-класслар, ачык дәресләр үткөрү, конференцияләрдә, семинарларда, түгәрәк өстәлләрдә чыгыш ясау, материалларны матбугат чараларында бастырып чыгару аша гамәлгә ашырыла. Барлык педагогик эшчәнлек дәвамында укытучылар даими рәвештә үзләренә һөнәри дәрәжәсен күтәрү өстендә эшлиләр, квалификация күтәрү

һәм яңадан эзерлек курсларын үз вакытында үтәләр. Укытучының педагогик осталыгын арттыручы факторларның берсе - методик эшнәң фәнни-теоретик эчтәлеген көчәйтү. Шул максат белән укытучылар даими рәвештә Казан, Чаллы шәһәрләрендә белем бирү семинарларында катнашалар.

Татар теле һәм әдәбияты укытучыларының укучыларны тәрбияләү һәм укыту мәсьәләләрен компетентлы һәм нәтижәле хәл итә ала торган методик осталыгын камилләштерү педагогик тәҗрибәне гомумиләштерү һәм тарату методик берләшмәләренә даими эшләүче утырышлары, семинарлар аша, мастер-класслар, ачык дәресләр бирү аша гомуми ашырыла. белем бирүнең нәтижәлеген арттыру максатыннан ай саен муниципаль, зона һәм төбәкара дәрәжәдә семинарлар, семинар-практикумнар үткәрелә.

Халыкара туган тел көненә, Татарстанда туган телләр һәм халыклар бердәмлеге елына, ТР ЗМРда туган як елына багышланган күп кенә чаралар районның гомуми белем бирү учреждениеләрендә үткәрелде. Укучылар муниципаль, республика, төбәкара, Бөтенроссия нәфис сүз осталары конкурсларында актив катнашып, җиңүчеләр һәм призерлар булдылар.

Педагогик осталык конкурсларына эзерлек педагоглар белән эшләүнең аерылгысыз өлеше булып тора. Ел саен туган тел укытучыларының мастер-класслары республика конкурсы, “Туган тел” мастер-классының Бөтенроссия конкурсының муниципаль этабы уздырыла.

Татар теле һәм әдәбияты укытучыларының югары профессиональгә ирешелгән нәтижәләр белән раслана:

Р. Ш. Фәрдиев исемендәге татар гимназиясенең татар теле һәм әдәбияты укытучысы Д. М. Әүхәдиева “Туган тел” Бөтенроссия конкурсы лауреаты булды.

8 укучы татар теле һәм әдәбияты буенча республика һәм халыкара олимпиаданың йомгаклау этабында призер һәм җиңүче булды. 6 нчы мәктәп укучысы татар теле һәм әдәбияты буенча халыкара олимпиадада җиңү яулады.

Зәй шәһәре гимназиясенең 6,7 класс укучылары «Тамчы шоу» интеллектуаль уенында катнаштылар.

6 нчы мәктәпнең 11 класс укучысы Д.Борханов «Жәлил укулары» Халыкара конкурсының зона этабында җиңүче булды.

Өлегә юнәлеш буенча кайбер уңай нәтижәләр булуга карамастан, татар мәктәпләре челтәрен саклап калу һәм үстерү, татар теле һәм әдәбияты кабинетларын җиһазлау төп проблема булып кала, бу милли мәгарифне үстерү эшен дәвам итү кирәклеген билгели.

2. Белем бирү учреждениеләренә укыту-методик базасын ныгыту

№	Чаралар	Гомуми ашыру сроклары	Җаваплы башкаручылар
1.	Белем бирү учреждениеләренә укыту-методик һәм белемгә әдәбият, электрон ресурслар, газета-журналларга язылу белән тәмин итү	ел саен	мәгариф идарәсе, мәгариф учреждениеләре житәкчеләре

2.	Белем бирү учреждениеләрен интерактив комплектлар белән тәмин итү	ел саен	мәгариф идарәсе,
3.	Зәй муниципаль районы территориясендә яшәүче халыкларның туган телендә китапханәдә әдәби китаплар фондын арттыру	ел саен	мәгариф идарәсе, мәгариф учреждениеләре житәкчеләре

3.

«Милли мәгарифне үстерү» ярдәмче программасын гамәлгә ашыруны бәяләү индикаторлары

№ пп	Ярдәмче программа юнәлешләре буенча максатчан күрсәткечләр	2022	2023	2024	2025
	1 бурыч: Татарстан Республикасы дәүләт телләре буларак татар һәм рус телләренең паритет эшчәнлегенә ярдәм итү				
1	Татар телен Татарстан Республикасы дәүләт теле буларак өйрәнүче балалар өлеше, %	37	45	50	55
2	Татар телен өйрәнүче һәм татар телендә тәрбияләнүче балалар өлеше, гомуми белем бирү учреждениеләренә йөрүче татар балаларының гомуми санына карата, %	22	25	30	35
3	Үз туган теле - татар телендә белем алучы һәм тәрбияләнүче балалар өлеше, гомуми белем бирү учреждениеләренә йөрүче мәктәп яшендәге татар балалар санына карата, %	37	38	39	40
4	Милли - гамәли, мәдәни һәм туган якны өйрәнү юнәлешендә өстәмә белем бирү программалары гамәлгә ашырыла торган гомуми белем бирү оешмалары өлеше, %	40	45	50	55
5	Ике дәүләт телендә белем бирү оешмаларында үткәрелә торган чаралар өлеше, %	100	100	100	100
6	Ике дәүләт телендә рәсмиләштерелгән тышкы һәм эчке визуаль мәгълүмат чаралары өлеше, гомуми мәгълүматсанына карата, %	50	60	70	100
7	Ике дәүләт телендә эш башкару өчен шартлар тудырылган белем бирү оешмалары өлеше, %	100	100	100	100
8	Массакүләм матбугат чараларында иң яхшы укытучыларның рус һәм татар телләрендәге эш тәжрибәсеннән материаллар, %	50	50	50	50
	2 бурыч: Би-һәм полилингваль белем бирү системаларын оештыру һәм укыту-методик яктан тәмин итү				
9	Би - һәм полилингваль белем бирү	2	2	2	2

	мәсьәләләре буенча укытучылар, ата-аналар (законлы вәкилләр) өчен оештырылган һәм үткәрелгән семинарлар, түгәрәк өстәлләр саны				
10	Туган тел һәм әдәбият, чит тел укытучылары өчен оештырылган һәм үткәрелгән түгәрәк өстәлләр саны	3	3	3	3
11	Ел саен квалификация күтәрү курсларында белем алучы туган тел һәм әдәбият укытучылары саны, кеше	25	25	25	25
12	Тел лагерларында профильле сменаларда катнашучы укучылар саны, кеше	10	15	18	20
13	«Тартария» төбәкара балалар һәм яшьләр ижаты жәйге форумында катнашучы укучылар саны, кеше	5	7	10	15
14	Рус теле буенча «Глаголь» профильле сменасында катнашучы укучылар саны, кеше	5	7	10	12
15	Туган телне саклап калуга һәм үстерүгә юнәлдерелгән грант конкурсларында җиңгән белем бирү оешмалары саны	3	3	4	4
3 бурыч: Муниципаль район территориясендә яшәүче халыкларның милли-мәдәни үсешенә ярдәм итү, гомумроссия гражданлык тәңгәллеген ныгыту					
16	Татар теле буенча халыкара олимпиадада катнашучылар саны, кеше	2	2	2	2
17	Туган теле (рус булмаган) татар теле булган мәктәп укучылары өчен рус теле буенча халыкара олимпиадада катнашучылар саны, кеше	1	1	2	2
18	Чуаш теле һәм әдәбияты буенча республика олимпиадасында катнашучылар саны, кеше	1	1	2	2
19	«Илһам» («Вдохновение») Бөтенроссия яшь шагыйрьләр һәм язучылар конкурсында катнашучылар саны, кеше	2	2	3	3
20	«Шәжәрәләр-нәсел агачы» («Родословные-древо поколений») төбәкара фәнни-гамәли конференциясендә катнашучылар саны, кеше	1	2	2	3
21	Каюм Насыри исемендәге төбәкара яшүсмерләр фәнни-тикшеренү укуларында катнашучылар саны, кеше	2	3	3	3
22	Мәктәп укучыларының Туфан Миңнуллин исемендәге республика фәнни-гамәли конференциясендә катнашучылар саны, кеше	2	3	3	3
23	Габдулла Тукай исемендәге республика фәнни-тикшеренү укуларында катнашучылар	4	6	6	7

	саны, кеше				
24	Мәктәп укучыларының «Аксаков укулары» фәнни-тикшеренү һәм иҗат эшләре конкурсында катнашучылар саны, кеше	2	2	3	3
25	Мәктәп укучыларының "Онегин укулары" республика фәнни-гамәли конференциясендә катнашучылар саны, кеше	2	2	3	3
26	Мәктәп укучыларының Л. Н. Толстой исемдәге республика фәнни-гамәли конференциясендә катнашучылар саны, кеше	2	2	3	3
27	«Татарча диктант» халыкара акциясендә катнашучылар саны, кеше	1500	1520	1550	1600
28	"Тоталь диктант" халыкара акциясендә катнашучылар саны, кеше	200	220	230	240
29	"Тере классика" Бөтенроссия мәктәп укучылары конкурсының муниципаль этабында катнашучылар саны, кеше	30	40	45	50
30	Рус теле көненә багышланган чаралар узган белем бирү оешмалары өлеше, %	100	100	100	100
31	Рус теле көненә, А. С. Пушкинның туган көненә багышланган чаралар үткәрелгән белем бирү оешмалары өлеше, %	100	100	100	100
32	«Мин татарча сөйләшәм!» («Я говорю по-татарски!») республика конкурсы кысаларында чаралар үткәрелгән белем бирү оешмалары өлеше, %	100	100	100	100
33	«Туган тел» мастер-класслар Бөтенроссия конкурсының муниципаль этабында катнашкан туган тел укытучылары өлеше, %	10	12	14	15
	4 бурыч: Туган телгә таянып, туган телдә белем бирү технологияләрен һәм укыту методикаларын камилләштерү				
34	Инновацион технологияләргә, шул исәптән цифрлы технологияләргә өйрәтү буенча методик семинарларда катнашучы туган тел укытучыларының өлеше, %	80	85	90	100
35	Милли мәгарифне үстерү мәсьәләләре буенча педагогик коллективлар, ата-аналар һәм жәмәгәтьчелек вәкилләре катнашында үткәрелгән түгәрәк өстәлләр саны	2	2	2	2
36	Доля учителей родного языка, участвующих в профессиональных конкурсах «Учитель года», «Ел укытучысы», «Иң яхшы татар теле укытучысы» һөнәри конкурсларында катнашучы туган тел укытучыларының өлеше, %	10	15	20	25

37	Туган телнең иң яхшы укытучылары эш тәҗрибәсе турында басылган материаллар саны	20	23	25	27
----	---	----	----	----	----

7. «ИНВАЛИД БАЛАЛАРГА БЕЛЕМ БИРҮНЕ ДӘ КЕРТЕП, ТӘРБИЯ ҺӘМ ӨСТӘМӘ БЕЛЕМ БИРҮНЕ ҮСТЕРҮ ҺӘМ ӘЛЕГЕ ӨЛКӘ ХЕЗМӘТКЭРЛӘРЕНЕҢ КВАЛИФИКАЦИЯСЕН КҮТӘРҮ» ЯРДӘМЧЕ ПРОГРАММАСЫ

Балаларның һәм яшьләрнең рухи-әхлакый яктан житлегүе аларны мөстәкыйль тормышка әзерләү жәмгыять, дәүләт үсешенә мөһим бер өлеше булып тора. «Мәгариф турында» Россия Федерациясе Законында (13.01.96 номерлы 12-ФЗ номерлы Федераль закон редакциясендә) формалаштырылган мәгариф өлкәсендә дәүләт сәясәте чагылышы булды. Россия Федерациясе Мәгариф министрлыгының 2020 елның 11 декабрендәге 712 номерлы боерыгы белән «Россия Федерациясендә мәгариф турында» Федераль законга укучыларны тәрбияләү мәсьәләләре буенча үзгәрешләр кертү хакында» 2020 елның 31 июлендәге 304-ФЗ номерлы Федераль закон таләпләрен гамәлгә ашыру кысаларында башлангыч, төп һәм урта гомуми белем бирүнең дәүләт стандартларына үзгәрешләр кертелде.

"Россия Федерациясендә мәгариф турында" законга кертелгән үзгәрешләр нигезендә 2020 елдан районда тәрбия программасын өйрәнү һәм сынау эше алып барыла.

Гомуми белем бирү федераль дәүләт белем бирү стандартлары нигезендә тәрбиянең якынча программасы үзәгендә укучыларның шәхси үсеше, Россия һәм дөнья үсешенә төрле аспектлары турында системалы белемнәр формалаштыру тора. Программаны тормышка ашыру нәтиҗәләренә берсе-укучыларны Россиянең традицион рухи кыйммәтләренә, Россия жәмгыятендә үз-үзгәңне тоту кагыйдәләренә һәм нормаларына жәлеп итү. Программа укучыларның ФГОСтә күрсәтелгән шәхси нәтиҗәләргә ирешүен тәмин итәргә тиеш: укучыларда Россия тиндәшлегә нигезләрен формалаштыру; укучыларның үз-үзгәң үстөрүгә әзерлегә; танып белүгә һәм укытуга мотивациясә; шәхеснең социаль-әһәмиятле сыйфатлары һәм кыйммәт буларак сыйфатлары; социаль әһәмиятле эшчәнлектә актив катнашу. Тәрбия бирүнең эш программасы белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыручы оешма тарафыннан гаилә һәм тәрбия институтлары белән берлектә гамәлгә ашырылырга тиеш.

Мәктәп бөтен мәгариф системасының үзәк звеносы, балаларны тәрбияләүнең фундаменталь базасы булып тора. Гомуми белем бирү оешмаларында тәрбия процессын яңарту, үзбездәң традицияләргә, милли-региональ үзгәңлекләргә, заманча тәҗрибә казанышларын исәпкә алып, тәрбия статусы турында сыйфатлы яңа күзаллау нигезендә гамәлгә ашырылырга тиеш; төрле тәрбия системаларын булдыруны, тәрбия стратегияләренә төрлелегән стимуллаштыруны, ысулларны, аның мәктәп һәм мәктәптән тыш механизмнарының нәтиҗәлелегән күтәрүне, дәүләт, гаилә һәм ижтимагый тәрбия балансын билгеләү һәм тәмин итүне үз эченә алырга тиеш.

Мәгариф алдында куелган Россия гражданын тәрбияләү һәм үстерү бурычларына аерым гомуми белем бирү оешмасы кысаларында ирешү мөмкин түгел. 2022-2025 елларга Зәй муниципаль районы мәгариф системасында тәрбия үсеше ярдәмче программасы ведомствоара хезмәттәшлек, яңа алымнар, заманча педагогик һәм психологик технологияләр, механизмнар, инфраструктура, инициатива, инновацион эшчәнлек, муниципаль белем бирүдә, мәгариф һәм ижтимагый оешмаларда үсеш алган тәҗрибә, прогрессив традицияләр нигезендә районның бердәм тәрбия киңлеген булдыруга юнәлтелгән. Бердәм тәрбия киңлегендә чөпкә берләшмәләре булдыруны, тәрбия эшенең иң яхшы, алдынгы тәҗрибәсен гомумиләштерүне, яңа федераль норматив-хокукый базаны исәпкә алып, тәрбия максатларына төзәтмәләр кертүне һәм эчтәлекне төгәлләштерүне күздә тотта. Гомуми һәм өстәмә белем бирү оешмалары, мәдәният һәм спорт учреждениеләре, сәламәтлекне саклау, социаль сәясәт һәм башка социомәдәни тирәлек субъектлары эшчәнлеген координацияләү, гаиләнең тәрбия эшчәнлегенә ярдәм итү зарур.

2022-2025 елларга Зәй муниципаль районы мәгариф системасында тәрбия үсеше ярдәмче программасын эшләү һәм кабул итү Россия, Татарстан Республикасының Мәгариф өлкәсендә дәүләт сәясәте принциптарын тормышка ашыруның мөһим юнәлеше булып тора. Ярдемче программа белем бирү учреждениеләренең ижтимагый статусын күтәрүгә, үзбездә горелф-гадәтләр һәм заманча тәҗрибә нигезендә тәрбия бирүнең эчтәлеген һәм структурасын яңартуға, уку һәм тәрбия процессларының күп санлы һәм интеграцияләнгән булуын тәмин итүгә, дәүләт, ижтимагый һәм гаилә тәрбиясе балансына, барлык төр белем бирү учреждениеләрендә тәрбиянең заманча механизмнарына һәм аның өстенлекләренә юнәлдерелгән. Социаль үзгәртеп корулар чорында хәзерге Россия җәмгыятендә тәрбия бирүнең дөньякүләм кыйммәтләргә ия нигезләрен, мәгариф системасының яңа тәрбияви потенциалын формалаштыру актуаль булып тора; тынычлык һәм түземлек културасын формалаштыру рухында ижтимагый татулык нигезендә россиялеләр буыннары арасында давамлылыкны тәмин итә.

Ярдәмче программа мәгариф системасында тәрбия бирүне оештыруны камилләштерүнең максатларын, бурычларын һәм юнәлешләрен, шулай ук мәгариф учреждениеләренең тәрбия практикасын үстерүгә бәйле беренче чираттагы чараларны билгели.

Ярдәмче программаның ведомстволы статусы бар, барыннан да элек барлык типтагы һәм төрдәге мәгариф учреждениеләре өчен каралган.

Ярдәмче программаның максатлары һәм бурычлары

Заманча милли тәрбия идеалы - ул Россия Федерациясенең күпмилләтле халкының рухи һәм мәдәни традицияләрендә тамыр җәйгән үз иленең бүгенгесе һәм киләчәгә өчен җаваплылыкны аңлаган, Ватаныбыз язмышын үз шәхси буларак кабул итүче югары әхлаклы, иҗади, компетентлы гражданин.

Ярдәмче программаның максаты - Зәй муниципаль районы белем бирү системасында тәрбия эше системасын һәм бердәм тәрбия пространствосын үстерүнең шартларын һәм инновацион механизмнарын булдыру.

Ярдәмче программаның бурычлары:

- 1) башлангыч гомуми, төп гомуми һәм урта гомуми белем дәрәжәләрендә тәрбия бирүне тәмин итү һәм Зәй муниципаль районының гомуми белем бирү оешмаларында тәрбия процессын килештереп гамәлгә ашыру;
- 2) муниципаль гомуми белем бирү оешмаларында тәрбия эшчәнлеген оештыруның эчтәлеген һәм методикасын яңарту һәм федераль дәүләт белем бирү стандартлары таләпләре нигезендә укучыларның шәхси белем алу нәтижәләренә ирешүне тәмин итү;
- 3) яшь буынны тәрбияләү бурычларын хәл итүдә өстәмә белем бирү оешмаларының һәм муниципаль гомуми белем бирү оешмаларының үзара хезмәттәшлеген оештыру;
- 4) балалар һәм яшьләр ижтимагый берләшмәләре һәм укучылар үзидарәсе органнары үсешенә ярдәм итү;
- 5) балаларны һәм яшьләргә тәрбияләү һәм социальләштерү мәсьәләләрендә мәктәп һәм гаиләнең актив хезмәттәшлегенә заманча формаларын куллану буенча эшнә оештыру;
- 6) укучыларның һөнәри үзбилгеләнешен тәмин итүнең нәтижәлә эшләп килүче системасын булдыру;;
- 7) белем бирү процессында катнашучыларның барысына да хокукый культураны, балигъ булмаганнарның хокук бозуларын профилактикалауга юнәлдерелгән төп хокуклар һәм бурычлар турында күзаллауларны тәрбияләү эшен үстерү;
- 8) укучыларда төп гражданлык сыйфатлары һәм патриотизм хисләре үсешенә оптималь шартларын тәмин итә торган граждан-патриотик тәрбия бирүнең нәтижәлә системасын булдыру;
- 9) баланың шәхесен гармониялә үстерү өлкәсендә педагогик эшчәнлекнең һөнәри дәрәжәсен күтәрү максатларында тәрбия һәм өстәмә белем бирү өлкәсе кадрлары эшчәнлеген методик тәмин итүне гамәлгә ашыру;
- 10) гомуми белем бирү учреждениеләрендә, шул исәптән ППС аша баланы психологик-педагогик тәмин итү системасын алга таба үстерү;
- 11) сәламәтлек саклау технологияләрен камилләштерү һәм куркынычсыз белем бирү мохитен булдыру.

Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру срогы

Ярдәмче программа 2022-2025 еллар дәвамында чаралар башкаруны күздә тотта.

Ярдәмче программа чаралары исемлеге

Гамәлдәге көчле яклар һәм тәрбия өлкәсендә иң мөһим казанышлар арасында проблемалы кырлар булып кала бирә:

- социаль сорауларны тиз алмаштыру һәм мәктәп тәмамлаучының белемләгәнә һәм тәрбиясенә карата таләпләрнең каршылыклары;
- социаль институтлар һәм жәмгыять тарафыннан бары тик педагогларга һәм гомуми белем бирү оешмаларына гына тәрбия бирү буенча вәкаләтләрнең бөтен тулылыгын хокуксыз рәвештә тапшыру;
- яңа буын мәгариф стандартларын кертү шартларында тәрбияне

модернизацияләү темпларыннан артта калу;

- квалификацияле кадрлар житмәү сәбәпле, укучылар үзидарәсе органнарына, яшьләр һәм балалар иҗтимагый берләшмәләренә житәрлек педагогик ярдәм булмау;

- гаиләнең рухи-әхлакый кыйммәтләрен һәм гореф-гадәтләренә югалту; «гаилә нигезләрен» какшату; рухи-әхлакый ориентирларны югалту; сәламәт булмаган яшәү рәвеше (эчүчелек һәм гомуми культура (жаваплы ата-ана культурасы, коммуникатив, сексуаль, хокукый культура һәм башка аспектлар), ата-аналарның бала тәрбиясеннән читләшүе;

- гомуми белем бирү оешмасының иҗтимагый идарәсендә ата-аналар компетентлыгы житәрлек булмау;

- укучыларның үз-үзләрен күрсәтүгә юнәлдерелгән һөнәри үз билгеләнеш процессына сыйфатлы педагогик ярдәм булмау; һөнәр сайлауның чын мотивларын, реаль мөмкинлекләренә һәм белем бирү ихтыяжларын ачыклау, һәм, нәтижә буларак, һөнәргә аңсыз сайлау, һөнәри тормыш юлларын проектлау вариантларының булмавы;

- профессиональ үзбилгеләнештән югары белем кыйммәтләренә өстенлегә.

Тәрбия программасын гамәлгә кертү шартларында әлеге проблемалар, балаларны һәм яшьләргә тәрбияләү эшендә көчләргә берләштерү һәм координацияләү максатыннан, Зәй районында тәрбия эше системасында педагогик жәмәгәтчелеккә яңадан карауны таләп итә.

Проблемаларны хәл итү өчен әлеге программаның төп юнәлешләре билгеләнә:

- * оештыру-идарә итү чаралары;
- * социаль-актив шәхес тәрбияләү; балалар иҗтимагый оешмаларын үстерү;
- * ата-аналар белән эшләү;
- * балигъ булмаганнарның үз-үзләрен тотышында хокук бозуларны һәм тайпылышларны профилактикалау;
- * укучыларга гражданлык-патриотик тәрбия бирү;
- * технологик белем бирү, фәнни-техник иҗатны үстерү;
- * физик культура һәм мәктәп спортын үстерү;
- * өстәмә белем бирүне үстерү;
- * сәламәтлек саклау эшчәнлегә һәм куркынычсыз белем бирү тирәлеген булдыру;
- * белем бирү учреждениеләре укучыларының һөнәри ориентациясе.

Ярдәмче программаның һәр юнәлешкә үз эченә ала:

- ситуациягә анализны;
- төп проблемаларны билгеләүне;
- өстенлеккә бурычларны формалаштыруны;
- сроклар, башкаручылар, финанслау чыганаclarы һәм күләмә буенча килештерелгән куелган бурычларны хәл итү буенча чараларны;
- нәтижәлелек күрсәткечләрен.

**Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның көтелгән
соңгы нәтижәләрен фаразлау**

Ярдәмче программаны тормышка ашыру тәэмин итә:

- 1) тәрбия программасын гамәлгә кертү шартларында Зәй муниципаль районында тәрбия эше системасын үстерүне;
- 2) тәрбия компонентларын тормышка ашыру өчен норматив-оештыру, идарә итү шартлары булдыруны;
- 3) гомуми белем бирү оешмаларының ижтимагый институтлар белән дәүләт-ижтимагый идарә итүне камилләштерүен һәм социаль партнерлыкны ныгытуны;
- 4) балалар ижтимагый берләшмәләре эшчәнлегенә кертелгән укучылар санының артуын;
- 5) системада кабул ителгән критерийлар һәм күрсәткечләр буенча укучыларның (тәрбияләнүчеләрнең) тәрбияләнүенең һәм шәхси белем бирү нәтижәләренең уңай динамикасын;
- 6) ачыклык, объективлык, үтә күренмәлелек, ижтимагый-һөнәри катнашу принциплары нигезендә тәрбия бирүнең сыйфатын бәяләүнең заманча системасын булдыруны;
- 7) Зәй муниципаль районының гомуми белем бирү учреждениеләрендә тәрбияне оештыручыларның социаль статусын һәм һөнәри компетентлыгын күтәрүне;
- 8) һәр гомуми белем бирү оешмасында укучыларны тәрбияләү буенча эш программасы һәм аны гамәлгә ашыру буенча халык алдында еллык хисап бирүне;
- 9) педагогларның тәрбиянең актуаль мәсьәләләрен хәл итүгә әзерлеген;
- 10) белем бирү процессының тәрбия потенциалын арттыруны;
- 11) гомуми белем бирү оешмасында тәрбия процессын оештыручы педагоглар өчен стимуллар һәм бүләкләр булуны;
- 12) ата-аналарның тәрбия процессының һәм өстәмә белем бирү хезмәтләренең сыйфаты белән канәгать калуы артуын;
- 13) ведомствоара хезмәттәшлек һәм социаль партнерлык нигезендә ата-ананың (ананың) статусын һәм гаиләләренең социаль активлыгы дәрәжәсен күтәрүне;
- 14) республика һәм муниципаль хезмәт базары ихтыяжларына туры китереп, һөнәрне аңлы рәвештә сайлаучы өлкән сыйныф укучылары санының артуын;
- 15) гомуми белем бирү оешмаларының өлкән сыйныф укучылары өчен һөнәри юнәлеш бирү муниципаль системасын үстерүне;
- 16) барлык эшчәнлек юнәлешләре буенча уку-тәрбия процессының социаль-психологик хезмәт белән нәтижәле тәэмин итүне үстерүне;
- 17) балигъ булмаганнарның үз-үзләрен тотышында тайпылышларны кисәтү, аларны төрле социаль кирәкле эшчәнлек өлкәләренә кертү юлы белән социаль активлыкны һәм гражданлык җаваплылыгын үстерүне;
- 18) актив гражданлык позициясе һәм укучыларның патриотик аңы, Россиянең киләчәк гражданын шәхесенә нигезе буларак, балигъ булмаганнар тарафыннан кылынган хокук бозулар санын киметүне.

Ярдәмче программалар юнәлешләре буенча эш

7.1. Оештыру-идарә итү чаралары

Белем бирү бүген шәхес, жәмгыять, дәүләт үсешенә мөһим стратегик ресурсы буларак карала. «Россия Федерациясендә мәгариф турында» 2012 елның 29 декабрендәге 273 номерлы Федераль законга 2020 елның 24 июлендә кертелгән үзгәрешләр һәм 2015 - 2025 елларга Татарстан Республикасында тәрбияне үстерү стратегиясе нигезендә тәрбия шәхес үсешенә, укучыларның Россия жәмгыятендә кабул ителгән социаль-мәдәни, рухи-әхлакый кыйммәтләр һәм кеше, гаилә, жәмгыять һәм дәүләт мәнфәгатьләрендә үз-үзенә тоту кагыйдәләре һәм нормалары нигезендә үз-үзенә билгеләү һәм социальләштерү өчен шартлар тудыру, укучыларда ватанпәрвәрлек, гражданлык хисе, Ватанны саклаучылар итәлегенә, закон һәм хокук тәртибе, хезмәт кешесенә һәм өлкән буынга хөрмәт, Россия Федерациясенә күпмилләтле халкы традицияләренә, табигатенә һәм әйләнә-тирә мохиткә сакчыл караш формалаштыруга юнәлтелгән эшчәнлек буларак билгеләнә.

Мәктәпнең тәрбия потенциалын көчәйтү заманча мәктәпнең әйдәп баручы приоритеты буларак билгеләнгән.

Россия гражданының рухи-әхлакый үсеше һәм шәхес тәрбияләү концепциясе илебез мәгарифенең иң мөһим максаты һәм жәмгыятьнең һәм дәүләтнең өстенлекле бурычы дип югары әхлаклы, җаваплы, ижади, инициативалы, компетентлы гражданин тәрбияләүне, социаль-педагогик ярдәм күрсәтүне билгели. Мондый сыйфатларга ия булган кешене тәрбияләү өчен хәзерге шартларда тәрбия процессының барлык субъектларының потенциал мөмкинлекләрен интеграцияләү кирәк. Шуңа күрә 2025 елга кадәр муниципаль Программа Зәй муниципаль районында тәрбия эше системасын үстерү белән идарә итүнең өстенлекле юнәлешләрен, перспективаларын һәм механизмын билгеләү нигезендә стратегик планлаштыру һәм тәрбияне оештыру эшчәнлеген координацияләүдә система барлыкка китерүче факторга әйләнергә тиеш.

Программа түбәндәге проблемаларны хәл итүгә юнәлдерелгән:

- тәрбиягә чара буларак өстенлекле итү, өлкәннәр өчен үткәрелә торган, өлкәннәр һәм балалар тарафыннан оештырылган чаралар өстенлек итү;
- тәрбиянең максатчанлыгы, чынга ашмасылык максатлары куелу; тәрбиянең кыйммәтле этәрген тормышка ашыруга зыян китереп оештыру эшләренә артык игътибар бирү; тәрбия нәтижеләрен һәм нәтижеләрен сан ягыннан тәркәүгә һәм статистик рәсмиләштерүгә омтылу.

Гомуми белем бирү оешмаларында тәрбия эшен үстерү процессы белән идарә итү норматив - хокукый тәминатны, кадрлар, оештыру, фәнни-методик һәм мәгълүмати яктан тәмин итүне үз эченә алган максатчан планлаштыру нигезендә төзеләчәк.

«Мәгарифне үстерү стратегиясе институты " федераль дәүләт бюджет мәгариф учреждениесе тарафыннан эшләнгән тәрбия программасы нигезендә гомуми белем бирү оешмаларында һәр мәктәп үзгәртеп кору чаралары укучыларны тәрбияләү буенча эш программалары эшләнә.

Мотивация, конкурс, грант ярдәме чаралары тәрбия эше программасын уңышлы гамәлгә ашыручы муниципаль берәмлекләр учреждениеләре

эшчәнлегенә, тәрбия эшләре белән шөгыльләнүче педагогларның статусын күтәрүгә ярдәм итәчәк.

Балаларны һәм яшьләрне заманча тәрбияләү максатына ирешү өчен төрле ижтимагый һәм социаль институтларның уртак эшчәнлеген чөлгәртү оештыру гамәлгә кертеләчәк.

Тәрбия эшенең нәтижелелеген мониторинглауны оештыру һәм үткәрү ярдәмче программага үз вакытында төзәтмәләр кертергә мөмкинлек бирәчәк.

«Оештыру-идарә итү чаралары» юнәлеше буенча төп чаралар исемлеге

№ /п	Чаралар	Гамәлгә ашыру сроклары	Башкаручылар	Көтелгән нәтижә
1.	Тәрбия эшләре буенча белгечләрне һәм сыйныф житекчеләрен уку	2022-2024 еллар	«Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф идарәсе» МКУ	Педагогларның квалификациясен күтәрү
2	Гомуми белем бирү оешмаларына тәрбия программасын керту	2022 - 2023 еллар	Гомуми белем бирү оешмалары	Тәрбия процессын яңарту һәм системалаштыру
3	Тәрбия эшенең төп юнәлешләре буенча ел саен планнар эшләү һәм раслау	2022-2025 еллар	«Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф идарәсе» МКУ	Эшенең үзгәртелгән һәм өстенлекләрен исәпкә алып, балалар белән эшләүнең яңа формаларын эшләү
4.	Өстенлекле юнәлешләр буенча стажировка майданчылары эшчәнлеген оештыру	2022-2025 еллар	«Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф идарәсе» МКУ	Өстенлекле юнәлешләр буенча эшләү буенча тәҗрибә уртаклашу
5.	Тәрбия эшенең торышын мониторинглауны оештыру буенча эш алып бару	2022-2024 еллар	«Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф идарәсе»	Тәрбия эшенең нәтижелелеген күтәрү

			МКУ	
6	Гомуми белем бирү оешмаларының тәрбия эшен оештыру буенча рейтингны формалаштыру буенча эш (мониторинг нәтижеләре буенча)	2023 ел	«Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф идарәсе» МКУ	Гомуми белем бирү учреждениесе житәкчесенә эшчәнлеген стимуллаштыру
7	Тәрбия һәм өстәмә белем бирү системасын үстерү буенча тәкъдимнәр эшләү һәм идарә карарлар ыкабул итү	2023 ел	«Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф идарәсе» МКУ	Тәрбия һәм өстәмә белем бирүнең сыйфатын күтәрү

7.2. «Зәй муниципаль районында социаль-актив шәхес тәрбияләү, балалар иҗтимагый оешмаларын үстерү»

Ил һәм җәмгыятьнең тотрыклы үсешендә социаль-актив шәхес формалаштыру мөһим фактор булып тора.

«Россия Федерациясендә мәгариф турында» 29.12.2012 елның 29 декабрендәге 273-ФЗ номерлы федераль закон нигезендә, укучыларга белем бирү оешмасы белән идарә итү, шулай ук иҗтимагый берләшмәләр эшчәнлегендә катнашу һәм аларны гомуми белем бирү оешмаларында булдыру хокукы бирелде.

Мониторинг тикшеренүләре нигезендә түбәндәге нәтижеләрне ясарга мөмкин::

- Зәй муниципаль районының белем бирү оешмалары базасындагы укучылар үзидарәсе органнары һәм иҗтимагый берләшмәләре саны - 22 балалар иҗтимагый берләшмәсе тотрыклы булып кала.

- мәктәп һәм район дәрәжәсендә укучылар үзидарәсе органнары, яшьләр һәм балалар иҗтимагый берләшмәләре лидерларына ярдәм итү системасы бар.

ТРда тәрбия үсеше стратегиясе кысаларында безнең районда балалар хәрәкәте үсә. Районның һәр белем бирү учреждениесендә укучылар үзидарәсе органнары яисә иҗтимагый берләшмәләр булдырылды, «Мөстәкыйль балалар» республика проекты, «Россия мәктәп укучылары хәрәкәте» балалар-яшүсмерләр оешмасы, «ЮНАРМИЯ» Бөтенроссия хәрби-патриотик хәрәкәте, ЮИД отрядлары, волонтерлар хәрәкәте, «Сәләт» хәрәкәте, Шаяннар һәм тапкырлар клубы (КВН), мәктәп отрядлары, мәктәп урманчылыгы, мәктәп ТВ (эфирда укучылар), «Җиңү волонтерлары» Бөтенроссия иҗтимагый патриотик хәрәкәтенең Зәй бүлекчәсе «Шәфкатьлелек чишмәсе», «Дублер көне» муниципаль проектлары, «Добросовет» форумы тормышка ашырыла. Шулай ук районда Зәй муниципаль районының балалар иҗтимагый берләшмәләре Советы эшли.

Ләкин шуның белән бергә билгеләп үтелә:

- квалификацияле кадрлар кытлыгы, укыту үзидарә органнарына һәм яшьләр һәм балалар ижтимагый берләшмэләренә житәрлек дәрәжәдә педагогик ярдәм күрсәтелмәү;

- дәүләт ярдәменә хокукы булган ижтимагый берләшмэләр реестрына керүче юридик зат статусына ия балалар һәм яшьләр өчен ижтимагый берләшмэләрнең булмавы.

Алга таба үсеш мәктәп үзидарәсен, балалар һәм ижтимагый берләшмэләрне, волонтерлыкны һәм Ирекчелекне үстерү, лидерларга ярдәм итү системасын үстерү юнәлешләре буенча эшчәнлекне оештыру рәвешләрендә һәм эчтәлегендә башкарылачак.

Социаль-актив шәхес тәрбияләү буенча төп чаралар булачак:

- Зәй муниципаль районындагы педагоглар өчен курс әзерлеген, методик чараларны һәм зональ семинарларны оештыру;

- укучылар үзидарәсе органнарының, яшьләр һәм балалар ижтимагый берләшмэләрнең эшчәнлеген оештыруның эчтәлеген һәм рәвешләрен яңарту буенча методик тәкъдимнәр эшләү;

- БДБ, РДШ, ЮНАРМИЯгә аерым игътибар биреп, балалар ижтимагый берләшмэләре эшчәнлеген координацияләү һәм конкурс ярдәме күрсәтү;

- мәгариф һәм яшьләр сәясәте өлкәсен социаль әһәмиятле проектларны һәм балалар һәм яшьләр өчен массакүләм чаралар системасын гамәлгә ашыру аша балаларны һәм яшьләрне социальләштерүгә интеграцияләү;

- районда балалар һәм яшьләр белән эшләүнең яңа ысулларын кертү аша Зәй муниципаль районының балалар ижтимагый оешмалары һәм өйрәнүләр советы эшчәнлегенә ярдәм итү.

«Социаль-актив шәхес тәрбияләү, балалар хәрәкәтен үстерү» юнәлешен тормышка ашыру буенча төп чаралар исемлеге

№	Чаралар	Гамә лгә ашы ру срокл ары	Башкаручылар	Көтелгән нәтижә
1	Квалификация күтәрү курслары программасында катнашу	2022- 2024 еллар	«Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф идарәсе» МКУ	Директор урынбасарларын ың, оештыручы педагогларның, класс житәкчеләрнең квалификациясен күтәрү
2	Методик чаралар оештыру. (семинарлар, вебинарлар һ.б.)	2024- 2025 еллар	«Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районы Башкарма	Педагогик компетентлыкны арттыру

			комитетының мәгариф идарәсе» МКУ	
3	Гомуми белем бирү оешмаларында укучылар үзидарәсе органнары, яшьләр һәм балалар ижтимагый берләшмәләре эшчәнлеген оештыру һәм аларның эшчәнлегенә буенча методик кулланмалар нәшер итү	2022-2025 еллар	«Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф идарәсе» МКУ	Укучылар үзидарәсе органнары һәм яшьләр һәм балалар ижтимагый берләшмәләре эшчәнлегенә нәтижәлелеген күтәрү.
4	Укучылар үзидарәсе органнары, яшьләр һәм балалар ижтимагый берләшмәләре эшчәнлеген мониторинглауны оештыру	2023-2025 еллар	«Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф идарәсе» МКУ	Гомуми белем бирү оешмаларында укучылар үзидарәсе органнары һәм яшьләр һәм балалар ижтимагый берләшмәләре эшчәнлегенә нәтижәлелеген арттыру
5	«Тәрбия эше» - «балалар хәрәкәте» бүлегендә Зәй муниципаль районы гомуми белем бирү оешмаларының рәсми сайтларында мәгълүмати тәмин итү	2022-2025 еллар	«Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф идарәсе» МКУ	Укучының социаль-актив яшәү рәвешен алып баруға омтылышын һәм статусын күтәрү
6	Юнәлеш буенча бөтенроссия һәм Республика фәнни-гамәли конференцияләрендә һәм конкурсларда катнашуны оештыру	2023-2025 еллар	«Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф идарәсе» МКУ	Педагогның статусын һәм абруен күтәрү
7	Район балалар ижтимагый оешмалары советы	2022-2025 еллар	«Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районы	Эшчәнлекнең яңа юнәлешләрен ачыклау һәм

	һәм мәктәпләрдә волонтерлар хәрәкәтен үстерү		Башкарма комитетының мәгариф идарәсе» МКУ	проектлар эшләү
8	Яшьләр һәм балалар ижтимагый берләшмәләре эш тәжрибәсен гомумиләштерү	2022-2025 еллар	«Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф идарәсе» МКУ	Балалар хәрәкәтендә иң яхшы тәжрибәләрен ачыклау
9.	Зәй муниципаль районының гомуми белем бирү оешмаларында план нигезендә яшә юл хәрәкәте инспекторлары отрядлары эше	2022-2025 еллар	«Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф идарәсе» МКУ	Юл хәрәкәте кагыйдәләре өлкәсендә балаларның хокукый белемен арттыру
10	Балалар һәм яшьләр ижтимагый хәрәкәте линиясе буенча Бөтенроссия һәм республика проектларында һәм конкурсларда катнашу.	2022-2025 еллар	«Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф идарәсе» МКУ	Укучыларның шәхси үсеше һәм социальләшүе.

7.3. Ата-аналар белән эшләүнең өстенлекле юнәлешләре

Гаилә балаларның тулы кыйммәтле үсеше һәм социальләшүе өчен төп социаль институт һәм аеруча табигый мохит булып тора.

Әмма соңгы елларда күпчелек гаиләләр икътисадый проблемаларны хәл итү белән мәшгуль һәм бала тәрбияләүдән читләшәләр, бу функцияне тулысынча мәктәпкә тапшыралар. Моның нәтижәсе булып түбәндәгеләр тора:

- гаиләнең рухи-әхлакый кыйммәтләре һәм горд-гадәтләре югалу;
- рухи-әхлакый ориентирлар югалу;
- тәрбия мәсьәләләрендә ата-ананың белем дәрәжәсе җитәрлек булмау;
- гомуми белем бирү оешмасы идарәсендә ата-аналарның компетентлыгы түбән булу.

Шулай итеп, төп бурыч - балаларны һәм яшьләргә тәрбияләү һәм социальләштерү мәсьәләләрендә мәктәп һәм гаилә арасындагы актив хезмәттәшлекнең заманча формаларын куллануны оештыру.

Ата-аналарга формаль һәм информаль белем бирү рәвешләрен үстерү, ата-аналарның социаль статусын һәм ижтимагый абруен күтәрү, шул исәптән «Әти-әниләр советлары» һәм «Ата-аналар университеты» проектларын гамәлгә ашыру юлы белән гамәлгә ашырылачак.

Ата-аналарга адреслы мобиль ярдәм күрсәтү өчен гомуми белем бирү

оешмалары сайтларында «Ата-аналар өчен» бүлекләре оештырылачак.

Үсеп килүче яшь буынны тәрбияләү мәсьәләләрендә ата-аналарның белемлек дәрәжәсен күтәрү түбәндәге юллар аша гамәлгә ашырылачак:

- район һәм гомуммәктәп ата-аналар комитетларының эшчәнлеген гамәлгә ашыру;

- шәһәр һәм район мәктәпләрендә уздырыла торган мәдәни-массакүләм чараларга ата-аналар җәмәгатьчелеген җәлеп итү;

- “Татарстан Республикасы ЗМР Башкарма комитетының мәгариф идарәсе” МКУ каршындагы ата-аналар өчен гаилә тәрбиясенә уңай тәҗрибәсен уртаклашу өчен коммуникатив майданчык буларак консультация ярдәме көне оештыру.

Эшнең төп юнәлешләре һәм формалары:

1. Гаиләдә үзара мөнәсәбәтләрне өйрәнү максатында түбәндәгеләр аша психологик-педагогик диагностика:

- ата-аналарны анкеталаштыру;
- балаларны анкеталаштыру;
- экспресс-сораштырулар;
- ата-аналарны тестлаштыру;
- балаларга тест үткөрү.

1. Ата-аналарга психологик-педагогик консультация бирү.

2. Ата-аналарның белем бирү кичлегендә катнашуы:

- ата-ана конференцияләре;
- белем бирү учреждениесендә, классларда ата-аналар җыелышлары;
- ата-аналар комитеты утырышы;

3. Ата-аналар катнашында массакүләм чаралар:

- педагогик фестивальләр;
- ачык ишекләр көне;
- календарь бәйрәмнәр;
- спорт бәйрәмнәре;
- сәламәтлек көннәре;
- гаилә ижаты конкурслары;
- гаилә клубы;
- шоу ток;
- балалар ижат үзәгендә традицион бәйрәмнәр.

4. Башка социаль институтлар белән хезмәттәшлек:

- массакүләм чаралар;
- шәфкатьлелек акцияләре, бәйрәмнәр (башкарма комитет белән берлектә);
- төрле социаль институтлар вәкилләре белән очрашулар;

5. Ата-аналарны психологик-педагогик агарту:

- ата-ана всеобучы;
- ата-аналар өчен лекторияләр һәм әңгәмәләр;
- семинар-практикумнар;
- индивидуаль һәм гаилә консультацияләре;
- тренинг элементлары белән төркемләп эшләү;
- «Ата-ана университеты» проектын гамәлгә ашыру
- "Уңышка юл" программасы буенча эшне оештыру.

-Ата-аналарны норматив документлар, белем бирү учреждениеләренә үсеш программалары белән таныштыру.

- күргәзмәләрдә, конкурсларда ата-аналарны балалар ижат нәтижеләре белән таныштыру.

Ата-аналарны гомуми белем бирү оешмасы белән идарәдә актив катнашуға җәлеп итү максатыннан, муниципаль ата-аналар советының эчтәлегә һәм эш формалары сыйфат ягыннан үзгәрәчәк. Бу ведомствоара хезмәттәшлек һәм социаль партнерлык нигезендә ата-ананың статусын һәм гаиләләренә социаль активлыгы дәрәжәсен күтәртүгә ярдәм итәчәк.

«Ата-аналар белән эшләүнең өстенлекле юнәлешләре» юнәлешен гамәлгә ашыру буенча төп чаралар исемлегә

№	Чаралар	Гамәл гә ашыру срокла ры	Башкаручылар	Көтелә торган нәтижә
1	Зәй муниципаль районы гомуми белем бирү оешмаларында укучыларның ата-аналарына консультация ярдәме күрсәтү	2022-2025 еллар	«Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф идарәсе» МКУ	Ата-ана компетентлыгы арттыру
2	Мәктәп ата-аналары комитетлары рәисләренә район Советы эшчәнлеген гамәлгә ашыру	2022-2025 еллар	«Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф идарәсе» МКУ	Ата-ана компетентлыгы арттыру
3	Гаилә һәм ата-аналар белән эшләүче белгечләрнең квалификациясен күтәрү семинарларын, вебинарларын һәм курсларын әзерләү һәм уздыру эшен алып бару	2022-2025 еллар	«Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф идарәсе» МКУ	Гаилә һәм ата-аналар белән эшләүче педагогларның компетентлыгы арттыру
4	Авыр тормыш хәлендә калган гаиләләргә патронаж үткәрү эшен алып бару	2022-2025 еллар	«Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф идарәсе» МКУ	Балаларын тәрбияләүдә кыенлыклары булган гаиләләргә педагогик психологик ярдәм күрсәтү
6	Гаилә белән эшләү буенча муниципаль һәм	2022-2025	«Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районы	Ата-ана компетентлыгы

	республика конкурсларында катнашу	еллар	Башкарма комитетының мәгариф идарәсе» МКУ	ын арттыру
7	“Ата-ана университеты» проектларын гамәлгә ашыру эше	2022-2025 еллар	«Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф идарәсе» МКУ	Ата-ана компетентлыгын арттыру
8	Өтиләрнең район советы эшчәнлеген гамәлгә ашыру	2022-2025 еллар	«Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф идарәсе» МКУ	Ата-ана компетентлыгын арттыру

7.4. Балигъ булмаганнар тәртибендәге хокук бозуларны һәм тайпылышларны профилактикалау

ЗМР территориаль органы тарафыннан үткәрелә торган профилактик эш Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районы Башкарма комитетының 2009 елның 12 ноябрәндәге 593 номерлы карары белән расланган 2020-2020 елларга Зәй муниципаль районында хокук бозуларны профилактикалау буенча муниципаль комплекслы программаны (алга таба-МКП) тормышка ашыру аша программа – максатчан якин килү белән тәмин ителә.

Балигъ булмаганнарның күзәтүчесезлеген, сукбайлыгын, хокук бозуларын һәм жәмгыятькә каршы гамәлләрен кисәтү буенча профилактика субъектларының ведомствоара хезмәттәшлеге мәсьәләләрендә координацияләүче роль балигъ булмаганнар эшләре һәм аларның хокукларын яклау буенча комиссиясенә бирелгән.

Балигъ булмаганнарның күзәтүчесезлеген һәм хокук бозуларын профилактикалау максатларында районның 22 гомуми белем бирү оешмасында хокук бозуларны профилактикалау буенча советлар төзелде.

Советлар яшүсмерләр, ата-аналар һәм профилактика субъектлары белгечләрен (ПДН инспекторлары, медицина хезмәткәрләре, полициянең участок хезмәткәрләре, РҮХ белгечләре) чакырып уздырыла.

Профилактика Советы утырышларында карала торган мәсьәләләр: өлгереш түбән булу, мәктәп дисциплинасын бозу, ата-ана вазыйфаларын үтәмәү турында мәгълүмат, педагогларның доклад язмалары, мәктәп эчендә исәпкә алынудан төшерү һәм ПДН исәбеннән төшерү. Өстәмә белем бирү берләшмәләрендә, спорт секцияләрендә укучыларның мәшгульлеге, гаиләләр белән эш оештыру, каникул чорында балигъ булмаганнарның күзәтүчесезлеген һәм хокук бозуларын профилактикалау эше, дәресләргә йөрү һәм өлгерешкә кагылышлы мәсьәләләр дә каралды. Балигъ булмаганнар эшләре һәм аларның хокукларын яклау буенча комиссиядә исәптә торучы балаларның һәм СОП гаиләләрендәге балаларның мәшгульлеге аерым игътибр үзәгендә булды.

Рейдлар кысаларында “хәвеф төркеме” гаиләләренә һәм социаль куркыныч хәлдәге гаиләләргә субъектлары белән бергә бару оештырыла.

Бу юнәлештә белем бирү учреждениеләре эшенең уңай моментларын билгеләп үтәргә кирәк:

- өстәмә белем бирү, шул исәптән төрле исәпкә алу төрлөрөндә торучы балаларның мәшгульеге проценты артты;

- мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләрен дә кертәп, имин булмаган гаиләләренә иртә ачыклау буенча эшнәң нәтижәлеләге артты;

- мәгълүмат алмашу һәм үткәрелә торган эш буенча ведомствоара хезмәттәшлек урнштырлган.

Мәгариф идарәсе тарафыннан ведомство карамагындагы учреждениеләренәң хокук бозуларны профилактикалау эше контрольдә тотыла. Мәгариф идарәсе укырга тиешле, шулай ук укытуның башка формаларына күчүче, системалы рәвештә дәрес калдыручы һәм дәресләргә кермәгән балаларны исәпкә ала. Мәгариф идарәсе вәкиле балигъ булмаганнар эшләре буенча комиссия составына керә, бу имин булмаган яшүсмерләр проблемалары буенча мәсьәләләренә оператив хәл итәргә мөмкинлек бирә.

Соңгы өч елда балигъ булмаганнар арасында исәптә торучы балигъ булмаганнар саны артуына карамастан, хокук бозулар белән бәйлә хәлнә тотрыклы дип атап булмый.

Хокукый тәрбия буенча эш системасын анализлап, түбәндәге проблемаларны билгеләргә мөмкин:

- ата-аналарга , законлы вәкилләргә хокукый тәрбия бирүнең түбән дәрәжәсе;

- ата-ана хокукыннан мәхрүм ителгән яки хокуклары чикләнгән ата-аналар санының артуы;

- балигъ булмаганнар тарафыннан хокук бозуларның артуы;

- укучыларны ижтимагый юнәлештәге хокукка каршы формированиеләргә, шул исәптән деструктив формированиеләргә (АУЕ, скинхедлар һ.б.) жәлеп итү.

- хокук бозган балигъ булмаганнарның яшәрүе.

Килеп туган вазгыятьне исәпкә алып, балигъ булмаганнарның үз-үзләрен тотышында тайпылышларны профилактикалау юлы белән балигъ булмаганнарның социаль активлыгын һәм гражданлык жаваплылыгын үстерүгә юнәлдерелгән белем бирү процессында катнашучыларның барысын да - балаларны, ата-аналарны (законлы вәкилләренә), педагогларны хокукый тәрбияләү буенча эш системасын камилләштерергә, аларны эшчәнлекнәң төрле социаль таләп ителгән өлкәләренә һәм актуаль проектларга жәлеп итәргә кирәк.

Үзгәрешләр һәм өстәмәләр әлегә мәсьәләнәң түбәндәге юнәлешләренә кагылачак:

- һәр белем бирү учреждениесенәң белем бирү процессына, тәрбия эшенә хокукый тәрбияне кертү;

- ата-аналар белән үз-үзенә тоту мәсьәләләренә эшләү рәвешләренәң төрлеләге; балаларның тәртибе мәсьәләләренә ата-аналар белән эшләү рәвешләренәң төрләндрү;

- ата-аналар һәм балалар арасындагы мөнәсәбәтләр темасына ата-аналар жыелышлары оештыру;

- ата-аналарны проблемалы темалар буенча (балаларның суицидаль үз-үзләрен тотышы, мәктәптә булинг) агарту;

- укучыларда хокукый культура, төп хокуклары һәм бурычлары турында күзаллаулар тәрбияләү, балаларның яшъ үзенчәлекләрен исәпкә алып, укуытуның барлык баскычларында да;

- "Куркынычсызлык интернеты" юнәлеше буенча эшне көчәйтү, деструктив группировкаларга жәлеп итүне профилактикалау.

Бөтен профилактик эш 6 блокка бүленә:

- хокукка каршы тәртипне профилактикалау;
- суицидаль тәртипне кисәтү;
- психоактив матдәләр куллануны профилактикалау;
- экстремизмны һәм террорчылыкны профилактикалау;
- балигъ булмаганнар арасында рәхимсез мөнәсәбәтне профилактикалау.

«Балигъ булмаганнарның үз-үзләрен тотышындагы хокук бозуларны һәм тайпылышларны профилактикалау» юнәлешен гамәлгә ашыру буенча төп чаралар исемлеге

№	Чаралар	Гамәлгә ашыру срок лары	Башкаручылар	Көтелә торган нәтижә
1	Балигъ булмаганнарны һәм аларның ата-аналарын (законлы вәкилләрен) хокукый тәрбияләү буенча чаралар планын эшләү һәм тормышка ашыру буенча эш алып бару: хокукка каршы тәртипне профилактикалау; суицидаль тәртипне профилактикалау; психоактив матдәләрне куллануны профилактикалау; экстремизмны һәм терроризмны профилактикалау; укучыларның коррупциягә каршы аңын формалаштыру	2022-2025 еллар	«Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф идарәсе» МКУ	Белем бирү процессында катнашучыларның хокукый компетентлыгын арттыру
2	Балигъ булмаганнарны һәм аларның ата-аналарын (законлы вәкилләрен)хокукый тәрбияләү буенча методик материал формалаштыру	2022-2025 еллар	«Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф идарәсе» МКУ	Методик ярдәм күрсәтү
3	Гомуми белем бирү оешмасы эшчәнлеген РФ	2022-2025	«Татарстан Республикасы Зәй	Белем бирү учреждениес

	законнары нигезендә хокукий тәрбия өлешендә норматив-хокукий актларга туры килүгә өйрәнү	еллар	муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф идарәсе» МКУ	е тарафыннан башкарыла торган профилактик эшчәнлекнең нәтижәлелеген арттыру
4	Психологик-педагогик хезмәт эшчәнлегенә	2022-2025 еллар	«Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф идарәсе» МКУ	Балигъ булмаганнар га һәм аларның ата-аналарына (законлы вәкилләренә) социаль-психологик ярдәм күрсәтү
5	Балигъ булмаганнар һәм аларның ата-аналары (законлы вәкилләре) өчен хокукий ярдәм күрсәтү, консультатив ярдәм күрсәтү көннәренә оештыру	2022-2025 еллар	«Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф идарәсе» МКУ	Хокукий компетентлыкны күтәрү
6	Уртак эшчәнлек турында шартнамәләр нигезендә (киләшү буенча) хокук саклау органнары хезмәткәрләре белән берлектә хокукий юнәлештәге уртак чаралар үткәрү	2022-2025 еллар	«Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф идарәсе» МКУ	Белем бирү процессында катнашучыларның хокукий компетентлыгын арттыру
7	Яшүсмерләр күпләп була торган урыннар буенча рейдларда уртак эшчәнлек турындагы шартнамәләр нигезендә (киләшү буенча) катнашу	2022-2025 еллар	«Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф идарәсе» МКУ	Балигъ булмаганнар арасында хокук бозуларны булдырмау
8	Интернет челтәрендә куркынычсызлык буенча чаралар үткәргәчкә эзерлек(лекторийлар, листовкалар, брошюралар	2022-2025 еллар	«Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районы Башкарма комитетының	Укучыларның һәм аларның эти-әниләренә (законлы

	чыгару һәм тарату, саклау)		мәгариф идарәсе» МКУ	вәкилләрене н)хокукый компетентлы гын арттыру
9	МСРК, КДН утырышларында катнашу	2022- 2025 еллар	«Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф идарәсе» МКУ	Балигъ булмаганнар арасында хокук бозуларны кисәтү
10	«Спорт - начар гадәтләргә альтернатива» профилактик акциясендә катнашу	2022- 2025 еллар	«Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф идарәсе» МКУ	Белем бирү процессында катнашучыла рның хокукый компетентлы гын арттыру
11	"Закон территориясе» конкурсында катнашу	2022- 2025 еллар	«Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф идарәсе» МКУ	Белем бирү процессында катнашучыла рның хокукый компетентлы гын арттыру
12	Ведомствоара багланышлар, жинаятьләрне булдырмый калуга һәм ачуга ярдәм итүче сәясәтне гамәлгә ашыру	2022- 2025 еллар	«Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф идарәсе» МКУ	Балигъ булмаганнар һәм аларга карата хокук бозуларны һәм жинаятьләрн е киметү

7.5 Укучыларны гражданлык-патриотик яктан тәрбияләү

Граждан-патриотик тәрбия кайбер тәрбияви һәм социаль проблемаларны хәл итү өчен зур әһәмияткә ия. Безнең илдә гражданлык жәмгыяте һәм хокукый дәүләтнең формалашуы күбесенчә гражданлык белеме һәм патриотик тәрбия дәрәжәсенә бәйле.

Өлеге юнәлеш социаль активлык, индивидуализация, мотивация, шәхес һәм коллективның белем бирү һәм тәрбия тирәлегенә бердәмлеген үстерүче үзара бәйләнешенә нигезләнә.

Зәй муниципаль районында үсеп килүче буында гражданлык, патриотизм тәрбияләү һәм армиядә хезмәт итүгә әзерлек буенча ведомствоара хезмәттәшлек системасы булдырылды. Патриотик тәрбия процессында төп

катнашучылар: район житәкчелеге, мәгариф, яшьләр, мәдәният, физик культура, спорт һәм туризм идарәсе, ветераннар советы, локаль сугыш ветераннары клубы. Патриотик юнәлештәге чараларны оештыруда төп роль белем бирү учреждениеләренә йөкләнә.

Хәрби-патриотик тәрбия бирү кысаларында Зәй муниципаль районында эшчәнлек түбәндәге юнәлешләрдә алып барыла:

- сыйныф сәгатьләре, тематик чаралар системасы, гайлә тәрбиясе аша рухи-әхлакый тәрбия бирү, ата-аналарга хөрмәт, Ватанга мәхәббәт тәрбияләү;
- музей педагогикасын, укучыларның фәнни-тикшеренү эшчәнлеген, интеллектуаль характердагы чаралар системасын үстерү аша үз Ватаның тарихын өйрәнү;
- балигъ булмаганнарның Ватан хакына социаль активлыгын үстерү, укучыларны балалар иҗтимагый берләшмәләре эшчәнлегенә, волонтер отрядларына җәлеп итү, «Юнармия» Бөтенроссия хәрби-патриотик иҗтимагый хәрәкәтен үстерү;
- чаралар системасы аша тормышка ашырыла торган спорт-патриотик юнәлеш;
- гражданлык-хокукий тәрбия.

Зәй районында традицион чаралар истемасы барлыкка килде: «Аҗаган», Хәрби хезмәткә чакырылучы көне, Жңү көне уңаеннан строй белән җырлау смотры, Хәтер вахтасы, Жңү Парадында катнашу, «Үлемсез полк», хәрби-кыр җыеннары, тематик кичәләр, батырлык дәресләре, сугыш ветераннары белән очрашулар, уку конференцияләре һәм фәнни-гамәли конференцияләр, төрле акцияләр, пневматик винтовкадан ату буенча район ярышлары, өйрәтү - тренировка ярышлары, хәрби хезмәткә чакырылачак яшьләрнең Бөек Ватан сугышы ветераннары һәм локаль сугыш ветераннары, хәрби комиссариат хезмәткәрләре белән очрашулары, хәрби хезмәткәрләр белән очрашулары.

Музей тәрбия бирүнең нәтиҗәле чараларыннан берсе булып тора. Белем бирү оешмаларында 22 музей эшли.

6 нчы урта гомуми белем бирү мәктәбенең тарих-туган якны өйрәнү музейе ТР Жңү музейенең партнеры булып тора.

22 музей да ТР мәктәп музейе статусына ия. Мәктәп музейлары хәрби-патриотик тәрбия буенча иң яхшы куелышка республика һәм Россия конкурсларында катнаша. Һәр мәктәптә Бөек Ватан сугышы тарихына багышланган тематик почмаклар булдырылды.

2020 елдан 2020-2024 елларга Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районы гомуми белем бирү оешмаларында «физик культура» фәнен укуыту концепциясе гамәлгә ашырыла. Тормыш иминлеге нигезләре буенча иң яхшы практикаларны алга этәрү буенча практик юнәлешле семинарларның эшен оештыру кирәк. Зәй муниципаль районы белем бирү оешмаларында тормыш иминлеге нигезләре фәнен укуыту Концепциясен тормышка ашыруның механизмнары, арадаш нәтиҗәләре турындагы мәсьәләләргә карау (ОБЖ укуытуучыларының ММО утырышларында). Квалификация күтәрү курсларында һәм курсара чорда педагогларның һөнәри компетентлыгын үстерү. Хәрби-патриотик юнәлешнең абруен күтәрү. Социаль партнерларны җәлеп итеп, 5 көнлек уку җыеннарын оештыру һәм үткәрү. Тормыш иминлеге нигезләре

буенча мәктәп укучылары олимпиадасын үткәрү. Гадәттән тыш хәлләр министрлыгының коткаручыларын, ашыгыч ярдәм, ЮХИДИ, ЭЭМ һ.б.ның хезмәткәрләрен шәхси консультацияләр үткәрү өчен жәлеп итү. «ОБЖ» предметын укутуда уку формаларын, ысулларын, чараларын яңарту буенча муниципаль чараларны оештыру һәм үткәрү (максатчан семинар-практикумнар, мастер-класслар, брифинглар һ.б.). «ОБЖ» предметын уку буенча (методик, дидактик эшләнмәләр) һәм иң яхшы педагогик практика (уку предметына ярдәм итү буенча дәрестән тыш эшчәнлек программалары, социаль-педагогик юнәлештәге өстәмә гомуми белем бирү программалары, видеодәреснең ЗОЖы) буенча муниципаль банк формалаштыру. Белем бирү оешмаларында укучыларның ижтимагый әһәмиятле, волонтерлык проектларында, шул исәптән бөтенроссия балалар-яшүсмерләр хәрәкәтләрендә («Россия мәктәп укучылары хәрәкәте», «Иминлек мәктәбе», «Юнармия», «Яшь янгын сүндерүче», «Хәрәкәтнең яшь инспекторы», мәктәп профильле берләшмәләрендә, клубларда һ.б.) катнашуын оештыру. Гражданның оборонасы айлыгы. Балалар иминлегенә айлыгы. Тормыш иминлегенә нигезләре буенча Бөтенроссия ачык дәресе үткәрү. «Тормыш эшчәнлегенә иминлегенә нигезләре» уку предметы буенча Татарстан Республикасы ел укучысы муниципаль конкурсы. «Тормыш эшчәнлегенә иминлегенә нигезләре» уку предметы буенча иң яхшы гомуми белем бирү оешмасына Смотр-конкурс. «Тормыш эшчәнлегенә иминлегенә нигезләре» курсы буенча уку предметы буенча конкурстың муниципаль этабын оештыру һәм уздыру буенча семинар-киңәшмә (мастер-класслар). Шәһәр округлары һәм муниципаль районнар башкарма комитетларының шәһәр округлары һәм муниципаль районнар буенча Татарстан Республикасы Гадәттән тыш хәлләр министрлыгының шәһәр округлары һәм муниципаль районнар идарәләре (бүлекләре), аерым мәсьәләләр буенча жирле янгын-коткару гарнизоннары белән тыгыз хезмәттәшлеген оештыру.

2022 елның сентябреннән ФГОС нигезендә «Тормыш иминлегенә нигезләре» предметын укуның эчтәлегенә һәм методикаларын яңартылачак.

«Гражданлык-патриотик тәрбия» юнәлешен тормышка ашыру буенча төп чаралар исемлегенә

№	Чаралар	Гамәлгә ашыру сроклары	Башкаручылар	Көтелгән нәтижә
1	Бөтенроссия, республика, муниципаль патриотик программаларда һәм акцияләрдә, шул исәптән «Юнармия» ВВП линиясе буенча, катнашу	2022-2025 еллар	"ТР Шәһәр округлары муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф идарәсе» МКУ	Тәрбиялелек, активлык дәрәжәсен күтәрү
2	Сыйныф сәгатьләре,	2022-	"ТР Шәһәр округлары	Россия һәм

	викториналар, видеофильмнар карау, Россиянең Хәрби дан көннәре һәм Ватаныбыз тарихында башка истәлекле даталар буенча интерактив дәресләр үткәрү	2025 еллар	муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф идарәсе» МКУ	туган якның бай тарихи традицияләре нигезендә рухи, физик һәм әхлакый яктан сәламәт яшүсмерләр тәрбияләү
3	Социаль әһәмиятле проектлар буенча эш	2022-2025 еллар	"ТР муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф идарәсе» МКУ	Тәрбиялелек, активлык дәрәжәсен күтәрү
4	Түбәндәге муниципаль семинар-киңәшмәләр аша гражданлык-патриотик тәрбия бирү буенча алдынгы педагогик тәҗрибәне ачыклау, гомумиләштерү һәм тарату: - "Зәй муниципаль районы гомуми белем бирү оешмаларында музей эшен оештыру»; - "Зәй муниципаль районы гомуми белем бирү оешмаларында укучыларны гражданлык-патриотик тәрбияләү эшен оештыру».	2022-2025 еллар	"ТР муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф идарәсе» МКУ	Патриотик тәрбия буенча алдынгы педагогик тәҗрибәне гомумиләштерү һәм тарату
5	10 класс укучылары өчен хәрби-кыр жыеннары оештыру.	2022-2025 еллар	"ТР муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф идарәсе» МКУ	Тәрбиялелек дәрәжәсен, активлыкны күтәрү, Кораллы Көчләрдә хезмәткә әзерлек

6	Оборона-массакүләм һәм спорт эше айлыгы эш планын тормышка ашыру	2022-2025 еллар	"ТР Зәй муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф идарәсе» МКУ	Яшүсмернең мораль-әхлакый позициясе формалашу
7	Ватаныбызның героик язмышы һәм үткәне турында сөйләүче Бөек Ватан сугышы, хәрби хезмәт ветераннары һәм тыл хезмәтчәннәре, ветераннар һәм патриотик оешмалар вәкилләре, кызыклы кешеләр белән очрашулар	2022-2025 еллар	"ТР Зәй муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф идарәсе» МКУ	Яшүсмернең мораль-әхлакый позициясе формалашу
8	Тантаналы һәм рәсми чаралар уздырганда Россия дәүләт символларын куллану	2022-2025 еллар	"ТР Зәй муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф идарәсе» МКУ	Россия Федерациясе символикасына хөрмәт формалаштыру
9	Массакүләм мәдәни майданчыкларга, музейларга, һәйкәлләргә бару	2022-2025 еллар	"ТР Зәй муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф идарәсе» МКУ	Тәрбиялелек, активлык дәрәжәсен күтәрү

7.6. Технологик белем, фәнни-техник иҗатны үстерү

Зәй муниципаль районында укучыларны технологик яктан әзерләү системасы булдырылды, аның төп состав өлеше булып хезмәт, һөнәри белем бирү, иҗтимагый-файдалы хезмәт, профиль алды һәм профильле әзерлек, класстан тыш һәм мәктәптән тыш эшләр тора. 2021 елның сентябреннән барлык белем бирү оешмаларында «Технология» фәне буенча белем бирүнең эчтәлегә һәм укыту методикалары ФГОС нигезендә яңартылачак.

Белем бирүнең заманча моделе кысаларында гомуми белем бирү учреждениеләре эшчәнлегендә технологик белем бирү актуаль әһәмияткә ия. Гомуми белем бирү учреждениеләрендә укыту-матди базаны саклап калу, педагогик кадрларның һөнәри осталыгын күтәрү, белем бирүнең сыйфатын яхшырту, хезмәт укытуны яңарту һәм оештыру буенча уңай тәҗрибә тупланды. «Технология» фәне буенча белем бирүнең сыйфаты 92% тәшкит итә, гомуми белем бирү учреждениеләрендә укучылар «XXI гасыр

Кулибиннары» кебек технологик юнәлештәге республика конкурсларында призерлар һәм жиңүчеләрбулалар, шулай ук технология буенча олимпиаданың республика һәм Бөтенроссия этабында катнашалар, прирлар алалар. Педагоглар «Иң яхшы технология укытучысы», «Технология буенча фән укытучылары өчен Олимпиада»да, телекоммуникацион проектлар төбәк конкурсларында һәм һөнәри осталык чараларында, «Кванториум» балалар технопарклары базасында «Технология» фәне өлкәсе укытучылары өчен квалификация күтәрү чараларында катнаша.

«Технология» фәне буенча материалларның муниципаль банкын формалаштыру (методик, дидактик материаллар, якынча эш программалары) һәм иң яхшы педагогик практикаларны (предмет өлкәсенә ярдәм итү буенча дәрестән тыш эшчәнлек программалары, өстәмә үсеш алган программалар, видео-занятиеләр), шул исәптән Интернет мәгълүмати-телекоммуникация челтәрендәге рәсми ачык региональ белем бирү порталларында урнаштыру юлы белән белән бергә алып барыла.

Остаханәләрнең һәм хезмәт күрсәтү кабинетларының укыту-матди базасы канәгатьләнерлек хәлдә, алар ТР Мәгариф һәм фән министрлыгының «Дәрестән соң мәктәп» грантына ия. булу бәрабәрәнә ныгытылды.

2019-2020 уку елы дәвамында ике авыл мәктәбе базасында «Мәгариф» илкүләм проектының «Заманча мәктәп» федераль проекты кысаларында «Үсеш ноктасы» санлы һәм гуманитар профильле белем бирү үзәге эшләде. Укучылар өчен «Технология», «Мәгълүмат», «Тормыш иминлеге нигезләре» предметлары буенча дәрес вакытында һәм дәрестән тыш вакытта шөгыльләнү өчен бөтен шартлар тудырылды.

2020 елда шундый үзәк Р.Ш. Фәрдиев исемендәге татар гимназиясендә ачылды. Ремонтка 1 млн. 200 мең сум акча бүлеп бирелде. Мәктәпнең матди-техник базасы ныгытылды, проект эшчәнлегенә өчен зоналы белем бирү киңлекләре булдырылды, шахмат уйнау өчен, компьютер классы, заманча технология, ОБЖ, информатика кабинетлары бар.

Мәгариф учреждениеләрен күрсәтмә әсбаплар, техник һәм мәгълүмати укыту чаралары, махсулаштырылган жиһазлар белән тәмин итү 50% тәшкит итә. Инвентаризация материалларына анализ күрсәткәнчә, барлык станоклар һәм жиһазлар да эш хәлендә түгел. Хәзерге этапта мәктәп балаларына технологик белем бирү гомуми белем бирү учреждениеләренә федераль базис уку планында (атнага 1 - 2 сәгать) уку сәгатьләре житәрлек бүлеп бирелмәү белән характерлана.

Район мәгариф системасында 3 өстәмә белем бирү учреждениесе бар: “Балалар ижат йорты” муниципаль бюджет мәгариф учреждениесендә 2320 бала шөгыльләнә, “Балалар сәнгать мәктәбе” МБУДО - 311 бала һәм укучыларның кече фәннәр академиясендә 305 бала белем ала.

**«Техник һәм технологик белем бирү» юнәлешен гамәлгә ашыру буенча
төп чаралар исемлеге**

№	Чаралар	Гамәлгә ашыру сроклары	Жаваплы башкаручылар
1	Балалар техник ижатының актуаль юнәлешләре буенча балаларга өстәмә белем бирү учреждениеләрендә берләшмә ачу	август - сентябрь	мәгариф идарәсе, өстәмә белем бирү учреждениеләре житәкчеләре
2	Техниканы үстерүнең инновацион юнәлешләре буенча укучыларның фәнни жәмгыятьләре эшчәнлеген оештыру	ел саен	мәгариф идарәсе, өстәмә белем бирү учреждениеләре житәкчеләре
3	Worldskills муниципаль ярышларын оештыру һәм уздыру	ел саен	мәгариф идарәсе
4	Техник юнәлештәге «Яшь гений» муниципаль күргәзмә-конкурсын үткәрү	план буенча	мәгариф идарәсе, өстәмә белем бирү учреждениеләре житәкчеләре
5	"Үсеш нокталары» базасында челтәр формасында техник ижатны үстерү	ел саен	мәгариф идарәсе, өстәмә белем бирү учреждениеләре житәкчеләре
6	Белем бирү учреждениеләре өчен техник һәм технологик юнәлешле чараларда катнашу рейтингы системасын керту	ел саен	мәгариф идарәсе

Матди-техник базаны ныгыту

№	Чаралар	Гамәлгә ашыру сроклары	Жаваплы башкаручылар
1	Белем бирү учреждениеләренең уку остаханәләрен заманча станоклар, жиһазлар, инструментлар белән тәмин итү	ел саен	шефлык итүче оешмалар, мәгариф идарәсе
2	Заманча мәгълүмат һәм техник жиһазлар, дәреслекләр, методик әдәбият, дидактик материал белән уку-методик комплексын яңарту	ел саен	белем бирү оешмалары житәкчеләре
3	Уку остаханәләрендә капитал ремонт үткәрү	ел саен	белем бирү оешмалары житәкчеләре

Педагогик кадрлар белән эш

№	Чаралар	Гамәлгә ашыру сроклары	Жаваплы башкаручылар
1	Яңадан укуыту курсларында “Технология” укуытучыларының квалификациясен күтәрүне оештыру	даими	белем бирү оешмалары житәкчеләре
2	Белем бирү учреждениеләрендә «Технология» предметы укуытучыларын курста әзерләүне оештыру	кирәк саен	белем бирү оешмалары житәкчеләре
3	Хезмәт базарында мәктәп тәмамлаучыларга ихтыяжны исәпкә алып, электив курслар эшләү һәм гамәлгә ашыру	ел дәвамында	белем бирү оешмалары житәкчеләре
4	Башлангыч, урта һәм өстәмә белем бирү учреждениеләре педагогик хезмәткәрләрененң яхшы техник ижат эшләнмәләренә ачык зона конкурсы	ел саен	балалар ижат йорты идарәсе

7.7. Физик культураны, мәктәп спортын үстерү һәм матди базаны ныгыту

Зәй муниципаль районы мәгариф идарәсенен белем бирү челтәренә физик тәрбия һәм сәламәтлек культурасын формалаштыручы 22 мәгариф учреждениесе керә.

Хәзерге вакытта физик культура укуытучыларының муниципаль методик берләшмәсенә 36 укуытучы керә (8 педагогның югары квалификация категориясе бар, 19ы – беренче категориягә ия, 5се биләгән вазифасына жавап бирә, 4се - яшь белгеч). Безнең эштә эшчәнлекнең түбәндәге төп һәм нәтижәле мизгелләрен аерып күрсәтергә мөмкин: укуычыларның физик культура буенча олимпиадасы; «КЭС-Баскет» мәктәп баскетбол лигасы чемпионаты; мәктәп спорт клубы; укуычыларның «Президент ярышлары» һәм «Президент спорт уеннары» Бөтенроссия спорт ярышлары; «Хезмәткә һәм оборонага әзер» Бөтенроссия физкультура-спорт комплексы; «Мәктәп волейбол лигасы» проекты; «Мәктәптә футбол» (сынау) проекты; «Йөзәргә өйрәтү» проекты; "Мәктәп футбол лигасы".

Балаларны һәм яшьләргә массакүләм физик культура һәм спорт белән шөгыльләнүгә жәлеп итү сәламәтлек саклау өлкәсендә өстенлекле юнәлешләрнең берсе булып кала. Районда 25 спорт мәйданчыгы бар, шуларның 16сы мәктәпләр территориясендә урнашкан: алар 1 нче мәктәптә (баскетбол-волейбол, футбол, хоккей), 4 нче, 5 нче мәктәпләрдә, Сәвәләй урта мәктәбендә, 6 нчы мәктәптә, Аксар төп гомуми белем бирү мәктәбендә, 3 нче мәктәптә, Чыбыклы төп гомуми белем бирү мәктәбендә, Югары Шепкә төп гомуми белем бирү мәктәбендә һәм Бигеш урта мәктәбендә (баскетбол-волейбол), 2 нче мәктәптә (футбол). 2020 елда универсаль мәйданчыклар (баскетбол - волейбол). 2020 елның августында Поручик, Кадер һәм Якты Күл

мәктәпләре территориясендә 3 универсаль спорт мәйданчыгы файдалануга тапшырылды.

2020 елда барлык мәктәпләрдә ШСК (мәктәп спорт клублары) булдырылды һәм РФ реестрына кертелде.

Физик культура буенча Бөтенроссия олимпиадасының республика этабында уңышлы чыгыш ясау безнең эшнең төп күрсәткечләреннән берсе булып тора. Олимпиада ел саен республика положениесенә нигезләнеп, 6 - 8 класс һәм 9 - 11 класслар укучылары арасында үткәрелә, ул практик биремнәр белән бергә (спорт уеннары - баскетбол, футбол, волейбол, гимнастика, гамәли физик тәрбия) теоретик белемнәрне дә үз эченә ала. Соңгы 5 елга призерлар статистикасы: 2015-2016 уку елы - 3 кеше; 2016 - 2017 уку елы - 1; 2017 - 2018 уку елы - 6; 2018 – 2019 уку елы - 4; 2019 - 2020 уку елы - 5; 2020 - 2021 уку елы - 8; 2021-2022 уку елы - 12 укучы.

2020 елдан 2020-2024 елларга Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районы гомуми белем бирү оешмаларында «Физик культура» фәнен укыту концепциясе гамәлгә ашырыла.

Физик культура укытучылары һәм аларның укучылары муниципаль, республика, бөтенроссия конкурсларында һәм акцияләрендә актив катнашалар һәм призлы урыннар алалар. «Физик культура» предметын укытуның иң яхшы практикаларын алга этәрү буенча гамәли юнәлешле семинарлар эше оештырыла. БОУ ДПО «ИРООО» базасында һәм курслар арасындагы чорда физик культура укытучыларының квалификациясен күтәрү курсларында һөнәри компетентлыкны үстерү. «Физик культура» предметын укытуда укыту формаларын, ысулларын, укыту чараларын яңарту буенча муниципаль чаралар оештыру һәм үткәрү (максатчан семинар-практикумнар, мастер-класслар һ.б.), республика семинарларында катнашу.

«Физик культура» предметын укыту буенча (методик, дидактик эшләнмәләр) һәм иң яхшы педагогик практикалар (уку предметына ярдәм итү өчен дәрестән тыш эшчәнлек программалары, физкультура-спорт һәм социаль-педагогик юнәлештәге өстәмә гомуми белем бирү программалары, видеодәресләр) буенча муниципаль банк төзү, шул исәптән рәсми ачык белем бирү порталларында Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә урнаштырып (мәктәп сайтында).

Олимпиадага эзерлек өчен матди-техник базаны тәэмин итү.

2022 елның сентябреннән «Физик культура» предметын укытуның эчтәлегенә һәм методикалары ФГОС нигезендә яңартылачак.

7.8. Өстәмә белем бирү

Районда 8 өстәмә белем бирү учреждениесе эшли, шуларның 3 се - ТР Мәгариф һәм фән министрлыгы карамагындагылар. Укучыларны өстәмә белем алуга жәлеп итү 90% тәшкил итә (70 %).

В районе функционируют 3 учреждения дополнительного образования, подведомственных МО и Н РТ, в которых занимается 2936 детей: в МБУДО «Дом детского творчества» ЗМР РТ –2320, МБУДО "Заинская детская школа искусств"- 311, МБУДО «Центр дополнительного образования одаренных

детей - Малая академия наук школьников» - 305 воспитанников. Районда ТР Мәгариф һәм фән министрлыгы карамагындагы 3 өстәмә белем бирү учреждениесе эшли, аларда 2936 бала шөгыльләнә: «Балалар ижат йорты»нда - 2320, "Зәй балалар сәнгать мәктәбе"ндә - 311, «Сәләтле балаларга өстәмә белем бирү үзәге - кече мәктәп укучыларының кече фәннәр академиясе»ндә - 305 бала.

Балалар ижаты йорты, балалар сәнгать мәктәбе, Кече фәннәр академиясе базасында өстәмә белем бирүнең төрле юнәлешләре балаларның продуктив мәшгульлеген һәм үсешен тәмин итә, интеллектуаль ижатта һәм сәнгатьтә, спорт ярышларында жиңүнең беренче тәҗрибәләрен бирәләр.

Мәгариф идарәсе эшчәнлегендә мәгариф учреждениеләрен кадрлар белән тәмин итү, матди-техник базаны яңарту, техник һәм технологик юнәлештәге өстәмә белем бирү чөлтәрен киңәйтү кебек проблемалар да бар.

Техник ижатны һәм технологик белем бирүне үстерү, шулай ук профориентация эшен яхшырту бурычларын хәл итүне урта (гомуми) белем һәм урта һөнәри белем бирүне, Зәй муниципаль районы предприятиеләрен интеграцияләү нәтижәсендә мөмкин булчак. Районда политехник уку йорты эшләү зур ярдәм булып тора.

Безнең балалар һәм педагоглар «СОЗВЕЗДИЕ - ЙОЛДЫЗЛЫК» эстрада сәнгатенең яшьләр фестивале, «Без бергә» халык ижаты республика балалар сәнгать фестивале, «Наше время - Безнең заман» Татарстан Республикасы эшләүче яшьләр ижаты фестивале, Россия – территория «Эколят – Молодых защитников Природы» Бөтенроссия акциясе, «Татарстан урманнарының киләчәге – безнең кулларда» урман конференциясе жиңүчеләре һәм призерлары булып торалар.

«Укучыларга экологик тәрбия бирү» муниципаль программасы кысаларында районда мәктәп урманчылыгы актив эшли. «Мәгариф» илкүләм проектының «Һәр баланың уңышы» федераль проекты кысаларында Татарстан Республикасында 2020-2021 уку елында Яр Чаллы шәһәренең «Кванториум» мобиль балалар технопаркы 7 нче мәктәп базасында техник ижат һәм табигый-фәнни эшчәнлек өлкәсендә өстәмә белем бирү программаларын гамәлгә ашырды.

7.9. «Сәламәтлек, сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру һәм имин белем бирү мөхитен булдыру»

Укучыларның сәламәтлеген саклау максатыннан, мәктәпләрдә уку-тәрбия процессы СанПиН таләпләренә туры китереп төзелә. Сәламәтлек саклау мәсьәләләре семинарларда, педагогик советларда, түгәрәк өстәлләрдә, сыйныф сәгәтләрендә, ата-аналар жыелышларында карала. Мәгариф оешмаларында сәламәтләндерү чараларының түбәндәге төрләре уздырыла: дәресләр башланганчы зарядка, физкультура минутлары, динамик паузалар, сәламәтлек көннәре. Мәктәпләрдә сәламәтлек саклау юнәлешендәге мәктәп эчендәге программаларны тормышка ашыру буенча эш алып барыла, әлегә юнәлеш буенча заманча технологияләр һәм методикалар кулланыла,

авыруларны профилактикалау үткөрелә. Сәламәтлекне саклау COVID-19 таралу куркынычы шартларында аеруча актуаль булды.

Укучыларның сәламәтлеген саклауда мәгариф оешмаларының психологик хезмәте зур роль уйный. Зәй муниципаль районында 6 гомуми белем бирү оешмасында психологлар эшли, калганнарында, шул исәптән авыл мәктәпләрендә, психологик - педагогик ярдәм күрсәтә. 1 штаттагы психолог берәмлеге вакантлы.

2022 ел торышына, 23 (20%) гомуми белем бирү оешмасының бсы һәм физик мөмкинлекләре чикләнган балалар өчен «Зәйнең 9 нчы мәктәбе» педагог-психологлар белән комплектланган. Социаль педагоглар шулай ук 8 мәктәптә бар.

Гомуми белем бирү оешмаларында психологик эш 5 төп юнәлеш буенча алып барыла: психиатриксика, психокоррекция, психологик белем бирү, психопрофилактика, психоконсультация. БДИны психологик яктан тәмин итү, деструктив тәртип формаларын, хокук бозуларны профилактикалау, авыр тормыш хәлендә калган балаларга һәм гаиләләргә ярдәм итүгә аерым игътибар бирелә.

Ата-аналарны психологик белемле итүгә жәлеп итү максатыннан ата-аналар жыелышлары үткөрелә, анда алар теге яки бу яшъ үсешә үзенчәлекләре белән танышалар (адаптация, БДИ тапшыру, «Өлкән сыйныф укучыларының яшъ һәм психологик үзенчәлекләре»). Ата-аналар мәгълүмати листовкалар белән тәмин ителә.

Класс житәкчеләре методик материаллар, ата-аналар жыелышлары үткәрү өчен психолог комментарийлары булган кулланмалар белән тәмин ителә.

«Хәвефле төркем» балалары белән психопрофилактика эше төрле эш формалары, методлары һәм алымнары ярдәмендә башкарыла. Әлегә эш төрле юнәлешләр буенча үткөрелә - психологик диагностика, психологик коррекция, психологик консультация һәм психологик агарту.

Алынган нәтижәләр нигезендә алга таба психологик коррекция ясала. Бу юнәлеш буенча эш индивидуаль дәресләр формасында алып барыла.

Профилактика эше һәм куркынычсыз белем бирү мохите булдыру кысаларында мәктәпләрдә 10 республика профилактик программасы тормышка ашырыла: болар - А.Г.Жиляевның “Яшәү кыйммәтләрен формалаштыру һәм үз-үзенне тоту күнекмәләрен үстерү”, И.Г. Вахрушевның “Уңышка юл”, 1-4 класслар өчен В.Н.Касаткин редакциясендә “Сәламәтлек педагогикасы (башлангыч мәктәп укытучылары өчен программа һәм методик кулланма), "Мәктәптә тәмәке тартуны профилактикалау программасы", Касаткин В.Н.; "Мәктәптә көч куллануны кисәтү", Касаткин В.Н.; "Мәктәптә алкоголь һәм наркотиклар куллануны кисәтү", Касаткин В.Н.; 10-11 класслар өчен «Наркотикларга бәйләлекне һәм башка төрле бәйләлектәге тәртип рәвешләрен профилактикалау буенча нәтижәле программалар», 1 – 4 класслар өчен М. М. Безруких, А. Г. Макеев, Т. А. Филипповларның «Карадан башка, барлык төсләр», 7-11 класслар өчен Г.А. Мусаевның «Минем белән сөйләш әле, әнием», 10 – 11 класслар өчен П.Г.Половожец редакциясендә "Мин сайладым" программалары.

Медицина хезмәте күрсәтү

Мәктәп укучыларының сәламәтлеген саклау һәм ныгыту эшчәнлегендә медицина хезмәте мөһим роль уйный. 2022 елга 9 гомуми белем бирү мәктәбендә медицина кабинеты бар (23 мәктәпнең 39 % ы, шул исәптән коррекция мәктәбе). Авылларның белем бирү оешмаларына ФАП хезмәткәрләре хезмәт күрсәтә. Барлык Медицина кабинетларының барысы да лицензиягә ия.

Укучыларны кайнар ризык белән тәмин итү

Все школьные столовые на 100% оснащены технологическим оборудованием. Барлык мәктәп ашханәләре технологик җиһазлар белән 100 процент җиһазландырылган.

2022 елның 1 гыйнварыннан 26 гомуми белем бирү оешмасында, шул исәптән 4 филиалда, укучыларны кайнар ризык белән тәмин итү Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районы Башкарма комитетының "Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районы гомуми белем бирү оешмалары укучыларын тукландыруны оештыру тәртибе турында нигезләмәне раслау хакында" 2021 елның 27 февралендәге 124 номерлы карары, "2022 уку елына Зәй муниципаль районы гомуми белем бирү оешмаларында укучыларны тукландыруны оештыру турында" 2021 елның 22 ноябрендәге 770 номерлы "ТР ЗМР Башкарма комитетының мәгариф идарәсе" МКУ карары нигезендә оештырылган. Районда укучыларны кайнар ризык белән тәмин итү 98 % тәшkil итә.

Россия Федерациясә Хөкүмәтенең "Мәгарифне үстерү" Россия Федерациясә дәүләт программасына үзгәрешләр кертү турында" 2020 елның 20 июнендәге 900 номерлы карары нигезендә, район мәктәпләрендә 1-4 сыйныфларда укучылар өчен түләүсез туклану оештырылган.

2020 елдан башлап барлык башлангыч сыйныф укучылары да бушлай кайнар аш ашый, аларның 1500 дән артыгы шулай ук озайтылган көн группасы вакытында ата-аналар взносы хисабына тукландырыла. Шулай итеп, 1-4 сыйныф укучыларының кайнар аш белән тәмин ителеше 91% тәшkil итә. Озайтылган көн төркемнәрендә кайнар ризык белән тәмин итү - 48 %.

5-11 сыйныф укучылары төшке кайнар ашлар ала, шуларның 200гә якыны - бушлай. Шулай итеп, төп һәм урта звенода кайнар ризык белән тәмин итү 99,8% тәшkil итә.

Укучыларның сәламәтлеген саклау мәсьәләләре төрле дәрәжәдәге киңәшмәләрдә, педагогик советларда, ата-аналар җыелышларында, мәгариф учреждениеләре хезмәткәрләренең семинарларында карала.

Тукландыруу системасы ашханә-әзерләп бетерү циклындагы азык-төлек блогыннан гыйбарәт (ярымфабрикатлар китерү каралган). Район мәктәпләрендә тукландыру «Мәктәп туклануы» ЖЧЖ тарафыннан башкарыла. Барлык продукция комбинатта даими лаборатория һәм технологик контроль астында житештерелә. «Мәктәп туклануы» ЖЧЖ күпбаскычлы контроль башкара, аңа түбәндәгеләр керә: санитар контроль, технологик контроль, ветеринария контроле, производство контроле кысаларында төзелгән контракт нигезендә лаборатория-инструменталь контроль. Предприятиенә ХАССП

сыйфат менеджменты системасының (куркынычлыкны анализлау һәм критик контроль нокталары) житештерү процессының барлык этапларында да куркынычсызлык һәм сыйфат таләпләренә туры килә торган контрольне тәмин итә һәм гарантияли торган берничә сертификаты бар. Азык-төлек продуктлары белән тәмин итү, товар күршелеген үтәп, махсуслаштырылган автотранспортта башкарыла.

Ризык эзерләү турыдан-туры белем бирү оешмаларында расланган меню нигезендә башкарыла. "Халыкның жәмәгать туклануын оештыруга карата санитар-эпидемиологик таләпләр" 2.3/2.4.3590-20 СанПиН нормалары нигезендә меню жәмәгать туклануы предприятиесе житәкчесе (оештыручысы) тарафыннан раслана һәм балаларны ашату оештырыла торган оешма житәкчесе белән килештерелә. Меню ике атнадан да ким булмаган вакытка төзелә.

Азык-төлек продукциясенә бер төрен, аш-су һәм кулинар эшләнмәләренә азык-төлек кыйммәтен исәпкә алып, азык продукциясен алыштыру таблицасы нигезендә башка төр азык-төлек продукциясе, аш-су һәм кулинария әйберләренә алыштыру рәхсәт ителә (СанПиН 2.3/2.4.3590-20 Кагыйдәләренә 11 нче кушымта). Халыкның климатогеографик, милли, конфессиональ һәм территорияль туклану үзенчәлекләрен исәпкә алып, балаларның төп азык-төлек матдәләре рационында составны һәм нисбәт таләпләрен үтәү шарты белән, менюга төзәтмәләр кертергә мөмкин.

Туклану рационнарының көндәлек менюлары, ризыкларның күләме һәм кулинария әйберләренә атамалары турындагы мәгълүматларны күрсәтеп, төшке аш залына эленә. Шулай ук балаларны тукландыру, шул исәптән меню турында мәгълүмат теләсә нинди ысул белән ата-аналарга һәм балаларга житкерелә (төшке аш залында, мәгълүмат тактасына (стендка) элү, мәгариф учреждениеләре сайтында урнаштыру).

Зәй муниципаль районы Башкарма комитетының "Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районы гомуми белем бирү оешмалары укучыларын тукландыруны оештыру тәртибе турында нигезләмәне раслау хакында" 2021 елның 27 февралендәге 124 номерлы карарының 5.2 пункты нигезендә гомуми белем бирү оешмаларының 5-11 классларында укучы түбәндәге категорияләренә ташламалы түләүсез туклану каралган:

- «Татарстан Республикасында халыкка адреслы социаль ярдәм күрсәтү турында» 2004 елның 8 декабрендәге 63-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы белән (Зәй муниципаль районында Республика матди ярдәм үзәгенә 20 нче номерлы бүлекчәсе реестры нигезендә) билгеләнгән бала өчен айлык пособие алучылар булып торучы жан башына уртача керем халыкның жан башына Татарстан Республикасында билгеләнгән яшәү минимумы күләмәннән артмаган гаиләләрдә тәрбияләнүче балалар;

- «Татарстан Республикасында халыкка адреслы социаль ярдәм күрсәтү турында» 2004 елның 8 декабрендәге 63-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы белән (Зәй муниципаль районында Республика матди ярдәм үзәгенә 20 нче номерлы бүлеге реестры нигезендә) билгеләнгән бала өчен айлык пособие алучылар булып торучы күпбалалы гаиләләрдәге балалар;

- инвалид балалар, өйдө яки белем бирү оешмаларында белем алуучы ОВЗ статуслы балалар.

Районда туклануу сыйфатын тикшереп торуну оештыруу буенча системалы эш алып барыла. Контроль төрлө юнөлөшлөр буенча оештырыла:

Кулланучылар хокукларын яклау һәм кеше иминлиге өлкәсендә күзәтчелек федераль хезмәт идарәсе ай саен 1-2 мәктәптә туклануны контрольдә тоту, азык-төлек блогы хезмәткәрләре өчен СанПин таләпләре нигезендә эшнә оештыру мәсьәләләре буенча уку семинарлары үткәрә.

Гомуми белем бирү учреждениесе ашханәсе эшен администрация һәм укучыларның туклануын оештыруны тикшереп тору буенча ижтимагый комиссия контрольдә тоту. Әзер продукциянең бракеражы бракераж комиссиясе тарафыннан алына. Укучыларны тукландыруны оештыруны контрольдә тоту буенча жәмәгать комиссиясе, кадрлар ротациясе принцибын үтәү йөзеннән, администрация, педагогик хезмәткәрләр, медицина хезмәткәрләре, укучылар һәм ата-аналар арасынан төзелә. Боерык күчәрмәсе ашханә администрациясенә тапшырыла. Укучыларның туклануын оештыруны контрольдә тоту буенча ижтимагый комиссия (кварталга кимендә 1 тапкыр) директор каршында, инструктив-методик киңәшмәләрдә, педагогик советта әлегә йөкләмәләргә үтәү һәм контрольдә тоту эше турында хисап тоту. Балаларны тукландыруда тыелган продуктлар кулланылмый.

Шулай ук укучыларның мәктәпләрдә хезмәт күрсәтү сыйфатын яхшырту буенча ихтыяжын өйрәнү өчен «Ата-аналар контроле» комиссиясе оештырылды. «Ата-аналар контроле» комиссиясе һәм мәктәпләр коллективы белән берлектә китерелгән ризыкларны дегустацияләү буенча конференцияләр уздырыла. Аларның нәтижәләре буенча сораштырулар, анкеталар, жыелышлар үткәрелә, аларда анкеталарда бирелгән сораулар һәм житешсезлекләргә бетерү буенча чаралар күрү хәл ителә.

Туклануны оештыруның сыйфатын яхшырту өчен мәгариф идарәсе тарафыннан «Мәктәп туклануы» ЖЧЖ белән берлектә, туклануны оештыру һәм технологик контроль буенча тикшерүләр уздырыла.

Белем бирү оешмаларында сәламәтлек саклау эшчәнлеген системасын үстерү

№	Чаралар	Гамәлгә ашыру сроклары	Жаваплы башкаручылар
1.	Белем бирү учреждениесенен сәламәтлек саклау эшчәнлеген мәгълүмати һәм матди-техник тәмин итүне булдыру	2022-2025	Мәгариф идарәсе, мәктәп администрациясе
2.	Инклюзив белем бирүне оештыру	2024	Мәгариф идарәсе, мәктәп администрациясе

3.	Мөмкинлекләр чиклэнгән балаларны һәм укучыларны савыктыру методикасын үзләштерү буенча укытучылар өчен квалификация күтәрү курслары оештыру.	ел саен	Мәгариф идарәсе, мәктәп администрациясе
4.	Инвалид балалар һәм мөмкинлекләр чиклэнгән балалар турында мәгълүматлар банкын булдыру, яңартып тору	ел саен	Мәгариф идарәсе, мәктәп администрациясе
5.	Сәламәтлек төркемнәре буенча балаларның катгый исәбен алып бару	ел саен	Мәгариф идарәсе, мәктәп администрациясе
6.	Медицина тикшерү нәтижәләрен сыйныф житәкчеләре, укытучылар, ата-аналар игътибарына житкерү	ел саен	мәктәп администрациясе
7.	Сәламәт яшәү рәвешен формалаштыруны тәмин итә торган тәрбия һәм спорт чаралары үткәрү	ел саен	Мәгариф идарәсе, мәктәп администрациясе
8.	Дәресләрдә сәламәтлек булдыру технологияләрен куллану	ел саен	Педагоглар
9.	Укучылар сәламәтлеге торышын системалы диагностикалау	ел саен	Мәгариф идарәсе, мәктәп администрациясе
10.	СанПиН һәм хезмәтне саклау нормалары үтәлешен контрольдә тоту	ел саен	мәктәп администрациясе
11.	Мәктәптә балаларны сәламәтләндерү буенча сәламәтлек торышын анализлау һәм профилактик эш нәтижәләре турында ата-аналарга мәгълүмат бирү системасын булдыру	ел саен	мәктәп администрациясе
12.	Укучыларга психологик, социаль һәм логопедик ярдәм	ел саен	Белем бирү учреждениеләре психологлары
13.	Укучылар өчен ял итү һәм психологик бушану зоналары булдыру	ел саен	мәктәп администрациясе
14.	Эчке һәм террорчылыкка каршы куркынычсызлыкны тәмин итү һәм хезмәтне саклау	ел саен	мәктәп администрациясе

15.	Белгечләр, партнерлар, укучыларның ата-аналарын жәлеп итеп, сәламәтлек атнасы оештыру һәм үткөрү	ел саен	мәктәп администрациясе
16.	Укучыларның каникулларда жәйге ялын оештыру	ел саен	Мәгариф идарәсе, мәктәп администрациясе
17.	Администратор, сыйныф житәкчесе, сәламәтлек саклау технологияләре һәм балаларны савыктыру методикалары мәсьәләсе буенча фән укучыларының электрон папкалар булдыруы һәм тулыландыру	ел саен	Мәгариф идарәсе, белем бирү учреждениеләре житәкчеләре
18.	Кабинетларны, аларның гигиена таләпләренә туры килүен карауны оештыру: жилләтелүе яктыртылуы жылытылуы жыештырылуы	ел саен	Мәгариф идарәсе, мәктәп администрациясе
19.	Мәгариф учреждениеләренен сәламәтлек проблемалары буенча грант конкурсларында катнашуын оештыру	Ел дәвамында	Мәгариф идарәсе белем бирү учреждениеләре житәкчеләре
20.	Тар медицина белгечләре тарафыннан профилактик әңгәмәләр, лекцияләр (мәктәп авырулары һәм аларны кисәтү, файдалы гадәтләр формалаштыру), шәхси консультацияләр үткөрү	аерым план буенча	белем бирү учреждениеләре житәкчеләре
21.	Укучыларның физик әзерлеген мониторингы	ел саен	Мәгариф идарәсе белем бирү учреждениеләре житәкчеләре
22.	Авыр тормыш хәлләрендә булган яшүсмерләргә яклауны тәмин итү	ел саен	белем бирү учреждениеләре житәкчеләре
23.	СанПиН таләпләренә туры китереп, мәктәпләргә жиһазлар белән тәмин итү	ел саен	Мәгариф идарәсе белем бирү учреждениеләре житәкчеләре
24.	Артык йөкләнешкә юл куймый торган рациональ расписание төзү	ел саен	белем бирү учреждениеләре житәкчеләре

**Укучыларны сәламәтләндрүгә юнәлдерелгән профилактик чараларны
медицина белән тәмин итү**

№	Чаралар	Гамәлгә ашыру сроклары	Жаваплы башкаручылар
1	Медицина карталарын рәсмиләштерү	Сентябрь	белем бирү учреждениеләре житәкчеләре
2	Сәламәтләндрү лагере аша дөвалануга мохтаж мәктәп укучыларының хроник авырулары исемлеген төзүне тәмин итү	Ел саен	белем бирү учреждениеләре житәкчеләре
3	Укучыларга гриппка каршы һәм вакцинацияне үткәрүдә медицина хезмәткәрләренә ярдәм итү	Ел саен	белем бирү учреждениеләре житәкчеләре
4	Тар медицина белгечләре тарафыннан физик үсешкә диагностика үткәрү	Ел саен	мәгариф идарәсе
5	Мәктәп укучыларына тулы медицина тикшерүе уздыруда медицина хезмәткәрләренә ярдәм итү	План буенча	белем бирү учреждениеләре житәкчеләре
6	Сәламәтлек саклау министрлыгы боерыклары нигезендә балаларга прививкалар ясауда медицина хезмәткәрләренә ярдәм итү	План буенча	белем бирү учреждениеләре житәкчеләре
7	Әңгәмәләр, лекцияләр, файдалы киңәшләр, санбюллетеньләр ярдәмендә профилактик эш башкару өчен медицина хезмәткәрләрен жәлеп итү	План буенча	белем бирү учреждениеләре житәкчеләре
8.	Авыру буенча дәресләргә йөрү һәм дәрес калдыруга анализ ясау	Ел дәвамында	белем бирү учреждениеләре житәкчеләре
9.	Укучыларның сәламәтлегенә психологик мониторинг ясау: • башлангыч мәктәптә балаларның жайлашуына тест • борчылуға тест	Сентябрь – гыйнвар	белем бирү учреждениеләре житәкчеләре, психологик- педагогик хезмәт
10	Сәламәтлек көннәре, сәфәрләр, экскурсияләр оештыру	Ел дәвамында	белем бирү учреждениеләре житәкчеләре
11	Юл хәрәкәте кагыйдәләре буенча	Ел дәвамында	белем бирү

	дәресләр оештыру (ЮХИДИ хезмәткәрләре белән очрашулар, тематик класс сәгатьләре, викториналар, конкурслар)	план буенча	учреждениеләре житәкчеләре
12	Тормыш иминлеге нигезләре (ОБЖ) һәм «Кеше һәм сәламәтлек» курслары кысаларында травматизмны профилактикалау буенча тематик дәресләр үткәрү	Программа буенча	белем бирү учреждениеләре житәкчеләре
13	Мәктәптә травматизм очраклары статистикасы һәм аларны анализлау	Ел дәвамында	мәгариф идарәсе

Белем бирү, мәгълүмати һәм методик эш системасын оештыру

№	Чаралар	Гамәлгә ашыру сроклары	Жаваплы зат
1.	Татарстан Республикасы мәгарифне үстерү институтында педагогик хезмәткәрләрнең квалификациясен күтәрү курсларында сәламәтлек саклау модуле буенча укулар оештыру, психологик-педагогик кадрлар әзерләү һәм аларның квалификациясен күтәрү	Ел дәвамында	мәгариф идарәсе
2.	Физик культура укытучыларының һәм өстәмә белем бирү педагогларының квалификациясен күтәрү һәм яңадан укыту курслары оештыру	Ел дәвамында	мәгариф идарәсе
3.	Аз йөкләнешле режимлы беренче класска укырга кергәндә балаларның адаптация чорын үтүе	Ел саен	мәгариф идарәсе, Мәктәп администрациясе
4.	Мәктәпкәчә яшьтәге балалар белән мәктәпкә әзерлек буенча махсус дәресләр оештыру	Ел саен	мәгариф учреждениеләре житәкчеләре
5.	Булачак беренче класс укучыларының эти-әниләре өчен «Баланы мәктәпкә ничек әзерләргә» дигән лекцияләр	Ел саен	мәктәп администрациясе
6.	Ата-аналар лекторие үткәрү (план буенча)	Ел саен	мәгариф учреждениеләре житәкчеләре

7.	Белем бирү учреждениеләрендә төрле цикл предметларын укытуда сәламәтлек саклау программаларының һәм сәламәтлек саклау технологияләренең психологик аспекты буенча белем бирү учреждениеләрендә һәм гайлә шартларында семинарлар үткәрү.	Елга ике мәртәбә	мәгариф идарәсе
8.	Семинар-тренингларны оештыру һәм үткәрү: - үз-үзенә тоту буенча куркынычлар, хокук бозу, алкоголь, тәмәке куллануны профилактикалау, мәктәптә һәм яшьләр арасында рәхимсезлекне һәм көч куллануны профилактикалау турында - сәламәтлеккә өйрәтү һәм сәламәтлек дәресләрен уздыру методологиясе буенча белем бирү учреждениеләрендә төбәкара сәламәтлек саклау үзәгенең күчмә мобиль төркемнәре көчә белән сәламәтлек дәресләре	Ел дәвамында	мәгариф идарәсе

**Белем бирү учреждениеләренең сәламәтлек саклау эшчәнлегенә
нәтижеләлеген диагностикалау һәм бәяләү**

№	Чаралар	Гамәлгә ашыру сроклары	Жаваплы башкаручылар
1.	Яшүсмерләрнең сәламәтлегенә өчен куркыныч булган үз-үзен тотыш куркынычларына социологик тикшерүләр уздыру; - укучыларның сәламәтлеген мониторинглау; - башлангыч мәктәптә жайлашуга тест; - борчылуға тест	Ел саен	Белем бирү учреждениеләре житәкчеләре, мәгариф идарәсе
2.	Укучыларның өйгә бирелгән эшләр белән йөкләнешен диагностикалау	Ел саен	Мәгариф идарәсе
3.	«Сәламәтлек» мәктәп программаларын гамәлгә ашыру буенча мәгариф учреждениеләре эшчәнлегенә эчтәлеген анализлау	Ел саен	Мәгариф идарәсе
4.	СанПиН һәм хезмәтне саклау нормаларын үтәүне контрольдә тоту	Ел саен	Мәгариф идарәсе

5.	Укучыларның яшь үзенчәлекләре проблемалары буенча лекцияләр һәм ата-аналар жыелышлары оештыру һәм үткөрү	Ел саен	Мәгариф идарәсе
----	--	---------	-----------------

7.10

Белем бирү учреждениеләрендә укучыларга һөнәри юнәлеш бирү

Кадрларны һөнәри әзерләү дәрәжәсенә һәм сыйфатына карата хәзерге жәмгыятьнең үсә барган таләпләре яшьләргә һөнәри юнәлеш бирү мәсьәләсен актуаль итә, чөнки Зәй муниципаль районы мәгариф учреждениеләрен тәмамлаучыларның шактый өлешенең һөнәри ниятләре билгеле бер һөнәри кадрларда район икътисады ихтыяжларына туры килми.

Районның агросәнәгать комплексы кадрларына (агроном, зоотехник, машина белән сыер саву операторы, механизатор, ветеринария белгечләре, тракторчы), медицина (тар профильле белгечләр, шәфкать туташлары), мәгариф (математика, физика, химия, өстәмә белем бирү педагоглары) өлкәсе белгечләренә, башка эшчә белгечлекләргә (машина йөртүче, слесарь-ремонтчы, токарь, электрик, бетончы, төзүче һ.б.) ихтыяжы аеруча зур.

Шәһәрдә «Зәй политехник көллияте» дәүләт һөнәри белем бирү учреждениесе эшли, анда Зәй районы мәктәпләренә 9 классын тәмамлаучыларның 25% ы укырга керә. Көллият базасында «Ворлдскиллс», «Абилимпикс» чемпионат хәрәкәтләре уңышлы жәелдерелә. 2020-2021 уку елында «электр тапшыруның кабель линияләрен эксплуатацияләү» компетенциясе буенча WorldSkills һөнәри осталык буенча төбәк чемпионаты үткәрелде, көллият студентлары 1 һәм 2 урыннарга лаек булдылар. Көллият «Пешекче эше», «Веб-дизайн һәм эшләнмәләр», «Эшмәкәрлек», «Универсаль токарь станокларында эшләү», «Авыл хужалыгы машиналарын эксплуатацияләү», «Электр тапшыру кабель линияләрен эксплуатацияләү» компетенцияләре буенча демонстрацион имтихан үткөрү үзәге булып тора. Көллият «Һөнәри осталыкны үстерү агентлыгы (Ворлдскиллс Россия)» автоном коммерциячел булмаган оешмасы белән уртак эш алып бара, көллият базасында квалификация күтәрү курслары уздырыла, аларда Россиянең төрле төбәкләреннән укыту осталары һәм укытучылар белем ала. Һөнәри компетенцияләргә үстерү үзәге белән «Демография» илкүләм проектының «Мәшгульлеккә булышлык күрсәтү» федераль проекты кысаларында «Кабельле электр линияләрен эксплуатацияләү», «Пешекче эше» компетенцияләре буенча шартнамәләр төзелде.

Белем бирү оешмаларында кадрлар кытлыгын бетерү өчен Казан федераль университетының Алабуга филиалы, Чаллы дәүләт педагогика университеты белән тыгыз хезмәттәшлек дәвам иттерелә. Ел саен чыгарылыш укучылары һәм ата-аналар югары уку йортлары вәкилләре белән очрашалар, һөнәри юнәлеш чараларында катнашалар. 2021 елда педагогик белгечлекләр буенча максатчан укуга 2 нче, 3 нче һәм 7 нче мәктәпләрдән 3 кеше укырга керде.

2021 елда 11 классны тәмамлаучыларның 93,1% ы -ВУЗга, 6,9% ы СУЗга керде. Мәктәп тәмамлаучыларның 37%ы технологик юнәлешне, 10%ы медицина белгечлеген, 10%ы педагогик белгечлекләрен, 7%ы юридик, 6%ы икътисадый юнәлешне сайлады, бары тик 5%ы гына агросәнәгать комплексы белгечлекләрен өстенлек бирде.

9 класс тәмамлаган 424 укучының 38% ы укуын 10 класста дәвам итә, калган укучылар ССУЗга укырга кергән. Шул ук вакытта 9 класс тәмамлаучыларның 25% ы гына районда кирәкле белгечлекләрен сайлый, чөнки күп кенә мәктәп укучылары өстенлекле һөнәри юнәлешләрнен характеры һәм үзенчәлекләре турында тулы күзаллауга ия түгел.

Белем бирү учреждениеләрендә һөнәри юнәлеш бирү буенча төрле чаралар үткәрелә. Болар - производствога экскурсияләр, төрле һөнәр вәкилләре белән очрашулар, уку йортларында ачык ишекләр көннәре һәм башкалар. Әмма чыгарылыш класс укучыларының ихтыяжлары һәм шәхси планнары арасында аерма һәм өлкән класслар укучыларының һөнәрләр дөньясы турында хәбәрлар булмавы Зәй муниципаль районында һөнәри юнәлеш бирү эше моделен эшләү кирәклеген раслады.

Өлеге модельнең максаты - Татарстан Республикасында социаль-мәдәни вазгыятьне исәпкә алып, яшүсмерләрдә һәм яшьләрдә һөнәри үзбилгеләнеш формалаштыруга ярдәм итүче Зәй муниципаль районы мәгариф учреждениеләрендә нәтижәле һөнәри юнәлеш бирү системасын булдыру.

Куелган максатка түбәндәге бурычларны хәл итү юлы белән ирешергә мөмкин: Зәй муниципаль районы ихтыяжларына туры китереп, укучыларга аңлы рәвештә һөнәри билгеләнү өчен шартлар тудыру, жәмгыятьтә социаль профессиональ жайлашу сәләтен формалаштыру; укучыларга һәм мәктәпкәчә учреждениеләрдә тәрбияләнүчеләргә профессиональ дөньясы, заманча хезмәт базары ихтыяжлары турында мәгълүмат бирү; районда ихтыяж булган һөнәрләрен популярлаштыру; мәктәпнең өстәмә һәм һөнәри белем бирү учреждениеләре, шулай ук шәһәр һәм район предприятиеләре белән ведомствоара хезмәттәшлек системасын оптимальләштерү; һөнәри ориентация мәсьәләләре буенча педагогларның компетентлыгын арттыру аша.

Һөнәри юнәлеш бирү буенча эш планының төп чаралары түбәндәгеләрне үз эченә ала:

- һөнәри белем бирү һәм мәгълүмат бирү, алар укучыларны һәм тәрбияләнүчеләрен төрле белгечлекләрен алу юллары һәм һөнәрләре турында тулырак мәгълүмат белән таныштыруны күз алдында тоту;

- һөнәри консультация бирү һәм диагностика, алар конкрет һөнәр алу өчен индивидуаль юл сайлап алуда ярдәм күрсәтүне күз алдында тоту;

- мәктәпнең өстәмә һәм һөнәри белем бирү учреждениеләре, шулай ук шәһәр һәм район предприятиеләре белән ведомствоара хезмәттәшлеген оптималь системасын эшләү ; ;

- педагогларның һөнәри юнәлеш бирү эше мәсьәләләрендә компетентлыгын арттыру.

Өлеге эш планын тормышка ашыру мөмкинлек бирәчәк:

- укучыларны реаль социаль шартларда үзен күрсәтүдә кызыксындыру;

- укучыларга хезмэт базары таләпләренә туры китереп булачак һөнәрне аңлы рәвештә сайлап алуда ярдәм күрсәтергә;
- яшүсмерләргә һөнәри карьера төзүнең төп принциплары һәм хезмэт базарында үзенең күрсәтү күнекмәләре турында мәгълүмат бирергә;
- яшьләрнең хезмәткә мотивациясен арттырырга.

Һөнәри юнәлеш бирү эшен башкарганда балигъ булмаганның яшь үзенчәлекләрен исәпкә алырга кирәк. Әлеге үзенчәлекләр нигезендә һөнәри юнәлеш буенча чаралар планы эшләнде.

Һөнәри юнәлеш бирү эшен мәктәпкәчә яшътән башларга тәкъдим ителә, чөнки балаларда хезмэт күнекмәләре һәм һөнәрләр дөньясы турында башлангыч күзаллаулар формалаша. Эшнең өстенлекле формалары булып уеннар һәм конкурслар тора. Мәктәпкәчә яшътәге балаларның хезмэт күнекмәләрен формалаштыру режим моментларын тормышка ашыру барышында бара: төркемдә, табигать почмагында дежурлык, бакча яны участогында уртак эш. Бу яшътә балалар һөнәрләр дөньясы, шәһәр һәм район предприятиеләре һәм оешмалары эшчәнлегә белән танышалар. Зәй районының мәктәпкәчә учреждениеләре шулай ук Зәй янгын-коткару гарнизоны, Зәй икмәк заводы, «Зәй Крекеры» кондитер фабрикасы, Зәй политехник көллияте, Россия Эчке эшләр министрлыгының Зәй районы буенча бүлегә, район китапханәсе кебек оешмалар белән хезмәттәшлек итә, аларда булып, мәктәпкәчә яшътәге балалар эш үзенчәлекләре, һөнәрләр һәм белгечлекләр белән таныша. 2021 елда балалар бакчаларында тәрбияләнүчеләр Татарстан Республикасы буенча «ВДПО» АЖ беренчел бүлекчәсе белән берлектә оештырылган «Кайнар йөрәкләр» муниципаль конкурсында катнаштылар.

Эшнең икенче этабы - башлангыч класс укучылары белән эшләү, ул чорда кече яшътәге мәктәп укучыларында һөнәрләр дөньясы, һөнәр белән кызыксынуны үстерү турында күзаллаулар формалаша. Районда «Ачыш» проектын тормышка ашыру буенча системалы эш алып барыла, аның максаты – укучылар белән шәһәр һәм район предприятиеләрендә, оешмаларда булу аша һөнәрләр дөньясы белән таныштыру. Әлеге эштә катнашунның нәтижәсе булып «Гажәеп һөнәрләр дөньясы» проектын яклау тора. Шулай ук мәктәп яны участогында эшләү, өмәлдә, тимурчылар хәрәкәтендә катнашу аша хезмэт күнекмәләрен һәм осталыкларын формалаштыру һәм үстерү дәвам итә.

Һөнәри юнәлеш бирү планының мөһим өлеше булып 5-9 класс укучылары белән эшләү тора. Бу юнәлеш буенча эшнең төп өлеше булып социаль партнерлык тора. Районның белем бирү учреждениеләре шәһәр һәм район предприятиеләре һәм оешмалары белән хезмәттәшлек итә.

Зәй политехника көллияте базасында 9 класс укучылары өчен ел саен икътисадчы, программист, эретеп ябыштыручы, пешекче, электромонтёр, тракторчы һөнәрләре; «Веб-технологияләр», «пешекче эше», «Эретеп ябыштыру технологияләре», «Эшмәкәрлек» компетенцияләре буенча «ZAINSKILLS» һөнәри осталык муниципаль чемпионатының “Профиквест” һөнәри юнәлеш уены уздырыла.

Уку елы дәвамында шәһәр мәктәпләре укучылары өчен Зәй ГРЭСына экскурсия сәфәрләре оештырыла, анда балалар ГРЭС төзелеше тарихы белән танышалар, бу предприятиенең бөтен куәтен һәм катлаулылыгын лаеклы

бәяли алапар, коллектив эшенең көйләнгәнлеген, белгечләр эшен күзәтәләр, үз күзләре белән турбоагрегатларның, электр жиһазларының, исәпкә алу приборларының һәм башкаларның нәрсә икәнен күрәләр.

«Кванториум» АНО белән хезмәттәшлек кысаларында 5-11 класс укучылары яқындагы берничә елга кирәкле һөнәрләр дөньясы белән танышалар, «Киләчәк предприятиеләре өчен кадрлар» һөнәри юнәлеш мастер-классларында катнашалар, булачак һөнәрне һәм эшкә урнашуны сайлаганда көндәшлеккә сәләтлелек күнекмәләрен үстерәләр.

Өлкән класс укучылары белән эш өлкән класс укучыларының ихтыяжларына туры китереп төзелгән, чөнки бу чорда укучыларны урта-махсус һәм югары һөнәри белем бирү уку йортлары белән таныштыру, профпланнарны бәяләү һәм аларга төзәтмәләр кертү һәм профессиягә эзерлек бара. Әлеге этапта ТР ВУЗ һәм СУЗ вәкилләре белән очрашулар уздырыла.

«Педагогик каникуллар» проекты кысаларында 9, 10, 11 класс укучылары КФУның Алабуга институты педагогика кафедрасы укытучылары белән очрашалар. «Педагогик каникуллар» очрашуының практик өлеше укучыларның педагогик һөнәрләр төрлелеге турындагы күзаллауларын киңәйтүгә һәм педагогик эшчәнлектә ижади үзешчән тормышка ашыру мөмкинлеген бирүгә юнәлдерелгән. Булачак педагогларның һәм педагог-психологларның Softskills-компетенцияләренә аерым игътибар бирелә.

Эш планына профориентацияләү буенча традицион чаралар да кертелгән: житештерү алдынгылары, студентлар, хезмәт ветераннары, югары уку йортлары, ССУЗ вәкилләре белән очрашулар; һөнәри консультацияләр, һөнәри юнәлешле диагностика нәтижеләре буенча мәшгульлек үзәге психологлары һәм белгечләре үткәрә торган индивидуаль консультацияләр; класс сәгатьләре, конференцияләр, эшлекле уеннар, сочинениеләр, рәсемнәр, видеороликлар конкурслары. Традиция буенча ихтыяж булган һөнәрләренә популярлаштыру максатларында елга 1 тапкыр "Дублер көне" уздырыла.

Укучыларга һөнәри юнәлеш бирү күбесенчә ата-аналарның фикеренә һәм юнәлешләренә бәйле булу сәбәпле, ата-аналар жәмәгәтчелеге белән һөнәри юнәлеш алу зур роль уйный. Эш планына ата-аналар белән түбәндәге чаралар кертелгән: тематик жылышлар, конференцияләр, түгәрәк өстәлләр, мәшгульлек үзәге вәкилләре катнашында аерым консультацияләр үткәрү, шәһәр һәм район житәкчеләре, предприятие һәм оешмалары вәкилләре, шәхси эшмәкәрләр катнашында шәхси консультацияләр уздыру; югары уку йортлары, СУЗ вәкилләре белән очрашулар оештыру; максатчан керүне оештыру буенча ата-аналар арасында аңлату эшләре алып бару.

Педагоглар белән эшләү планы бүлеге мәгълүмати-агарту эшен, семинар-практикумнар, югары һәм урта махсус уку йортлары вәкилләре белән очрашулар үткәрүне үз эченә ала. Педагоглар укучыларның һөнәри билгеләнешендә мөһим роль уйный, чөнки укытучылар укучыларны һөнәрләр дөньясына кертә, фәнгә, шулай ук тормышта билгеле бер юнәлешкә карата кызыксыну уята. Укучыларны профиль алды һәм профильле эзерләү системасы чыгарылыш сыйныф укучыларына һөнәри юнәлеш бирүнең нигезе булып тора.

Зэй районының барлык мәктәпләрендә дә профиль алды әзерлегә оештырылган. Профиль алды әзерлек дәрәжәсе 100% тәшкил итә.

Профильле укуыту 2 урта гомуми белем бирү учреждениесендә оештырылган. Профильле белем бирү мәктәпләренң 18% ын тәшкил итә. 10-11 класс укучыларын профильле укуыту 25,3%ны тәшкил итә.

2021-2022 уку елында социаль-икътисади профильле 10 класс ачылды.

Шулай итеп, эш планы чараларын тормышка ашыру барышында укучыларның һөнәри үзбилгеләнеше буенча системалы эш алып барыла. Укучылар, укуытуның билгеле бер баскычын тәмамлап, һөнәр сайлау турында аңлы карар кабул итәләр, алга таба ул аларның тормышларына йогынты ясаычак. Яшь кешенең профессионал буларак та, жәмгыять әгъзасы буларак та уңышы аңа бәйле. Муниципаль дәрәжәдә һөнәри ориентация һәм мәгариф субъектларының үзара хезмәттәшлегенең тәкъдим ителгән системасы укучыларның компетенцияләрен күтәрү, чыгарылыш укучыларын эшкә урнаштыру проблемаларын хәл итү мөмкинлегә бирәчәк. Нәтижәдә, муниципалитетта уңайлы мохит урнаша, анда һәр бала уңышка ирешкән һәм кирәкле булачак.

Юнәлешне тормышка ашыру буенча төп чаралар исемлегә «Профориентация эше»

Оештыру-методик эш

№	Эчтәлек	Үткәрү сроклары	Жаваплы зат
1	СПО базасында һөнәри сынаулар үткәрү	Ел дэвамында	ОУ
2	Һөнәри юнәлеш бирү мәсьәләләре буенча укучыларны консультацияләү	Ел дэвамында	ОУ
3	WorldSkills Russia һөнәри осталык буенча чемпионатка укучыларны әзерләү һәм аларны катнаштыру	Ел дэвамында	ОУ
4	Профориентация эше системасының эшләвен тәэмин итә торган норматив-хокукый документларны өйрәнү	Сентябрь-октябрь	тәрбия эшләре буенча директор урынбасары
5	Узган елгы профориентация эше нәтижәләрен анализлау (мәктәп тәмамлаучыларның эшкә урнашуы һәм уку йортларына керүе мәсьәләләре).	Ел саен август аенда	тәрбия эшләре буенча директор урынбасары
6	Шәһәр һәм район массакуләм мәгълүмат чараларында һөнәри юнәлеш буенча эш алып баруны яктырту	Ел саен	«Зэй шәһәре халыкны эш белән тәэмин итү үзәге» ДКУ, «ТР ЗМР мәгариф идарәсе» МКУ

Педагогик кадрлар белән эш

№	Эшнec эчтәлегe	Башкару сроклары	Жаваплы
1.	Укытучыларны профиль алды һәм профильле эзерләүне оештыру өчен белешмә-мәгълүмати материаллар белән тәмин итү	Ел саен	«Зәй шәһәрe халыкны эш белән тәмин итү үзәгe» ДКУ
2.	Мәктәпләрдә профориентация эшен оештыру буенча тәжрибә уртаклашу максаты белән районның гомуми белем бирү учреждениеләрендә һөнәри юнәлеш бирү эше өчен җаваплы кешеләр өчен һөнәри урта белем бирү учреждениесе, «Зәй шәһәрe халыкны эш белән тәмин итү үзәгe» ДКУ белгечләрен җәлеп итеп, методик семинарлар үткәру	Ел саен	«Зәй шәһәрe халыкны эш белән тәмин итү үзәгe» ДКУ
3.	Укучылар, педагоглар һәм ата-аналар өчен профориентация буенча методик рекомендацияләр эшләү: - һөнәр сайлау психологиясе - профориентация эшендә уен күнегүләрен куллану - өлкән класс укучыларына һөнәри юнәлеш бирүнең нәтиҗәлелеге шарты буларак, хезмәт тәрбиясе - профессиональ үзбилгеләнеш конфликтлары	Ел саен	«ТР ЗМР мәгариф идарәсе» МКУ

Укучылар һәм балалар бакчаларында тәрбияләнүчеләр белән эш

Мәктәпкәчә белем бирү

№	Эшнec эчтәлегe	Сроклар	Жаваплы зат
1.	Шәһәр предприятиеләренә һәм оешмаларына экскурсияләр оештыру	Ел саен	Зәй муниципаль районының мәктәпкәчә учреждениеләре, мәктәпкәчә белем бирү буенча методист тәрбиячеләр, педагог-психолог
2.	Мәктәпкәчә яшътәгеләр учреждениеләрендә эшләү өчен методик пособиеләр эшләү	Ел саен	
3.	Төрле һөнәр кешеләре турында күрсәтмә материалларны өйрәнү	Ел саен	
4.	Профессияләр белән бәйлә сюжетлы-рольле, интеллектуаль уеннар оештыру	Ел саен	
5.	Педагог-психолог янында укучылар өчен индивидуаль һәм төркемле консультацияләр үткәру	Ел саен	

6.	Һөнәрләр турында балалар белән әңгәмәләр	Ел саен	
7.	Рәсемнәр конкурсы	Ноябрь	ОУ
8.	Һөнәрләрнең костюмлаштырылган карнавалы	Декабрь	ОУ, СПО
9.	Тематик чаралар үткәру: -минем шәһәрәм һөнәрләре - Һөнәрләр дөньясында - Зәй районының танылган кешеләре - Үз сәләтеңне ничек белергә - Мин һәм минем булачак һөнәрәм - Эчке культура – уңышлы бизнес гаранты - Уңыш формуласы – яратып башкарган хезмәт	Ел дәвамында	ОУ
10.	«Кайнар йөрәкләр» муниципаль конкурсы	март	ОУ, мәктәпкәчә белем бирү буенча методист
11.	«ZAINSKILLS» муниципаль һөнәри осталык чемпионаты (мәктәпкә эзерлек төркемнәре)	апрель	ОУ, мәктәпкәчә белем бирү буенча методист

Башлангыч белем

№	Эшнәң эчтәлегә	Сроклар	Җаваплы зат
1.	Шәһәр предприятиеләренә һәм оешмаларына экскурсияләр оештыру	Ел дәвамында	Тәрбия эшләре буенча директор урынбасары, класс җитәкчеләре
2.	Төрле һөнәр кешеләре турында күрсәтмә материалларны өйрәнү	Ел дәвамында	Класс җитәкчеләре
3.	Профессиялар белән бәйле сюжетлы-рольле, интеллектуаль уеннар оештыру	Ел дәвамында	Класс җитәкчеләре
4.	Педагог-психолог янында укучылар өчен индивидуаль һәм төркемле консультацияләр үткәру	Ел дәвамында	Педагог-психолог
5.	Һөнәр турында балалар белән әңгәмәләр	Ел дәвамында	Класс җитәкчеләре
6.	Хезмәт базарында ихтыяж булган белгечлекләргә һөнәри юнәлеш бирү мәсьәләсе буенча класс сәгәтләре үткәру	Ел дәвамында	Класс җитәкчеләре
7.	Төрле һөнәргә багышланган күргәзмәләр	Ел дәвамында	Класс җитәкчеләре
8.	Балалар иҗат берләшмәләренә эше кысаларында һөнәрләр белән танышу	Ел дәвамында	Өстәмә белем бирү педагоглары

9.	Төрлө юнөлөштөгө өстөмө белем бирү берлөшмөлөрдө катнашу аша укучыларның ижади сэләтләрне үстерү, практик күнөкмөләр алу	Ел дэвамында	Өстөмө белем бирү педагоглары (килешү буенча)
10.	«ZAINSKILLS» муниципаль һөнәри осталык чемпионаты (башлангыч класслар)	апрель	ОУ, башлангыч белем бирү буенча методист

Гомуми һәм урта белем

№	Эшнен эчтәлегә	Сроклары	Жаваплы зат
1.	Шәһәр предприятиеләре һәм оешмаларына экскурсияләр оештыру	Ел дэвамында	Тәрбия эшләре буенча директор урынбасары, класс җитәкчеләре
2.	Педагог-психологта һөнәри юнөлеш бирү мәсьәләләре буенча индивидуаль һәм төркемле консультацияләр	Ел дэвамында	Педагог-психолог
3.	Һөнәрләр турында балалар белән әңгәмә	Ел дэвамында	Класс җитәкчеләре
4.	Укучыларның хезмәт базарында ихтыяж булган белгечлекләр буенча һөнәри ориентлашу мәсьәләсе буенча класс сәгәтләре үткәрү	Ел дэвамында	Класс җитәкчеләре
5.	Һөнәри юнөлеш бирү эше мәсьәләләре буенча төрлө дәрәжәдәге конкурсларда, фәнни-гамәли конференцияләрдә катнашу	Ел саен	Тәрбия эшләре буенча директор урынбасары
6.	Балалар ижат берлөшмәләре эше кысаларында һөнәрләр белән танышу	Ел дэвамында	Өстөмө белем бирү педагоглары
7.	Шәһәрнең урта һәм югары уку йортлары вәкилләре белән укучыларның очрашуларын оештыру	Ел дэвамында	Мәгариф идарәсе методисты
8.	Укучыларның шәһәрнең һөнәри белем бирү оешмаларына экскурсияләрен оештыру	Ел дэвамында	Белем бирү учреждениеләре җитәкчеләре
9.	Ачык ишекләр көннәрендә уку йортларына бару	Ел дэвамында	Тәрбия эшләре буенча директор урынбасары
10.	Вакансияләр ярминкәсендә катнашу	Ел саен	Тәрбия эшләре буенча директор урынбасары, «Зәй шәһәре халыкны эш белән тәмин итү үзәге» ДКУ
11.	Белгечләр белән һөнәр сайлау, уку йортларына кабул итү шартлары буенча, хезмәт базары ихтыяжлары турында	Ел дэвамында	Класс җитәкчеләре, тәрбия эшләре буенча директор урынбасары,

	консультациялар		ресурс үзәге координаторы
12.	14 яшькә житкән укучыларның мәшгульлеген оештыру	Ел саен	«Зәй шәһәре халыкны эш белән тәмин итү үзәге» ДКУ
13.	Һөнәри юнәлешләрне, һөнәри белгечлекләрне ачыклау максатында, укучылар арасында тест һәм анкеталаштыру үткәрү	Ел саен	Педагог-психологлар, «Зәй шәһәре халыкны эш белән тәмин итү үзәге» ДКУ, ресурс үзәге координаторы
14	Дәрестән тыш эшчәнлек кысаларында агро-класслар, педагогик, инженерлык, медицина һәм башка юнәлешләр буенча класслар эшен оештыру	Ел дәвамында аерым план буенча	«ТР ЗМР мәгариф идарәсе» МКУ, белем бирү учреждениеләре житекчеләре
15	«ZAINSKILLS» муниципаль һөнәри осталык чемпионаты (5-9 класслар)	апрель	«ТР ЗМР мәгариф идарәсе» МКУ, Зәй политехника көллияте, белем бирү учреждениеләре житекчеләре

Ата-аналар белән эшләү

№	Эшнең эчтәлегә	Сроклары	Җаваплы зат
1.	Уку йортлары һәм аларда кабул итү шартлары белән танышу буенча ата-аналар өчен консультациялар оештыру	Ел дәвамында	Тәрбия эшләре буенча директор урынбасары
2.	Педагог-психолог консультациясе	Ел дәвамында	Педагог-психолог
3.	Һөнәр сайлау мөнәсәбәтләрен ачыклау максаты белән 8-11 класс укучыларының ата-аналары арасында анкеталаштыру үткәрү.	Ел дәвамында	Класс житекчеләре
4.	9, 11 класс укучыларына һөнәри юнәлеш бирү һәм һөнәр сайлау мәсьәләләре буенча ата-аналар жыелышлары үткәрү.	Ел саен	Тәрбия эшләре буенча директор урынбасары Ресурс үзәге координаторы, мәгариф идарәсе методисты

Профориентация эшенең сыйфатын мониторинглау

№	Чаралар	Вакыты	Җаваплы зат
1	Укучыларның һөнәри осталыкларына	Ел саен	Тәрбия эшләре буенча

	һәм аларның өстәмә белем бирү берләшмәләрендә катнашуларына туры килү-килмәүне анализлау		директор урынбасары
2	Укучыларның һөнәри ниятләренә һәм чыгарылыш сыйныф укучыларының һөнәр сайлавына мониторинг	Ел саен	Мәгариф идарәсе методисты, мәктәп житекчеләре

Күрсәткечләр, аларны жыю методлары

№	Эшчәнлек юнәлеше	Күрсәткечнең исеме	Күрсәткечне исәпләү методикасы	Мәгълүмат жыю методлары
1.	Укучыларның һөнәри үзбилгеләнешен тәмин итү (сопровождение)	урта гомуми белемнең профильле белем бирү сыйныфлары булган гомуми белем бирү оешмалары өлеше (универсаль профильдән тыш)	профильле белем бирү сыйныфлары булган урта мәктәпләр саны / белем бирү оешмаларының гомуми санына карата* 100	ОО1 статистика формасы
2	Учреждениеләр һәм предприятиеләр белән хезмәттәшлек	шәһәр һәм район предприятиеләре һәм оешмалары белән хезмәттәшлек итүче учреждениеләр өлеше	хезмәттәшлек итүче белем бирү оешмалары саны/ белем бирү оешмаларының гомуми санына карата* 100	ОУ мәгълүматы
3	Укучыларга, шул исәптән физик мөмкинлекләре чикләнгән укучыларга, иртә профориентация үткөрү	төп гомуми белем бирүнең профиль алды сыйныфлары булган гомуми белем бирү оешмалары өлеше	профиль алды класслары булган белем бирү оешмалары саны / белем бирү оешмаларының гомуми санына карата* 100	Мәгариф системасының торышы турында белешмә
		«Проектория» проектында катнашучы 6-11 кл. укучылары, шул исәптән ОВЗ белән, өлеше (әлеге сайлап алуда укучыларның гомуми санына карата)	«Проектория» проектында катнашучы 6-11 кл. укучылары саны / 6-11 кл. укучыларының гомуми санына карата * 100	УО хисабы

		Урта һөнәри белем бирү базасында пробаларга жәлеп ителгән укучылар өлеше	пробаларда катнашкан укучылар саны / укучыларның гомуми санына карата * 100	УО хисабы
		инвалидлар һәм сәламәтлек мөмкинлекләре чикләнгән затлар арасында һөнәри осталык буенча «Абилимпикс» төбәк һәм илкүләм конкурста катнашкан укучылар саны	«Абилимпикс» конкурсында катнашучылар саны, шул исәптән: мәктәп укучылары (тәрбияләнүчеләр) категориясендә катнашучылар проценты; студентлар категориясендә катнашучылар проценты;	«Абилимпикс» конкурсын оештыру һәм үткәргү буенча хисап
		«ZAINSKILLS» муниципаль һөнәри осталык чемпионатында катнашкан укучылар саны	«ZAINSKILLS» чемпионатында катнашучылар саны, шул исәптән: мәктәп укучылары (тәрбияләнүчеләр) категориясендә катнашучылар проценты; студентлар категориясендә катнашучылар проценты;	«ZAINSKILLS» муниципаль һөнәри осталык чемпионатын оештыру һәм уздыру буенча хисап
		профильле юнәлештәге түгәрәкләрдә шөгыльләнүче, шул исәптән ОВЗ белән, укучыларны колачлау	һөнәри юнәлеш түгәрәкләрендә шөгыльләнүче укучыларның гомуми саны / укучыларның гомуми санына карата* 100	БАРС СВОДЫ статистика хисабы
4	ПОО һәм ОО ВО белән хезмәттәшлек	һөнәри белем бирү оешмаларына һәм белем бирү профиле буенча югары белем бирүче оешмаларга кергән 11 сыйныфны	укуту юнәлеше буенча һөнәри белем бирү оешмаларына һәм югары белем бирү оешмаларына	11 классны тәмамлаучыларны эшкә урнаштыру турында БАРС

		тəмамлаучылар өлөшө	кəргəн 11 сыйныфны тəмамлаучылар саны	СВОДЫна мəгълүмат
			уку профиле буенча СПОга һәм ВОга кəргəн 11 классны тəмамлаучылар саны / 11 классны тəмамлаучыларны ң гомуми санына карата * 100	ТР Мəгариф һәм фəн министрлыгына хисап
5	Һөнəри юнəлеш бирү һәм төбəкнең хезмəт базары ихтыяжларын канəгəтьлəндөрү өлкəсендə укучыларның ачыкланган өстөнлөк бирүен исəпкə алу	«Яшь профессионаллар» (WorldSkillsRussia) һөнəри осталык буенча төбəк һәм илкүлəм чемпионатында катнашкан укучылар саны («Юниорлар юнəлешə»)	конкурста катнашучылар саны	Чараларда катнашу турында аналитик хисап
		СУЗ һәм ВУЗлар белəн профориентация очрашуларында катнашкан укучылар өлөшө	Чараларда катнашкан укучылар саны / укучыларның гомуми санына карата * 100	Очрашулар турында хатлар
		профильле сменаларда катнашкан укучыларны колачлау	профильле сменаларда катнашкан укучылар саны	Отчетлар

7.11. «Инвалид балаларга белем бирүне дə кертеп, тəрбия һәм өстəмə белем бирүне үстөрү һәм əлегə өлкə хезмəткəрлəренəң квалификациясен күтəрү» ярдəмчə программасын тормышка ашыруны бəялəү индикаторлары

№ пп	Максатчан күрсəткечлəр	2022	2023	2022	2025
---------	------------------------	------	------	------	------

	«Оештыру-идарэ итү чаралары» юнэлешен гамэлгэ ашыру				
1	Квалификация күтэрү курслары узган яисэ тәрбия бирү һәм куркынычсызлыкны тәмин итү мәсьәләләре буенча стажировка мәйданчыкларында катнашкан тәрбия эше буенча директор урынбасарлары, класс житәкчеләренә өлеше, %	30	40	40	40
2	Өстенлекле юнәлешләр буенча алар базасында стажировка мәйданчыклары оештырыла торган белем бирү учреждениеләре өлеш, %	15	20	20	20
3	Һөнәри осталык конкурсларында катнашучы тәрбия өлкәсе кадрлары өлеше, %	5	6	6	7
4	Муниципаль мәгариф учреждениеләрендә гамэлгә ашырыла торган социаль әһәмиятле муниципаль проектлар саны, берәмлек	16	16	16	17
5	Балалар һәм яшүсмерләр арасында асоциаль күренешләрне профилактикалау буенча яңа методикалар һәм технологияләр кертүче мәгариф учреждениеләре өлеше, %	80	90	100	100
	«Социаль-актив шәхес тәрбияләү, балалар хәрәкәтен үстерү» юнэлешен гамэлгә ашыру				
6	Балаларны балалар иҗтимагый хәрәкәте – волонтерлыкка жәлеп итү, %	88	89	89	89
7	Юнәлеш буенча семинарларда, вебинарларда һ.б. катнашкан балалар иҗтимагый берләшмәләре житәкчеләре өлеше, %	95	95	100	100
8	Һөнәри осталык конкурсларында катнашучы балалар иҗтимагый берләшмәләре житәкчеләре өлеше, %	20	20	20	25
9	Балалар хәрәкәте линиясе буенча үткәрелгән слетлар, форумнар, белем бирү сменалары саны, берәмлек	6	6	6	6
10	Балалар иҗтимагый хәрәкәте линиясе буенча конкурсларда катнашкан ЮИД отрядлары, яшь армиячеләр отрядлары, волонтер отрядлары, дружина советлары һәм өлкән класс укучылары советлары өлеше, %	80	85	90	90
	«Ата-аналар белән эшләүнең өстенлекле юнәлешләре» юнэлешен гамэлгә ашыру				
11	Ата-аналар иҗтимагый оешмалары эшли торган мәгариф учреждениеләре өлеше (ата-аналар комитетлары, этиләр советлары һ. б.), %	100	100	100	100
12	Директор урынбасарлары һәм сыйныф житәкчеләре өчен гайлә тәрбиясе мәсьәләләре буенча үткәрелгән семинарлар, вебинарлар һәм квалификация күтэрү курслары, %	60	80	80	85

13	Ата-аналар өчен мәжбүри укуга һәм психологик белем бирүнең төрле формаларына жәлеп ителгән, шулай ук гомуми белем һәм тәрбия мәсьәләләре буенча конференцияләрдә, форумнарда катнашучы ата-аналар өлеше, %	100	100	100	100
14	Авыр тормыш хәлендә калган, психологик-педагогик һәм социаль ярдәм алган гаиләләр һәм балалар өлеше, %	100	100	100	100
	«Балигъ булмаганнар арасында хокук бозуларны һәм үз-үзләрен тотышында тайпылышларны профилактикалау» юнәлешен гамәлгә ашыру				
15	Балигъ булмаганнарның хокукый аңын һәм хокукый культурасын формалаштыру тикшерүе буларак яшүсмерләр арасында жинаятьчелек дәрәжәсен киметү, $V = A/B \cdot 100\%$, монда А – мәгариф учреждениесенең хокук бозган һәм жинаять кылган балалары һәм яшүсмерләре саны; В – мәгариф учреждениесендә укучыларның гомуми саны чик саны % ларда	0,3	0,3	0,3	0,3
16	Социаль куркыныч хәлдә булган гаиләләргә балаларга белем һәм тәрбия бирүдә ярдәм күрсәтү, аларны уңай динамика белән профилактик исәптән төшерү, %	100	100	100	100
17	Авыр тормыш хәлендә калган, психологик-педагогик һәм социаль ярдәм алган гаиләләр һәм балалар өлеше, %	100	100	100	100
18	Балаларны һәм яшүсмерләрне ял эшчәнлегенә жәлеп итү: $V = A/B \cdot 100\%$, монда А – өстәмә белем бирү учреждениеләрендә шөгыльләнүче балалар һәм яшүсмерләр саны; В – белем бирү учреждениесендә укучыларның гомуми саны	98	98	98	98
19	”Хәвеф төркемендәге” балаларны һәм яшүсмерләрне ял итү эшчәнлегенә жәлеп итү: $V = C/D \cdot 100\%$ монда С – өстәмә белем бирү учреждениеләрендә шөгыльләнүче ”хәвеф төркеме» балалары һәм яшүсмерләре саны D – белем бирү учреждениесендә “хәвеф төркемендә” торучы укучыларның гомуми саны	94	95	96	96
20	Балалар һәм яшүсмерләрне жәйге ял, сәламәтләндерү һәм мәшгульлекнең оештырылган формаларына жәлеп итү: $V = A/B \cdot 100\%$, монда	30	35	35	35

	А – жәйге ялының, сәламәтләнדרүнең һәм мәшгульлекнең оештырылган формаларына жәлеп ителгән балалар һәм яшүсмерләр саны; В – белем бирү учреждениесендә укучыларның гомуми саны				
21	"Хәвеф төркеме" балалары һәм яшүсмерләрен жәйге ял, сәламәтләндрү һәм мәшгульлекнең оештырылган формаларына жәлеп итү: $V = C/D \cdot 100\%$, монда С – жәйге ялының, сәламәтләндрүнең һәм мәшгульлекнең оешкан формаларына жәлеп ителгән "наркотизация буенча хәвеф төркеме" балалары һәм яшүсмерләре саны; D – «хәвеф төркемендә» торган белем бирү учреждениесе укучыларының гомуми саны; $V1 = A/B \cdot 100\%$ А - уку елы дәвамында мәктәп тарафыннан ачылган социаль имин булмаган гаиләләр саны; В - мәктәптә укучыларның гомуми саны	60	65	65	65
"Гражданлык-патриотик тәрбия" юнәлешен гамәлгә ашыру					
22	Укучыларны хәрби-патриотик һәм гражданлык-патриотик юнәлештәге чаралар һәм ярышларга жәлеп итү, %	100	100	100	100
23	Укучыларны ВВПОД «Юнармия»гә жәлеп итүне арттыру, %	8	10	12	12
24	Фәнни-тикшеренү конференцияләрендә, конкурсларда, патриотик юнәлештәге, шул исәптән туган як тарихын өйрәнү фестивальләрендә катнашучы укучылар санын арттыру, %	1,5	2	2	3
25	Ел саен традицион чаралар һәм гражданлык-патриотик юнәлешле ярышлар үткәру, берәмлек	20	20	20	20
«Технологик белем бирүне, фәнни-техник иҗатны үстерү» юнәлешен гамәлгә ашыру					
26	Махсус белем булган техник юнәлештәге берләшмәләрдә эшләүче өстәмә белем бирү педагогларының өлеше, %	10	10	10	10
27	Өстәмә белем бирү учреждениеләре базасында ресурс үзәкләрен ачу һәм аларның эшчәнлеге, берәмлек	1	1	2	2
28	Балаларны техник һәм спорт-техник юнәлештәге өстәмә белем алуга жәлеп итү, %	21	21	21	21
29	Техник иҗатны үстерү буенча укулар яки квалификация күтәрү курсларын үткән өстәмә белем бирү педагогларының өлеше, %	3	3	3	3
«Сәламәтлек, сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру һәм куркынычсыз белем бирү мохитен булдыру» юнәлешен гамәлгә ашыру					

30	Укучыларның гомуми саныннан сәламәтлек буенча беренче төркемдәге балалар өлеше, %	22	22	23	23
31	Спорт берләшмәләрендә шөгыйльләнүче укучылар өлеше, %	30	35	35	40
32	Сәламәт яшәү рәвешен пропагандалауга юнәлдерелгән бөтенроссия, республика, шәһәр акцияләрендә, ярышларда катнашучы укучылар өлеше, %	75	80	80	90
33	Медицина эшчәнлегенә лицензиясе булган балалар бакчалары саны, берәмлек	18	18	18	18
34	Балаларның гомуми саныннан укучыларны кайнар ризык белән тәмин итү, %	99	99	99	99
35	Балаларның гомуми саныннан укучыларны ике мәртәбә кайнар ризык белән тәмин итү, %	68	68	68	68
36	Хезмәт шартлары буенча эш урыннары аттестацияләнгән оешмалар өлеше, берәмлек (5 елга бер мәртәбә)	100	100	100	100
37	Иминлек паспортлары булган мәктәпләр өлеше, %	100	100	100	100
38	Янгын сигнализациясе булган мәктәпләр өлеше, %	100	100	100	100
	Сәламәтлекләре буенча мөмкинлекләре чикләнгән балалар өчен сыйфатлы белем алуга уңайлы шартлар тудыру				
39	Пандуслар булган белем бирү учреждениеләре өлеше, гомуми белем бирү оешмаларының гомуми санына карата, %	33	33	33	33
40	Мөмкинлекләре чикләнгән балалар белән эшләүче педагогларны укыту, семинарлар, консультацияләр, конференцияләргә жәлеп итү, кеше	100	100	100	100
41	Сәламәтлекләре буенча мөмкинлекләре чикләнгән балаларны массакүләм шәһәр һәм республика чараларына, шул исәптән инвалидлар декадасы кысаларында, жәлеп итү, %	80	90	95	100
42	Инклюзив белем бирү технологияләрен апробацияләү буенча мәктәпләр, ресурс үзәкләре саны	1	1	1	1
	«Һөнәри юнәлеш бирү эше» юнәлешен гамәлгә ашыру				
43	Һөнәри өстенлек бирү мониторингына жәлеп ителгән 7-10 класс укучылары өлеше, %	100	100	100	100
44	«Проектория» проектына жәлеп ителгән 6-11 класс укучылары, шул исәптән ОВЗ белән, өлеше (әлеге сайлап алу буенча укучыларның гомуми саныннан), %	100	100	100	100
45	Төп гомуми белем бирүнең профиль алды сыйныфлары булган гомуми белем бирү оешмалары өлеше (агро-класслар, педагогик, инженерлык,	28	30	32	34

	медицина һәм башка юнәлешле класслар), %				
46	Шәһәр һәм район предприятиеләре һәм оешмалары белән хезмәттәшлек итүче учреждениеләр өлеше, %	100	100	100	100
47	Урта һөнәри белем бирү базасында һөнәри сынауларга жәлеп ителгән 8-9 сыйныф укучылары өлеше, %	100	100	100	100
48	9 сыйныф укучыларын профильле белем алуга жәлеп итү, %	100	100	100	100
49	Профильле юнәлештәге түгәрәкләрдә шөгыльләнүче, шул исәптән ОБЗ белән, укучылар, %	60	70	80	90
50	«ZAINSKILS» муниципаль һөнәри осталык чемпионатында катнашкан тәрбияләнүчеләр һәм укучылар саны, кеше	350	400	450	500
51	Инвалидлар һәм сәламәтлек мөмкинлекләре чиклängән затлар арасында һөнәри осталык буенча «Абилимпикс» төбәк һәм илкүләм конкурста катнашкан укучылар саны, кеше	2	3	4	5
52	Һөнәри осталык буенча «Яшь профессионаллар» төбәк һәм илкүләм чемпионатында катнашкан укучылар саны (WorldSkillsRussia)» («Юниорлар юнәлеше»), кеше	10	15	20	25
53	Профильле сменаларда катнашкан укучылар, кеше	5	10	15	20
54	Укучыларның гомуми санына карата СУЗ һәм ВУЗлар белән һөнәри юнәлеш очрашуларында катнашкан укучылар өлеше, %	55	60	65	70
55	Урта гомуми белем бирүнең профильле белем бирү сыйныфлары булган гомуми белем бирү оешмалары өлеше (универсаль профильдән тыш), %	20	25	30	35
56	Предметларны тирәнтен өйрәнү белән профильле юнәлешләр буенча белем алучы 10-11 сыйныфлар өлеше (универсаль профильдән тыш), %	25	30	35	40
57	Укыту профиле буенча һөнәри белем бирү оешмаларына һәм югары белем бирү оешмаларына кергән 11 сыйныфны тәмамлаучылар өлеше, %	55	60	65	70